

2520

243

17-26

1874

2010

1
2

Ե 2001

Ն Ո Ր

Ա Ղ Օ Թ Ա Գ Ի Ր Գ

43
11-26

ՆՈՐ

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ

Ի Հ. ԳԼԻԻԹ Վ. ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԷՆԱ

Ի ՎԵՆԱ ՊԵՏԱԳ. Ս. ԱՍՏՈՒԱԺԱԺՆԻ

1874.

48

41318-ա.հ.

24783-61

12012

ԱՌ ԱՂԹԱՍԷՐՍ

Այս քեզի նոր աղթագիրք, կամ
թէ բսեմ՝ գործի աստուածային փա-
ռարանութեան, որ աս երկրի վրայ
գլխաւոր օրհնէս ու գովես հրեշտա-
կաց պէս իր անշափ բարութեան հա-
մար: Ինչ մեծ շնորհք կը համարէիր
քեզի, եթէ անանկ բարեկամ՝ մ'ոռ-
նենայիր, որ յոգեմ ատենդ, զքեզ
թագաւորին ամեն հոնէր ու անոր
հետ խօսակցել տար: Աս աղթից
գիրքն ըլլայ քեզի ան հաւատարիմ ու
սիրելի բարեկամը, որ զքեզ չէ թէ
երկրաւոր թագաւորի մը, այլ թագաւ-
որաց թագաւորին համարձակ միշտ կը
ներկայացընէ, անոր՝ իրբեւ գլխած հօր՝
սիրտդ բանալ կու տայ, եւ զանազան

շնորհքներ կ'ընդունի քեզի համար:
Կ'առնու զքեզ սուրբ Աստուածածնի
կը տանի, որդիական բնտանութեամբ
իր հետը խօսել կու տայ, եւ զքեզ
անոր մայրական պաշտպանութեանը
կը յանձնէ, որ փորձանք մըն ալ
չհանդիպի քեզի: Տես հիմա, որչափ
հարկաւորութիւն ունիս ասանկ բա-
րեկամի մը՝ որ է աղօթքը. ինչպէս
Քրիստոս ալ իր օրինական ու խօսքո-
վը զքեզ կը խրատէ: Յաղօթս կացէք:
Որպէս զի դիւրին ըլլայ քեզի
հասկընալը, եւ բոլոր ըրած աղօթք-
ներդ իմանաս ու անով աւելի ջերմ-
աւանդութեամբ ընես, աշխարհաբար
գրած կը գտնես աս նոր աղօթա-
գիրքը: Աղօթք ըսելն ուրիշ բան չէ,
բայց եթէ Աստուծոյ հետ խօսիլ. թէ
որ ըսածդ դուն չես հասկընար եւ
ըրածդ չես գիտեր, ինչպէս աղօթք
ըրած կ'ըլլաս: Ասոր համար շատ ան-
գամ՝ սատանան աղօթքի ատեն ձան-

ծրութիւն կը բերէ վրադ, աղօթքդ
մէկդի ձգել կու տայ. ինչու որ ըսած-
ներդ չհասկընալուդ՝ միտքդ ուրիշ տեղ
կ'երթայ ու դուն ուրիշ տեղ կ'ըլլաս,
սրտիդ մէջ աղօթքի սէրը կը մարի,
եւ խեղճ հոգիդ զուրկ կը մնայ Աս-
տուծոյ պարգեւներէն, որ պիտի ընդ-
ունէիր:

Աս ամէն չարեաց դէմ աս միայն
բաւական ըլլայ քեզի: Յառաջ քան
աղօթքի սկսիլդ՝ խելքդ վրադ ժողվէ,
միտքդ բեր աստուածային ներկայու-
թիւնը, յիշէ որ Աստուծոյ առջեւը
կեցեր կը խօսիս, որն որ սրտիդ մէջ
եղածներն ալ կը տեսնէ ու կը քննէ:
Թէպէտ Աստուած ամէն տեղ միշտ
ներկայ է, բայց աղօթք ըրած ա-
տենդ՝ բոլորովին հոն է ու զքեզ մտիկ
կ'ընէ: Աս գրքին մէջ գրուած աղօթք-
ները կարգացած ատենդ՝ գրավար-
ժութիւն ընելու պէս չկարգաս. այլ
հանդարտ ու մտադրութեամբ, եւ սրբ-

տիզ մէջէն բղխեն աղօթքները: Եւ պարզեւատուն Աստուած, երբ որ ասանկ ջերմեռանդ աղօթքդ կը տեսնէ, ուղածէդ աւելի խնդիրքդ կը կատարէ, ինչպէս որ կ'ըսէ սուրբ Ներսէս Շնորհալին:

Ան ատեն քու աղօթքներդ ալ հրեշտակ Ամենակալին ոսկի խնկանոցի մէջ իրբեւ անուշահոտ խունկ Աստուծոյ առջևը կը հանէ, որ միշտ պատրաստ է մեր հեծութիւններն ու աղաչանքները լսելու: Յիշէ Յիսուսին ըսածը. Արդեօք կը գտնուի մէջերնիդ, կ'ըսէ, հայր մը՝ որ իր տղան հաց խնդրէ իրմէն, եւ ան ալ հացի տեղ քար տայ, կամ՝ ձուկ ուղէ, եւ օձ տայ: Թէ որ երկրաւոր հայրերն իրենց զաւակները կը սիրեն ու անոնց աղէկ պարգևներ կու տան, որչափ աւելի հայրն երկնաւոր իր սիրելի որդիներուն մեծ մեծ բարիքներ կը պարգևէ, երբ որ ըստ սրտանց իր հայ-

րական գթութեանը կը դիմեն խոնարհութեամբ:

Միայն ջանա որ աղօթքիդ միշտ փոյթ ըլլաս, չըլլայ թէ կամոց կամոց ձանձրանաս ու թուլանաս. այլ յարատեւ միշտ, յայտ Աստուծմէ մի կտրեր, ու դարձեալ աղօթք ըրէ: Թէպէտ խնդիրքնիս չառնունք, կ'ըսէ Ոսկերերան հայրապետը, շարունակներ աղօթքնիս, որպէս զի ատնունք. ընդունելէն վերջն ալ շարունակներ, ինչու որ ատինք:

Սուրբ Հայրերուն հասարակ խօսքն է, թէ աւելի Աստուած կ'ուզէ մեզի բարիք տալ, քան թէ մենք իրմէ կը խնդրենք. անանկ է նէ՛ երբ որ շնորհք մը կ'ուզենք Աստուծմէ ու չենք ընդունիր, նշան է թէ ինչպէս որ պէտք է՝ չենք խնդրած: Եւ թէ ինչ պիտի խնդրենք Աստուծմէ, Քրիստոս մեզի կը սորվեցընէ. Նախ Աստուծոյ արքայութիւնը խնդրեցէք, կ'ըսէ. ինչու

որ մարմնաւոր բաներն արդէն Աստուած կու տայ ձեզի:

Վերջապէս աս է իմ՝ մի միայն փափաքս ու աշխատութեանս վախճանը, որ աս գրքովս պատշաճօրէն աղօթք ընես եւ հոգւոյդ փրկութեան հարկաւոր եղած բարիքներն ստանաս: Ընդունէ ուրեմն նոյն սիրով, որով քեզի կ'ընծայուի:

Ա Ղ Օ Թ Ք

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

Անկողնէն ելած ատեն:

ԱՍՏՈՒԱԾ Աստուած իմ, ես առ քեզ առաւօտ առնեմ. ծարաւեցաւ առ քեզ հոգի իմ, քանիպատիկ եւս եւ մարմին իմ: Ահա ո՞վ Աստուած իմ, ասանկ կը կանչէ ծարուած հոգիս առ քեզ. աս առտուան ծագած լուսին հետ լուսաւորէ հոգւոյս խաւարը, մտքիս ալ լոյս տուր՝ որ նաեւ հոգւոյս առաւօտ ըլլայ եւ անհամար բարիքներդ տեսնեմ: Ո՛ւր որ աչքս վերցընեմ նայ իմ, ամէն արարածք ինծի յորդոր կ'ըլլան գքեզ օրհնելու եւ փառաբանելու: Ահա կը տեսնեմ քու սքանչելի ձեռացդ գործած արեւն, որ միշտ ատենին իր պայծառ լոյսը

կը տարածէ. որպէս զի ես ալ տես-
նելով ինծի համար ստեղծած բա-
ներդ՝ յիշեմ բարերարութիւնդ,
զարմանամ մարդասիրութեանդ վրայ
ու բորբոքեալ սիրով բոլոր սրտանց
քեզի շնորհակալութիւն մատուցա-
նեմ: Նոյնպէս թուգոտներն իրենց
անոյշ երգովը զիս կը հրաւիրեն, որ
ես ալ իրենց հետ ամենաբարի Արա-
րիչդ փառաւորեմ: Ո՛վ Աստուած
իմ, անանկ է նէ դուն շարժէ շըր-
թունքս ու բաց բերանս, որ իմ ան-
արժան լեզուս ալ քեզի օրհնու-
թիւն երգէ եւ պղծափ բարերա-
րութիւններուդ շնորհակալ ըլլայ.
Չորսո՞ւնի՞նս +, Տէր, յա-խեան օրհ-
նեցից:

Լոյս ճշմարիտ Յիսուս ֆրիստոս,
որ աշխարհք գալովդ զմեզ լուսաւ-
որեցիր եւ աստուածդիտութեան
լոյսն ամէն տեղ տարածեցիր. լու-
սաւորէ հիմայ կուրութիւնս, որ

ճանչնամ բարիքներդ ու քեզի ապ-
երախտ չըլլամ: Դուն աստուածայ-
ին բերնովդ ըսիր. Ո՛վ որ իմ ետեւ-
էս կու գայ, խաւարի մէջ չի պտը-
տիր. ո՛վ Փրկիչ իմ, ահա սրտանց
կը բաղձամ աս օրս քու ետեւէդ
երթալ ու քեզի հնազանդիլ, որ չար
ախտերուս խաւարին մէջ չմնամ: Ո՛վ
գթած Յիսուս, բան մը միայն քեզմէ
կը խնդրեմ այսօր, եւ գիտեմ որ
պատրաստ ես տալու. մասնաւոր
շնորհք մը տուր ինծի, որ աս օրս
դքեզ չվշտացընեմ. ամենայաղթ
զօրութեամբդ ամէն մեղաց առիթ-
ներէն զիս պահէ, եւ ամէն փոր-
ձանքներէն ազատէ. ինչու որ ես
խիստ տկար եմ ու ողորմութեանդ
կարօտ: Ո՛վ Աստուած իմ, տկարու-
թիւնս դուն զօրացուր, որ կարող
ըլլամ աս օրս ինչպէս որ քու պա-
տուիրաններդ կը հրամայեն՝ այնպէս
անցընել. եւ քու շնորհօքդ աս բա-

րի առաջագործութեանս վրայ հաս-
տատ կենամ. ամէն:

Աղօթք ընդհանրապէս թեան:

Ամենասուրբ Երրորդութիւն Հայր
եւ Որդի եւ սուրբ Հոգի, խոնար-
հութեամբ աստուածութեանդ առ-
ջեւ երկրպագութիւն կ'ընեմ եւ
սրտանց կը խոստովանիմ, որ դուն
մինակ ամէն պատուոյ ու ծառայու-
թեան արժանի ես: Քեզի փառք կու
տամ. քու անվախճան թագաւորու-
թեանդ ու երանութեանդ համար,
անթիւ բարիքներուդ համար՝ որ ի
սկզբանէ աշխարհի հրեշտակներուն
ու մարդիկներուն վրայ ցուցուցիր
եւ մինչեւ հիմայ ալ միշտ կը ցուցը-
նես, գոհութիւն ու փառաբանու-
թիւն կը մատուցանեմ: Կը գոհա-
նամ աս հաւատոյ լուսոյն համար,
որ ինձի ալ՝ ստեղծուածներուդ մէջ
ամենէն ետքինիս՝ ծագեցիր: Եւ որ-

հակալ կ'ըլլամ ու կը յարգեմ բո-
լոր սրտանց քու գթութիւնդ, որ ին-
ծի այնչափ շնորհք տուիր ու բարի
ազդեցութիւններովդ սիրտս քեզի
քաշեցիր. զքեզ սիրելու եւ սիրե-
լով յաւիտեանական երանութիւն
ստանալու արժանի ըրիր:

Ահաւասիկ Աստուած իմ՝ յոյս
ու իմ վերջին վախճանս, սրտանց
զքեզ կը սիրեմ քու անսահման
բարութեանդ ու երանութեանդ
համար: Երանի թէ ինձի ալ անանկ
բորբոքած սէր մը պարգեւէիր, որ
ես ալ զքեզ այնպէս սիրել կարող
ըլլայի, ինչպէս որ հրեշտակներն եր-
կինքը կը սիրեն, եւ այնչափ սուր-
բեր ալ երկրի վրայ սիրեցին ու
հիմակ ալ արքայութեան մէջ կը
սիրեն: Իմ ունեցած սէրս անոնց ու-
նեցածէն շատ վար է. անոր համար
իմ անկատար ու տկար սիրոյս տեղը
կը նուիրեմ Յիսուսի սրտին ամենա-

կատար սէրը, եւ իր սուրբ վարուցը,
չարչարանացն ու մահուան անսահ-
ման արդիւնքը, որպէս զի պսօրուան
նուէրս քեզին հաճոյ եւ ընդունելի
ըլլայ: Եւ որպէս զի քու ամենա-
սուրբ տէրութեանդ առջեւ բոլորո-
վին պարապ չերեւամ, ահա կամքս
իր ամէն ակորժակներովն ու բազ-
մանքներովը քեզին կը նուիրեմ. եւ
հաստատ կ'առաջագրեմ որ ամէն
կարողութիւններս քու փառացդ
համար ծառայեցընեմ: Պատրաստ
եմ, Տէր իմ, ամէն ձախորդութիւն-
ները, նեղութիւններն՝ որ ինծի կը
խրկես՝ ընդունելու, եւ ամէն կերպ
խաչը սիրով քաշելու: Ինչպէս որ
Փրկչիս օրինակն ինծի կը սորվեցընէ:

Գթած աչուքներովդ նայե, Տէր,
խեղճ սրտիս բաղձանացը եւ օրհ-
նէ առաջագորութիւններս, որ շնոր-
հօքդ կարող ըլլամ կատարել ու սի-
րել զքեզ յաւիտեանս յաւիտենից:

Մարմնու:

Կանխեցին աչք իմ առաւօտուց ի
խօսել ինձ զբանս քո:

Զարթոն զաչս իմ, եւ նայեցայց ի
սքանչելիս օրինաց քոց:

Պանդուխտ եմ ես յերկրի. մի թա-
գուցաներ յինէն զպատուիրանս քո:

Զճանապարհս մեղաց ի բաց արա յի-
նէն. եւ յօրէնս քո ողորմեա ինձ:

Առաջնորդեա ինձ ի շաւիղս պատուի-
րանաց քոց, զի ընդ նոսա հաճեցայ:

Խոնարհեցո զսիրտ իմ ի վկայու-
թիւնս քո, եւ մի յազահուծիւն:

Դարձո զաչս իմ, զի մի տեսից զնան-
րութիւն, ի ճանապարհս քո կեցո զիս:

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. եւ
կրաւունք քո օգնեսցեն ինձ:

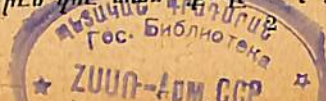
Ծորակամ:

Ի յս փառաց բանդ Աստուած, որ
ծագեցեր ի մեզ զլոյս գիտութեան,
կարդամք առ քեզ, Տէր, առաւօտու
աղօթք մեր հաճոյացին քեզ:

Հայր մեր որ յերկինս:
Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Աղօթք:

Ո՛վ Հայր բարեգութ, հաղար
դոհնութիւն կու ամս քեզի անթիւ

24783-61

բարերարութեանդ համար, որ անարժան ծառայիդ համարձակութիւն տուիր, որ զքեզ՝ երկնի եւ երկրի տէրդ՝ ինծի հայր կանչեմ: Ահա աչքս երկինք վերցնելու արժանի չէի. հիմայ հրեշտակներուն կարգն անցուցիր: Մեղաւոր անձինս առաւօտեան աղաչանքն ամենասուրբ ահանջիդ անոյշ կու գայ. կ'ուզես որ ես ալ հրեշտակաց հետ զքեզ փառաբանեմ:

Արդ՝ Տէր իմ եւ արարիչ իմ, ես որ հոգ ու մոխիր եմ, առտուանց արթննալուս պէս՝ քու աստուածութեանդ առջեւ կ'իյնամ ու կը խնդրեմ, ինծի երկնային սիրով վառուած նոր սիրտ մը տուր, որ ինչպէս պէտք է նէ զքեզ սիրեմ: Անանկ մը սուրբ կամացդ հետ սիրտս կապուի, որ մինակ քու կամքդ կատարելու բաղձայ ու անկէ ամենեւին չբաժնուի: Աւելի կ'ուզեմ բիւրան-

գամ մեռնիլ, քան թէ տեսնել որ սիրտս մեղքով քեզմէ հեռացեր եւ արարածներու հետ զբաղեր է:

Անոր համար հիմակ ամէն բանէն յառաջ խոնարհութեամբ կը խնդրեմ, Տէր իմ, տուր ինծի ան աստուածային բորբոքեալ սէրդ, որ կարող ըլլամ բոլոր օրս ի փառս քո անցնել: Ան ինծի կը սորվեցնէ, թէ ինչպէս իմ ընկերիս հետ պիտի վարուիմ. ինչպէս իմ մարմինս պիտի կառավարեմ: Ան բերնիս պահապան կը դնէ, որ անկարգ խօսքեր չխօսիմ, հայհոյութիւն կամ սուտ երգում չընեմ: Ան կը սորվեցնէ պարկեշտ նայելուն կերպը, կը զգուշացնէ ահանջն՝ որ բամբասանք, զրպարտութիւն ու անմաքուր խօսքեր լսել չսիրէ: Անանկ է նէ շնորհէ ինծի, Տէր իմ, աս մեծ պարգեւս, որով արժանի ըլլամ քեզի ճշմարիտ որդի ըլլալ, եւ զքեզ ալ ինծի

հայր կոչել, ինչպէս որ դուն սորվեցուցիր:

Աղօթք առ սուրբ Աստուածածինն:

Ո՛վ քաղցրագութ մայր ողորմութեան, ահա ամենասուրբ ոտքդ ինկած ողորմելի մեղաւոր մը, գիտնալով մայրական սէրդ՝ բոլորովին քեզի ապաւիններ է. ո՛վ գթած տիրամայր, նայէ հոգւոյս խեղճութեանն, ու գթութիւն ըրէ: Ամենուն բերնէն լսեցի, որ մեղաւորներու ապաստան, յուսահատներու յոյս ու անօգնականներու օգնական կը կոչուիս. ուրեմն իմ ապաստանս, իմ յոյսս ու օգնականս դուն ես: Ո՛վ սուրբ Աստուածածին, սիրելի Աստուածորդւոյդ հետ զիս հաշտեցուր եւ ջերմ եռանդ ծառաներուդ համրանքին մէջ զիս ընդունէ: Մասնաւոր շնորհք մը տուր ինծի այսօր ու վառէ սիրտս ճշմարիտ ջերմեռանդութեան սի-

րովդ, որ բոլոր սրտանց զքեզ սիրեմ ու պատուեմ, եւ քեզի արժանի որդի ըլլամ:

Ո՛վ մայր Աստուծոյ, աս աղաչանքս՝ որ հիմայ կ'ընեմ, չէ թէ մինակ աս օրուան համար է, հապաբոլոր կենացս համար: Մայր ողորմութեան, գթած աչուքներովդ ինծի նայէ. ողորմած ձեռքդ վստայես մի վերցըններ. եւ հղօր բարեխօսութեամբդ ամէն չար փորձանքներէն զիս պահէ պահպանէ: Ո՛վ քաղցր Մարիամ, կ'աղաչեմ միշտ օգնական եղիր ինծի ու զիս թող մի տար, մանաւանդ մեռնելու ատենս. ինչու որ պաշտպանս, յոյսս ու օգնականս դուն ես. ամէն:

Աղօթք առ պահապան հրեշտակն:

Ո՛վ փառաւորեալ պահապան հրեշտակ իմ երկնային, որ իմ ստեղծուած ատենէս Աստուծոյ բա-

ընդհատութեամբ զուէն հոգւոյս ու մարմնոյս պահպանն ու պաշտպան դրուեցար. կ'աղաչեմ զքեզ, որ իմ աղօթքներս ու բարի առաջագրութիւններս զուէն քու ձեռքովդ Աստուծոյ ամօթին առջևը տանիս, եւ Աստուծմէ ինծի համար մասնաւոր շնորհք ընդունիս, որ միշտ իր հայրական սիրոյն մէջ մնամ: Գուէն զիս միշտ սատանային փորձութիւններէն ազատէ. եւ ամէն բանիս գործքիս մէջ միշտ ինծի օգնութիւն ըրէ, որ ամէն գործքերս միտակ ի փառս Աստուծոյ ըլլան: Երբ որ միտքս խաւար մտածմունքներ ունենայ, զուէն լուսաւորէ. երբ որ տարակուսանքի մէջ իյնամ, իմ հոգւոյս փրկութեան օգտակար եղածն ինծի սորվեցուր. խղճմտանքս միշտ զրդէ, որ մեղքէն ու մեղքի առիթներէն հեռու կենամ ու բարի գործքերու հետ ըլլամ: Ո՛վ հրեշտակդ Աստուծոյ,

կ'աղաչեմ զքեզ, մահուանս ատեն զիս մի թողուր. չար սատանային ձեռքէն զիս ազատէ. որպէս զի արքայութեան մէջ քեզի հետ արժանի ըլլամ ամենաբարի արարիչս օրհնել ու փառարանել. ամէն:

Ա Ղ Օ Թ Ք

Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ե Ա Ն

Ամենախնամ Տէր իմ եւ Աստուած, ես քու ստեղծուածդ խոնարհութեամբ գետինն ինկած՝ քեզի անլուելի գոհութիւն կը մատուցանեմ, որ զիս որջ առողջ մինչեւ աս իրիկունս հասուցիր: Աւելի պարտական կը ճանչնամ զիս զքեզ օրհնելու՝ ինծի լոյս տալուդ համար, որ մտքիս թանձրամած խաւարը փարատեց եւ իմացուց թէ որ բանը քեզի հաճելի է ու իմ հոգւոյս փրկութեան օգտակար: Այսօր քու շնորհօքդ ինչ բարի գործ որ ըրի, ամէն

ալ քեզն կ'ընծայեմ, ինչու որ ես իզմէ աղէկ բան մը չունիմ. եւ առանց քու օգնականութեանդ բան մ'ալ չեմ կրնար գլուխ հանել. իսկ ինչ պակսութիւն որ այսօր ըրի, ամենէն կը գարշիմ. եւ կ'առաջադրեմ որ ամէն ձեռքէս եկածն ընեմ անոնցմէ զգուշանալու համար: Դու Տէր իմ սրտագէտ, գիտես տկարութիւնս, կը ճանչնաս զմեզ, որ պզտիկութենէ ի վեր միշտ մեր բաղձանքը դէպ ի չար կ'երթայ. դուն անհուն ողորմութեամբդ իմ սիրտս փոխէ, որ ճշմարիտ բարին սիրէ ու ջանայ միշտ սուրբ պատուիրաններդ պահել. ամէն:

Այն աղօթք:

Ո՛վ բարեգութ Տէր իմ եւ առարիչ, քանի որ քաղցր յիշատակդ ու բարերարութիւններդ միտքս կ'իյնան, սիրտս անանկ մը սիրովդ կը

լեցուի, մինչեւ կը բաղձամ զքեզ երկնից սուրբերուն հետ գիշեր ցորեկ փառաբանել: Անոր ներհակ մարմինս տկար է ու չի կրնար արթուն կենալ. անոր համար պէտք է որ չափաւոր քնով հանգչի: Բայց կը խնդրեմ քեզմէ, ո՛վ արարիչ տուրնջեան եւ գիշերոյ, որ աս գիշերս սիրտս միշտ զքեզ սիրելու եւ օրհնելու արթուն մնայ: Ապրող չըլլայ, Տէր իմ, սատանան զիս փորձել իր չար հնարքներովը. կարող չըլլայ մարմինս, որ միշտ հոգւոյս դէմ գլուխ վերցնել կ'ուզէ, բան մը մտածել, որ քու ամենաբարի կամացդ դէմ ըլլայ: Երկնքին սուրբերը, մանաւանդ պահապան ու պաշտպան սուրբս զիս ամէն փորձանքներէն պահեն, որպէս զի առտուանց առողջ մարմնով ու արթուն հոգով արթնցած ատենս, դարձեալ կարող ըլլամ օրհնութեամբ բերանս բա-

նալ, եւ զքեզ հրեշտակներուն ու-
երկնից սուրբերուն հետ փառաբա-
նել, ամէն:

Մայմոս:

Անձն իմ ի ձեռս քո է յամենայն
ժամ. եւ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ:

Ընկալ զծառայ քո ի բարի. զի մի
ամբարտաւանք զգուեսցեն զիս:

Ապասեցին աչք իմ փրկութեան
քում, Տէր, եւ բանից արդարութեան քո:

Օգնութիւն ինձ ի տեսնէ եկեսցէ.
որ արար զերկինս եւ զերկիր:

Որպէս ոչ ննջէ եւ ոչ ի քուն եր-
թայ պահապանն Խորայելի:

Տէր պահեսցէ զքեզ, եւ Տէր բն-
կայցի աջոյ ձեռամբ խւրով:

Արեգակն ի տուէ քեզ մի մեղիցէ,
եւ մի լուսին ի գիշերի:

Տէր պահեսցէ զքեզ յամենայն չարէ,
պահեսցէ Տէր զանձն քո:

Խաղաղութեամբ յայս եւ ի սոյն
ննջեսցուք եւ զարթիցուք, զի դու Տէր,
միայն տաանձին յուսով քո բնակեցու-
ցեր զմեզ:

Յարակում:

Օգնեցիցի աղօթս մեր ընկալ,
Տէր, բարեխօսութեամբ ծնողի քո,

եւ առաքեա ի մեզ, Տէր, զօգնու-
թիւն ի լեռնէ սրբոյ քումմէ:

Աղօթք առ Յիսուս Փրկիչ:

Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս, երբ
որ կը յիշեմ անցած կեանքս, կը
սարսիմ ու կը դողամ: Այնչափ
տարիներ աչք բանալու գոցելու մը
պէս անցան գացին. իսկ թէ որչափ
դեռ պիտի ապրիմ՝ ամենեւին ան-
ստոյգ է: Աս միայն գիտեմ, թէ երբ
որ է՝ մահն իր յաղթութեան նշանը
մեր վրայ օր մը պիտի անկէ: Թէ որ
գործած մեղքերս միտքս բերելու ը-
լամ, բոլորովին յուսահատութեան
մէջ կ'իյնամ. իսկ չյիշելը՝ նոյն իսկ
դատապարտութիւն է: Տես, Տէր,
ու ողորմէ իմ խեղճութեանս. դուն
ես իմ արարիչս ու փրկիչս, ես քու
ստեղծուածդ եմ ու քու պատկե-
րիդ նմանութիւնը, մանաւանդ պա-
տուական արեանդ գինը: Զիս այն-

չափ սիրեցիր, մինչեւ ինծի համար
երկինքէն իջար, անարատ սուրբ
Կուսէն մարմին առիր. անանկ սոս-
կալի չարչարանքներ քաշեցիր, եւ
խաչին վրայ բոլոր արիւնդ թափե-
լէն ետեւ՝ գլուխդ խոնարհեցուցիր
ու մեռար: Հիմակուրնէ քանի որ
շունչս վրաս է, քանի որ լեզուս
կապած ու զգայութիւններս կոր-
սուած չեն, կ'աղաչեմ քեզի, բարի
Յիսուս, որ քու արեանդ գինը չդա-
տապարտես, քու պատկերդ չանար-
գես եւ ստեղծուածդ երեսէ չձգես:
Իրաւցրնէ մեղաւոր եմ, զքեզ վշտա-
ցուցեր եմ, եւ շատ հեղ ահեղ
դատաստանդ ու զարհուրելի դժոխ-
քին տանջանքները բանի տեղ չեմ
դրած. անոր համար արժանի էի մե-
ծամեծ պատիժներ ընդունելու: Բայց
ես հիմայ՝ իբրեւ թէ կենացս վեր-
ջին րոպէն հասած ըլլալով, ամէն
մէկ մեղքերուս վրայ մեղայ գոչելով

սրտանց կը զղձամ. դուն ալ, Տէր
իմ, անոնք բոլորովին ջնջես ու թո-
ղութիւն շնորհես: Յօդա յիս յշտա-
նէս ուրիշ եղեց. լաւ, եւ քան շնչե-
սողորմելի եղեց: Գթած Յիսուս, քեզի
կը յանձնեմ սիրտս, հոգիս ու մար-
մինս, որ դուն ստեղծեցիր եւ անգին
արեամբդ գնեցիր: Քու ամենայաղթ
սուրբ խաչիդ զօրութեամբը զիս
զօրացուր ու միշտ պահպանէ. հո-
գւոյս աշուրներուն լոյս տուր, որ
մահացու մեղքերու մէջ չննջե-
մ. ես պաշտպան իմ, Տէր, եւ ի յիս-
սոյս յանձնեմ զհոգի իմ. ամէն:

ԳԻՒՐԱՍԻ

ՎԱՍՆ ԵՐԱՆՏԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

Հայր մեր, որ յերկինս ես:

Հայր բարեգութ, երբ որ մարդուս համար ըրած բարերարութիւններդ միտքս կը բերեմ, չեմ գիտեր թէ ինչպէս քեզի շնորհակալ ըլլամ եւ զքեզ օրհնեմ: Տէր, որ կողմն որ դառնամ, ինչ բանի վրայ որ նայիմ, քու անսահման բարութիւնդ կը տեսնեմ: Գունստեղծեցիր ինծի համար աշխարհքս իր բոլոր զարդերովը: Գաշտերը խոտերով ու ծաղիկներով զարդարեցիր. լեռները ծառերով ու կենդանիներով բազմացուցիր. օդը զարդարելու համար գեղեցիկ թռչուններ ստեղծեցիր. նոյնպէս ծովն ալ զանազան ձկներով լեցուցիր. որպէս զի ասոնք վայելելով՝ քեզի անլուծելի

գոհութիւն մատուցանեմ եւ զքեզ աւելի սիրեմ: Ինչպէս մեծ են քու գործքերդ, Տէր Աստուած, որ մարդուս խելքը չի հասնիր: Եւ երբ որ ես մեղքերովս արքայութեան ճամբէն հեռացայ, ողորմութեանդ դուռն ինծի դեմ գոցեցի ու վերջին երանութենէն զրկուեցայ. դու ո՞վ Հայր գլխած, դարձեալ վրաս ի գութ շարժելով՝ խրկեցիր քու Միածին Որդիդ, որպէս զի զիս անէծքէ ազատէ, մտքիս մթութիւնը հաւատոյ լուսով պայծառացնէ, տկարութիւնս զօրացնէ եւ ինծի երկնից ճամբան առաջնորդէ: Զի՞նչ Դուք եւ երբ: Հայր երկնաւոր, Հայր բարեգութ, այդչափ ըրած բարերարութեանցդ քեզի ինչ փոխարէն հատուցանեմ: Կորսուած էի, գտար. մեռած էի հողում, ողջունեցիր. դժոխքի եւ անիծից որդի

էի, արքայութեան ու օրհնութեան
ժառանգ ըրիր. եւ ես զքեզ այս-
պէս շուտով կը մոռնամ: Որչափ
որ մեծ է քու երախտիքդ, այնչափ
ալ մեծ է իմ ապերախտութիւնս.
որ անբան անասնոյ մը պէս մէյ մը
միտքս չեմ բերեր իմ Աստուածս,
իմ Արարիչս ու իմ Փրկիչս: Թէ որ
մէկ զգայարանքս միայն պակաս ը-
լար եւ զանիկայ մէկն ինծի պար-
գեւէր, մինչեւ որ մեռնէի՝ զիս անոր
պարտական կը ճանչնայի. իսկ դուն
ինծի ամբողջ կենդանութիւն տուիր,
ամէն զգայարանքներս կատարեալ
ստեղծեցիր: Անանկ է նէ որչափ
պարտականութիւն ունիմ զքեզ
օրհնելու եւ քեզի անդադար շնոր-
հակալ ըլլալու՝ այնչափ երախտեաց
համար, որ ինծի ամէն օր կ'ընես:

Ահա քու ամենասուրբ ստեղծ ին-
կած կը խնդրեմ քեզմէ, Հայր եր-
կնաւոր, որ մինչեւ հիմայ ըրած յան-

ցանացս թողութիւն տաս, եւ քեզի
դէմ ըրած ապերախտութիւններուս
ներես: Մասնաւոր շնորհք տուր ինծի,
Տէր իմ, որ զքեզ Աստուածդ ու եր-
կնի եւ երկրի արարիչդ արժանապէս
կարող ըլլամ ինծի հայր անուանել,
ինչպէս որ ինծի սորվեցուցիր. եւ ես
ալ արժանի ու հնազանդ որդի ըլլամ
քեզի գթած Հօրդ, որ յերկինս ես:

ԱՅՆ ԱՂԹՔ ՎԱՄՆ ԿԻՐԻԱԿԻ

Սուրբ եղիցի ւանուն քո:

Ո՛վ Տէր իմ եւ արարիչ, դուն
հրամայեցիր ինծի որ շաբթու մէջ
օր մը սուրբ պահեմ, դադրիմ աշ-
խարհական զբաղմունքներէս ու իմ
պարտքս աղէկ մտածեմ: Սուրբ եղէք,
ըսիր, ինչպէս որ ես ալ սուրբ եմ:
Այնպիսի վարք պէտք է ունենալ,
որ տեսնելով անհաւատները զար-
մանան եւ զքեզ փառաւորեն, որ

մեղի այսպիսի շնորհքներ կը պարգեւեւս: Դարձեալ չար քրիստոնեաներն ալ ամհնալով զղջումի գան եւ իրենք զիրենք առաքինութեան ճամբան դարձնեն: Անանկ է նէ տուր ինծի, որ այսպիսի սուրբ օր մը վերջին վախճանս ճանչնամ, որուն համար զիս ստեղծեր ես, եւ բոլոր շաբաթն ան վախճանին համաձայն վարք ունենամ: Իմ վերջին վախճանս, Տէր իմ եւ արարիչ, դուն ես: Սիրտս աղատ պիտի պահեմ ամէն ժամանակաւոր բաներէն, եւ ամէն արարած՝ որ իմ ծառայութեանս համար ստեղծեր ես, ինծի պիտի յորդոր ըլլան զքեզ սիրելու. որ այնպիսի բաներ ինծի պարգեւեցիր աս աշխարհքս վայելելու, եւ անդի աշխարհքը պատրաստած ես բոլորովին զքեզ ինծի տալու արքայութեան մէջ: Դուն լուսաւորէ իմ միտքս ու շիտկէ, որ միայն քեզի նայի. չըլլայ

թէ արարածական գեղեցկութիւնը զիս խաբէ ու քեզմէ զիս հեռացնէ: Երկրորդ պարտքս է լուսաւոր վարք ունենալ անհաւատներուն ու չար քրիստոնեաներուն առջեւը. նոյնը գործքով ալ կատարելու համար ինծի շնորհք տուր. ինչու որ խիղճս ներսէն կը վկայէ, որ շատ անգամ բարի օրինակ տալու տեղ, քու անունդ սուրբ ընելու տեղ, քրիստոնէի անունը նախատուեր է իմ չար վարուքս: Քրիստոնէին պարծանքն է եղբայրսիրութիւնը, թշնամեաց բարիք ընելը, չհայհոյելը, երդում չընելն ու պարկեշտութիւնը: Տուր ինծի աս առաքինութեանց շնորհքներն ու զիս զօրացուր. ես ալ կ'առաջադրեմ քու ողորմութեանդ գործակից ըլլալ. եղբայրս ինծի պէս սիրել. զիս հալածողներուն բարիք ընել. ամենեւին չհայհոյել. սուտ երդում չընել. վերջապէս ինչ որ դուն

սուրբ Աւետարանիդ մէջ հրամայեցիր. որպէս զի ինչպէս որ յառաջ քու սուրբ անունդ իմ վրաս ու իմ գէշ վարուցս համար նախատուեցաւ, ասկէ ետքը տեսնելով իմ դարձս ու քրիստոնէի վայել վարքս՝ ամէնքը փառաւորեն ու սուրբ ընեն քու փառաւորեալ անունդ:

ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ

ՎԱՍՆ ԱՍՏՈՒԾԱՅԻՆ ԴԹՈՒԹԵԱՆ

Եկեացի արքայութիւն քո:

Աստուած իմ, արարիչ երկնի եւ երկրի, թէ որ հազարաւոր տարիներ ապրելու ըլլայի, եւ ամենեւին ուրիշ բան չմտած էի՝ բայց եթէ քու ստեղծած բարեքներդ, իրաւցընէ ամէն լոպէ նոր նոր բաներ կը գտնէի զարմանալու քու իմաստութեանդ վրայ, եւ գոհանալու քու բարերարութեանդ համար: Դուն ստեղծեցիր առաջին մարդը, ու փոքր պատուի-

րան մը տուիր՝ որ ծառի մը պտղէն միայն չուտէ. բայց անհնազանդ գլուխուելով պատուիրանիդ, դրախտէն դուրս վնասուեցաւ, ամէն ունեցած շնորհքները կորսնցուց ու ողորմելութեան մէջ մնաց: Թէ որ գլուխուելով չխրկէիր Միածին Որդիդ, ո՞վ կրնար արքայութիւն մտնել. վասն զի Ադամայ մեղքն արքայութեան դուռն ամենուն ալ գոցած էր: Ո՞վ Հայր գլուխութեան, այնչափ մեծ բան մտածեցիր զմեզ փրկելու, զմեզ արքայութիւն մտցընելու համար, որ խեղճէ մտքէ դուրս է: Եւ ինչպէս կրնայի ես հաւատալ, թէ քու մէկ հատիկ Որդիդ մարմին առնու, այնպէս խոնարհ կերպարանօք մարդոց հետ նստի ելլէ, մինչեւ կարծես թէ մոռցած ըլլայ իր աստուածութիւնը, եւ ետքը չարագործի մը պէս նախատանօք ու չարչարանօք խաչուի, — թէ որ սուրբ եկեղեցին ինձի սորվեցուցած

չըլլար: Պէտք է զարմանալով գոչեմ.
Որդէ՛ն շէ քաղւած է ողորձութիւնն քաղ-
ցրութեանն ք Տէր, շէր պահեցեր երկիւ-
շածաց քո: Չէր կրնար քու խմաս-
տութիւնդ ուրիշ ճամբայ մը գտնել՝
զմեզ արքայութեան ժառանգ ընե-
լու համար: Միայն ֆրիստոսի արեան
մէկ կաթիլը, մէկ սրտանց աղաչանքը,
մէկ խոնարհութեան ներդործու-
թիւնը բաւական չէր զմեզ Աստու-
ծոյ հետ հաշտեցնելու: Բայց ներէ
համարձակութեանս, ով Տէր իմ.
ինչու որ ես հող ու մոխիր եմ.
ինչպէս կրնամ քու դատաստանիդ
խելք հասցընել: Աս միայն գիտեմ,
որ մեր վրայ ունեցած սէրդ ու
գթութիւնդ չափ չունի եղեր, որ
այսպիսի կերպ բանեցուցիր զմեզ
փրկելու համար: Ուզեցիր, որ քու
Որդիդ երկայն ատեն մեզի հետ ըլ-
լայ, մեզի աս աշխարհքիս վրայ ար-
քայութեան ճամբուն առաջնորդ

ըլլայ: Աս ամէն երախտեաց համար
ինչ կրնամ ես մեղաւորս հատուցա-
նել. բայց եթէ գետին ինկած քեզի
շնորհակալ ըլլալ ու շնորհք խնդրել,
որ աս ամէն բարերարութիւններուդ
յիշատակը պահեմ ու ջանամ քու
Միածին Որդւոյդ օրինակներուն հե-
տեւելով երկնից արքայութեան ար-
ժանի ըլլալ, եւ սուրբ Երրորդու-
թիւնը միշտ փառաւորել:

Ե Ր Ե Ք Շ Ա Բ Թ Ի

ՀԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՎԻՅՏՍ

Եղիցին կամք քո որպէս յերկինս եւ
յերկրի:

Տէր իմ ամենախնամ, մենք ո՛ր-
չափ կարճամիտ ենք ու անխելք, որ
երբ որ բան մը ուզածներնուս պէս
չըլլայ, կամ ձախորդութիւն մը
գլուխնիս գալու ըլլայ, քեզմէ կը
օկսինք տգոհալ. իբրեւ թէ զմեզ
երեսէ ձգեր ես ու մեզի չես խըղ-

Ճար: Ա՛խ Աստուած իմ, որչափ կու-
րութեան մէջ մնացեր ենք, որ մեր
փրկութեան օգուտը չենք ծանչնար.
Բարիքը չարիք կը կարծենք, եւ ու-
ղորմութիւնն անգթութիւն կը սե-
պենք: Զմեղ սիրելուդ համար նե-
ղութիւն կը խրկես մեր վրայ, որ
աշխարհքիս բաներուն հետ սրտեր-
նիս չկապենք, դքեղ չմոռնանք ու
առաքինի ըլլանք. բայց մենք վարձք
մը չստանալէն ետեւ՝ մեղաց տէր
կ'ըլլանք: Ի՛նչ բանով հաճոյ եղան
քեզի ան բիւրաւոր մարտիրոսները,
խոստովանողներն ու այնչափ արդար
հոգիները. եւ ի՛նչպէս ան փառաւոր
ու հրաշալի պատկները կրցան առ-
նուլ արքայութեան մէջ, բայց եթէ
նեղութեամբ ու տառապանքով: Թէ
որ աս աշխարհքիս մէջ քու սիրող-
համար չարչարանքներուն ու նեղու-
թիւններուն համբերած չըլլային,
ի՛նչպէս կրնային արքայութեան

փառքին արժանի ըլլալ: Անանկ է
նէ կ'աղաչեմ, ո՛վ Աստուած իմ,
փարատե աս մթութիւնը վրայէս.
ու շնորհք տուր ինծի, որ ասկէ
ետեւ զիս բողբոլին քու սուրբ
կամացդ յանձնեմ, եւ ամէն ատեն՝
մանաւանդ նեղութեան ու փոր-
ձանաց մէջ եղած ժամանակս՝ աս
սուրբ աղօթքս բերնէս անպակաս
ընեմ, որն որ դու, Տէր իմ Յի-
սուս, սորվեցուցիր ինծի: Տէր, եթէ
կ'ուզես, որ նեղութիւններու եւ
վշտերու մէջ չարչարուիմ, եղիցին
կամք քո: Տէր, եթէ կ'ուզես, որ
միշտ աղքատութեան ու կարօտու-
թեան մէջ մնամ, եղիցին կամք քո:
Տէր, եթէ կ'ուզես, որ բանս գործքս
չյաջողի ու զանազան փորձանքներու
մէջ իյնամ, եղիցին կամք քո: Տէր,
եթէ կ'ուզես, որ երկար ատեն ցաւ-
ադարութիւն քաշեմ, հիւանդ մնամ,
եղիցին կամք քո: Օրհնեալ ըլլայ

քու սուրբ կամքդ, ինչպէս երկինքն
անանկ ալ երկրի վրայ: Միայն նե-
ղութեան հետ համբերութիւն ալ
տուր ինծի, որ կարող ըլլամ քու
սիրոյդ համար ան նեղութիւնները
քաշել ու զքեզ օրհնել՝ ըսելով.
Եղիցին հօմք + ոք պէս յերկինս եւ յերէրէ:

ԶՈՐԵՓՇԱՐԹԻ

ՎԱՄՆ ԱՊԱՌԻՆԵԼՈՅ ՅԵՍՏՈՒՆԸ

Զհաց մեր համապագորդ տոռի մեզ
այսօր:

Ամենակարող բարեգութ Աստու-
ած, որչափ պարտական եմ ես քեզի
շնորհակալ ըլլալ քու անսահման
բարութեանդ համար, որ զիս ալ
մինչեւ աս օրս հայրաբար կը կե-
րակրես ու կը պահպանես, եւ կը
յուսամ որ ծերութեանս ատենն
ալ թող չես տար, որ մարմնաւոր
հացս պակսի, որուն աս աշխարհքիս

անապատին մէջ կարօտ եմ: Դու
Փրկիչ իմ, անապատին մէջ ի գութ
շարժելով ժողովրդոց վրայ, միայն
հինգ հացով հաղարաւոր մարդիկ
կերակրեցիր. սորվեցընելով ինծի՝ որ
մարմնոյս շատ հոգ չտանիմ ու հե-
թանոսաց պէս գիշեր ցորեկ չմտա-
ծեմ՝ թէ ինչ պիտի ուտեմ կամ
ինչ հագնիմ, ինչու որ իմ երկնաւոր
Հայրս արդէն իզմէ աւելի աղէկ
գիտէ թէ բոլոր այդ բաներն ինծի
հարկաւոր են: Այլ տէնեցումն է թեւ
յուսան, Տէր, եւ դո՛ւ դո՛ւ կերակու-
նոցս ի խմբո՛ւ: Ահա ամէն օր այն-
չափ բիւրաւոր կենդանիներու կե-
րակուր կու տաս ու կը պահպա-
նես, զորոնք ինծի համար ստեղծե-
ցիր. որչափ աւելի իմ վրաս խնամ
կը տանիս, որ միայն քեզի համար
ստեղծեցիր: Ուրեմն բոլոր իմ յոյսս
ու ակնկալութիւնս դուն ես. ինչ
բարիք որ ինծի կը խրկես մարմնոյս

համար, հազար փառք տալով քու
ողորմած ձեռքէդ կ'ընդունիմ ու քու
բարութեանդ շնորհակալ կ'ըլլաս :

Բայց գիտես, Տէր իմ, ինչպէս որ
մարմինս հացի կարօտ է, ասանկ ալ
հոգիս հոգեւոր կերակուր կ'ուզէ.
Իսկ հոգւոյս կերակուրը քու սուրբ
մարմինդ ու արիւնդ է, որ բոլոր
աշխարհքիս կեանք կը պարգեւէ:
Գուն խոստացար անսուտ բերնովդ,
թէ ո՛վ որ քու ճշմարիտ մարմինդ
կը ճաշակէ ու սուրբ արիւնդ
կը խմէ, յաւիտեանս ապրի: Ո՛վ
գթած Յիսուս, տուր ինձի աս եր-
կնային հացը, որ անով հոգիս կե-
րակրեմ ու զօրացընեմ, որ միշտ
քու շնորհացդ մէջ կենդանի ըլլայ.
տուր ինձի աս հրեշտակային հացը,
որ շատ անգամ քեզի հետ միանամ
ու քու սէրդ չմոռնամ: Կ'աղաչեմ,
Տէր իմ, տուր ինձի ան մեծ շնորհքը.
այս ինքն՝ մեռնելու ատենս աս սուրբ

Հաղորդութենէն զիս մի զրկեր. ա-
ռանց Սրբութիւն առնելու թող մի
տար՝ որ անմխիթար մեռնիմ: Անոր
համար կենդանութեանս ատեն խիստ
ջերմեռանդ կ'ըլլամ Սրբութեան ու
շատ անգամ կ'ուզեմ հաղորդուիլ.
որպէս զի մահուանս ատեն արժանի
համարիս ինձի դալու, եւ պատուա-
կան մարմնովդ ու արեամբդ զիս զօ-
րացընելու սատանային փորձանքնե-
րուն դէմ:

Հ Ի Ն Գ Շ Ա Բ Թ Ի

ՎԵՍՆ ԱՊՐԱՅԻՆՈՒԹԵԱՆ

Եւ թող մեզ զարարտիս մեր:

Ո՛վ բազմագուլթ Արարիչ իմ,
այսօր յիշելով իմ խեղճութիւնս ու
աղքատութիւնս, քու առջեւդ կ'ել-
լեմ ողորմութիւնդ շարժելու հա-
մար: Թէ որ դուն զմեզ արդարու-
թեամբ դատելու ըլլաս, ո՛վ կրնայ

ապրիլ: Ի՛նչ է իմ՝ բոլոր կեանքս,
բայց եթէ մեղք մեղքի վրայ դիզել,
ու սխալմունք սխալմանց վրայ աւել-
ցընել: Ինչպէս որ ջուրն ամէն ար-
գելք կը վանէ եւ անդադար դէպ
ի վար կը վազէ, ասանկ ալ իմ ան-
կարգ բաղձանքներս զիս իբրեւ թէ
գերի ըրած կը քաշկըւտեն քու
պատուիրաններուդ դէմ՝ գործելու:
Ար խոստովանիմ առջեւդ, որ անկարգ
բաղձանքներս վրաս աւելի կ'իշխեն,
քան թէ քու սուրբ շնորհքդ: Թէ
որ երբեմն սիրտս զղջում ունենայ,
կամ բարի առաջադրութիւն մը միտքս
դնեմ, այնչափ տկար եմ՝ անկարգ
յօժարութիւններս զսպելու, մինչեւ
երբեմն յուսահատութեան խոր-
հուրդ միտքս կ'իյնայ՝ որ ամենեւին
անհոգ ըլլամ ինք զինքս շիտկելու:
Մէկ կողմանէ աշխարհք իր չար օրի-
նակաւը զիս մեղքի կը յորդորէ. մե-
կալ կողմանէ մարմինս՝ իմ ընտանի

թշնամիս զիս կը դրդէ. եւ այնպէս
կը դրդէ, մինչեւ անկարելի է՝ որ
մարդ իր ուժովը կարող ըլլայ յաղ-
թել: Ահա Տէր իմ, աս կերպարան-
քով կու գամ քու առջեւդ, իմ
պակսութիւններս գլխէս վեր են. մի
միայն յոյս ունիմ՝ որ դուն գիտնա-
լով մեր տկարութիւնը, արդարու-
թեամբ մեր պարտքը չես պահան-
ջեր. մանաւանդ թէ շատ անգամ
աչք կը գոցես, կը ներես ու կը
քաւես: Ես ասկէ ետքը կը ջա-
նամ, որ կամեաւ չվշտացրեմ զքեզ
իմ Արարիչս. բաւական են անցած
ատենուան ըրածներս: Գիտեմ որ
պատրաստ ես ձեռք տալ ամենուն
ալ, որոնք այսպիսի մոլորութիւն-
ներու գերի են եղած ու ազատիլ
կ'ուզեն, կը զղջան, ըրածներնուն
վրայ կը ցաւին ու կ'առաջադրեն
մէյ մ'ալ չընելու: Անանկ է նէ խրկէ
վրաս ան սուրբ շնորհքը՝ որ կրնայ

միտքս ուղղել, որպէս զի աշխարհային
ունայնսութեան չհետեւիմ, եւ սիրտս
քու սիրովդ բորբոքեմ, որ քու պա-
տուիրաններդ պահեմ եւ մարմինս
հոգւոյս իշխանութեան տակ ձգեմ:
Տուր ինձի ան շնորհքն որ առաքեալ-
ներն ունեցան. տուր ինձի ալ այն-
պիսի զոջում, որ Պետրոս առաքեալն
ունեցաւ, երբ հաւուն խօսիլը լսեց:
Խոցէ իմ սիրտս ալ նոյն աստուա-
ծային սիրովդ, որ յիշելով անթիւ
մեղքերս անմխիթար լամ ողբամ, որ
քեզի Արարչիդ այնչափ ապերախտ
գտնուած եմ: Այնպէս մը բորբոքէ
սէրդ սրտիս մէջ՝ որ մէջ մ'ալ չմարի:

ՈՒՐԲԱԹ

ՎԱՍՆ ՍԻՐԵԼՈՅ ԶԹՅԱՄԻՍ

Որպէս եւ մեր թողոյմք մերոց պար-
տապանաց:

Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս, որ աշ-
խարհք գալովդ ամէն առաքինու-

թեան ճամբաներն օրինակաւ ու խօս-
քով ինձի սորվեցուցիր: Դուն հրա-
մայեցիր ինձի, որ թշնամիներս սի-
րեմ ու զիս հալածողներուն բարիք
ընեմ. բայց կը խոստովանիմ, Տէր
իմ, որ ես շատ անգամ աս պատուի-
րանդ չպահեցի. թշնամիներս չսի-
րելէն զատ՝ ինձի բարիք ընողներուն
ալ ապերախտութիւն ըրի: Ես որ
հոգ ու մոխիր եմ, միշտ մեղանշե-
լով քեզի թշնամի եղած եմ. բայց
դուն ինձի կը ներես ու կ'ապրես
պրես՝ որ ես ալ իմ թշնամիներուս
ներեմ: Ո՛վ Աստուած իմ, չի գըտ-
նուիր աշխարհքիս մէջ իմ ըրած
ապերախտութեանս նմանը, որ այն-
պէս մեծ ու սաստիկ ըլլայ, ինչպէս
որ ես ըրած եմ քեզի դէմ՝ քու
տուրը պատուիրաններդ չպահելով:
Դուն տուիր ինձի կենդանութիւն,
խեղք ու միտք եւ ամէն զգայարանը-
ներս. որպէս զի անոնցմով՝ միայն

զքեզ օրհնեմ, սիրեմ, քեզի ծառայեմ ու քեզի մինակ հաճոյ ըլլամ: Ամէն մէկ սրտիս շարժիլն ու շունչ առնելս դուն կը պահես. ի վերայ այսր ամենայնի ես կը համարձակիմ քու տուած ուժովդ քեզի դէմ ելլել, այսչափ բարիքներուդ ապերախտ ըլլալ ու թշնամանալ:

Հիմայ կը ճանչնամ անօրէնութիւններս ու սրտանց կը զղջամ ըրած ապերախտութիւններուս վրայ: Ա՛խ սիրելի Փրկիչ, աս ուրբաթ օրս զիս փրկելու համար խաչ ելար եւ արիւն թափեցիր անտանելի ցաւերով. զքեզ խաչ հանողներուն համար ալ երկնաւոր Հօրմէդ թողութիւն խնդրեցիր՝ ըսելով. Հօյր, Բողոքոս, լի ու բիւրեւ լի քեզի: Ո՛վ գթած Յիսուս, իմ մեղքերուս ալ թողութիւն խնդրէ, որ շատ անգամ զքեզ խաչ հանեցի, եւ անոնցմէ աւելի ապերախտ գըտ-

նուեցայ: Գիտեմ, Տէր իմ, որ ներողամիտ ես ու զիւրաւ կը թողուս իմ պարսքերս. բայց կ'աղաչեմ, ինծի շնորհք տուր, որ ես ալ ինծի պարտական եղողներուն սիրով ներեմ ու թշնամիներս սրտանց սիրեմ: Թէ որ դուն իմ մեծամեծ ապերախտութիւններուս թողութիւն տալու պատրաստ ես, որչափ աւելի ինծի ալ կը վայլէ, որ իմ թշնամիներուս սիրով թողութիւն տամ ու ձեռքէս եկածին չափ բարիք ընեմ:

Անանկ է նէ կը խնդրեմ, Տէր իմ, զիս մի թողուր. քու օգնութիւնդ վրայէս պակաս մի ըներ. որպէս զի նախատական խօսքերով ուրիշին սիրտը վերաւորելէն զգուշանամ, եւ չըլլայ թէ իմ անհոգութեամբս ուրիշին վնաս մը հասցընեմ: Տուր ինծի խոնարհ վարմունք մը, որ ամենեւին մէկը կոպտութեամբ ինծի թշնամի չընեմ: Զօրացուր զիս շնոր-

Տօբդ ու վառէ բորբոքէ սիրտս երկնային սիրովդ, որ սրտանց սիրեմ թշնամիներս ու կարող ըլլամ քեզի հետ ըսել. Հայր, Խաչ Դոյս, Ղե Ղե Գեդէն Ղե՛ն Գործէն: Կը ջանամ ասկէց ետքը քու սուրբ շնորհօքդ, որ ամէն թշնամի եղողները մէկմէկու հետ հաշտեցընեմ: Կը բաղձամ, Տէր իմ, որ վերնար ամենեւին աշխարհքէս թշնամութիւն, եւ ամէն մարդ մէկզմէկ սիրէին եղբայրական սիրով, ինչպէս որ դուն պատուիրեցիր մեզի:

Շ Ա Ր Ա Ք

ՎԵՄ ՅԵՂԹԵԼՈՅ ՓՈՐՁՈՒԹԵԼՆՑ

Ես մի տանիւր զմեզ ի փորձութիւնս
այլ փրկեալս ի շարհ:

Հայր բարեգութ, որչափ անթիւ են երախտիքդ՝ որ անդադար քեզմէ կընդունիմ: Ո՞ր մայր անանկ խստասիրտ կընայ ըլլալ, որ իր գրկի որ-

դեակն երեսէ ձգէ. բայց թէ որ մարդկան մէջ գտնուելու ալ ըլլայ, դուն զիս չես մոռնար. եւ այնպէս զիս կը խնամես, իբրեւ թէ աս աշխարհքիս մէջ մինակ ես ըլլայի: Ես որ այսչափ բարերարութիւններ քեզմէ կընդունիմ, որչափ սաստիկ ապերախտ պէտք էի սեպուիլ, թէ որ միտքէս միայն անցընէի, որ դուն զիս փորձութեան մէջ կը ձգես ու թող կու տաս որ ես յաւիտենական կորստեան վտանգի մէջ իյնամ: Չէ, Տէր իմ, չէ, ասանկ չեմ հաւտար. հեռանան միտքէս ասանկ սաստանայական մտածութիւններ: Գիտեմ որ դուն զիս այնպիսի փորձութեան մէջ չես ձգեր, որ կարողութեանէս վեր է: Կը հաւտամ առանց տարակուսելու, որ փորձութեան հետ շնորհք ալ կը խրկես, որ կարող ըլլամ համբերել: Կը խրկես վրաս փորձութիւն, որ համբերել սորվիմ,

անցած մեղքերուս համար թողու-
 թիւն գտնեմ եւ առաքինի ըլլալու
 առիթ ունենամ: Իրաւքընէ պէտք
 եմ շնորհակալ ըլլալ, որ վրաս եր-
 բեմն փորձութիւն կը խաւրես. ին-
 չու որ առանց ձախորդութեան ինչ-
 պէս կրնայի համբերութիւն սորվիլ.
 Ինչպէս կրնայի ճանչնալ՝ որ զիս կը
 սիրես. ինչպէս կրնայի սրտանց զիս
 քեզի յանձնել ու քեզի ապաւինիլ:
 Անանկ է նէ փորձութեան հետ ին-
 ծի յոյժ ալ պարգեւէ, Տէ՛ր իմ, որ
 չըլլայ թէ տրտնջեմ ու անհամբեր
 գտնուիմ. չըլլայ թէ փոքր նեղու-
 թիւն մը մոռցընէ ինծի քու անթիւ
 բարիքդ, որ ամէն օր կը վայելեմ:
 Դուն տուր ինծի օձին խորագիտու-
 թիւներ, որ յառաջագոյն իմանալով
 վտանգն, անկէ փախչիմ. չըլլամ
 յանձնապաստան, ինչու որ վտանգը
 սիրողը՝ վտանգի մէջ կը կորսուի:
 Իսկ ան վրաս խաւրած փորձու-

թեանդ, ո՞վ Արարիչ իմ բազմա-
 գութ, ամենեւին չեմ տարակուսիր
 որ պատրաստ ես օգնելու, որպէս զի
 տակը չմնամ, այլ մանաւանդ շնորհք
 ալ կու տաս յաղթելու: Արդ՝ խրկէ
 վրաս ինչ որ կ'ուզես, յաջողութիւն
 կամ ձախորդութիւն, առողջութիւն
 կամ հիւանդութիւն, բարեկամ կամ
 թշնամի, վերջապէս՝ ինչ որ կ'ուզես
 եւ հոգւոյս փրկութեան աղէկ կը
 սեպես. քու շնորհքդ պատրաստ
 եմ ընդունելու. թէ որ դուն հետս
 ըլլաս, ո՞վ կրնայ սրտիս մխիթարու-
 թիւներ կտրել: Թող դան ամէն նե-
 ղութիւններ. Աստուծո՞վ ի՞նչ աչից
 ընդ պարէսդս. ամէն:

ԱՂՈԹԻ Ի ՊԱՏԻՒ ՍՐԲՈՅ ԿՈՒՍԻՆ

Ա Ի Ի Ր Ա Ա Ի

Այո՛թք սուրբ Աստուածածնի քարե-
խօսող թեամիկը մեղաց թողող թիւն
ընդունելու համար:

Ո՛վ քաղցրագութ Տիրուհի իմ,
նայէ մէյ մը գլխած աչուքներովդ
մեղաւոր հոգւոյս խեղճութեանը, որ
տարակուսեալ հոգւով քեզի կը
դիմէ: Թէպէտ ես արժանի չեմ, որ
դուն վըաս նայիս ու ողորմիս ինծի:
բայց գիտեմ, որ սիրելի Որդւոյդ
մահն որ մեղաւորներուն փրկութեան
համար յանձն առաւ, քու գլխած
սիրտդ ալ մասնաւոր կերպով մը ի
գութ կը շարժէ մեղաւորներուն օգ-
նելու եւ անոնց պաշտպանութիւն
ընելու: Ո՛վ մայր ողորմութեան, ա-
նանկ է նէ նայէ խեղճ մեղաւորիս
ալ ու ողորմէ ինծի: Իրաւ որ մեղ-

քերս անթիւ եմ ու գործած անօրէ-
նութիւններս խիստ մեծ են. բայց
քու կարողութեանդ ու ողորմու-
թեանդ չափ չկայ. կ'աղաչեմ, Մայր
Աստուծոյ, մէկ հատիկ Որդւոյդ սի-
րոյն համար ինծի օգնութեան հասիր.
երկընցուր բարերար ձեռքդ ողոր-
մելի մեղաւորիս վըայ, որ ինք զինքը
բոլոր քեզի յանձներ է: Գիտեմ,
ո՛վ Մայր ողորմութեան, որ մեղաւ-
որի մը օգնելը քեզի մեծ ուրախու-
թիւն է. ուրեմն օգնէ ինծի ալ. ին-
չու որ մեղանչելովս Աստուծոյ շնորհ-
քը եւ միանգամայն հոգիս կորսն-
ցուցի, սատանային ձեռքը գերի ըրի:
Հիմայ ես բոլորովին քեզի ապաւի-
ներ եմ, միայն ըսէ ինծի, թէ ինչ-
պէս դարձեալ Աստուծոյ հաճոյ ըլ-
լամ. ճամբայ մը ցուցուր ինծի, թէ
ինչ բանով իմ բարի Յիսուսիս հետ
հաշտուիմ: Ո՛վ բարեխօս ու պաշտ-
պան մեղաւորաց սուրբ Աստուածա-

ծին, մի միայն խօսք մը ըսէ Յիսուսին, թէ ո՞վ Որդի իմ, դուն ողորմէ աս խեղճ մեղաւորին. անտարակոյս շուտ մը մեղքերուս թողութիւն կը գտնեմ: Յուցուր, ո՞վ Մայր Աստուծոյ, թէ որչափ պատրաստ ես բարիք ընելու անոնց, որոնք իրենց ապաւինութիւնն ու յոյսը քու վրայ դրած են. ամէն:

ԵՐԱՌԻՇԱԲԹԻ

Աղօթք սուրբ Աստուածածնի ապստինելոյ համար:

Ո՛վ Թագուհի երկնի եւ երկրի, ես որ ատենօք խեղճ գերի մ' եղած էի մեղաց, հիմայ զիս քեզի մշտնջենաւոր ծառայ կը նուիրեմ եւ կ'առաջագրեմ, որ բոլոր կեանքս քեզի պատիւ ըլլայ. կ'աղաչեմ դուն զիս ընդունէ եւ երեսէ մի ձգեր, ինչպէս որ արժանի եմ: Ո՛վ ամենասիրելի մայր, Յիսուսէն ետքը դուն

եւ միակ յոյս ու ապաւինութիւնս: Ա՛յժնեմ ու կը գովեմ իմ Փրկիչս, որ իր ողորմութեամբն ինծի շնորհք տուաւ բոլոր ապաւինութիւնս քու վրայ հաստատելու, զոր ես իմ յաւիտեանական փրկութեանս մեծ նշան մը կը սեպեմ: Անտարակոյս կը յուսամ, որ Աստուած հզօր բարեխօսութեանդ համար իմ մեղքերուս թողութիւն կը շնորհէ եւ իր ամենասուրբ շնորհքն ինծի կը բաշխէ: Բայց, ո՞վ գթած Մայր իմ, ես կրնամ շուտ մը դարձեալ իմ առջի գէշ ճամբաս դառնալ. ինչու որ նոյն վտանգները կեցած են միշտ, եւ թշնամին երբեք չի քնանար. անոր համար որչափ մեծ մեծ փորձութիւններ առջեւս կան յաղթելու: Ո՛վ Մայր բարեգութ, դուն ինծի պաշտպան կեցիր ու թող մի տար, որ նորէն մեղաց գերի ըլլամ: Գիտեմ որ դուն ինծի պաշտպան ըլլա-

լէն ետ չես կենար. քեզի այսչափ աղաչելէն ետքը՝ ողորմութիւնդ ու մայրական գթած սիրտդ չի կրնար իմ խեղճութեանս դիմանալ. բայց կը վախնամ, որ չըլլայ թէ մեղաց առթին զքեզ մոռնամ, եւ այնպէս կորսուիմ: Անոր համար կը խնդրեմ քեզմէ, Սուրբ Աստուածածին, աս շնորհքը, որ կարող ըլլամ դժոխային թշնամին վրաս վաղած ատեն շուտ մը քեզի դիմել եւ զքեզ օգնութեան կանչել: Ո՛վ Մարիամ, ինձ խեղճ մեղաւորիս օգնութեան հասիր. ո՛վ Մայր սիրելի, թող մի տար, որ ես Աստուծոյ անհաւատարիմ ըլլամ. ամէն:

Ե Ր Ե Ք Շ Ա Բ Թ Ի

Աղօթք սուրբ Աստուածածնէն խորի մօտ խնդրելոյ համար:

Ո՛վ մայր ողորմութեան Կոյս Մարիամ, արդեօք մահուանս ատենն

ինչ վեճակի մէջ պիտի գտնուիմ: Եւրբ գործած մեղքերս կը մտածեմ եւ ան սոսկալի բոպէն, որ յաւիտեանական փրկութիւնս կամ դատապարտութիւնս պիտի որոշէ, վախէս վրաս դող կու գայ: Իմ փրկութեանս ուրիշ յոյս մը չունիմ, բայց եթէ քու Որդւոյդ անգին արիւնն, ու քու հզօր բարեխօսութիւնդ: Մխիթարիչ վշտացելոց սուրբ Աստուածածին, ան ետքի զարհուրելի ատենը քու օգնութիւնդ իղմէ մի հեռացըներ. ան նեղութեան բոպէն զիս մխիթարութենէդ մի զըրկեր: Թէ որ հիմայ խիղճս գործած մեղքերուս համար, Աստուծոյ արդարութեան համար ու յաւիտեանական փրկութեանս անստուգութեան համար այսչափ ինծի նեղութիւն կու տայ, ան ատենն ո՞րչափ աւելի զիս պիտի նեղէ: Ո՛վ ապաստան մեղաւորաց, քանի որ մահուանս

ժամանակը չէ մօտիկցեր, ինծի ճըշմարիտ ապաշխարութեան ու առանց մեղաց ապրելու շնորհք տուր, որպէս զի գործածներուս վրայ զղջամ ու մինչեւ որ մեռնիմ ալ չմեղանչեմ: Կ'աղաչեմ, գթած Կոյս, մեռնելու ատենս ինծի օգնէ, որ երբ որ անթիւ ու մեծամեծ մեղքերս միտքս գալու ըլլան, յուսահատութեան մէջ չեյնամ: Դօրութիւն տուր ինծի, որ կարող ըլլամ ան ատեն քու սուրբ անունդ ու քու բարերար Որդւոյդ անունը սրտանց կանչել: Գիտեմ որ չես վշտանար, թէ որ համարձակելու ըլլամ այնպէս բան մը քեզմէ խնդրելու, որուն ամենեւին արժանի չեմ: Ո՛վ գորովագութ Մայր, այնչափ է քու գթութիւնդ ու քաղցրութիւնդ, որ կը ներես իմ համարձակութեանս: Գիտես, Մայր, թէ որչափ դառն է ետքի բոպէն, անոր համար կ'աղաչեմ,

թէ որ հնար է, ան սոսկալի ատենը քաղցր ներկայութեամբդ զիս մխիթարելու արժանի ընես: Կը խոստովանիմ, որ ողորմելի մեղաւոր մըն եմ ես եւ աս մեծ շնորհաց արժանի չեմ: Բայց, Մայր Աստուծոյ, դուն ալ մեղաւորներուն պաշտպան ես. կը խոստանամ քեզի ձեռքէս եկածին չափ բոլոր սրտանց ջերմեռանդ ըլլալ: Բայց թէ որ իմ անարժանութիւնս ու անթիւ ապերախտութիւններս աս մեծ շնորհքիս արդեւք ըլլան, ան ատեն կ'աղաչեմ, որ գոնէ քու մխիթարութիւնդ վրայէս պակաս չընես. որպէս զի Աստուծոյ սիրոյն մէջ աս աշխարհքէս ելլելով՝ անդիի աշխարհք դքեղ ու ամենասուրբ Երրորդութիւնը տեսնելու արժանի ըլլամ: ամէն:

ՉՈՐԻՑՇԱՐԹԻ

Աղօթք սուրբ Աստուածածնի խորհր-
թօտոթեամբ զԺոյքեկն ազատեցոյ
համար:

Ի՛նչու անգամ գոհութիւն կը
մատուցանեմ քեզի, ո՛վ բարեգութ
Մայր, որ զեւ. քու միջնորդութեամբ
դժոխքէն ազատեցիր, որուն շատ
անգամ արժանի էի: Դատապարտու-
թեանս վճիռը շատոնց վրաս կատա-
րուած էր, թէ որ դուն, ո՛վ սուրբ
Աստուածածին, աղբիւր գլխութեան
ու ողորմութեան, Աստուծոյ արդա-
րութենէն ինծի համար ապաշխարե-
լու ժամանակ ընդունած չըլլայիր:
Ասանկով իմ խստասրտութեանս
յաղթեցիր ու սիրտս ալ շարժեցիր,
որ բոլորովին քեզի դիմեմ ու քեզի
ապաւինիմ: Այսչափ զանազան մեծ
վտանգներու մէջ ինկած ըլլալով՝
որչափ մեղաց տէր պիտի ըլլայի, թէ

որ դուն, ո՛վ Մայր ողորմութեան,
ինծի համար Աստուծոյ շնորհք խըն-
դրած եւ ինծի պաշտպան կեցած չըլ-
լայիր: Ո՛վ բարեգութ Տիրամայր,
ասկից ետքն ալ մի գաղբիր զեւ
դժոխքէն ապաստարել ու մեղքերէն
ազատ պահել: Ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ
ինծի մինչեւ հիմայ ըրած ողորմու-
թիւնդ, թէ որ ես վերջապէս դատա-
պարտուելու ըլլամ: Թող մի տար,
որ ես քեզմէ ու քու սիրելի Որդիէդ
բաժնուիմ, որ քու բարեխօսու-
թեամբ մինչեւ հիմայ այսչափ ողոր-
մեցաւ ինծի: Ո՛վ Մայր գլխութեան,
չըլլայ թէ (որ բերանս յառաջ
չ'երթար ըսելու) քու սիրելի Որ-
դիդ ու զքեզ ալ մէկտեղ յաւի-
տեանս յաւիտենից դժոխքին մէջ
ատեմ ու հայհոյեմ: Կրնաս դուն
դիմանալ, որ ծառաներէդ մէկն որ
զքեզ սրտանց կը սիրէ, յաւիտեանս
դատապարտուի. ինչ կ'ըսէր ան ա-

տեն քու գլխած մայրենի սիրտդ։
Ո՛վ Մարիամ, յաւիտեանս պիտի
կորսուիմ արդեօք իրաւցընէ կը կոր-
սուիմ, թէ որ զքեզ թող տալու
ըլամ։ Բայց ինչպէս կրնամ զքեզ
թողուլ։ Ինչպէս կրնամ քու ցու-
ցուցած սէրդ մոռնալ։ Ո՛վ գլխած
Մայր իմ, դուն որ ինծի այսչափ բա-
րեք ըրիր, աս շնորհքս ալ ինծի ըրէ
եւ օգնութիւնդ վըայէս ամենեւին
մի պակեցընէր։ Հիմայ ես զքեզ
սրտանց կը սիրեմ եւ զիս բոլորովին
քեզի կը յանձնեմ։ որովհետեւ ին-
ծի այնչափ շնորհք ըրիր, մանաւանդ
ան ատենն ալ, երբ որ ես ամենեւին
զքեզ մոռցեր էի։ Քու օրհնեալ
ձեռքդ վըաս երկընցուր եւ ինծի
պաշտպան եղիր ու բռնէ որ դժոխք
չիյնամ։ Զիս պահէ որ մահացու
մեղք չգործեմ, որ զիս դժոխք կը
տանի։

ՀԻՆԳՇԱԲԻ

Աղօթք առ սուրբ Աստուածածին
յառիտեանկան երանոյթեան հաւար։

Ո՛վ հզօր Թագուհի երկնի եւ
երկրի, դուն որ ամենասուրբ Երրոր-
դութեան մօտ սերովբէներէն ու
քերովբէներէն վեր աստուածային
փառօք կը զմայլիս, քու գլխած ա-
չուրներդ դարձուր մէյ մը խեղճ
մեղաւորիս վըայ, որ աս ողբալի եր-
կէս առ քեզ կը պաղատիմ եւ
օգնութիւնդ կը խնդրեմ։ Տես, ո՛վ
Մարիամ, ինչ վտանգներու մէջ կը
պտըտիմ։ յաւիտեանս կրնամ հօգիս
կորսընցընել, քանի որ աս աշխարհ-
քիս մէջ եմ։ Դուն ես իմ ապաւի-
նութիւնս, զքեզ կ'աղաչեմ, ո՛վ մայր
շնորհաց, որ զիս արքայութիւն ընդ-
ունիս, որպէս զի հոն զԱստուած
եւ զքեզ յաւիտեան սիրեմ ու գո-
վեմ։ Ե՛րբ պիտի ծագի այն ցանկա-

լի օրն՝ որ յաւիտենական կորստեան վտանգներէն ազատելով, սիրելի Փրկչիս մայրը՝ որ հոգւոյս փրկութեանը համար այսչափ աշխատեցաւ, պիտի արժանի ըլլամ տեսնել: Ե՞րբ պիտի գայ ան ատենը, որ կարող ըլլամ ան սուրբ ու օրհնեալ ձեռքը պագնել՝ որ զիս շատ անգամ դժոխքէն ազատեց եւ ինծի պէս անարժանի մը այնչափ հարուստ պարգեւներ տուաւ:

Ո՛վ Մայր իմ, աս աշխարհքս շատ հեղ քեզի ապերախտ գտնուեցայ. բայց արքայութեան մէջ ալ ապերախտ չեմ ըլլար. հոն ամէն ուժովս յաւիտեան զքեզ կը սիրեմ ու ըրած ապերախտութեանս տեղ յաւիտենական գոհութիւն ու փառաբանութիւն քեզի կը մատուցանեմ: Շնորհակալ եմ Աստուծոյ գթութեանը, որ Յիսուսին պատուական արեան ու քեզի յուսալու եւ ա-

պաւինելու շնորհք տուաւ ինծի: Անտարակոյս գիտեմ, որ դուն իմ մեղքերուս համար թողութիւն կ'ընդունիս, եւ մտքիս լոյս ու զօրութիւն ալ կու տաս Աստուծոյ կամքը կատարելու եւ ետքը արքայութիւն հասնելու: Աս յոյսն ամէն քու ծառաներդ ունեցան եւ անոնցմէ մէկը չխաբուեցաւ. անոր համար իմ յոյսս ալ զիս չ'ամբօջջրներ: Շնորհք տուր ինծի, որ քու վրադ ունեցած ապաւինութիւնս օրէ օր աւելնայ եւ անդիի աշխարհքը քու Որդիդ՝ քու սուրբ որովայնիդ օրհնեալ պտուղը ցուցուր ինծի, ո՛վ գթած, ո՛վ բարեգութ, ո՛վ քաղցր Վոյս Մարիամ. որպէս զի կարող ըլլամ քու Որդիդ եւ զքեզ միշտ եւ յաւիտեան գովել ու սիրել:

Ո՛վ մայր բարեգութ, ինչդէ ինծի համար մեղքերուս թողութիւն, ի բարին յարատեւութիւն, բարի

մահ եւ ետքը արքայութեան փառ-
քը. բայց մասնաւորապէս աս շնորհ-
քը, որ ես միշտ քու գիրկդ վազեմ:
Թէպէտ աս խնդրած շնորհքներս շատ
մեծ բաներ են, որոնց ես ամենեւին
արդիւնք կամ արժանաւորութիւն
մը չունիմ. բայց ո՛վ Թագուհի ա-
մենազօր, ասոնք ինծի պարգեւելը
քեզի գիւրին բան մըն է. ինչու որ
Աստուած զքեզ շատ կը սիրէ եւ
քու խօսքդ ու բարեխօսութիւնդ
երբեք գեաինը չ'իյնար: Անանկ է
նէ՛ դուն ինծի համար աղաչէ Յի-
սուսին. միայն ըսէ անոր, որ ես քու
որդեգիրդ եմ եւ զիս քու պաշտ-
պանութեանդ տակն առած ես. աս
բաւական է ինծի ամէն շնորհք Աս-
տուծմէ ընդունելու: Ո՛վ Մարիամ,
Մայր սիրելի, իմ բոլոր ապաւինու-
թիւնս դուն ես. կ'ուզեմ զքեզ
միշտ սիրել ու քեզի ապաւինած ու-
րախութեամբ ալ կը մեռնիմ, ամէն:

ՈՒՐԱՆԹ

Աղօթք զԵհուդա եւ զսուրի Աս-
տուածածին սիրելոյ համար:

Ո՛վ ամենասուրբ Այս, աղէկ գի-
տեմ որ դուն Աստուծոյ արարած-
ներուն մէջ ամենէն աւելի ազնիւը,
մաքուրը, գեղեցիկը, սուրբն ու սի-
րելին ես: Երանի թէ ամէն մարդ
ալ քու արժանաւորութիւնդ ու բա-
րերարութիւնդ աղէկ ճանչնար եւ
զքեզ սիրէր: Հիմայ ասով կը մխի-
թարուիմ, որ այնչափ բիւրաւոր
արդար հոգիներ թէ արքայութեան
մէջ եւ թէ աս աշխարհքիս մէջ որ
կը գտնուին, ամէնը քու սքանչելի
գեղեցկութիւնդ ու անպատմելի
շնորհքներդ կը գովեն եւ զքեզ կը
սիրեն: Ամենէն աւելի անոր կ'ուրա-
խանամ, որ Աստուած զքեզ աւելի
կը սիրէ, քան թէ բոլոր հրեշտակ-
ներն ու մարդիկները միատեղ: Ո՛վ

ամենազօր Թագուհի, ես ողորմելիս
ալ՝ թէպէտ շատ նուաստ, բայց մաս-
նաւոր սէր մ'ունիմ քեզի, եւ կը
բաղձամ որ աւելի ու վառեալ սէր
ունենամ. եւ աս պարգեւը քեզ-
մէ առնելու համար աղաչեւէն եր-
բեք չեմ դադրիր: Ընդունէ Աս-
տուծմէ ինծի համար աս շնորհքն որ
յաւիտենական փրկութեան ստոյգ
նշան է, եւ անոնց մինակ կը տրուի,
որոնք Աստուծմէ արքայութեան հա-
մար ընտրուած են:

Կը ճանչնամ նաեւ մեծ պարտաւ-
որութիւնս որ ունիմ զՅիսուս՝ քու
սիրելի Որդիդ ամէն բանէն աւելի
սիրելու: Գիտեմ որ ուրիշ բանի
աւելի չեմ բաղձար, բայց եթէ քու
սիրելի Որդիդ ամենէն ալ սիրուի.
անոր համար կ'աղաչեմ քեզի, Մայր
Աստուծոյ, որ ինծի համար աս
շնորհքն ընդունիս. որպէս զի կարող
ըլլամ ինչպէս որ պէտք է՝ զՅիսուս

սիրել: Քու բարեխօսութիւնդ ամէն
բանի կարող է. ես երկրաւոր բարիք
քեզմէ չեմ խնդրեր, հապա ան բա-
նը միայն կը խնդրեմ, որ քու սիրտդ
ալ կը բաղձայ խնդրելս: Կրնայ՞ ըլ-
լալ, որ դուն չկատարես աս աղա-
չանքս, որ քեզի այնչափ հաճելի է.
գիտեմ որ աղաչանքս Աստուծոյ առ-
ջեւ կը հանես եւ ինծի համար բա-
րեխօս կ'ըլլաս: Քեզի աղաչելէն ու
պաղատելէն չեմ դադրիր, մինչեւ
որ ապահով չեմ ըլլար Աստուծոս
կորսնցընելու ամէն վտանգներէն:
Եւ երբ որ արքայութիւնը զքեզ
տեսնելու արժանի կ'ըլլամ, զքեզ
կորսնցընելու երկիւղէն ազատած՝
կը սիրեմ զԱստուծոս եւ զքեզ
յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՀԱՐԱՐ

Աղօթք սուրբ Աստուածածնի թարե-
խօսութեանը համար:

Գորովագութ ողորմած Մայր իմ,
մէկ կողմանէ քու անհամար բարե-
րարութիւններդ միտքս, կու գան.
միւս կողմանէ խելքէ մտքէ դուրս
ըրած ապերախտութիւններս աչքիս
առջեւ կ'ելլեն: Ես արժանի չեմ
քու շնորհքիդ, անանկ ալ դարձեալ
քու ողորմութենէդ երբեք չեմ յու-
սահատիր. ինչու որ ողորմութիւնդ
ապերախտութենէս շատ աւելի է:
Ո՛վ Հղօր բարեխօս սուրբ Աստուա-
ծածին, գթութիւն ըրէ վրաս. դուն
ես շնորհաց գանձապետը, քու ձե-
ռօքդ կը բաժնուին ամէն մեղաւ-
որներուն տրուելու շնորհքները. ա-
նոր համար Աստուած քեզի ասանկ
մեծ կարողութիւն, չհասնելու դանձ-
ու գթած սիրտ տուաւ, որ դուն մեր

նեղութեան ատեն մեզի օգնութեան
հասնիս: Ո՛վ Մայր գթութեան, նե-
ղութեանս ատեն զիս երեսէ մի
ձգեր: Մեծ փառք է քեզի՝ մայրենի
սիրովդ գրկել այնպիսի ողորմելիները,
որոնք ամենուն երեսէն ձգուած են.
քու Հղօր պաշտպանութիւնդ բաւ-
ական է զանոնք ամէն յուսահատու-
թենէ աղատելու: Իմ յաւիտեանա-
կան փրկութիւնս քու ձեռքդ կը
յանձնեմ, եւ աս խեղճ հոգիս՝ որ
արդէն կորսուած է, քու բարեխօ-
սութեամբդ պիտի փրկուի: Զիս մի
վերնտեր, որ կը բաղձամ ամենայն
յոժարութեամբ քու հաւատարիմ
ծառաներուդ կարգը մանել: Ընդու-
նէ զիս Հղօր պաշտպանութեանդ
տակ. ան ատեն բանէ մըն ալ չեմ
վախնար. ոչ մեղքերէս, ինչու որ
ես չարեացս դեմ զօրաւոր ճար մը
կը գտնես. ոչ դժոխային թշնամի-
ներէն, ինչու որ քու ղորութիւնդ

աւելի մեծ է, քան թէ բոլոր դժոխ-
քին յոժը. ոչ Յիսուսէն իմ արդար
դատաւորէս, ինչու որ մի միայն
խօսքդ, որ ինծի համար իրեն խօսիս,
անոր բարկութիւնը կ'անցընէ: Միայն
մէկ բանէ կը վախնամ, այսինքն չըլ-
լայ թէ ծուլութեամբս քու ծառայ-
ութենէդ պաղիմ եւ ինծի կորըս-
տեան ճամբայ բանամ: Ո՛վ սուրբ
Աստուածածին, քու հօր բարեխօ-
սութիւնդ վրայէս պակաս մի ըներ
եւ միշտ օգնական եղիր ինծի. ամէն:

ԱՂՕՔՔ

ՍՐԵՈՅ ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

Եկեղեցի մտածատեան:

Տէր իմ եւ Աստուած իմ, ես ան-
արժան մեղաւորս ահա քու շնորհաց
տունդ եկած եմ. որպէս զի հոգեւ-
որ աղքատութիւնս առջեւդ բանամ,
եւ խեղճութիւնս գրեզ ողորմու-
թեան շարժէ: Գիտեմ, որ որչափ
աւելի աղէկ կը մտածեմ քու չար-
չարանքներուդ յիշատակը, այնչափ
աւելի կը վառի ու կը բորբոքի
սիրտս սուրբ սիրովդ, եւ կը զօրա-
նայ հոգիս ալ առաքինութեան գան-
ձեր ժողովելու: Անանկ է նէ, ո՛վ
Փրկիչ իմ, տուր ինծի ան սիրտը,
ան զգացումը, որ ունեցաւ քու ա-
մենասիրելի Մայրդ խաչին քովը
կեցած ատեն: Ես ալ ստուգիւ կը
հաւտամ, որ աս անարիւն պատա-
րագը՝ Գողգոթա լեռն եղած արիւ-

նոտ պատարագին հետ նոյն է. եւ նոյն շնորհքները հոս ալ կը բաշխին, ինչպէս որ հոն ալ բաշխեցան անոնց, զորոնք դուռն արժանի ըրիր այնպիսի աստուածային պարգեւներն ընդունելու:

Երբ քահանայն պատարագի կ'ըլլի:

Որչափ պէտք է որ գոհանամ քեզմէ, ո՞վ Աստուած իմ, որ առաքեալներուն եւ անոնց յաջորդներուն ապսպրեցիր քու չարչարանքներուդ յիշատակը աս սրբազան պատարագը մատուցանելով նորոգել ու դարձեալ մոռւնիս բերել, եւ լեզուաւ չպատմուելու շնորհքներու արժանի ըլլալ: Ահա աչքիս առջեւ կը տեսնեմ քու փրկարար չարչարանքներուդ օրինակը. կը տեսնեմ զքեզ, որ քահանային կերպովը ձիթենեաց լեռան վըայ գացեր ցաւալի մտածսանց ու անմխիթար

տրտմութեան մէջ մնացած կը հոգաս ու երկնաւոր Հօրդ կ'աղաչես: Դուռն ո՞վ Փրկիչ իմ, զօրութիւն ու շնորհք տուր ինծի որ քու ամենասուրբ օրինակիդ միշտ հետեւիմ եւ միայն քեզի հաճող ըլլալու ջանամ: Մխիթարէ խեղճ հոգիս ալ, որ աս ողորմելի աշխարհքիս աքսորանքին մէջ միշտ տրտում ու անհանգիստ է եւ միշտ զքեզ կը փնտռէ. տուր զքեզ ինծի, Տէր իմ, եւ աս միայն հերիք է ինծի:

Եւ վստահ սրբոհեղոյ Աստուածածնին:

Ո՞վ Թագուհի երկնաւոր, դուռն որ խաչին քովը կենալով քու սիրական Որդւոյդ քաջած չարչարանքներուն ցաւոցը չարչարակից եղար, միջնորդութիւն ըրէ ինծի համար քու Որդւոյդ, որ իմ քարացեալ սիրտս կակղացընէ, որ կարող ըլլամ մեղքերուս դէշութիւնը ճանչնալ ու

անոնցմէ գանիլ: Դարձեալ շնորհէ
ինծի սիրտ ցաւակցութեան, զոր դուն
խաչին քովը կեցած ատենդ ունե-
ցար, որ ես ալ կարող ըլլամ մաս-
նակից ըլլալ ֆրիստոսի չարչարանք-
ներուն, որպէս զի արքայութեան
մէջ ալ անոր փառքին արժանի
ըլլամ:

Խոստովանիմ առաջի Աստուծոյ:

Ահա, Տէր իմ, ես ալ քահանային
հետ կը խոստովանիմ իմ մեղքերս
քու առջեւդ, եւ սուրբ Աստուա-
ծածնի ու ամէն սուրբերուն առ-
ջեւը, ինչու որ գիտեմ՝ թէ շատ ան-
գամ մեղանչելովս զքեզ վշտացու-
ցած եմ: Ո՛րչափ մեծ է եղեր անօ-
րէնութիւնս, մինչեւ հարկ եղաւ որ
դուն մարմին առնուս ու մեղքերս
քաւելլու համար խաչին վրայ արեանդ
վերջին կաթիլը թափես: Թէ որ զիս
սիրելովդ համար այսչափ բաներ

կրեցիր, կը յուսամ քու ողորմու-
թենէդ, որ իմ խոստովանութիւնս
ալ կ'ընդունիս եւ կատարեալ զղջման
շնորհք ալ կը պարգեւես, որ ասկից
ետեւ փախչիմ մեղաց առիթներէն,
որ այնչափ չարչարանք քաշելու
պատճառ եղան քեզի. աս աշխարհ-
քիս մէջ ժամանակ ալ կու տաս
ինծի, որ մեղքերուս վրայ ապաշ-
խարեմ ու քեզի հաճելի բարե-
գործութիւն ընեմ: Աս ունեցած
առաջադրութեանս՝ դուն, Տէր իմ,
հաստատութիւն տուր ու սրտիս
բաղձանքը բորբոքէ, որ օրէ օր միշտ
սիրտս աւելի վառուի սուրբ սիրովդ:

Ի յարկի սրբոյթեան:

Որպիսի՛ յարգութեամբ ու խո-
նարհութեամբ պէտք է երկրպա-
գութիւն ընենք քեզի մէնք հողեղէն
արարածքս, ո՛վ Աստուած իմ, որ նոյն
ինքն սրբութիւն ես. մենք ամէն

կերպ պակսութիւն ունինք: Աստուծո՛ր հրեշտակներու բնակարան է, ինչպէս կը համարձակէինք մտնել, թէ որ դուն զմեզ հրաւիրած չըլլայիր՝ ըսելով. թէ Եկէք ինծի ամէն ծանր բեռերու եւ աշխատութեան տակ մնացողներ, ես ձեզի հանդիստ կու տամ. եկէք իմ տունս, որ ձեզի համար շինեցի, որ մեղքերնիդ քաւելու եւ թողութիւն ընդունելու տեղն է: Անանկ է նէ իմ մեծամեծ մեղքերուս թողութեան ու քաւութեան ուրիշ տեղ չկայ. անոր համար հոս քու ամենատեսաչքիդ առջին եկած եմ ու երեսի վրայ ինկած կ'երկրպագեմ քեզի, եւ քու անհուն ողորմութիւնդ որուն չափ չկայ՝ յաւիտեանս յաւիտենից կ'օրհնեմ:

Օրհնեալ թագաւորոյ թիռն:

Ս'իշտ օրհնելու պարտական ենք քու թագաւորութիւնդ, ո՛վ ամե-

նասուրբ Երրորդութիւն, որ այնչափ կը փառաւորես քու սիրելի ծառաներդ արքայութեան մէջ, մինչեւ քու անհասանելի փառքիդ արժանի կ'ընես ու կ'ընդունիս անոնց բարեխօսութիւնը: Արդ՝ ես ալ սուրբ եկեղեցւոյ հետ աս օրուան սուրբս ինծի բարեխօս կը բռնեմ ու կը խնդրեմ որ լսես անոր աղաչանաց: Նախ առաջին սուրբ Աստուածածնի բարեխօսութեամբը տուր ինծի անանկ շնորհք մը, որ տկարութիւնս զօրացընէ: Եւ ինչպէս որ սուրբերը կրցան յաղթել իրենց մարմնոյն, աշխարհքին ու սատանային, նոյնպէս ես ալ շնորհքովդ կարող ըլլամ իմ մարմնոյս չար ցանկութիւնները զսպել. աշխարհքիս անցաւոր մեծութեանը հետ սիրտս չկապել ու սատանային խաբէութիւններուն չհետեւիլ: Զօրութիւն տուր ինծի, որ աս բաներս իրօք ու գործքով ալ

կատարեմ, որպէս զի ես ալ քու սիրելի ծառաներուդ հետ արքայութեան մէջ օրհնեմ քու թագաւորութիւնդ:

Մոռոկ Կատրակած:

Գու Տէր իմ մարդասէր, այնչափ
մեր հոգեղէն բնութիւնը պատուե-
ցիր՝ մինչեւ աս հրեշտակային երեք-
սրբեան փառաբանութիւնն երգե-
լու մեղի համարձակութիւն տուիր։
Ո՛վ Աստուած իմ, որ ամենեւին
սրբութիւն ես, զօրութիւն տուր
ինձի որ սրբութեամբ ապրիմ. դուն՝
որ միանգամայն հզօր ես ու քու
զօրութեանդ ոչ ոք կրնայ դէմ
դնել, զօրութիւն տուր ինձի, որ
բարի առաջադրութիւնս կարող ը-
լամ կատարել։ Գուն՝ որ աղբիւր ես
անմահ կենդանութեան, իմ մեռեալ
հոգիս ողջացուր։ Գու Տէր իմ Տէր,
աւելի աղէկ գիտես ինչ որ ինձի

պէտք է՝ քան թէ ես. դուն աւելի
պատրաստ ես տալու, քան թէ ես
առնելու. անանկ է նէ դուն ողորմէ
ինձի ու հոգւոյս փրկութեան օգ-
տակարը ցուցուր ինձի. շնորհք ալ
աւելցուր, որ կարող ըլլամ՝ պա-
տուիրաններդ պահել:

[illegible]

Խաղաղութեամբ քով Քրիստոս:

Տուր ինձի, մարդասէր փրկիչ
 իմ, ան խաղաղութիւնն որ աշկերտ-
 ներուդ խոստացար, թէ տալու խա-
 ղաղութիւնս աշխարհքիս խաղաղու-
 թեան պէս չէ: Տուր որ նախ եւ
 յառաջ իմ մարմնոյս ու հոգւոյս

մէջ խաղաղութիւն ընեմ. այսինքն
ապստամբ մարմինս հոգւոյս իշխա-
նութեան տակ հնազանդեցընեմ,
որ ալ չկարենայ քու պատուիրան-
ներուդ դէմ գործել: Աս շնորհքը
պարգեւելէն ետքը՝ տուր ինձի ան
շնորհքն ալ, որ ուրիշ խռովեալները
խաղաղեցընեմ: Դուն ո՛վ խաղաղու-
թիւնդ աշխարհի, դուն խոստացար՝
որ կռուողներուն մէջ խաղաղութիւն
ձգողներն որդիք Աստուծոյ ըսուին:
Իմ բոլոր փափաքս ան է, որ ա-
մէնքնիս ալ քու սուրբ շնորհքդ
ղբեզլ ամէն բանի արարիչ ճանչ-
նանք. եւ մէկ ճշմարիտ հաւատով
ու միաբանութեամբ քեզի երկրպա-
գութիւն ընենք: Հեռացո մեզմէ
ամէն չարախտերը, ինչպիսի է կռիւ,
թշնամութիւն, նախանձ, հերձուած,
որ ամէնն ալ խաղաղութեան թշնամի
են: Եւ այսպէս ծաղկելով մեր մէջը
սէրն ու խաղաղութիւնը՝ քու ա-

նուանդ փառք ու պատիւ ըլանք
անհաւատներուն առջեւ:

Լոռացայց սրբոյթեամբ:

Եւա ու մաքրէ հոգիս ամէն
աղտերէ քու սուրբ արեամբդ ու
բաւէ անթիւ մեղքերս, ո՛վ գթած
Փրկիչ իմ Յիսուս. քու բարերար
ողորմութեանդ ցօղը մեղուցեալ
հոգւոյս վըայ թափէ, որ գարշելի
կիրքերուս բոցը մարէ ու սիրտս
սիրովդ բորբոքէ: Ահա աս սուրբ
պատարագին հետ զիս բոլորովին
քեզի կ'ընծայեմ, Տէր իմ, քաղցրու-
թեամբ մը նայէ, ու մի անարժան
համարիր: Գիտեմ՝ որ ըրած ընծաս
չնչին բան մըն է, ու ինք իրեն յարգ
մը չունի. անոր համար կ'աղաչեմ,
որ անարժան ընծաս ընդունիս եւ
աս սուրբ պատարագիս հետ քու
երկնաւոր Հօրդ մատուցանես:

Ողջոյն տոռք միմեանց:

Տէր իմ, երբ որ կը յիշեմ պատուիրաններդ ու սուրբ օրինակներդ, որ մեղի յիշելէք թողուցիր, շատ կ'ամչնամ: Դուն աշխերտներուդ եւ անոնց հետեւողներուն մէկզմէկ սիրելնին քրիստոնէսը ըլլալուն նշան տուիր: Առջին ատենուան քրիստոնեաներն աս նշանով կ'իմացընէին իրենց քրիստոնէութիւնն անհաւատներուն առջեւ: Անոր համար աս սուրբ խորհուրդը կատարուելու ատեն՝ եկեղեցւոյ մէջ մէկզմէկ կը բարեւենք ու մէկզմէկ կը համբուրենք: Բայց ես ողորմելիս որչափ հեռու եմ քու տուած պատուիրաններէդ. ինչպէս ինծի քրիստոնէի անունը կրնայ վայել, երբ որ քրիստոնէի նշան, այսինքն՝ եղբայրսիրութիւն չունիմ: Վայ ինծի, արեւն իմ բարկութեանս վրայ պիտի չմտնէր.

իսկ ես ամիսներով եղբօրս դէմ ոխ պահեցի: Դուն յառաջագոյն զգուշացուցիր, որ պէտք է պատարագը թողուլ ու նախ երթալ եղբօրը հետ հաշտուիլ: Իսկ ես ռիսկալուծեան ակտով կուրացեալ, ամենեւին հոգ չեմ ըներ պատուիրանդ բռնելու եւ եղբօրս հետ հաշտուելու: Իրաւ քու ամենապատուելի անունդ՝ որ կանչուած է իմ վրաս, փառաւորուելու տեղ՝ աւելի նախատուած է անհաւատներու առջեւ: Բայց հիմայ ի փառս անուան քո կ'առաջագրեմ, որ ամէն թշնամիներուս եւ բոլոր ինծի չարիք հասցընողներուն սրտանց ներեմ, ու իրենցմէ յառաջ ես թողութիւն ինդրեմ: Թէ որ տեսնեմ որ անթի են կամ ծարաւ կամ նեղեալ, ամենէն յառաջ ես անոնց օգնութեան հասնիմ: Դուն ո՞վ Փրկիչ իմ, զքեզ խաչ հանողներուն համար աղօթք ըրիր. ահա ես ալ իմ թշնամիներուս

Համար կ'աղաչեմ, որ անոնց ներես, շնորհք տաս, հոգեւոր ու մարմնաւոր բարիքներով լեցընես եւ միատեղ զմեզ երկնից արքայութեան արժանի ընես քու ողորմութեամբդ:

Սուրբ, սուրբ, սուրբ, ճէ՛ր զօրոհ-
թեանց:

Ա՛յ Տէր իմ, ահա կը տեսնեմ հոգւոյս աչքովը, որ բոլոր հրեշտակներուն բազմութիւնը, հրեշտակապետները, սերովբէներն ու քերովբէները, երկինքէն վար կ'իջնեն, որ ներկայ գտնուին աս փրկագործ պատարագին նուիրման ատեն: Այլ տեսնեմ զքեզ ալ՝ իմ Աստուածս ու Փրկիչս, որ նոյն ինքն կը մատուցուիս ու կ'ընծայուիս Աստուծոյ Հօր պատարագ, նորոգելով մեր մտքին մէջ ան չարչարանքները, արեանդ հեղումն ու դառն մահդ, որ մեզի համար քաշեցիր, զմեզ

սատանային դերութենէն փրկելու համար: Հրեշտակներն իսկ երբ որ կը մտածեն աս մեր վրայ ունեցած սէրդ, կը զմայլնեն, կը հիանան եւ երեքսրբեան օրհնութեամբ զքեզ անդադար կը փառաբանեն: Մենք ալ անոնցմէ սորվելով աս փառաբանութիւնը, կ'երգենք ու կը փառաբանենք, թէ դուն՝ որ ամենեւին սրբութիւն ես, քու փառքդ ամէն տեղ բռնած է: Մեր հողեղէն սիրտը, վասն զի չի կրնար՝ ինչպէս որ պէտք է՝ զքեզ սիրել, եւ ոչ խօսք ունինք բաւական, որ զքեզ փառաւորենք: անոր համար կը խնդրեմ, որ աս հրեշտակային փառաբանութեան պակսութիւնը դուն լեցընես եւ պատարագ տեսնելու ատենը սիրտս այնպէս վառես, ինչպէս որ հրեշտակներուն սիրտը կը բորբոքի արքայութեան մէջ, հոս տեղս զքեզ փառաբանելու ատեննին:

Առեք կերեք: Արեքք ի ամսն:

Սրտանց կը հաւտամ ու կը խոստովանիմ, որ դուն հիմայ իմ առջեւ ներկայ ես. հացն ու գինին քու ամենազօր խօսքովդ փոխեցիր, եւ ըրիր ճշմարտապէս պատուական մարմինդ ու արիւնդ, որ ամէն հաւատացեալք յիշեն սէրդ, ճաշակեն մարմինդ ու արիւնդ, եւ սիրովդ բորբոքեալ ղո՛ւ առնուն. իրենց տկարութիւնը զօրանայ քեզի հաճոյ կեանք վարելու եւ իրենց աղքատութիւնը հարստացնելու: Տուր ինձի ալ շնորհք, որ աս ամէն բարեաց արժանի ըլլամ. չըլլայ թէ այսպիսի շնորհաց գանձը ձեռքս ունենալով, աղքատ ու ողորմելի մնամ: Դուն ծագէ սրտիս մէջ ան աստուածային լոյսը, որ աղէկ ճանչնամ աս սուրբ խորհուրդին յարգը, եւ այնպիսի ջերմեռանդութեամբ լսեմ, ինչպէս

որ լսեցին քու սիրելի ծառաներդ, որ հիմա, քեզի հետ կը թագաւորեն արքայութեան մէջ:

Եւ զքոյս ի քոյոցս:

Ի՛նչ ընծայ կրնայ տանիլ իր թագաւորին աղքատ մը, որն որ եւ ոչ ուտելէք ունենայ իր կեանքը պահելու համար: Իսկ ես քու աստուածութեանդ առջեւ եւ ոչ աղքատ ըսուելու արժանի եմ. վասն զի ոչինչ եմ բոլորովին քու առջեւդ: Ի վերայ այսր ամենայնի դուն, ո՛վ թագաւորդ թագաւորաց, այնպէս պատուեցիր մեր բնութիւնը, որ մեզի մարմնակից եղար. զմեզ արքայութեան որդեգիր ըրիր, որուն հրեշտակներն ալ երկինքը կը նախանձին: Հիմայ մեր ոչնչութիւնն այնպէս փառաւորեցիր, որ ունինք մեր ձեռքն Աստուծոյ արժանի ընծայ մը. այսինքն նոյն իսկ Որդւոյն Աստուծոյ մարմինն ու ա-

րիւնը: Ո՛րչափ պարտական ենք զքեզ
օրհնել, գովել ու գոհանալ, երբ որ
միտքերնիս կը բերենք, [թէ մեր միջ-
նորդն ու բարեխօսը քու ամենա-
սուրբ մարմինդ ու արիւնդ է. եւ աս
պատուական ընծաները դուն մեր
ձեռքէն կ'ընդունիս եւ Աստուծոյ
Հօր կը նուիրես: Կրնայ՝ ըլլալ, որ
այսպիսի պատարագ ու ընծայ ընդու-
նելի չըլլայ, երբ որ Որդւոյն Աստու-
ծոյ մարմինն ու արիւնը կը նուիրուի,
եւ նոյն Որդին Աստուած կը նուիրէ:
Այսպիսի պարգեւի հրեշտակներն
արժանի չեղան, եւ ոչ իսկ հրեշ-
տակային միտք կրնայ բաւական օրհ-
նութիւն ու փառաբանութիւն մա-
տուցանել Աստուծոյ այսչափ մար-
դասիրութեան: Աս միայն կ'աղաչեմ,
որ վըայէս շնորհքդ չպակսեցընես.
որպէս զի այսպիսի սրբազան խոր-
հրդոյդ ատեն ձեռքէս եկածին չափ
աղէկ մտադրութիւն ընեմ, եւ այս-

պիսի գերազանց պարգեւէ մասն
ընդունիմ:

Որպէս զի եղիցի սա:

Խրաւցընէ, Տէր իմ, մեծ պարգեւ
ու շնորհք կրնամ ընդունիլ աս
սուրբ խորհուրդներուն միջնորդու-
թեամբը, [թէ որ ինչպէս պէտք է՝
այնպիսի ջերմեռանդութեամբ մատ-
չիմ: Սակայն մեծ դատապարտութիւն
է, եթէ անպատրաստ գտնուիմ ու
միտքս ասդին անդին ցրուեմ: Աս
սեղանիս վըայ ան սիրոյ հօւրը կը
բորբոքի, զոր դուն վառելու համար
աշխարհք եկար, եւ ուղեցիր որ ա-
մենուն սիրտը վառի: Եւ այսչափ
սաստիկ հրոյ առջեւը կենալով, [թէ
որ փոյթ ու արթնութիւն չունենամ,
ամենեւին մասն չեմ ընդունիր: Հոս
կը տեսնուի ան ամէն չարչարանացդ
յիշատակը, որոնց պատճառ եղան
իմ մեղքերս. սակայն [թէ որ աղօթքս

անմտադրութեամբ ու ծուլութեամբ
ընեմ այսպիսի ահաւոր խորհրդեան
ատենը, ամենեւին չեմ իմանար, թէ
որչափ գարշելի են եղեր մեղքերս:
Հոս կը գտնուի աղբիւր ամէն շնոր-
հաց, որ օղորդ ես դուն բաշխել
քու ծառաներուդ: Բայց ես, թէ որ
հոգ չունենամ ճանչնալու իմ աղ-
քատութիւնս ու կարօտութիւնս,
որ ունիմ սուրբ շնորհացդ օգնա-
կանութեանը, աս պատարագս տես-
նելով ամենեւին օգուտ մը չեմ
տեսներ, շնորհք մը չեմ ընդունիր,
պակսութիւններս չեմ կրնար ճանչ-
նալ, բարի բան մը միտքս չի գար,
որ առաջագրեմ. կամ թէ որ գալու
ալ ըլլայ, ուժ չեմ ունենար կատա-
րելու: Թէ որ իմ ծուլութեանս
նայիմ, արժանի եմ, որ աս խոր-
հուրդն ինծի դատապարտութիւն
ըլլայ, քան թէ քաւութիւն ու թո-
ղութիւն գործած մեղքերուս: Բայց

երբ որ քու սէրդ կը մտածեմ, յոյս
ու վստահութիւն կ'ունենամ, որ զիս
ամենեւին երեսէ չես ձգեր:

Յիշեալ Տէր և ողորմաւ:

Խոնարհութեամբ գետինն ինկած
կ'աղաչեմ քեզի, Հայր երկնաւոր, աս
սուրբ պատարագիս զօրութեամբը
ողորմէ բոլոր աշխարհքիս: Տէր իմ,
նայե միանգամ խաչին վրայ, եւ
տես թէ քու Միածին Որդիդ ինչեր
քաշեր է մեր փրկութեանը համար:
Յիշէ անոր սոսկալի չարչարանքները,
յիշէ անոր թափած անդին արիւնը,
յիշէ անոր պատուական մահը, եւ
գթութիւն ըրէ մեզի, օգնութեան
հասիր ամենուն ալ: Կը խնդեմ նախ
որ բոլոր աշխարհքիս խաղաղութիւն,
սուրբ Եկեղեցւոյ հաստատութիւն
պարգեւես: Գաղբեցուր հալածան-
քը Եկեղեցւոյ մէջէն. մեղաւորներուն
դարձ տուր. բանտի մէջ եղողներուն

աղատութիւն շնորհէ. հիւանդներուն առողջութիւն պարգեւէ. եւ ամէն տեսակ չար փորձանքներէն զմեզ ազատէ:

Յիշես ու ողորմիս աս սուրբ պատարագովս ննջեցեալ հոգիներուն, որոնք ուղիղ հաւատով ու զղջումով մեռած են. աս ահեղ պատարագին արդեամբն ան տրտմած հոգիները մխիթարէ ու քու տեսութեանդ արժանի ըրէ:

Յիշէ զմեզ ալ, որ աս սուրբ պատարագիս ներկայ ենք, եւ ինչ որ մեզի օգտակար է, ան շնորհէ: Յիշէ նաեւ իմ ծնողքս, ազգականներս ու բարեկամներս, եւ անոնց սրտին բարի բաղձանքը կատարէ. մասնաւորապէս ինծի բարիք ընողներուն հաղարապատիկ վարձք տուր. ինծի թշնամութիւն ընողներուն ներքէ ու շնորհք տուր: Դուն շիտկէ մեր ամենուս սրտին բաղձանքը. ան բանի

բաղձանքն որ մեր յաւիտենական փրկութեանը արգելք չ'ըլլար: Դուն մաքրէ մեր միտքն ու խորհուրդները, որ արժանի ըլլանք սրբութեամբ ընդունիլ քու սրբարար մարմնիդ ու պատուական արիւնդ:

Եւ եղիցի ողորմութիւն:

Ահա ասիկ կը լսեմ, որ դուն քահանային բերնովն ինծի կը խոստանաս քու ողորմութիւնդ: Իրաւցընէ քու ողորմութիւնդ չափ չունի. ինչու որ բոլորովին անարժան էինք ասրելու, թէ որ դուն քու գթութեամբդ մեզի ողորմելու չ'ըլլայիր: Ի՛նչ մեծ ողորմութիւն է, որ դուն մարմնիդ ու արիւնդ աս սուրբ խորհրդեամբ մեզի պարգեւեցիր. եւ խոստացար մեզի ամէն հոգեւոր խնդիրքնիս կատարել, յաւիտենական կեանք պարգեւելու ու քեզի հետ մէկ տեղ թագաւորեցնել: Մէկ կողմանէ

որչափ որ մեծ է քու ողորմութիւնդ, մեկալ կողմանէ ալ այնչափ խելքէ մտքէ դուրս է մեր տղայամտութիւնը: Այսպէս մեծամեծ պարգեւներդ ու խոստմունքներիդ ամենեւին բանի տեղ չենք դնել: Շատ անգամ ինծի փոքր երկրաւոր բարիք մը պարգեւողին աւելի երախտագէտ կ'ըլլամ, քան թէ քեզի. որ զիս ալ բոլոր ունեցածս ալ դուն ստեղծել ես: Անոր համար կ'աղաչեմ, ով ողորմած Տէր, որ վրաս ողորմութիւնդ աւելցնես. բանաս աչքս, որ ճանչնամ թէ ինչ է տարբերութիւնը հոգեւորին ու մարմնաւորին, ժամանակաւորին ու յաւիտենականին մէջ. ճանչնամ մեղքիս գարշութիւնն ու առաքինութեան սիրելի ըլլալը: Հիմայ կը մատչեմ քեզի, երբ որ շնորհաց ու ողորմութեան աթոռը նստել ես, եւ պատրաստ ես ամէն քեզի եկողներուն վրայ քու սուրբ

վերքերէդ բղխած արիւնը թափել ու սրտերնին վառել: Վառէ իմ սառած սիրտս ալ, որ սիրովդ բորբոքի ու ողորմութիւնդ յաւիտեանս չմոռնայ:

Հայր մեր, որ յերկինս ես:

Ով հայր յաւիտենական, որ վրանիս գթալով Միածին Որդիդ մեզի խնդրէ, մեզի հաւատոյ խորհուրդները սորվեցնելու եւ մեզի իր վարքովն օրինակ տալու համար: Ես ալ կը ջանամ անոր օրինակներուն հետեւելով քու անունդ սուրբ ընել աս աշխարհքիս մէջ. անդիի աշխարհքն ալ արքայութեան մէջ փառաբանել քու ամենաբարի կամքդ, որ պատրաստ ես մեզի միշտ բարիք ընելու: Աս աշխարհքիս մէջ զիս ծնած օրէս ի վեր ողջ պահեցիր, եւ կենաց հարկաւոր եղածն առատապէս պարգեւեցիր: Թէպէտ ես ապերախտ գրտ-

նուեցայ, չճանչցայ իմ բարերարս. սակայն դուն այնպիսի զարմանալի կերակուր մը պարգեւեցիր, որ հրեշտակներն իսկ զարմացան, այսինքն քու Միածնիդ պատուական մարմինն ու արիւնը: Գարձեալ ապերախտ գտնուեցայ, չյարգեցի ինչպէս որ պէտք էր աս սուրբ խորհուրդը, եւ ապերախտութեանս համար չունեցայ ան շնորհքը, որով ամենեւին աղատ ըլլամ մեղքերէ: Շատ անգամ մեղանչեցի խորհրդով, բանիւ եւ գործով. թող ինծի իմ յանցանքներս: Ահաւասիկ, թէ որ իմ ձայնիս չես լսեր, բարեխօս ունիմ ինծի քու Որդիդ, որ իր արեան անսահման գինը կը մատուցանէ քեզի իմ մեղքերուն համար: Ես թէպէտ մեղք թշնամի եղած եմ քեզի. սակայն դուն պատրաստ ես ինծի ներելու, որով օրինակ կու տաս ինծի ալ, որ ես ալ իմ թշնամիներուն դիւրաւ

թողուծիւն տամ: Մանաւանդ թէ ես քեզմէ թողուծիւն առնելէն յառաջ, սրտանց կը ներեմ ամենուն՝ որոնք ինծի վնաս մը տուեր են. որպէս զի համարձակուծիւն ունենամ ըսելու. ինչպէս որ ես իմ թշնամիներուն ներեցի, դուն ալ ինծի այնպէս ներէ, բարեխօսութեամբ քու Միածնիդ ու սուրբ Աստուածածնի եւ ամէն սուրբերուն:

ի սրբոյթիւն սրբոց:

Ով սրբութիւն սրբոց, ով կենդանի մարմին եւ արիւն Յիսուսի, սրտանց կը հաւտամ ու բերնովս կը խոստովանիմ, որ ահա առջեւս կը կատարուի ան մեծ խորհուրդը, որ Գողգոթա լեռան վրայ կատարեցաւ: Կը տեսնեմ զքեզ հաւատոյ աչքովս խաչին վրայ, որ մեզի համար միջնորդ կ'ըլլաս Աստուծոյ արդարութեանը:

Ո՛րչափ պարտական ենք զքեզ օրհնելու, ո՛վ գթած Փրկիչ, որ զմեզ այսչափ սիրեցիր: Օրհնութիւն ու փառաբանութիւն երգեն ամէն արարածք՝ Աստուծոյ անսահման մեծութեան: Օրհնեալ ըլլայ Հայր երկնաւոր Աստուած, որ իր մէկ հատիկ սիրելի Որդին աշխարհք խրկեց մեր փրկութեանը համար: Օրհնեալ ըլլայ Ճշմարիտ Որդին Աստուած, որ մեզի համար մարմին առաւ, եւ իր սուրբ արեամբն զմեզ փրկեց: Օրհնեալ ըլլայ Ճշմարիտ Հոգին սուրբ Աստուած, որ անբաւ շնորհքներով զմեզ լեցուց ու լուսաւորեց: Ընդունէ իմ աս անարժան օրհնութիւնս, ով ամենասուրբ Երրորդութիւն. եւ արժանի ըրէ զիս երկնից արքայութեան մէջ հրեշտակներուն հետ անդադար զքեզ օրհնելու:

ի սուրբ ի սուրբ:

Ով Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, ահա խաչին վրայ բազկատարած գամուած, ձեռունքերդ բացած պատրաստ ես զիս ու ամէն քեզի եկողներն ընդունելու: Ես Մագդաղենացւոյն հետ խաչելութեանդ ոտքը կ'իյնամ, եւ կը խնդրեմ աչքիս արցունքով, որ մեղքերով մեռած հոգիս ողջնայ, վասն զի դուն ես իմ կեանքս: Գիտեմ՝ որ զիս ալ չես մերժեր, թէպէտ շատ անգամ ապերախս գտնուած ըլլամ քեզի. ինչու որ դուն ես մեղաւորներուն յոյսը: Ով գառն Աստուծոյ, որ բոլոր աշխարհքիս մեղաց բեռը կոնակդ վերցուցիր եւ զանոնք ազատելու համար պատուական արիւնդ թափեցիր. հիմա կ'աղաչեմ քեզի, որ իմ մեղքերուս ալ քաւութիւն եւ թողութիւն տաս: Երկնաւոր օրհնու-

Թեամբդ օրհնէ հոգիս ու մարմինս,
որպէս զի միշտ զքեզ սիրէ ու սուրբ
պատուիրաններէդ չխոտորի:

Պաշակեղեն առաջ:

Ո՛վ բարի Յիսուս, դուն զմեզ
հրաւիրեցիր, թէ ո՛վ որ ծարուած է՝
ինծի գայ: Ահա հոգիս քանի որ
ստեղծուած է, արարած բաներու
հետ ըլլալով՝ միշտ ծարաւի ու ան-
հանգիստ է: Թողեր է սրբազան
կողդ, որ ինծի համար յաւիտեանա-
կան կենաց աղբիւր վաղցուցիր, դա-
ցեր աշխարհքիս անցաւոր բաներով
ծարաւն անցընել կ'ուզէ: Դու Փր-
կիչ իմ, ողորմէ հոգւոյս խեղճու-
թեանն ու դուրս շարժէ. լուսաւ-
որէ միտքս, սիրտս փոխէ, որ աս-
կէ ետեւ զքեզ գտնելու ետեւէ
ըլլայ. շնորհք տուր, որ սիրտս քու
քաղցր ու սիրալիւր հրաւերդ ընդու-
նելով՝ աս ողորմութեան աղբիւրը

վազէ եղջերուի մը պէս, որ լեռնե-
րու վրայ ջուր կը փնտռէ: Ո՛րչափ ան-
սահման է քու սէրդ, որ ինծի պս-
պիսի սեղան պատրաստելու համար
մեռնիլն յանձն առիր: Ուրիշ բան
չեմ տեսներ աս սեղանիս վրայ, բայց
եթէ քու ճշմարիտ մարմինդ ու
սուրբ արիւնդ, որ մեզի համար զոհ
եղեր է: Ո՛վ Տէր իմ Յիսուս, աս
ինչ մեծ շնորհք, աս ինչ մեծ սէր է
ցուցուցածդ վրաս, որ զքեզ իմ հո-
գւոյս կերակուր կը պատրաստես: Ես
արժանի էի գործած մեղքերուս
համար բիւր անգամ մեռնելու. բայց
իմ անօրէնութիւններս դուն վրադ
առիր ու ինծի համար չարչարուե-
ցար: Ո՛վ ողորմած փրկիչ իմ, վառէ
բորբոքէ սիրտս աստուածային սի-
րովդ, եւ ամենասուրբ սրտիդ հետ
միացուր: Մաքրէ հոգիս ամէն եր-
կրաւոր բաներէն, որ շատ անգամ
սրբութեամբ աս պատուական խոր-

հըրդոյն հաղորդուելու արժանի ըլլամ: Անանկ է նէ կը խնդրեմ հիմայ՝ որ ինծի շնորհք տաս, որպէս զի չըլլամ ես ալ անոնցմէ, որոնք այսպիսի բարերարութեան դէմ ապերախտութիւն ըրած են: Գաս իմ սիրտս հոգեւորապէս, պատրաստես հոն քեզի արժանի բնակարան մը, որ երբ որ քու սուրբ մարմինդ ճաշակեմ, աս խորհուրդը քեզի փառք ըլլայ, ինծի ալ առողջութիւն ու կեանք:

Պաշտօնական ետքը:

Ալ գոհանամ քեզմէ, Հայր ամենակալ, որ խրկեցիր քու Միածինդ, որ աս սուրբ խորհուրդը հաստատեց սուրբ Եկեղեցւոյ մէջ, ուր սուրբ Երրորդութիւնը կը փառաբանենք:

Ալ գոհանամ քեզմէ, Որդիդ Միածին, որ կենարար մարմնովդ ու

արեամբդ մեզի կենդանութիւն տուիր:

Ալ գոհանամ քեզմէ, ով սուրբ Հոգի, որ միշտ մեզի հետ ես ու Եկեղեցին անշարժ կը պահես, որ հաւատացեալները միշտ սուրբ Երրորդութիւնը փառաւորեն:

Ընդունէ իմ անարժան գոհութիւնս հրեշտակներուն ու սուրբերուն հետ, եւ արժանի ըրէ, որ ես ալ օր մը զքեզ տեսնեմ ու սուրբերուն հետ փառաբանեմ յաւիտեանս յաւիտենից:

Որ օրհնէս զայնոսիկ:

Գու, Տէր իմ, խոստացար, որ ամէն աղաչանքնիս կը կատարես, ինչ որ քու սուրբ անուամբդ կը խնդրենք: Զեմ խնդրեր մարմնաւոր բարիք, ինչու որ դուն մինչեւ հիմայ ինչ որ պէտք էր մեզի հոգացիր, եւ ապսպրեցիր՝ որ վաղուան համար

Հոգանք: Կը խնդրեմ միայն, որ աս սուրբ պատարագիս ու սրբազան չարչարանքներուդ արդիւնքն ամենուս վրայ գայ. զմեզ օրհնէ, սրբէ ու պահէ: Մեր բանին գործքին յաջողութիւն տայ. զմեզ հոգւոյ ու մարմնոյ փորձանքներէն ազատէ: Անհաւատներուն լոյս տայ, որ ճշմարիտ սուրբ կրօնը ճանչնան. մեղաւորներուն դարձ ու բարի վարք շնորհէ: Կնջեցելոց հոգւոց հանգիստ պարգեւէ, եւ անդիի աշխարհք ամենուս ալ յաւիտենական կեանք. ամէն:

Պատարագիւն ետրը:

Շնորհակալ եմ, Փրկիչ իմ Յիսուս, եւ կ'օրհնեմ անբաւ ողորմութիւնդ ու սէրդ, որ մեր վրայ ցուցուցիր: Ահա աս սուրբ պատարագը տեսնելովս՝ չարչարանքներուդ յիշատակը նորէն միտքս եկաւ. իբրեւ թէ աչքիս առջեւը զինուորներն

զքեզ բռնեցին կապեցին, դատաւորին առջին տարին. կարմիր քղամիդ հագցընելէն ետքը՝ գլուխդ փշէ պսակով պսակեցին ու անխնայ ծեծեցին. անկից ալ խաչը կռնակդ առած Գողգոթա լեռն առին տարին, զքեզ հոն խաչեցին. եւ անանկ սաստիկ ցաւերու մէջ սուրբ հոգիդ Աստուծոյ ձեռքն աւանդեցիր մեր մեղքերուն քաւութեան ու թողութեան համար: Այլ մարդասէր Տէր եւ Փրկիչ իմ, քու սուրբ չարչարանաց ու մահուանդ արդեամբը շնորհք ու զօրութիւն տուր ինծի, որ զքեզ միշտ սիրեմ, եւ մեղանչելով նորէն քու չարչարանքներդ չաւելցընեմ: Գուն խոստացար, Տէր իմ, անսուտ բերնովդ, որ մինչեւ աշխարհքիս կատարածը մեզի հետ պիտի ըլլաս. ուրեմն թող մի տար զիս, որ քեզ մէ երբեք բաժնուիմ:

Աղօթք ամեն հառապեցեց համար:

Ո՛վ ամենակարող Աստուած յաւ-
իտենական, Հայր երկնաւոր, գթած
աչուքներովդ նայէ մեր խեղճու-
թեանն ու կարօտութեանը: Ողորմէ
ամէն քրիստոնեաներուն, որոնց Հա-
մար քու Միածին Որդիդ Յիսուս
Քրիստոս, մեր Տէրն ու Փրկիչը մե-
ղաւորաց ձեռքը մատնուեցաւ, եւ
իր պատուական արիւնը խաչին վրայ
վաղցուց: Անանկ է նէ, ո՛վ Հայր
բարեգութ, քու Միածին Որդւոյդ
անհուն արգեամբը վերցուր մեր
վրայէն ան պատիժները, որոնց ի-
րաւցընէ արժանի ենք. ազատէ զմեզ
ամէն փորձանքներէն ու վտանգնե-
րէն. խափանէ վնասակար ապստամ-
բութիւնները, պատերազմները,
սղութիւնը, սովը, հիւանդութիւն-
ները, ժանտախտն ու դառն ժա-
մանակները: Լուսաւորէ ու զօրա-

ցուր հոգեւոր եւ մարմնաւոր իշխան-
ներն ու առաջնորդները բարի գործ-
քերու մէջ. որպէս զի օրէ օր ծաղ-
կին ու յառաջ երթան ան բաները,
որոնք քու անուանդ պատիւ են ու
մեր փրկութեան ու հասարակաց
խաղաղութեան օգտակար: Ո՛վ Աս-
տուած խաղաղութեան, պարգեւէ
մեզի այնպիսի միաբանութիւն հաւ-
ատոյ, որ մէջերնիս հերձուած մը
կամ տարաձայնութիւն մը չգտնուի:
Սրտերնուս զղջում չնորհէ, եւ մեր
վարուց ուղղութիւն պարգեւէ:
Ղառէ մեր սրտին մէջ քու սիրոյ
հուրդ: Մեզի փափագ ու եռանդ
մը տուր ամէն տեսակ առաքինու-
թիւնները կատարելու. որպէս զի
հնազանդ ծառաներու պէս լծէ կեն-
դանութեան եւ լծէ մեռած ատեն-
նիս քեզի հաճոյ ու սիրելի ըլլանք:
Ո՛վ Հայր բարեգութ, կ'ուզես որ
մենք մէկմէկու համար ալ աղօթք

ընենք. անանկ է նէ կ'աղաչենք քե-
զի, որ ողորմիս մեր բարեկամներուն
ու թշնամիներուն, առողջներուն ու
հիւանդներուն, տրտմութեան ու
նեղութեան մէջ եղող քրիստոնեա-
ներուն, կենդանիներուն ու մեռած-
ներուն: Քեզի կը յանձնենք բոլոր
մէնք զմեզ ու մեր ամէն ընելիքը,
մեր կեանքն ու մեր մահը: Գուն
քու շնորհքդ աս աշխարհքիս մէջ
մեր վրայէն մի պակսեցըներ. եւ ան-
դիի աշխարհք արժանի ըլնէ, որ ըն-
տրելոց հետ յաւիտենական ուրա-
խութեան ու երջանկութեան մէջ
զքեզ սիրենք ու անդադար փառա-
բանենք: Աս շնորհքս մեզի պար-
գեւէ, Հայր երկնաւոր, քու սիրելի
Որդւոյդ Յիսուսի Քրիստոսի ու մեր
Փրկչին միջնորդութեամբը, որ քեզի
ու Հոգւոյն սրբոյ հետ կենդանի է
եւ կը թագաւորէ յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն:

ԳԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԵԱՆ

Յորդոր ի դիմաց Քրիստոսի ի սիրտ
մեղուցելոյն:

Այս որդեակ, անգամ մը ինծի
նայէ, որ աս դառն խաչափայտին
վրայ բազկատարած գամուած եմ:
Տես աս ցաւագին վէրքերս, որ զքեզ
սիրելուս համար յանձն առի: Տես
արիւնալից գլուխս փշով պսակուած,
որպէս զի քու մեղացդ փշերը մա-
քեմ: Տես սրտիս վրայ բացուած
վէրքը, որ քու քարացեալ սիրտդ
կը փնտռէ: Տես ի վախճանի գլուխս
խոնարհած ու մեռած քու փրկու-
թեանդ համար: Ահա քու հոգւոյդ
օգտին համար այսչափ չարչարանք-
ներ կրելէս ետեւ ի՞նչպէս դուն ին-
ծի դէմ թշնամի եղար ու ցաւերս
նորոգեցիր: Ինչո՞ւ ատ հոգիդ՝ որ ես
ինծի համար ստեղծեր էի ու մա-

հուամբս փրկեցի, ատ խեղճութեան մէջ ձգեցիր, դարձեալ սատանային դերի ըրիր, բարի Փրկիչդ թող տալով՝ անոր հետեւեցար: Քանի քանի անգամ իմ ազդեցութիւններովս զքեզ կանչեցի, բայց դուն ականջդ գոցեցիր, ձայնս չսեցիր. որչափ երկար զքեզ փնտռեցի, եւ դուն իզմէ հեռացար: Զի՞նչ գործեցեր, որդե՛ս:

Բայց մի վախնար, որդե՛ս, մի վախնար. թէպէտ դուն զիս մոռցար, բայց ես զքեզ չմոռցայ. դարձեալ առջի ունեցած սիրովս զքեզ կ'ընդունիմ: Եթէ յանցաւոր գտնուեցար, ես թողութիւն տալու պատրաստ եմ. միայն մեղքերուդ վրայ զղջա ու սրտանց մեղայ գոչէ: Թէ որ հիւանդ ես հոգւով, ես եմ ան երկնային վարպետ բժիշկը, որ մէկ խօսքով ալ կրնամ հոգիդ ողջացընել: Թէ որ մեղաւոր ես, ես ողորմած եմ. արդարներուն համար աշխարհք չե-

կայ, հապա մեղաւորներն ապաշխարութեան կանչելու համար: Ես մեղաւորներէն չեմ քաշուիր, միշտ անոնց հետ ըլլալը կը սիրեմ. մինչեւ Հրեայք զիս բամբասեցին, թէ ինչո՞ւ շարունակ մեղաւորներուն ու մաքսաւորներուն հետ կը նստիմ կ'ելլեմ ու մէկտեղ կ'ուտեմ կը խմեմ:

Արդէն գիտես, որդե՛ս, կորուսեալ ոչխարին պատմութիւնն Աւետարանիս մէջ: Ահա ես եմ ան բարի հովիւը, իսկ դուն կորսուած ոչխարն ես. բոլոր ոչխարները թողուցած՝ զքեզ գտնելու ետեւէն ինկած եմ. լերանց գլուխը, վտանգաւոր ու գաղանակեր ճամբաներու մէջ կորսուած ոչխարդ կը փնտռեմ ու գտնելու կը փափագիմ: Ե՛կ կորսուած ոչխար, ահա քու բարի հովիւդ. եկ մեղաւոր հոգի, ահա քու փրկիչդ: Գիտեմ որ խիստ յոգնած ես այնպիսի գարշելի մեղաց ճամբ-

բաներու մէջ պտըտելէն ու վրադ
ոյժ չէ մնացեր. հոգ չէ, ես զքեզ
իմ ուսիս վրայ կ'առնում, զքեզ
գտնելուս ուրախութիւնը բաւական
է ինծի: Գարձիր, որդեակ, գարձիր
անառակ որդւոյն հետ գլխած հօրդ
տունը. հերիք այսչափ ժամանակ
իզմէ հեռացար, եւ օտարութեան
մէջ կը չարչարուիս ու անօթի կը
տանջուիս: Ես եմ ան գլխած հայրը.
եկ ինծի դիմէ մեղայ գոչելով. զքեզ
չեմ վնասեր, սիրով զքեզ կը գըր-
կեմ ու հաշտութեան համբոյր ալ
կու տամ քեզի. առ աղտեղած հա-
գուստիդ տեղը՝ պատուական զգեստ-
ներ կը հագցընեմ: Որդեակ. շէնչ
կ'սիս, շէնչ արեւոյ թեւ. ինչ որ կ'ու-
ղես, սիրով կը կատարեմ, միայն
աչքիդ արցունքը տուր ինծի. թէպէտ
քիչ ալ ըլլայ, ան բաւական է հո-
գւոյդ աղտեղութիւնը լուանալու:
Մեղաւոր կ'ինն իր արցունքովն արդա-

րացուցի. Պետրոս առաքելոյն լացքին
նայելով՝ ըրած ուրացութեան նե-
րեցի. եւ ան խեղճ մօր արցունքին
սիրտս չդիմանալով, մեռած աղջկանը
կենդանութիւն տուի: Ես գլխած եմ,
աղաչանքդ շուտով կը լսեմ. խաչիս
ոտքն ինկիր ու սրտանց հառաչանք
մ'ըրէ: Ի՞նչպէս կրնամ աս վիրաւ-
որուած ձեռուններովս զքեզ պատ-
ժել ու քեզի դէմ վրէժխնդրութիւն
ընել, որ զքեզ պատժէն ազատելու
համար ձեռուններէս այնչափ արիւն
թափեցի. ի՞նչպէս զքեզ չսիրեմ ու
սրտիս մէջէն դուրս հանեմ վնասեմ,
որ զքեզ սրտիս մէջ ընդունելու հա-
մար աս վէրքս բացի: Եկ որդեակ,
ապաշխարութեան դարձովդ ցաւերս
թեթեւցուր. երկնաւոր Հայրս, հրեշ-
տակներն ու բոլոր արքայութեան
մէջ եղած սուրբերն ուրախացուր,
որ իմ Հայրս ալ իր երկնաւոր օրհ-
նութիւններովն օրհնէ ու զանազան

չնորհքներով զքեզ լեցընէ, եւ ի վախճանի իր արքայութիւնն ընդունի:

Հառաչանք մեղուցեալ սրտի առ
Յիսուս Փրկիչ:

Ո՛վ ողորմած Փրկիչ իմ Յիսուս Բրիստոս, ահա մեղաւոր հոգիս խաչիդ ոտքն ինկեր է, եւ փղձկած սրտով արցունք կը թափէ ու անմոխիթար կու լայ կ'ողբայ: Ղայ ինձ, Տէր իմ, վայ ինձ. աս ինչ խեղճութեան մէջ մտեր է հոգիս. աս ինչ սոսկալի յաւիտենական կորստեան վտանգներու մէջ զիս ձգեր են մեղքերս. իսկ ես բողբոջիմ կուրացեալ՝ ասանկ անհոգ կ'ապրիմ: Ախ Տէր իմ, կ'ամչնամ աչուքներս վեր վերցընելու եւ քեզի նայելու. ինչու որ ես պատճառ եղայ մեղանշելովս ատ դառն չարչարանքները նորէն քեզի կրել տալու: Իմ մեծամեծ մեղքերս էին, Տէր իմ, որ սուրբ

մարմնոյդ վրայ ատչալի ցաւագին վէրքեր բացին. իմ աղտեղի ու չար խորհուրդներս էին, Տէր իմ, որ ատանդութ փշեղէն պսակն աստուածային գլուխդ դրին. իմ գարշելի կիրքերս էին, Տէր իմ, որ գթած սիրտդ վերաւորեցին: Բայց դու, ո՛վ բարեգութ Յիսուս, պսչալի անօրէնութիւններս չփշելէն զատ՝ ետեւէս ալ ինկեր ես, կորսուած ոչխարս կը փնտուես. անոյշ հրաւերներովդ քարացեալ սիրտս շարժել կ'ուզես, որ աս կորստեան ճամբաներէն ետ կենամ, ապաշխարութեամբ քեզի դառնամ ու հետդ հաշտուիմ: Ահա Տէր, հիմա սրտանց քեզի դարձեր եմ. ոտքդ ինկած մեղայ կը գոչեմ: Քեզ Քեզ Քեզ, եւ զար առջի քաւրի: Աս է սրտիս մեծ ցաւը, որ իմ արարիչս ու Փրկիչս անչափ վշտացուցի եւ երկար ատեն իրմէ հեռացայ. եւ

ան ծայրագոյն բարութիւնը չճանչցայ: Կու լամ կ'ողբամ, Տէր իմ, եւ չեմ գիտեր, թէ ուսկից աս ցաւագին սրտիս մխիթարութիւն մը պիտի գտնեմ: Ո՛վ ողորմած Աստուած, մեղաւորիս ձայնը լսէ ու գթութիւն ըրէ ինծի. աչքիս արցունքները թող վկայեն, աչքիս արցունքներն աղաղակեն, թէ հիմակ որչափ զքեզ կը սիրէ հոգիս, ինչպէս սրտանց զքեզ գտնելու ետեւէն է: Ուրեմն Տէր իմ, դուն քու աստուածային սիրովդ բորբոքէ սիրտս, մտքիս լոյս տուր ու կամքս զօրացուր, որ մէյ մ'ալ մեղք չգործեմ ու զքեզ չվէտացնեմ:

Իսկ կը խնդրեմ հիմայ, Փրկիչ իմ, որ հոգւոյս բժշկութիւն տաս ու ողորմիս ինծի. ինչու որ հոգիս հիւանդ է եւ բարեգործութիւն ընելու ոյժ չէ մնացեր վրան: Կը պաղատիմ քեզի ու սրտանց կ'աղաչեմ. Տէր, հաւատիչ լըր դուն սի-

րէի՛ր՝ հիւանդացեալ է: Տէր իմ, ահա ան հոգին՝ որ դուն կը սիրէիր, հիւանդացեր է. ան հոգին՝ որ դուն անգին արեամբդ գնեցիր, ցաւագար մնացեր է. ո՛վ երկնային բժիշկ հոգւոց, դուն խնամ տար վրաս, բժշկէ հոգւոյս ցաւերը, որ աս խեղճութենէս ազատիմ, շնորհացդ մէջ կենդանանամ: Լսէ սրտիս աս հառաչանքն, ո՛վ Աստուած իմ, եւ երկնային օգնութիւնդ խրկէ ինծի, որ կարող ըլլամ մեղքերուս վրայ գըջալ ու դարձեալ սուրբ աւագանին շնորհքն ընդունիլ. ամէն:

Աղօթք մեղքերը յիշելու համար:

Արեգակն արգարութեան Յիսուս Բրիստոս, որ աշխարհք գալովդ իբրեւ առաւօտ ամէն քեզի հաւատացողները լուսաւորեցիր, ծագէ իմ սիրտս ալ քու ճառագայթդ, որ լուսաւորուիմ ու տեսնեմ ամէն ծա-

ծուկ մեղքերս: Եթէ դուն չես լուսաւորեր, կարծեմ որ ամենեւին մեղք չունիմ. բայց թէ որ դուն լուսաւորելու ըլլաս, շամանդաղներու պէս, (որոնք կը տեսնուին արեւին պատուհանէն ներս զարկած ատենը) իմ անթիւ մեղքերս երեւան կ'ելլեն: Գիտեմ որ մարմնաւոր աչքով կ'ըրբերուն դուն ողորմեցար ու լոյս տուիր, երբ աղաղակեցին թէ Յիսուս, Որդի Գաւթի, ողորմեաց մեղ: Հիմակ ես ալ իմ հոգւոյս աչուրներուն լոյս կը խնդրեմ, կ'աղաչեմ որ աչուրներս բանաս: Շատ մոլութիւններ ունիմ, որ շատ արգելք կ'ըլլան ինչպէս որ պէտք է տեսնելու մեղքերս, որոնց գլխաւորն է անձնասիրութիւնս: Մեծ մեղքերս ինծի պղտիկ կը ցուցնէ, պղտիկները բոլորովին կը ծածկէ: Առուտուրի մէջ խաբէութիւնը վարպետութիւն կը ցուցնէ. բամբասանքն եւ ուրի-

շին անունն աւրելը՝ ճշմարտութիւն ու անտարբեր պատմութիւն մը կ'երեւցնէ. հայհոյելն ու անառակ խօսքեր խօսիլը զուարճախօսութիւն կարծել կու տայ. ոխ պահելն ու թշնամի ըլլալն՝ ոչինչ բան մը կը ցուցնէ: Բայց դու, Տէր իմ բազմագութ, թող մի տար որ ես նոյն խաւարին մէջ մնամ. հապա շնորհք տուր, որ խոստովանութիւնս ինչպէս որ պէտք է՝ այնպէս ամբողջ ըլլայ:

Աս կը ջանամ ձեռքէս եկածին չափ սուրբ շնորհօքդ ամէն բան միտքս բերել ու խոստովանիլ. բայց թէ որ բան մը ակամայ մոռնալու ըլլամ, դուն մնացած պակսութիւնը լեցուր ու ան շնորհքը տուր, իբր թէ կատարեալ խոստովանած ըլլայի: Թէ որ ետքէն միտքս գալու ըլլայ, պատրաստ եմ միշտ ամէն մեղքս, ինչ տեսակ որ ըլլայ, խոստովանելու: Փարատէ վըրայէս ամօթն ալ, որ հա-

մարձակ խոստովանիմ: Դարձեալ շնորհէ, որ խիղճս զիս չջարջարէ, ինչպէս որ խղճահարները կը չար-չարուին, երկբայելով թէ արդեօք մեղք մը մոռցեր եմ՝ թէ չէ. թէ արդեօք խոստովանութիւնս ամբողջ եղած՝ թէ չէ. արդեօք Աստուծոյ շնորհք առի թէ չէ: Աս ամէն խորհուրդներս դուն, Տէր իմ, փարատէ իմ մտքէս, եւ զօրութիւն տուր, որ ձեռքէս եկածն ընեմ ու խոստովանանք ըլլալով, սրտիս հանգստութիւն գտնեմ:

Աղօթք առ Յիսուս Փրկիչ խղճի մտաց քննութեան հարչ:

Խաչելեալ Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, ահա աս խղճմտանքի քննութեան մէջ տրտմագին պատկերդ աչքիս առջին եկաւ. տեսայ որ չար-չարանքներուդ սկսած ատենը՝ երբ Գեթսեմանի պարտէզին մէջ երեսի

վրայ գետինն ինկած երկնաւոր Հօրդ կ'աղօթէիր, բոլոր աս մեղքերս ու անօրէնութիւններս մէկիկ մէկիկ միտքդ բերելով, ան սոսկալի տագնապը քաշեցիր, մինչեւ արեան քրքրտիկք քրտնեցար. ետքը իմ սիրոյս համար ամէնը մէկէն վրադ առիր. եւ անանկով քու երկնաւոր Հօրդ առջեւը դուն զքեզ ինծի համար ու իմ անօրէն մեղքերուս տեղը՝ քաւութեան զոհ ընծայեցիր. եւ յօժար սրտով վազեցիր խաչին վրայ գամուեցար, սուրբ արիւնդ թափեցիր ու երկնաւոր Հայրդ ինծի հետ հաշտեցուցիր: Սիրելի Յիսուս իմ, կը տեսնեմ որ խաչուած ատենդ իմ ամէն մէկ մեղքերս ու անօրէնութիւններս քեզի ինչ ցաւ ու կսկիծ տուեր են: Բայց վայ ինծի, որ աս սանկ գիտնալէս ետքը, ես այսչափ անթիւ անհամար անգամ դարձեալ մեղք գործելու համարձակեր եմ.

ու սաստիկ ցաւերդ ու կսկիծներդ նորոգեր եմ: Ա՛հ Յիսուս, աս ի՛նչ կուրութիւն, ի՛նչ ապերախտութիւն, ի՛նչ քարասրտութիւն է, որ ես ըրեր եմ: Ա՛յ սիրելի Յիսուս իմ, իմ միջնորդս ու Փրկիչս դուն ես. քու պատուական մահդ, սուրբ արեանդ հեղումն՝ իմ մեղքերուս թողութեան համար է: Ահա ասոնց վրայ յոյսս դնելով՝ քու կենարար խաչիդ ոտքը կ'իյնամ ու բոլոր սրտանց զղումս կ'ընեմ. եւ մէյ մ'ալ մեղք չգործելու սրտանց աղէկ առաջագրութիւն կը դնեմ: Գուն լուսաւորէ միտքս ու սրտիս զեղտուր, որ գործած մեղքերուս վրայ կատարեալ ապաշխարութիւն ընեմ:

Աղօթք գղջման:

Արչափ մեծ անխեղութիւն ըրեր եմ, Տէր իմ, մեղանչելով. քանի թշուառութեան մէջ ինք զննքս

ձգեր եմ պատուիրաններուդ դէմ գործելով: Հպարտանալովս ու վրաս մեծ խօսելով՝ քու աչքէդ ելած եմ, ամէն զիս տեսնողներն ալ խենթի տեղ դրած ու ծաղը ըրած են: Բարկանալովս՝ անբան գազաններու նմանած եմ: Որկրամոլութեամբս՝ առողջութեանս փնաս տուած եմ: Նախանձելովս՝ ես ինծի անգութ դահիճ եղած եմ: Վերջապէս ամէն մէկ մեղքով զքեզ վշտացուցած ու ինծի մեծամեծ փնասներ տուած եմ: Գուն ինծի զօրութիւն տուիր ամէն մոլութիւններու յաղթելու. իսկ ես անոնց գերի եղայ: Իմ՝ մեղքերս են, որ խղճիս հանգիստն ու խաղաղութիւնը կ'աւրեն եւ զիս կը չարչարեն: Իմ մեղքերս են, որ մկրտութեան շնորհքն իզմէ կը կողոպտեն ու հոգիս բոլորովին խեղճութեան մէջ կը թողուն: Վերջապէս իմ մեղքերս են, որ զիս արքայութենէ ու

քու երանելի տեսութենէդ կը զըրկեն:

Ինչ մեծ անխեղութիւն է իմ ըրածս, որ փոքր մարմնաւոր վնաս մը չքաշելու համար գիշեր ցորեկ հոգ կ'ընեմ, գլուխ կը յոգնեցընեմ. իսկ այսպիսի վնաս մը չկրելու, որուն նմանը չիկրնար ըլլալ՝ ամենեւին հոգ չունիմ:

Եփսոս ինծի, ինչու ձեռքէս եկածին չափ մեղք չգործելու չաշխատեցայ. ինչպէս եղաւ, որ սուրբ մկրտութեան անգին շնորհքը կորսընցուցի: Ո՛րչափ անսահման աղերիւնք ու առաքինութիւններ կրնայի մինչեւ աս օրս վաստըկիլ, որ ամենեւին փոյթ չունեցայ. մանաւանդ թէ բարեգործութեամբ արդիւնք ու երկնից արքայութիւնը վաստըկելու տեղ, մեղք գործելովս յաւիտեանական պատժոյ արժանի եղայ: Տո՛ւր ինծի, Տէր իմ, քու անղեղ

շնորհքդ ու լուսաւորէ զիս, որ աղէկ մը ճանչնամ մեղքերուս գարշութիւնը, եւ այնպէս մը գանիմ, որ մէյ մ'ալ չգործեմ: Արտանց կը բաղձամ, Տէր իմ, որ աս խոստովանութենէս ետքը ամէն մեղքերէս ազատ ըլլամ. եւ առաքինութեան գանձեր վաստըկելով, թէ աս աշխարհքս մաքուր խղճմտանքով բարի ապրիմ, եւ թէ անդիի աշխարհքն զքեզ տեսնելու արժանի ըլլամ. ամէն:

Այլ ողորթ:

Ո՛վ հովիւ բարի Յիսուս քրիստոս, մոլորեցայ կորսուած ոչխարի մը պէս, դառն երկինքէն իջար զիս փնտռելու համար: Գիտեմ, որ երկինքն աւելի ուրախութիւն կ'ըլլայ իմ վրաս, երբ որ դարձի գալու ըլլամ, քան թէ արդարներուն վրայ, որոնց ապաշխարութիւն պէտք է:

Ես մեղաւորս կորսնցուցի խղճմտա-
նացս հանգիստը, մանաւանդ թէ
կորսնցուցի ամենաբարի Աստուածս
ու սրտիս միւթթարութիւնը: Արաս
ունեցած սէրդ բանի տեղ չգրի, որ
զիս շահելու համար մինչեւ արեանդ
վերջին կաթիլը թափեցիր. եւ աշ-
խարհային ունայնութեան ետեւէ ե-
ղայ: Շատ անգամ ետեւէս ինկար
բարի ազդեցութիւններովդ, որ զիս
դարձի բերես. իսկ ես քեզն խուլ
եղայ, իմ մոլութիւններս աւելի սի-
րեցի, քան թէ Ղբեղ՝ ամենաբարի
Աստուածս, Արարիչս ու Փրկիչս: Ի-
րաւքնէ արժանի էի, որ զիս բոլորո-
վին երեսէ ձգէիր, ամենեւին միտքս
չբերելով ո՛չ դարձ կամ ապաշխա-
րութիւն, ո՛չ դժոխքի վախ եւ ո՛չ
արքայութեան սէրը: Արժանի էի,
որ երբեք քեզն հետ կարող չըլլայի
հաշտուիլ. բայց քու մարդասիրու-
թիւնդ այնչափ է, որ իմ սաստիկ

ապերախտութեանս կը յաղթէ:
Այնչափ մեծ է իմ անխելքութիւնս,
որ մեղանչելով՝ ամէն օր ինծի կորըս-
տեան հոր կը փորեմ. թէ որ դուն
զիս պահելու չըլլայիր, շատոնց կոր-
սուած էի յաւիտեանական կորուստը:
Այսօր շնորհօքդ կ'առաջագրեմ
դառնալ կորստեան ճամբաներէս.
Կ'իյնամ գթութեանդ առջեւ, ան-
առակ որդւոյն հետ կ'աղաղակեմ.
Հայր, մեղայ յերկինս. արժանի չեմ
ասկէ ետքը արքայութեան որդի ը-
սուելու: Ընդունէ սրտիս զղջումը.
առաջագրութեանս դուն օգնէ, որ
կարող ըլլամ կատարել: Չես ուզեր
որ ես մեղաւորս կորսուիմ, հապա
կը բաղձաս որ դարձի գամ ու փրո-
կուիմ: Անանկ է նէ ես ալ սուրբ
շնորհացդ հետ մեկտեղ գործելով՝
կը ջանամ ասկէ ետքը հաստատուն
առաջագրութեամբ առջի ըրածներս
չիտկել, միայն Ղբեղ սիրել, քեզն

ծառայել, քեզին հաճոյ ըլլալ: Որպէս զի արժանապէս զքեզ սիրտս ընդունելով, աս աշխարհքիս վրայ դուն ինծի հետ ըլլաս. եւ արժանի ընես, որ ես ալ քեզին հետ ըլլամ անդիի աշխարհքն արքայութեանդ մէջ. ամէն:

Աղօթք զղջման եւ սոսաւարդութեան:

Տէր իմ եւ Աստուած իմ, դուն ծայրագոյն ու անսահման բարութիւն ըլլալովդ՝ ամէն բանէ վեր սիրելի ես. բոլոր ստեղծած բաներուդ անսահման տէրն ըլլալով, իրաւունք ալ ունիս, որ ամէն ստեղծած բաներդ զքեզ սիրեն եւ զքեզ ամենեւին չվշտացնեն ինչ կերպով որ ըլլայ: Իսկ ես թշուառական ու ապերախտ մեղաւորս՝ մանկութենէս մինչեւ հիմայ բիւրակերպ անօրէն մեղքերովս քու աստուածային սէրդ ոտքի տակ առի, քեզմէ երես դար-

ձուցի, եւ շատ անգամ զքեզ անսահման բարիդ ինծի դէմ բարկութիւն շարժեցի: Սակայն ողորմած ու գթած Տէր իմ եւ Աստուած իմ, մեղք գործելու սկսած ատենէս մինչեւ հիմայ որչափ որ մեղանչեր եմ նէ, բոլոր մեղքերուս վրայ կատարեալ սրտանց կը ցաւիմ ու կը զղջամ: Իրաւ է, Տէր իմ, որ իմ մեղքերովս արքայութենէն զրկուեցայ ու դժոխոց արժանի եղայ: Բայց ես ասոր համար չեմ զղջար, Տէր իմ եւ Աստուած, այլ պարզապէս քու սիրոյդ համար կը զղջամ ու կը ցաւիմ. որ դուն ամէն բանէն վեր սիրելի ես: Ա՛ռաջագրեմ, ո՛վ ողորմած Աստուած իմ, որ ասկից ետքը մէյ մ'ալ մեղք չգործեմ ու զքեզ ալ չվշտացնեմ: Ասկից ետքը հազար անգամ կ'ուզեմ մեռնիլ, քան թէ մէկ անգամ միայն մեղք գործել ու զքեզ բարկացնել: Աս ալ կ'ա-

ռաջադրեմ՝ Տէր իմ, որ ասկից ետ-
քը մեղքէն ալ, մեղքի առիթներէն
ալ փախչիմ: Բայց գիտեմ, որ ա-
ռանց քու շնորհացդ բան մը չեմ
կրնար ընել. անոր համար խոնար-
հութեամբ կը խնդրեմ, Տէր, սուրբ
շնորհքդ ու օգնութիւնդ տուր ինծի,
որ անով առաջադրութեանս վրայ
հաստատ կարենամ կենալ: Ա՛ղա-
չեմ, Տէր իմ, որ աս աշխարհքիս մէջ
ինծի ամենեւին չխնայես, գլուխս
զարնես, կամքս կոտրես ու զօրաւոր
ձեռքովդ սիրտս ի բարին դարձնես.
որ ասկէ ետքը մեղքէն հեռու կե-
նալով՝ միշտ զքեզ սիրեմ, քեզի
ծառայեմ, պատուիրաններդ պահեմ
ու սուրբ կամքդ կատարեմ. ամէն:

Այլ աղօթք:

Հայր ողորմութեան, ահա աս-
տուածային աթոռիդ առջեւն իյնա-
լով ներումն կը խնդրեմ մեղքե-

րուս: Ար ճանչնամ սխալմունքս, կը
խոստովանիմ, որ անառակ որդւոյն
պէս զքեզ իմ երկնաւոր Հայրս թո-
ղուցի ու զանազան մեղքերով հո-
գիս աս խեղճութեան մէջ ձգեցի:
Սակայն ո՛վ բարեգութ Հայր, ահա
ամէն մեղքերուս վրայ զղջալով ու
խիստ ցաւելով՝ կը գոչեմ կ'աղա-
ղակեմ. Հայր, Բեղայ յերկնս է-
մի Իմ: Հայր, քու Միածին Որդւոյդ
չարչարանքները, սուրբ արիւնն ու
մահը յիշէ, որ իմ հոգւոյս գինն է-
եւ անոր արդիւնքներովը մեղաւոր
հոգւոյս ողորմէ, զոր դուռն քու ան-
արատ ձեռքդ ստեղծեցիր: Ահա
Հայր իմ ողորմած, անառակ որդւոյն
պէս նորէն քեզի կը դառնամ, խո-
նարհութեամբ քեզի երկրպագու-
թիւն կ'ընեմ. զքեզ կը պատուեմ,
կը յարգեմ ու բոլոր սրտովս, մտ-
քովս ու զօրութեամբս զքեզ կը
սիրեմ ու սիրելու կը բաղձամ: Ա-

Հա Հայր բարեգութ, ինչ մեղք որ
գործեր եմ մտքով, խօսքով, գործ-
քով ու զանցառութեամբ, կամաւ
եւ ակամայ, ամենուէն վրայ քու սի-
րոյդ Համար սրտանց կը ցաւիմ, եւ
ձեռքէս եկածին չափ անոնցմէ կը
ղգուշանամ: Քու ամենատես աչքիդ
առջեւ սրտիս ամէն ծածուկ վէրքերն
ու չարութիւնները կը բանամ: Քեզ-
մէ գաղտուկ բան մը չիկրնար ըլլալ:
Դուն ինծի օգնութիւն ըրէ, որ խոս-
տովանած ատենս չըլլայ թէ սատա-
նային որոգացթիւն մէջ խնայով՝
պակսութիւն մ'ընեմ ու խոստո-
վանանքին սուրբ խորհուրդն աւրեմ:
Գթած Հայր իմ, սուրբ շնորհքդ
սուր ինծի, որ աղէկ պատրաստու-
թեամբ ու աղէկ առաջադրութեամբ
մը սկսիմ ու կատարեմ: Ահա Յի-
սուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ ար-
դիւնքները, փառաւորեալ միշտ կոյս
Աստուածածինը, պաշտպան սուր-

բերս, բոլոր հրեշտակներն ու մաս-
նաւորապէս պահապան հրեշտակս
ինծի բարեխօս կը բռնեմ: Այաղա-
չեմ, Տէր իմ, որ անոնց բարեխօ-
սութեամբն ամենակարող ձեռքդ
վրաս դնես, որ աս սուրբ խոստո-
վանանքս արժանապէս կատարելով՝
սուրբ շնորհացդ մէջ նորէն հաս-
տատուիմ: Աստուած, Կառն զիս զմե-
ղաւորս: Յիսուս Որդի Կառնի, ողոր-
մեաց ինչ, ամէն:

ԵՐԹԻՆ ԱՆՂՄՈՍԻ

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Թեպէր Բաւր աղան ապրանքային հո-
գում գրեալ ըլլալով զարմեալի աղքատներէն
Բաւր, Բայն առ իմն աղան ապախարութեան
անունի տէր շարժող զնախն աղքատ չէն է,
որ Բաւր չիլայ: Որովհետեւ խորանի գրեալ
ըլլալով մէն Բարդոն հառնելու Բաւր չէ-
անոր համար հոս Բաւր Բարդարին Բաւր
աղքատներու զանազան խորհրդանուններով
Բարդարան չէ գրեալ, որ ինչ մէկ Բարդար-
նի Բաւր Բաւր չէ Բարդար չէ զորոյն
ըլլայ, անպարտաւոր չէ շահ ի տեսնայ:

Մտորոնս 2.

Տէր, մի սրտամոռութեամբ քով յան-
դիմաներ զիս. եւ մի բարկու-
թեամբ քով խրատեր զիս:

Ողորմեա ինձ, Տէր, զի հիւանդ եմ
ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռո-
վեցան ոսկերք իմ:

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, եւ դու
Տէր մինչեւ յերբ:

Դարձ Տէր եւ փրկեա զանձն իմ. կեցո
զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում:
Զի ոչ դք է որ ի մահու յիշէ զքեզ,
կամ ի դժոխս խղատովան առնիցի
առ քեզ:

Վաստակեցայ ես ի հեծութեան
իմում. լուացի զամենայն գիշեր
զմահիճս իմ, եւ արտասուօք
իմովք զանկողինս իմ թացի:

Խռովեցաւ ի սրտամոռութենէ ակն
իմ, եւ մաշեցայ ես ի վերայ ա-
մենայն թշնամեաց իմոց:

Մտորոնս 3.

Տէր, մեղքերուս համար սրդողե-
լով զիս մի պատժեր. եւ արդար
բարկութեամբդ զիս մի խրատեր:
Ողորմէ ինձի, Տէր իմ, ինչու որ հո-
գիս հիւանդ է. զիս ողջնցուր, վասն
զի հոգւոյս կարողութիւնները մեղ-
քերուս համար իրար անցեր են:
Ես ալ մեծ խղճմտանքի անհանդըս-
տութեան մէջ եմ. Տէր իմ, ե՞րբ
պիտի ողորմիս դուն ինձի: Դարձիր
մէյ մ' ինձի նայէ. ազատէ զիս աս
խեղճութենէ, ինչու որ քու ողոր-
մութիւնդ շատ մեծ է, քան թէ իմ
մեղքերուս բազմութիւնը: Թէ որ
աս խեղճութեան մէջ մեռնիմ, ինչ-
պէս բերանս պիտի բացուի զքեզ
օրհնելու. գերեզմանի մէջ ո՛վ կրնայ
զքեզ դովել: Գիշեր ու ցորեկ ող-
բալէն յոյժս կտրեցաւ. արցունքներս
աղբիւրի պէս կը վազէին ու բոլոր
գետինը կը թրջէին: Բարկութենէս

Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան,
 յը գործէք զանօրէնութիւն:
 Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ
 Տէր աղօթից իմոց. եւ Տէր
 զինդրուածս իմ ընկալաւ:
 Ամաչեսցեն եւ խռովեսցին յոյժ
 ամենայն թշնամիք իմ. դարձցին
 յետս եւ ամաչեսցեն յոյժ վաղ-
 վաղակի եւ խռովեսցին:

Մատնոս ԼԱ.

Երանի, որում թողութիւն եղեւ
 մեղաց, եւ ծածկեցան ամենայն
 յանցանք նորա:
 Երանի առն, որում ոչ համարի Տէր
 զմեղս նորա. եւ ոչ գոյ նենգութիւն
 ի բերան նորա:
 Լռեցի ես եւ մաշեցան ամենայն
 ոսկերք իմ, առ աղաղակել ինձ
 առ Տէր զօրհանապազ ի տուէ
 եւ ի գիշերի:

աչուրներս դարձան. սիրտս ալ
 թշնամեացս վրայ մաշեցաւ: Հե-
 ռացէք գացէք իզմէ չար խորհուրդ-
 ներ, որ զիս մեղք խոթելու համար
 վրաս եկած էք: Աստուած լալու ձայ-
 նիս լսեց ու ինձի ողորմեցաւ, եւ
 սրտիս բաղձանքը կատարեց: Թող
 հոգւոյս ամէն թշնամիներն ամչնան,
 շուտ մը ետ դառնան, որպէս զի հո-
 գիս իր Արարչին հետ միանայ:

Մատնոս ԼԱ.

Երանի ան մարդուն, որուն մեղաց
 թողութիւն եղաւ. եւ բոլոր մեղ-
 քերն Աստուած բանի տեղ չիղներ
 սրտանց խոստովանելուն համար:
 Երկայն ատեն մեղքի մէջ լուռ կե-
 ցայ, բայց ետքը Աստուծոյ հետ
 հաշտուիլ ուզեցի. գիշեր ու ցորեկ
 առ Աստուած աղաղակեմ չէի
 դադրեր, մինչեւ ոսկրներս մաշե-
 ցան: Վասն զի մեծամեծ հոգեւոր ու

Ծանրացաւ ձեռն քոյ ի վերայ իմ,
դարձայ ի թշուառութիւն իմ, զի
հարան յիս փուշք:

Զմեղս իմ ցուցի քեզ, եւ զանօրէնութիւնս իմ ոչ ծածկեցի ի քէն:
Ասացի թէ պատմեցից ինձէն զմեղս
իմ. եւ դու թողցես զամենայն
ամբարշտութիւնս մեղաց իմոց:

Վասն այսորիկ յաղթմ կացցեն առ
քեզ ամենայն սուրբք ի ժամ
ընդունելի:

Բայց միայն ի ջուրցն հեղեղաց բազմաց,
որք առ նոսա ինչ ոչ մեր-
ձենան:

Գու ես ապաւէն իմ ի նեղութենէ
յայսմանէ, որ շուրջ եղեւ զինեւ:
Յնծութիւն իմ, փրկեա զիս յայն-
ցանէ, ղք պաշարեցին զիս:

Իմաստուն արարից զքեզ, եւ խե-
լամուտ ի ճանապարհի յոր գնաս-
ցես, եւ հաստատեցից ի վերայ
քոյ զաչս իմ:

մարմնաւոր պատուհասներ վրաս
խրկեցիր եւ սրտիս հանգստութիւ-
նը բոլորովին կորսնցուցի. խրդճ-
մտանքս ալ փուշի մը պէս զիս կը
խայթէր: Մինչեւ որ սիրտս զղջում
ունեցաւ. եւ առաջագորութիւն դրի
մեղքերս քու առջիկ խոստովանելու,
անօրէնութիւններս քեզմէ չծած-
կելու: Գիտեմ որ ամէն մեղքերս կը
ներես, երբ որ ես իզմէ ցաւով ու
զղջմամբ պատմելու ըլլամ: Անոր հա-
մար ամէն բարեպաշտներն այսպիսի
ընդունելի ատեն քեզի աղաչելէն
չեն դադրիր. որ ասանկ սաստիկ
փորձանքներու հեղեղն իրենց փնաս
մը կարող չըլլայ հասցընել: Գուն
ես Տէր իմ օգնականս, դուն զիս ա-
զատէ աս նեղութենէն՝ որ իմ չորս
դիս առեր է: Գուն ես սրտիս միտ-
թարութիւնը. զիս չար կիրքերուս
ձեռքէն փրկէ: Ես քու միտքդ կը
լուսաւորեմ (կ'ըսէ Աստուած), եւ

Մի լինիք որպէս զձիս եւ զջորիս, զի ոչ գոյ ի նոսա իմաստութիւն. ի սանձս եւ ի դանդանաւանդս ճմլեսցես զկզակս նոցա, որք առ քեզ ինչ ոչ մերձեսցին:

Բազում տանջանք են մեղաւորաց. բայց ղք յուսան ի Տէր՝ ողորմութիւն Տեառն շուրջ եղիցի զնորօք:

Ուրախ լերուք եւ ցնծացէք արդարք. ի Տէր պարծեցարուք ամենեքեան, ղք ուղիղ էք սրտիւք:

Սաղմոս ԼԷ.

Տէր, մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս, եւ մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս:

Թէ ինչ ճամբայ պիտի բռնես, ես քեզի կը սորվեցընեմ. աչքս ու խնամքս քու վրայեդ չի պակսիր: Չիերու կամ ջորիներու պէս անբան մի ըլլաք, ինչպէս հեթանոսներն են, որ առաքինութեան ճամբան քալելու համար սանձ պէտք է. անանկով ալ իրենց արարչին չեն մերձենար ու բարերարնին մէջ մը մտուընին չեն բերեր: Մեղաւորներուն համար շատ պատրաստած տանջանքներ կան. բայց որոնք որ Աստուծոյ կ'ապաւինին, ինք զանոնք ողորմութեամբն ամէն բանէ կ'ազատէ: Ուրախացէք եւ խնդացէք ո՛վ արդարներ, որ ձեր սիրան Աստուծոյ հետ շիտակ է, ու Աստուծոյ անունը ձեզի պարծանք եղած է:

Սաղմոս ԼԷ.

Տէր, թէպէտ ես պատժուելու արժանի եմ, բայց որդողած ատենդ զիս մի պատժեր. եւ արդար բար-

Չի նետք քո հարան յիս. եւ յիս
հաստատեցաւ ձեռն քո:
Ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ
յերեսաց բարկութեան քո:
Ոչ է խաղաղութիւն ոսկերաց իմոց՝
յերեսաց մեղաց իմոց:
Անօրէնութիւնք իմ բարձրացան
քան զգլուխ իմ, որպէս զբռն
ծանր ծանրացան ի վերայ իմ:
Ներխեցան եւ փտեցան վերք իմ
յերեսաց անդգամութեան իմոյ:
Տառապեցայ եւ խոնարհ եղէ մինչեւ
յոյժ. զօրհանապաղ տրտում
գնայի. զի անձն իմ լի եղեւ չար-
չարանօք, եւ ոչ գոյ բժշկութիւն
մարմնոյ իմոյ:
Չարչարեցայ եւ խոնարհ եղէ մինչեւ
յոյժ. մոնչէի առ հեծութեան
սրտի իմոյ:
Տէր առաջի քոյ է ամենայն ցանկու-
թիւն իմ, եւ հեծութիւն իմ ի
քէն ոչ ծածկեցաւ:

կութեամբդ մի խրատեր: Ինչու որ
նեղութեան նետերը զիս խորունկ
խոցեցին. եւ արդար բարկութիւնդ
վրաս տիրեր է: Քու արդար բար-
կութիւնդ տեսնելով՝ մարմնս ահու
գողու մէջ ինկաւ. եւ մեղքերուս
համար խղճմտանքս ամենեւին հան-
գըստութիւն չունի: Անօրէնութիւն-
ներս գլխէս վեր դիզուեցան, եւ
ծանր բռնան պէս զիս կը ճնշեն:
Այնչափ է իմ անդգամութիւնս, որ
մեղացս վերքերը փտտիլ ու շարաւով
լեցուիլ սկսան: Այնպիսի ողորմելու-
թեան մէջ ինկայ, որ աչքս գետնէն
չէի կրնար վերցընել. այնպիսի ցաւ-
երու մէջ մնացի, որ երբեք ողջըն-
նալու ճար չկայ: Անանկ խեղճու-
թեան մէջ ինկայ, մինչեւ սրտիս
հեւալէն չէի կրնար բան մը զրու-
ցել: Տէ՛ր իմ, դուն որ ամէն բանս
կը տեսնես ու կը լսես, քաջածս
քեզմէ գաղտուկ չէ. իմ փափաքս ու

Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս եւ եթող
զիս զօրութիւն իմ. լոյս աչաց
իմոց, եւ այս ոչ եղեւ ընդ իս:
Բարեկամք իմ եւ մերձաւորք իմ
առաջի իմ մերձեցան եւ կացին.
եւ մերձաւորք իմ հեռի եղեն
յինէն:

Բռնադատէին զիս եւ խնդրէին զանձն
իմ, յբ խորհէին չար ի վերայ
իմ. խորհեցան զանօրէնութիւն
եւ զնենգութիւն զօրհանապալ
խորհեցան:

Այլ ես որպէս խուլ՝ որ ոչ լսէ. եւ
որպէս համր՝ որ ոչ բանայ զբե-
րան իւր:

Եղէ ես որպէս մօրդ, որ ոչ լսէ,
եւ ոչ գոն խօսք ի բերան նորա:

Ես ի քեզ Տէր յուսացայ, եւ դու
լուիցես ինձ Տէր Աստուած իմ:
Ասացի, թէ մի ուրախ եղիցին յիս
թշնամիք իմ. ի սասանել ոտից

սրտիս ախր դուն գիտես: Սիրտս
անանկ խռովութեան ու յուսահա-
տութեան մէջ է, որ վըաս ոյժ
չմնաց. մտքիս լոյսն ալ մթնցաւ: Բո-
լոր բարեկամներս ու դրացիներս, որ
նեղութեան ատենն ինծի կ'օգնէին,
մէյ մը երեւցան, եւ զիս աս վիճակի
մէջ տեսնելով՝ թող տուին փացին:
Թշնամիներս ինծի դէմ ելան. եւ
բոլոր օրն ուրիշ բան չէին ըներ,
եթէ ոչ անօրէնութիւն ու չարու-
թիւն կը մտածէին ու միտքս կը
ձգէին. եւ կ'ուզէին՝ որ դորձքով ալ
կատարեմ: Բայց ես խուլ դարձայ,
անոնց ամենեւին ականջ չդրի. կամ
համր եղայ, որ բերանը չի բանար.
արձանի մը պէս՝ որ չի լսեր ու
բերանը խօսք չկայ: Թէպէտ շատ
յուսահատելու բաներ կան, բայց
ես քեզմէ, Տէր իմ, յոյսս չեմ
կտրեր. ո՛վ Տէր Աստուած իմ, դուն
լսէ աղաչանացս ձայնը: Միտքս

իմոց, ի վերայ իմ մեծամեծս
խօսեցան:

Ես ի տանջանս պատրաստ եմ, եւ
ցաւք իմ առաջի իմ են յամե-
նայն ժամ:

Զանօրէնութիւնս իմ պատմեցից, եւ
հոգացայց վասն մեղաց իմոց:

Իսկ արդ՝ թշնամիք իմ կենդանի են
եւ զօրացեալք են քան զիս. եւ
բազումք են, ղք ատեն զիս ի
տարապարտուց:

Ոյք հատուցին ինձ չար փոխանակ
բարւոյ, չարախօսէին զինէն, զի
ես երթայի զհետ արդարու-
թեան:

Մի թողուր զիս Տէր Աստուած իմ,
եւ մի ի բացեայ առնիր յինէն.
հայեաց յօգնել ինձ Տէր փրկու-
թեան իմոյ:

դրի, որ ձեռքէս եկածին չափ ջանամ,
որպէս զի թշնամիներս վրաս չուրա-
խանան. անոնք զիս մեղքի վտանգ-
ներու մէջ տեսնելով՝ սկսան մեծ
խնտում ընել: Պատրաստ եմ մեղ-
քերուս համար ամէն կերպ տանջանք
ու նեղութիւն քաշելու, երբ որ
խրկես: Անօրէնութիւններս սրտանց
կը խոստովանիմ ու ձեռքէս եկածին
չափ կը ջանամ ապաշխարել: Բայց
ինչ ընեմ, Տէր իմ, որ թշնամիներս
դեռ կենդանի են ու իզմէ աւելի
զօրացած են. շատեր ալ կան, որ
զիս անիրաւ տեղ կ'ատեն: Ես իրենց
բարիք ըրի, եւ անոնք ինձի չարիք
հասուցին. վրաս գէշ խօսեցան, ին-
չու որ ես ուզեցի արդար ճամբայ
բռնել: Տէր Աստուած իմ, զիս թող
մի տար ու իզմէ մի հեռանար, քու
օգնութիւնդ մի ուշացընէր, ինչու
որ դուն ես իմ փրկիչս:

Մաղմոս Ժ.

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի
ողորմութեան քում, եւ ըստ
բազում գթութեան քում քաւ-
եա զանօրէնութիւնս իմ:

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ
իմմէ, եւ ի մեղաց իմոց սուրբ
արա զիս:

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն
գիտեմ, եւ մեղք իմ առաջի իմ
են յամենայն ժամ:

Քեզ միայն մեղայ, Տէր, եւ զչար
առաջի քո արարի:

Որպէս արդար եղեցես ի բանս քո,
եւ յաղթեսցես ի դատելն քո:

Անօրէնութեամբ յղացայ, եւ ի մեղս
ծնաւ զիս մայր իմ:

Դու Տէր զճմարտութիւն սիրեցեր,
զանցայտս եւ զճաճկեալս իմաս-
տութեամբ քով յայտնեցեր ինձ:

Յօղեա յիս մշտեալ, եւ սուրբ եղէց.

Մաղմոս Ժ.

Ողորմէ ինձի, Աստուած իմ, որ
ողորմութիւնդ մեծ է. քաւէ անօ-
րէնութիւնս, որ գթութիւնդ շատ
է: Մեղաց աղտերու մէջ թաթխուե-
ցայ. լուա զիս, եւ մեղքերս ու
անօրէնութիւններս մաքրէ: Ես ան-
ձամբ ըրած անօրէնութիւններս գի-
տեմ. ու մեղքերս մտքէս չեն ելլեր
ամենեւին: Քու աչացդ առջին ու
քեզի դէմ, որ զիս ստեղծեցիր ու
կը պահպանես, յանդգնեցայ մեղք
գործել: Բայց դուն ինչպէս որ խոս-
տացար մեղաւորներուն թողութիւն
տալ, քու խօսքիդ իրաւ ըլլալն իմ
վրաս ալ ցուցուր. եւ զիս դատելու
ատենդ ողորմութիւնդ յաղթէ ար-
դարութեանդ: Վասն զի մեղքի մէջ
ծնած ըլլալով՝ միշտ դիւրաւ մեղաց
մէջ կ'իյնանք: Թէպէտ ասով չենք
կրնար բոլորովին արդարանալ, ինչու

լուա, եւ քան զձիւն սպիտակ
եղէց:

Լսելի արա ինձ Տէր զցնծութիւն եւ
զուրախութիւն, եւ ցնծասցեն
ոսկերք իմ տառապեալք:

Դարձո զերեսս քո ի մեղաց իմոց,
եւ զամենայն անօրէնութիւնս իմ
քաւեա յինէն:

Զսիրտ սուրբ հաստեա յիս Աս-
տուած, եւ զհոգի ուղիղ նորո-
գեա ի փորի իմում:

Մի ընկենուր զիս Տէր յերեսաց
քոց. եւ զհոգի քո սուրբ մի հա-
ներ յինէն:

Տուր ինձ զցնծութիւն փրկութեան,
եւ հոգւով պետութեան քո
հաստատեա զիս:

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս
քո, եւ ամպարիշտք առ քեզ
դարձցին:

Փրկեա զիս յարենէ Աստուած, Աս-
տուած փրկութեան իմոյ, եւ ցըն-

որ դուն ճշմարտութիւնը կը սիրես,
եւ ինչ որ գաղտուկ է ու մեր սրը-
տին ծածուկներն ալ քու իմաս-
տութեամբդ մեղի կը յայտնես: Յօ-
ղէ իմ վրաս բարերար ողորմու-
թիւնդ, որպէս զի մաքրուիմ. լուա
հոգիս քու շնորհացդ անձրեւովը,
որ ձիւնէն ճերմակ ըլլայ: Անոյշ
մխիթարութեան ձայնդ լսեցուր
սրտիս, որ հոգւոյս զօրութիւնն ու-
րախութեամբ լեցուի: Իմ մեղքե-
րուս, Տէր իմ, բարկացած աչօք մի
նայիր. եւ ամէն անօրէնութիւններս
քաւէ: Փոխէ սիրտս, եւ այնպէս
սիրտ մը տուր, որ առաքինութեան
ու սրբութեան ետեւէն ըլլայ: Զըւ-
լայ որ դարձեալ մեղանչելուս հա-
մար զիս երեսէ ձգես. եւ սուրբ
Հոգւոյն շնորհքը վրայէս հանելով՝
առաջուան պէս խեղճ մնամ: Հապա
նորէն շնորհքներ խրկելով՝ պահէ
խղճմտանացս փրկաւէա ուրախու-

ծասցէ լեզու իմ յարդարութեան
քում:

Տէր եթէ զըթովնս իմ բանաս,
բերան իմ երգեսցէ զօրհնու-
թիւնս քո:

Թէ կամեցեալ էիր, պատարագս
մատուցանէաք. բայց դու ընդ
ողջակէզս իսկ ոչ հաճեցար:

Պատարագ Աստուծոյ հոգի խոնարհ,
զսիրտ սուրբ եւ զհոգի խոնարհ՝
Աստուած ոչ արհամարհէ:

Բարի արա Տէր կամօք քովք Սիրովի.
եւ շննեսցին պարիսպքն Երուսա-
ղէմի:

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս
արդարութեան, յորժամ ուխտից
պատարագս հանցեն ի սեղան քո
զուարակս:

Թիւնը. եւ հոգւոյս յոժ տուր որ մար-
մնոյն վրայ իշխան ըլլայ: Ես ալ կը
ջանամ քու սուրբ պատուիրաններդ
անօրէններուն սորվեցընել. որպէս զի
անոնք ալ քեզի դառնան ապաշխա-
րեն: Իմ չար վարքս շատերուն գայ-
թակղութեան պատճառ եղաւ ու
շատերուն արիւնը մտայ. բայց դու
Տէր Աստուած իմ, զիս պահէ, որ
ուրիշը չգայթակղեցընեմ. եւ լեզուս
արդարութեանդ քարոզ ըլլայ: Գուն,
Տէր իմ, բաց բերանս, որ գրեզ օրհ-
նէ ու փառաբանէ: Գիտեմ որ խո-
նարհ սիրտն աւելի հաճոյ է քեզի՝
քան զոչ մատուցանելը: Տէր, բա-
րերար կամօքդ բարիք ըրէ հոգւոյս.
ողորմութիւնդ պարսպի պէս մար-
մնոյս պաշտպան ըլլայ: Երբ ողոր-
մութիւնդ վրայէս անպակաս կ'ըլլայ,
կրնամ բարի գործքեր քեզի մա-
տուցանել, եւ զիս բոլորովին քեզի
սիրոյ սեղանի վրայ զոչ ընել:

Մաղմոս ԺԱ.

Տէր, լուր աղօթից իմոց, եւ աղաղակ
իմ առ քեզ եկեսցէ. մի դար-
ձուցաներ զերեսս քո յինէն:

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհե-
ցո առ իս զունկն քո. յորում
աւուր կարդամ առ քեզ, վաղ-
վաղակի լուր ինձ:

Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք
իմ, եւ ոսկերք իմ որպէս խռիւ
չորացան:

Հարայ ես որպէս խոտ, եւ ցամաքեցաւ
սիրտ իմ. մոռացայ ուտել զհաց
իմ ի ձայնէ հեծութեան իմոյ:

Կցեցաւ ոսկր իմ ի մարմին իմ, նմա-
նեցայ ես հաւալքան անապատի:

Եղէ ես որպէս բու աւերակի, տքնե-
ցայ եւ եղէ ես որպէս ճնճղուկ
միայն ի տանիս:

Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօր-

Մաղմոս ԺԱ.

Տէր, լէ աղօթքս, ձայնս քեզի
հասնի. երեսդ իզմէ մի դարձնենր:
Նեղութեանս ատեն ականջդ ինծի
խոնարհեցուր. եւ զքեզ կանչած
ատենս շուտ մը ինծի օգնութեան
հասիր: Այնչափ նեղութիւն կրեցի,
որ կեանքս ծուխի պէս անցաւ, ես
ալ խոտի պէս չորցայ. սրտիս ցաւէն
հաց ուտելս մոռցայ. սրտիս նեղու-
թենէն կաշի ու ոսկր դարձայ. անա-
պատի մէջ եղած թռչուններու պէս
խեղճ մնացի, կամ աւերակներու
բուերուն նմանեցայ, ճնճղուկներու
պէս միս մինակ մնացի: Բոլոր օրը
թշնամիներս զիս նախատեցին. ե-
րեսպաշտները ծածուկ մէջերնին
երդում ըրին որ զիս կորսնցընեն:
Մոխիրը հացի տեղ կերայ. խմած
ջուրս արցունքով խառնեցի: Ինչու
որ տեսայ՝ թէ դուն ալ Արարիչս

հանապազ, եւ գովիչք իմ ինեւ
երգնուին:
Զմոխիր որպէս զհաց կերայ, եւ զըմ-
պելին իմ արտասուօք խառնեցի:
Յերեսաց բարկութեան սրտմտու-
թեան քո. զի դու բարձրացուցեր
եւ խոնարհեցուցեր զես:
Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին,
եւ ես որպէս խոտ ցամաքեցայ:
Դու Տէր յաւիտեան կաս, եւ յիշա-
տակ քո յազգէ մինչեւ յազգ:
Դու յարուցեալ գթասցիս ի վերայ
Սիովնի. ժամանակ գթալոյ նորա
հասեալ է ժամ:
Հաճեցան ծառայք քո ընդ քարինս
նորա, եւ ի հողս նորա գթասցին:
Երկիցեն հեթանոսք յանուանէ
քումմէ. եւ ամենայն թագաւորք
երկրի ի փառաց քոց:
Շինէ Տէր զՍիոն, եւ երեւեցի
փառօք իւրովք ի նմա:
Հայեցաւ նա յաղօթս խոնարհաց,

ինծի բարկացեր ես. դուն որչափ որ
ղիս բարձրացուցիր զանազան շնորհ-
քով, այնչափ ցածութեան մէջ ին-
կայ մեղանչելովս: Իմ օրերս շուքի
պէս անցան գացին. ես ալ խոտի մը
պէս չորցայ: Դուն յաւիտեանս նոյն
կը մնաս ու ամենուն կ'ողորմիս. բա-
րերարութեանդ յիշատակն ամէն
ազգաց մէջ կը պատմուի: Անանկ է
նէ հոգւոյս ալ ողորմիս, որ մեղացս
համար ետքի խեղճութեան մէջ ին-
կեր է. հիմակ է անոր ողորմելու ա-
տենը: Սուրբերն ալ տեսնելով իմ
ողորմելի վիճակս, բարեխօս կ'ըլլան,
որ ինծի ողորմիս: Թող տեսնեն հե-
թանոսներն ըրած բարիքներդ, եւ
անհաւատ թագաւորները վախճան
անուանէդ: Երբոր հոգւոյս կորսն-
ցուցած շնորհքներն ետ դարձնե-
լու զարդարելու ըլլաս, ան ատեն
փառքդ ամենուն յայտնի կ'երեւայ,
որ ինծի պէս մեղաւորի ալ կ'ողորմիս:

եւ ոչ արհամարհեաց զենդրըւ-
ածս նոցա:

Գրեացի այս յազգ այլ, ժողովուրդ
որ ստացեալ է, օրհնեացէ զՏէր:
Հայեցաւ նա ի բարձանց ի սրբու-
թենէ իւրմէ. Տէր յերկնից յեր-
կիր հայեցաւ:

Լսել զհեծութիւն կապելոց. եւ
արձակել զորդիս մահապարտաց:
Պատմել ի Սիոն զանուն Տեառն, եւ
զօրհնութիւնս նորա յերուսա-
ղէմ:

Ժողովել ժողովուրդոց ի միասին, եւ
թագաւորաց ծառայել Տեառն:
Պատասխանի ետ նմա ի ճանապարհի
զօրութեան իւրոյ, զնուազութիւն
աւուրց իմոց ասա ինձ, եւ մի
հաներ զիս ի կէս աւուրց իմոց.
զի յազգէ յազգ են ամբ քո:

Իսկզբանէ, Տէր, զհիմունս երկրի
հաստատեցեր, եւ գործք ձեռաց
քոց երկինք են:

Դու, Տէր իմ, միշտ խոնարհներուն
աղօթքը կը լսես ու անոնց աղա-
չանքը չես արհամարհեր: Աստուծոյ
բարերարութեան ու ողորմութեան
յիշատակը թող գրուի, որ ուրիշ
ազգերն ալ կարդան ու ճանչնան
իրենց բարերարը. եւ հաւատացեալ
ժողովուրդը զԱստուած օրհնէ:
Միշտ Աստուած երկինքէն երկիր կը
նայի, որ մեղքերով կապուածներուն
հառաչանաց լսէ, եւ դժոխոց ար-
ժանի եղող մեղաւորներն ազատէ.
որ պատմուի մեր Աստուծոյ անունը
հաւատացելոց մէջ. լսեն ուրիշ հե-
թանոսներն ալ, եւ թագաւորները
դառնան ու Աստուծոյ ծառայեն:
Թէպէտ մեր կեանքը կարճ է, անոր
համար Աստուծոյ ընելու բարիքնե-
րուն շատը չեմ կրնար տեսնել. բայց
կ'աղաչեմ՝ առանց ապաշխարութեան
աս աշխարհքէս զիս մի հաներ, որ
աս ճամբուս վրայ տեսնեմ քու բա-

Նորքա անցանեն, եւ դու կաս եւ
մնաս յաւիտեան:

Ամենեքեան որպէս զձորձս մաշե-
ցին. եւ որպէս զվերարկուս փո-
խեցես զնոսա, եւ փոխեցին:

Բայց դու նոյն ես, եւ ամբ քո ոչ
անցանեն. որդիք ծառայից քոց
բնակեցին ի նմա, եւ զաւակի
նոցա յաւիտեան յաջողեսցի:

Սաղմոս ԾԻԹ.

Ի խորոց կարգացի առ քեզ, Տէր,
Տէր լուր ձայնի իմոմ:

Եղեցին ականջք քո ի լսել զձայն
աղօթից իմոց:

Թէ զանօրէնութիւնս քննես, Տէր,

րերարութիւններդ, եւ պատմեմ
իզմէ ետեւ եկողներուն: Շատ առա-
ջուց երկրիս հիմերը դուն գրիր. եր-
կինքն ալ քու ձեռացդ գործածն է:
Ամէն բան կ'անցնի կ'երթայ, բայց
դուն մինակ նոյն կը մնաս: Ամէն
բան լաթի մը պէս կը մաշի, եւ ինչ-
պէս որ կ'ուզես կը փոխուի: Բայց
դուն ամենեւին չես փոխուիր. քու
տարիներդ մերինին պէս չեն անցնիր:
Որոնք որ աշխարհքիս մէջ քեզի
հաճելի ծառայ են, անոնք երկինքը
բնակելու արժանի կ'ըլան. եւ անոնց
զաւակներուն միշտ ամէն բան կը
յաջողի:

Սաղմոս ԾԻԹ.

Խեղճութեան փոսին մէջէն, ուր
մեզօքս ինկայ, քեզի կ'աղաղակեմ,
Տէր իմ. լսէ ձայնս: Ականջդ պատ-
րաստ ըլլայ աղօթքիս ձայնը լսելու:
Թէ որ անօրէնութիւններս քննել

- Տէր ո՛ր կարէ կալ առաջի քո, զի
ի քէն է քաւութիւն:
- Վասն անուան քո համբերի, Տէր,
համբեր անձն իմ բանի քում.
յուսացաւ անձն իմ ի Տէր:
- Ի պահէ առաւօտու մինչեւ յերեկոյ,
ի պահէ առաւօտու յուսացաւ
Խրայէլ ի Տէր:
- Ի Տեառնէ է ողորմութիւն բազում.
եւ ի նմանէ է փրկութիւն, եւ
նա փրկեաց զԽրայէլ յամենայն
նեղութեանց նորա:

Սաղմոս Ծ/ԽԲ.

- Տէր, լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր
խնդրուածաց իմոց ճշմարտու-
թեամբ քով:
- Լուր ինձ արդարութեամբ քով, եւ
մի մտաներ ի դատաստան ընդ

ուզես, ո՛վ կրնայ արդար երեւալ.
ինչու որ դուն միայն կրնաս մեր մեղ-
քերուն թողութիւն տալ: Քանի որ
համբերեցի՝ յոյս դուն էիր. քու
անոյշ խօսքդ էր՝ որ խոստացար զըզ-
ջում ունեցողներուն ներել: Առ-
տուընէ մինչեւ իրիկուն հաւատա-
ցելոց աչքը քու ողորմութեանդ
վրան է. յոյս ունին որ դուն պիտի
ողորմես ու արդարութեամբ պիտի
չդատես: Ողորմութիւնը քեզմէ է.
մեր փրկութիւնը քեզմէ կը յուսանք.
դուն խոստացար զմեզ ամէն նեղու-
թենէ ազատել:

Սաղմոս Ծ/ԽԲ.

Տէր իմ, լսէ աղօթքիս ձայնը, եւ
ճշմարտութեամբդ աղաչանաց ա-
կանջ դիր: Քանի որ աս մարմինը
վրանիս է, ո՛վ կրնայ առջեւդ արդար
երեւալ, եթէ արդարութեամբ դա-

ծառայի քում, զի ոչ արդարանայ
առաջի քո ամենայն կենդանի:
Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խո-
նարհ արար յերկիր զկեանս իմ,
եւ նստոյց զիս ի խաւարի որպէս
մեռեալ յաւիտենից:
Չանձրացաւ յիս հոգի իմ, եւ սիրտ
իմ խռովեցաւ յիս:
Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս, խորհե-
ցայ յամենայն գործս քո, յարա-
րածս ձեռաց քոց խորհեցայ, եւ
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ:
Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ
քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ Տէր-
դի նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ:
Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն,
նմանիցիմ այնոցիկ, ղք իջանեն ի
գութ:
Լսելի արա ինձ յառաւօտու զողոր-
մութիւնս քո, զի ես ի քեզ Տէր
յուսացայ:
Յոյց ինձ ճանապարհ, յոր գնացից.

տես: Թշնամիս ետեւէս ինկաւ, կ'ու-
ղէր զիս մեղք խոթել. միտքս գէշ
խորհուրդներ ձգեց, որպէս զի զիս
յաւիտեանս կորսնցընէ: Միտքս բո-
լորովին չիփթեցաւ ու հոգւոյս ճարն
հատաւ: Քու ըրած բարիքներդ
միտքս ինկան, յիշեցի որ շատ ան-
գամ զիս մեծամեծ վտանգներէ ա-
զատեցիր, ձեռուններս վերցուցած
քեզի աղաչեցի, ինչու որ դուն ես
մինակ իմ յոյսս: Հոգիս՝ ցամքած
երկրի մը պէս օգնութեանդ ծա-
րուած է. եւ վրաս ոյժ է մնացեր:
Երեսդ իզմէ մի դարձըներ, չըլլայ որ
անոնց նմանիմ, որոնք յուսահատու-
թեան մէջ ինկած են: Դուն ես իմ
ամէն յոյսս, փարատէ յուսահատու-
թեան մութը, եւ շնորհացդ լոյսը
սիրտս ծագէ: Դուն ես հոգւոյս ա-
ռաջնորդը, ցուցուր ինձի, թէ քեզի
հաճոյ ըլլալու համար ինչ ճամբայ
բռնեմ, ինչու որ զիս բոլորովին քեզի

զի առ քեզ, Տէր, համբարձի
զանձն իմ:
Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց, Տէր,
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի:
Ուսո ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես Աստուած իմ:
Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
ի յերկիր ուղիղ:
Վասն անուան քո, Տէր, կեցուցես
զիս. արդարութեամբ քով հան-
ցես ի նեղութենէ զանձն իմ:
Ողորմութեամբ քով սատակեսցես
զթշնամիս իմ. եւ կորուսես զա-
մենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես
ծառայ քո եմ:

յանձնեցի: Դուն ես օգնութիւնս,
թշնամիներուս ձեռքէն զիս ազատէ.
Ինչու որ բողոքովին քեզի ապաւինե-
ցայ: Դուն ես իմ Աստուածս, քու
կամքդ ինձի սորվեցուր, որ առանց
մեղք գործելու ապրիմ: Քու սուրբ
հոգիդ արքայութեան ճամբուն մէջ
ինձի առաջնորդ ըլլայ: Քու անուանդ
փառացը համար զիս արքայութիւն
հասցընես. եւ աս նեղութենէն ազա-
տելով՝ յաւիտենական կեանքը պար-
գեւես: Քու ողորմութիւնդ իմ ա-
մէն թշնամիներուս յաղթէ ու ամէն
ինձի նեղութիւն տուողները հալածէ
վերցընէ. ինչու որ ես քու ծառայ
եմ ու պատրաստ եմ սուրբ կամքդ
կատարելու:

Թարսխան:

Օղջման իմոյ զարտասուուս արկանեմ առաջի քո, Գրիստոս, թող ինձ զմեղս իմ որպէս երբեմն զպուռնկին, որ միայնդ ես բաղմագուծ: Անկանիմ առաջի քո, Գրիստոս, որ հովիւդ ես բանաւոր հօտի, ինդրեա եւ զիս զմոլորեալս, որ միայնդ ես բաղմագուծ: Օղջմ իմ ցուցից քեզ, Գրիստոս, որ բժիշկդ ես հոգւոց եւ տէր կենաց, բժշկեա եւ զիմ զհիւանդուծիւնս, որ միայնդ ես բաղմագուծ:

Աղօթք խոստովանոթեմ ետքը:

Ահաւասիկ Տէ՛ր իմ, կը լսէ հոգիս ան մխիթարական խօսքը. Հիմակ ողջնցար, զգոյշ կեցիր որ ալ չմեղանջես: Անբաւ շնորհակալութիւն պիտի մատուցանեմ քեզի ու ողորմուծիւնդ յաւիտեան յիշեմ, որ

այսչափ իմ դարձիս սպասեցիր. բարի ազդեցութիւններ միտքս ձգեցիր, մինչեւ որ զիս դարձի բերիր, եւ դարձեալ ընդունեցար իբրեւ անառակ որդիք: Հիմակ այնչափ դարձելի է ինձի մեղքը, մինչեւ աւելի կը բաղձամ մեռնիլ, քան թէ առաջագրութեանս դէմ ընել եւ դարձեալ քեզի հետ թշնամի ըլլալ: Իրաւցընէ ամօթէս գետինը կ'անցնիմ, որ այնչափ անգամ քեզի խօսք տուեր եւ քիչ մ'ետքը այնպէս գործեր եմ, իբր թէ ամենեւին խօսք տուած չըլլայի: Քայց ասկէ ետքը կը ջանամ ամէն մեղաց առիթներէն զգուշանալ. մանաւանդ ան մեղքէն, որ հասարակօրէն շատ կը գործեմ: Դուն որ վրաս այսչափ ողորմութիւն ցուցուցիր, կը յուսամ որ ինձի յարատեւութեան շնորհք ալ կուտաս, որ մէյ մ'ալ զքեզ չվշտացընեմ: Լուսաւորէ միտքս, որ ճանչ-

նաւ՝ թէ որչափ գարշելի բան է մեղանչելը: Գուռն իմացուր ինծի, թէ ինչպէս կամաց կամաց կը սկսիմ նորէն սէր ձգել անցած մեղքերուս, ինչպէս առանց զգալու նորէն ճիւղեր կու տան ու կը մեծնան, մինչեւ որ զիս նորէն մեղաց մէջ ձգեն: Գուռն ինծի զգաստութիւն ու արթնութիւն տուր, որ ախտերս բուսածին պէս իմանամ, չթողում որ մեծնան, հապա անմիջապէս արմատէն փրցընեմ: Ան պզտի ու ներելի մեղքերն են, որ մեծամեծ մեղքերու ճամբայ կը բանան. անոր համար կը քանամ ասկէջ ետքը ան պզտիկներէն աւելի զգուշանալ, որ մեծերուն մէջ չիյնամ: Գուռն ինչպէս որ ինծի մեղքէ հեռանալու ճամբաներն իմացուցիր, նոյնպէս ալ կատարումը դուռն յաջողէ. ինչու որ քեզի կը վայլէ փառք ու իշխանութիւն հիմայ ու յաւիտեանս. ամէն:

Մատոյն:

Բարձր առնեմ Ղ. քեզ, Տէր, զի ընկալար զիս, եւ ոչ ուրախ արարեր զթշնամիս իմ յիս:

Տէր Աստուած իմ, կարգացի առ քեզ, եւ բժշկեցեր զիս. Տէր, հաներ ի դժոխոց զանձն իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ, ղք իշանէն ի գուր:

Լուաւ ինձ Տէր եւ ողորմեցաւ. եւ Տէր եղեւ ինձ օգնական:

Գարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն, ղերծ յինէն զքուրձ. եւ ինձ զգեցոյց զուրախութիւն:

Որպէս սաղմոս ասասցեն քեզ փառք իմ, եւ պլ մի եւս զղջացայց. Տէր Աստուած, իմ յաւիտեան խոստովան եղէց քեզ:

Ծարակում:

Որ զպատմութեանն առաջին զոր զգեցուցեր օծմամբ Հոգւոյն. մեր-

կացաք մեղօք ըստ նախահօրն պատ-
րանաց. զգեցո զնոյն վերստին ողոր-
մութեամբդ քո Քրիստոս:

Այլ աղօթք:

Մարդասէր Տէր իմ Յիսուս
Քրիստոս, դուն չէ թէ մեղաւորին
դատապարտուիլը, հապա դարձն ու
փրկուիլը կ'ուզես. անոր համար
կ'աղաչեմ, որ գթած աչքովդ եղած
խոստովանանքիս նայիս ու ճշմարիտ
զղջումն ընդունիս: Բայց Տէր իմ
ողորմած, թէ որ մարդկային տկարու-
թեամբ կամացս դէմ աս սուրբ
խորհրդոյս մէջ պակսութիւն մ'ը-
րած եմ, դուն ինծի համար թափած
անգին արիւնեդ կաթիլ մ'առ, եւ
անով ակամայ պակսութիւններս լե-
ցուր: Դուն Տէր, որ զքեզ խաչ
հանողներուն համար քու երկնաւոր
չօրէդ ներում խնդրեցիր, ահա ես
ալ անոնցմէ մէկն եմ. որ անթիւ

անհամար անդամ զքեզ խաչ հա-
նեցի ու սուրբ արիւնդ ոտքի տակ
առի կոխեցի. կ'աղաչեմ՝ նոյն գթած
աչքովդ ինծի ալ նայիս ու ողորմիս
ներես: Ահա Տէր, թէ որ ուրիշը
ինծի դէմ բան մ'ըրած կամ ըսած
է, սրտանց թողութիւն կ'ընեմ. եւ
թէ որ ես ալ ուրիշին բան մ'ըրած
կամ ըսած, կամ թէ որ գայ-
թակղութիւն տալով ուրիշին մեղաց
պատճառ եղած եմ, սրտանց թողու-
թիւն կը խնդրեմ: Ահա Տէր, ասկից
ետքը ես քուկդ եմ. անոր համար
կ'աղաչեմ՝ դուն միշտ հետս եղիր,
որ ես ալ հետդ ըլլամ: Տէր, ասկէ
ետեւ յոյս սուրբ խաչիդ ու մա-
հուանդ վրայ կը դնեմ. ես զիս ու
ինչ որ ունիմ բոլորովին քեզի կը
նուիրեմ. դուն զիս հոգա մինչեւ որ
մեռնիմ ու հոգիս ձեռքդ աւանդեմ:
Դուն մարդասէր բժիշկ ըլլալովդ՝
հիւանդները կանչելու եկար. ես ալ

չատ կերպ սովորութիւններով
հիւանդ եմ. դուն իմ հոգիս բժշկէ
ու ամէն չար սովորութիւնները
վրայէս վերցուր: Բու աստուածային
երկիւղդ սրտիս մէջ հաստատէ, որ
ճշմարտիւ քեզի հետ միշտ հաշտ
ըլլամ: Ո՛վ բարի Յիսուս, ըսէ իմ
հոգւոյս ալ ան ուրախական խօսքը.
Այսօր եղէ՝ գրկուիմ Դանա այսօր.
ամէն:

ՊԵՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ՀԱՂՈՐԳՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ԾՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ներգործութիւն հաստոյ:

Ո՛վ բարեգութ Փրկիչ իմ, որ-
չափ քեզի ծանր նստաւ աս սուրբ
խորհուրդը սահմանելը. դուն եր-
կինքէն իջար ու ծառայի կերպա-
րանք մտար, թողուցիր հայրենի գիրկն
ու եկար մնայ մէջ տղու պէս խան-
ձարուր պատեցար: Դուն որ սե-
րովբէից ու քերովբէից ահաւոր էիր,
ինձի համար խաչին վրայ մեռնիլ
ուղեցիր: Հիմակ այսօր ալ պատ-
րաստ ես զքեզ ինձի տալու եւ
սրտիս մէջ բնակելու: Խաչին վրայ
ծածկեցիր միայն քու աստուածու-
թիւնդ. իսկ հոս ո՛չ աստուածու-
թիւնդ եւ ո՛չ մարդկութիւնդ կ'ե-

րեւայ մեր աչքին: Սակայն ես հաս-
տատուն կը հաւտամ. ինչու որ դուն
քուն անսխալ բերնովդ ըսիր. ես
եմ երկինքէն իջած կենդանի հացը.
ով որ աս հացէն կ'ուտէ, յաւիտեան
չի մեռնիր. իմ մարմինս ճշմարիտ
կերակուր է, եւ իմ արիւնս ճշմարիտ
ըմպելի է: Այնպէս ճշմարիտ կու
գան ինծի աս քու խօսքերդ, որ կը
բաղձամ արիւնս ալ աս հաւատքիս
վրայ թափել: Բայց կը խնդրեմ որ
ինծի հաւատքիս համաձայն գործք
ալ յաջողես: Ինչու որ գործքիս
նայելու ըլլամ՝ անհաւատներէն քիչ
վար կը մնամ: Ամենեւին առանց
երկբայելու կը հաւատամ, որ զքեզ
սրտիս մէջ պիտի ընդունիմ, իմ
Աստուածս արարիչս ու Փրկիչս. եւ
սիրտս զղում չունի, ան վառեալ
բաղձանքը չունի, որ պէտք էր
ունենալ. միտքս ամենեւին անհոգ է,
ինք զինքը չի ժողվեր չի պատրաստուիր

այսպիսի հիւր մը արժանապէս ընդ-
ունելու: Եթէ բարեկամս տունս
հրաւիրեմ, կը ջանամ ամէն իր
չսիրած բաներն աչքէն հեռացընել.
իսկ զքեզ պիտի ընդունիմ, եւ չեմ
ջանար ինչպէս որ պէտք է մեղքէ
սոսկում ունենալ, ուսկից որ դուն
մեծապէս կը գանիս: Անոր համար
հիմա՝ յառաջ քան զքեզ ընդունելը՝
եկած ինկած եմ առջեւդ, դուն ինծի
շնորհք տուր, զօրացուր հաւատքս.
ինչու որ իմ անպատրաստութիւնս
այսպիսի սրբազան խորհուրդ ընդու-
նելու, հաւատոյ պակսութենէ յա-
ռաջ կու գայ: Լոյս տուր մտքիս, որ
ճանչնայ թէ զո՞վ պիտի ընդունի,
ինչպէս պիտ'որ ընդունի ու ինչո՞ւ
համար պիտի ընդունի: Սիրտս մաքրէ
ամէն մեղաց աղտեղութենէն, որ
քեզի արժանի բնակարան ըլլայ:
Կ'աղաչեմ, Տէր, որ լեղուս արձակես
քու հրաշալի մարդասիրութիւնդ

պատմելու. եւ բարի վարքով օրինակ տալու նախ՝ անգեղջ մեղաւորներուն, երկրորդ՝ անհաւատներուն, որ անոնք ալ սուրբ հաւատքն ու աս հրաշալի խորհուրդը ինչպէս որ պէտք է յարգեն. որպէս զի ամէն աշխարհք զքեզ փառաւորէ, եւ սրբազան արեանդ գինը քառութիւն ըլլայ թէ ինծի ու թէ՛ ամէն մեղաւորներուն:

Ներգործութիւն յոռոյ:

Թագաւոր թագաւորաց Տէր իմ Յիսուս, ես ով եմ, որ դուն այսչափ վրաս սէր կը ցուցնես, կը հոգաս, կը խնամես, եւ բոլոր աստուածութիւնդ ու մարդկութիւնդ ինծի կը պարգեւես, որ զքեզ ընդունիմ աս աղքատիկ սրտիս բնակարանն ու քեզի հետ միանամ: Դուն ամէն բանի Տէր ես, իսկ ես հող ու մոխիր ու ոչինչ եմ: Դուն Տէր ես, եւ ես ծառադ ալ ըսուելու արժանի չեմ:

Դուն արարիչս ես, եւ ես ապերախտ արարած: Դուն սրբութիւն ես ու ամենեւին մաքրութիւն, եւ ես զանազան մեղօք վիրաւոր ու դարչութեամբ լցուած: Երկինք ու հրեշտակները, սերովբէք ու քերովբէք առջիդ չեն դիմանար. եւ ես մեղաւորս զքեզ ինչպէս պիտի ընդունիմ: Պետրոս առաքեալը կ'աղաղակէր քեզի, Հեռու գնա իզմէ Տէր, ինչու որ մեղաւոր մարդ մըն եմ. եւ ես ինչպէս թող տամ, որ մեղուցեալ հոգիս դաս ու հոն բնակիս: Յովհաննէս Մկրտիչը սոսկացաւ՝ երբոր Յորդանան գետը մկրտուելու եկար. եւ ես մեղաւորս ինչպէս կրնամ ինքիմէս համարձակիլ քեզի մօտե՜նալու, եւ չսոսկամ իմ անարժանութեանս համար: Իրաւցընէ պէտք է որ ես ալ հարիւրապետին հետ ըսեմ սրտանց. Տէր, լէ՛՛ Բաւաւն՝ Եփէ ընդ յարիւս խոլ հոցես: Բանի անգամ որ

քեզի մերձեցայ ու զքեզ իմ քաղցր
 Փրկիչս ընդունեցայ, կը համարձակէի
 քու հրաւերդ լսելով, որ սիրտ կու
 տաս մեղաւորներուն քեզի մօտե-
 նալու եւ զքեզ ընդունելով մեղաց
 թողութիւն գտնելու: Բայց հիմակ
 Խնչ երեսով առջեւդ երեւնամ.
 Ինչու որ շատ անգամ զքեզ հազիւ
 թէ ընդունած՝ դարձեալ նորէն մե-
 ղանջելով, սրտիս մէջէն վռնտեցի.
 աւելի սիրեցի մոլութիւններս քան
 թէ զքեզ իմ Աստուածս ու բարե-
 րարս: Թէ որ ապերախտութիւններս
 մտածեմ, յուսահատութիւն կու
 գայ միտքս, կարծեմ որ ալ ճար
 չկայ քեզի հետ հաշտուելու: Բայց
 գիտեմ որ ողորմութիւնդ չափ չունի.
 Թէ որ ճանչնամ սխալանքս, դիւրաւ
 կը ներես մեղքերուս: Ասկէ ետքը
 հաստատուն յոյս ունիմ, որ օգնու-
 թեամբդ ալ զքեզ չեմ վշտացընել:
 Դուն պատրաստ ես օգնելու. իսկ

եթէ զօրութիւնս ու ապաւինու-
 թիւնս դուն ես, ո՛վ կրնայ ինծի դէմ
 դնել: Թէ եւ երկայն ատեն սովորած
 ըլլամ մեղանջելու, ամենեւին չեմ
 յուսահատիր. Աստուծով կրնամ
 չար սովորութեանս ալ յաղթել:
 Զքեզ որ բողբոջիւն ինծի տուիր,
 Խնչ բան կրնայ գտնուիլ, որ ինծի
 չպարգեւես: Անանկ է նէ առանց
 երկբայելու հաստատապէս կ'առա-
 ջագրեմ ամէն չար սովորութենէս
 դադրիլ. եւ այնպէս աղէկ ապրիլ, որ
 միշտ դուն ինծի հետ ըլլաս եւ ես
 քեզի հետ. ամէն:

Ներգործող թիւն սիրոյ:

Տէր իմ, ներէ համարձակու-
 թեանս, որ կը յանդգնիմ առջիդ
 երեւնալ, ու ամենասուրբ Հաղոր-
 դութեան առջեւ քեզի հետ խօսիլ:
 Յանկարծ մէկէն ի մէկ կը զգամ
 սրտիս մէջ նոր աղբեցութիւն մը,

սիրտս անպատմելի ուրախութեամբ
կը լեցուի, մինչև ուրախութենէս
չեմ կրնար արցունքս բռնել: Հիմակ
առաջուրնէ աւելի կը վերաւորեն
սիրտս սիրոյ յիշատակներդ. քանի
անգամ որ կը դարձնեմ աչքս ու
զքեզ խաչին վրայ կախուած կը
տեսնեմ, բոլոր մարմինդ վերաւորած
ու արիւնով լեցուած, կարծեմ որ
ամէն մէկ վէրքերդ սուր սլաքներու
պէս կը թռչին կու գան ու սիրտս
անչափ սիրովդ կը վերաւորեն: Գուն
ո՞վ Տէր իմ, զիս փրկելու համար՝
մանաւանդ թէ զքեզ ինծի պար-
գեւելու համար՝ ինչ չես քաշեր.
որ բարեկամ աւելի սէր կրնար ցու-
ցնել իր բարեկամին, ինչպէս որ
դուն ինծի ցուցուցիր որ քեզի թըշ-
նամի ալ էի: Աս ամէն բանն ինչո՞ւ
համար կրեցիր: Տէր իմ, գիտեմ. որ-
պէս զի ես ալ զքեզ սիրեմ: Բաց,
Տէր իմ, աչքս, որ զիս ճանչնամ,

թէ ես ո՞վ եմ, եւ ճանչնամ թէ
դուն ո՞վ ես, որ այնպէս կը փափա-
գիս իղմէ սիրուելու: Ահա պատրաստ
եմ, ահա սիրտս յօժար է սուրբ
ազդեցութիւններդ ընդունելու. սի-
րովդ խոցէ սիրտս խորունկ, որ մի-
նակ զքեզ սիրէ: Գուն ինչպէս որ
զիս սիրելուդ համար բոլորովին
զքեզ ինծի պարգեւելու պատրաստ
եմ, նոյնպէս ես ալ զքեզ սիրելու՝
զիս բոլոր քեզի կը նուիրեմ: Չեմ
կրնար լալէս դադրիլ, երբ կը յիշեմ
որ զքեզ Աստուածս ու փրկիչս
վշտացուցի. դուն ինչ կը մտածէիր
վրաս, եւ ես քեզմէ որչափ հեռու
կը պտըտէի: Գուն գիշեր ու ցորեկ
կը սպասէիր ինծի խորանին վրայ ա-
մենասուրբ Հաղորդութեան մէջ.
յուսաւով որ դուցէ ատենօք զղղ-
ջացեալ սրտիւ քեզի կը դառնամ
կը նայիմ, որպէս զի սիրտս սիրովդ
վառէիր: Ահաւասիկ սէրդ այնպէս

մը զիս վերաւորեց, որ կը հրաժարիմ ամէն աշխարհային ունայնութենէ, եւ կը ջանամ որ ուրիշներուն սիրտն ալ աս հրաշալի Հաղորդութեան սիրովը բորբոքեմ: Երանի թէ կարող ըլլայի արժանի ըլլալ ան շնորհքին, որ գործքով ցուցնէի սէրս, աս խորհրդին ճշմարտութեան վրայ արիւնս թափելով: Դու Տէր իմ, աւելցուր հաւատքս, յոյսս ու սէրս, եւ անանկ մը վառէ սիրտս ալ սիրովդ, որ զքեզ միայն սիրէ. ամէն:

Ստոյմոս:

Տէր հովուեսցէ զիս. եւ ինձ ինչ ոչ պակասեսցի:

Ի վայրի դալարւոջ՝ անդ բնակեցոյց զիս. եւ առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս:

Պատրաստ արարեր առաջի իմ սեղան՝ ակն յանդիման նեղաց իմոց:

Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ քո որպէս անապակ արեւցոյց զիս: Մեծ եղեւ մինչեւ յերկինս ողորմութիւն քո. մինչեւ յամպս ճըշմարտութիւն քո:

Բարձրեալ ես դու յերկինս, Աստուած. եւ յամենայն երկրի են փառք քո:

Շարսկան:

Յաստուածային կայծակունսն ի սրովբէիցն անհպելին՝ անմաքրապէս մերձեցաք գոլ պարտական քում խորհրդոյ. շնորհեա զնոյն մաքրութեամբ ի թողութիւն մեղաց մերոց:

Առ աղօթք:

Ո՛վ քաղցր Փրկիչ իմ Յիսուս, կ'աղաչեմ զքեզ վերաւորած սրտիդ սիրոյն համար սիրտս աստուածային սիրովդ բորբոքէ, որ աշխարհային բաներէն հեռանալով՝ զքեզ իմ

արարիչս ու Տէրս միայն արժանապէս սիրեմ:

Եկուր, ո՛վ քաղցր հանգիստ սրտիս ու հոգւոյս. հոս սիրտս բնակէ, որ սիրովդ ու կարօտովդ զմայլեմ. աստուածային մխիթարութեանդ աշուշութիւնը զիս քեզի հետ կապէ, անանկ որ գիշեր ցորեկ զքեզ մտածեմ, մինչեւ որ երանական տեսութեան արժանի ըլլալով յաւիտեանս յաւիտենից քեզի հետ մնամ:

Քու ներկայութեանդ ատեն, ո՛վ քաղցր փրկիչս, թող երկինք եւ երկիր լուռ կենան. դուն մինակ խօսէ սրտիս մէջ, Աստուած իմ, եւ զիս լուսաւորէ, որ զքեզ ճանչնամ. վասն զի դուն միայն ամէն բանէն վեր սիրելի ու արժանի ես, որ ամէն սիրտ մինակ զքեզ սիրէ:

Ո՛վ կենդանի աղբիւր աստուածային սիրոյ, քեզի կու տամ սիրտս. դուն ստացիր ու ուզածիդ պէս

վարէ. որպէս զի կարող չըլլան արարածք զիս քեզմէ հեռացնել, եւ աստուածային մխիթարութենէդ ու հոգեւոր տեսութենէդ զրկել:

Ո՛վ երկնաւոր սիրելի փեսայ հոգւոյս, դուն զիս ետեւէդ ձգէ եւ առաջնորդէ. քու սքանչելի հնձանդ տար, ու խմցուր ինձի աստուածային բաժակէդ, զոր խաչին վրայ պատրաստեցիր, որ ամէն հաւատացելոց սիրտը կը զուարճացնէ:

Եկուր, Փրկիչ իմ, եկուր միակ սէրս ու բովանդակ յոյսս. եկուր իմ մէկիկ մխիթարութիւնս, եւ խօսէ սրտիս մէջ. Փրկիչս + Ես եմ: Աս խօսքով իմ ամէն զգայութիւններս ոյժ ու նորէն հոգի կ'առնուն, աս աշխարհքիս մէջ սիրոյդ ճաշակը կը վայելեն, որ արքայութեան մէջ սիրելի ծառաներուդ պահեր ես:

Սիրելի Յիսուս իմ, եկուր, եկուր. ես սիրտս քեզի պատրաստելու ջա-

նացի. Կը յուսամ, որ սրտիս մէջ
օտար բան մը չկայ: Բայց Թէ որ
սրտիս վերնատունն ուղածիդ պէս
զարդարուած բնակարան չէ, դուն
յառաջ շնորհօքդ զարդարէ, ու
անկէ ետքը եկուր սիրելի Յիսուս
իմ, եկուր սիրտս մտիր. սուրբ սըր-
տիդ հետ միացուր սիրտս. ասկից
ետքը մինչեւ յաւիտեանս յաւիտե-
նից ես քեզի հետ ըլլամ, դուն ալ
իմ հետս ըլլաս. ամէն:

ԱՂՕԹՔ

ՀՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Հաղորդութեան ետքը:

Տէր, աս ինչ մեծ շնորհք է ինծի,
որ դուն երկնի եւ երկրի արարիչ
ըլլալով՝ մեղաւոր հոգւոյս անզարդ
ու աղքատիկ բնակարանը գալու
խոնարհեցար: Ինչպէս կ'ըլլայ, գորո-
վագութ փրկիչս, որ անմեղ սերով-

բէներուն ու քերովբէներուն չըրած
բարերարութիւնդ՝ ինծի պէս ողոր-
մելի մարդու մ'ըրիր, որ քու ճըշ-
մարիտ ու կենդանի սուրբ մարմինդ
ճաշակեմ: Ես հողէ ստեղծած ու
ոչնչէ գոյացած մահկանացու մարդ
մըն եմ՝ անթիւ անհամար խեղճու-
թեամբ լի. իսկ դուն ամենակարող
ու անսահման մեծութիւն ես:

Արդ՝ վրաս ինչ արժանաւոր բան
գտար, որ անճառելի սիրովդ խոնար-
հեցար ու ինծի եկար: Ահա Տէր
իմ, ոչ նահապետներուն պէս կա-
տարեալ հաւատք ունիմ. ոչ Յով-
հաննէս Մկրտչին պէս մաքրութիւն
ունիմ. ոչ առաքեալներուն պէս
սէր ունիմ. ոչ ալ ուրիշ սրբոց պէս
մեծ ջերմեռանդութիւն ունիմ: Ու-
րիշ բան չէ, Տէր իմ, միմակ ան-
սահման գթութիւնդ ու ողորմած
ըլլալդ է, որ իմ անօրէնութիւննե-
րուս յաւիտեան չբարկանալովդ՝ ան-

պատմելի ներողութեանդ շնորհքը
ցուցուցիր, մարդասիրութեամբդ
մեղքերս ջնջեցիր, զիս յաւիտե-
նական դատապարտութենէ ազատե-
լով՝ երկնից արքայութեան ճամբան
դրիր: Ասանկ խեղճէ մտքէ վեր մեծ
շնորհացդ համար՝ ես զքեզ ինչ
կերպով օրհնեմ ու փառաբանեմ:
Օրհնեալ ըլլաս, Տէ՛ր, յաւիտեանս
յաւիտենից: Բոլոր հրեշտակներն ու
ամէն ստեղծած բաներդ ինծի հետ
միանան եւ զքեզ յաւիտեանս օրհ-
նեն, գովեն ու փառաւորեն: Տէ՛ր
իմ, ուրիշ բան մը չունիմ, որ ըրած
բարերարութիւններուդ փոխարէն
հատուցանեմ. անոր համար սիրելի
Փրկիչ իմ, ես զիս բոլորովին քեզի
կու տամ կ'ընծայեմ. ասկից ետքը
յաւիտեան քուկդ եմ. ինչ որ կ'ու-
զես՝ ըրէ ինծի. ես զքեզ յաւի-
տեանս յաւիտենից կ'օրհնեմ. ամէն:

Այլ աղօթք:

Ահաւասիկ Տէր իմ, չգանեցար
անարժան սիրտս մտնել ու հոն բնա-
կիլ: Ինչ մեծ ու չյուսալու շնորհ-
քի արժանի եղայ. սիրտս քերով-
բէից աթոռ եղաւ: Հոն բազմեր է
իմ արարիչս ու փրկիչս, որուն՝ եր-
կինքն հրեշտակները երկրպագու-
թիւն կ'ընեն: Այլ լսեմ որ կը զրու-
ցես հոգւոյս, հոս քեզի եկած եմ
ամէն խնդիրքդ կատարելու. խնդրէ
իզմէ ինչ որ կ'ուզես:

Տէ՛ր, ինչ բան կրնամ խնդրել
քեզմէ, բայց եթէ այնպէս շնորհացդ
մէջ պահես զիս, որ զքեզ մէյ մ'ալ
չկորսնցընեմ: Այլ խնդրեմ քեզմէ՝
ինչպէս որ կոյրերը խնդրեցին, որ
հոգւոյս աչուրները բանաս ու լոյս
տաս, որ աղէկ ճանչնամ՝ թէ որչափ
չար է զքեզ վշտացընելը: Թէ որ
քեզի հետ աւրուելու ըլլամ, սիրտս

ինչ հանգիստ կրնայ ունենալ. ո՞վ կրնայ խիղճս հանդարտեցընել: Ո՛րչափ անմտութիւն գործեր եմ քեզմէ հեռանալովս, զքեզ թող տալովս ու սիրտս արարածական բաներու հետ չափէ դուրս զբաղեցընելովս: Ահա խոնարհութեամբ շնորհաց աթոռիդ առջեւն ինկած՝ կը խնդրեմ քեզմէ, որ ինծի աս շնորհքն ընես: Գու՛ն որ այնչափ իմ ետեւէս պտըտեցար, խիղճս այնչափ բարի ազդեցութիւններով դրդեցիր, ուրախացար որ ես ալ զզջու՛մի եկայ, ճանչցայ սխալանքս ու վրաս ունեցած անհուն գթութիւնդ. հիմակ ալ արժանի համարեցար ինծի հետ միանալ, եւ ուզեցիր, որ քեզմէ մասնաւոր շնորհք ալ խնդրեմ:

Ա՛խ Տէ՛ր, քեզմէ ի զատ ինչ խնդրեմ. քեզմէ աւելի սիրելի ո՛ւր գտնեմ. երբ գու՛ն զքեզ բոլորովն ինծի տուիր, ա՛լ ինչ բանի կարո-

տութիւն կրնամ ունենալ: Այնչափ հիւանդներ, ցաւագարներ հանդերձիդ միայն դպչելով՝ կը բժշկուէին. հիմակ ես նոյն իսկ բժշկութեան աղբիւրը սրտիս մէջն ունիմ. ամէն շնորհաց տէրն ինծի եկեր է ու երկնից արքայութիւնը սիրտս փոխադրուեր է: Ո՛վ անհասանելի աստուածային բարութիւն, ո՞վ անճառելի ողորմութիւն: Ա՛ղաչեմ, Տէ՛ր իմ, կ՛աղաչեմ, աս անպատմելի սէրդ վրայէս մի պակսեցընէր, յաւիտեան իզմէ մի զատուիր, որ զքեզ երբեմն տեսնելու ալ արժանի ըլլամ. ամէն:

Առ աղօթք:

Ո՛վ մարդասէր Յիսուս Փրկիչ իմ, թող երկինք եւ երկիր անսահման ողորմութիւնդ գովեն. սրտիս ամէն մէկ շարժումը զքեզ անդադար օրհնէ. հոգւոյս ամէն կարողութիւնները քեզմէ գոհանան: Ո՛վ

եմ ես, որ դուն իմ աղքատ սրտիս
բնակարանն այցելութեան եկար:

Քեզի հետ, Տէր իմ, չքակուելու
սիրոյ կապով զիս կապէ. դուն ո՛վ
բարեգութ փրկիչս, սուրբ շնորհացդ
օծութիւնը հեղ սրտիս վրայ, որ
սուրբ սէրդ վառէ բորբոքէ բոլոր
հոգւոյս կարողութիւնները:

Ո՛վ անմեղ գառն Աստուծոյ, որ
ինձի համար մեռար. սուրբ արդիւնքդ
հոգւոյս աղտերը լուայ, հին մարդը
մեռցնէ, սիրտս նորոգէ, որ դուն
մինակ յաւիտեան բնակիս:

Ո՛վ ուրախութիւն սրտիս, այսօր
քու անարժան ծառայիդ հոգին ու-
րախացուր երկնային մխիթարու-
թեամբդ: Սիրտս սուրբ շնորհացդ
ցօղովը ցօղէ ու զովացուր. պարգեւէ
ինձի ան շնորհքն, որ սուրբ ուրա-
խութեամբ ու ներքին սիրով բոր-
բոքած՝ արցունք թափելով մխի-
թարուիմ:

Ո՛վ սէր իմ յաւիտենական, որ
զիս երբեք չես մոռնար. դուն իմ
ետեւէս ինկար, զիս փնտռեցիր, որ
յաւիտեան չկորսուիմ. տուր ինձի
սերովբէներուն ու քերովբէներուն
վառած սէրը, որ քու ողորմութեանդ
ու մարդասիրութեանդ կարող ըլլամ
արժանապէս շնորհակալ ըլլալ:

Ո՛վ գթած Յիսուս, կուրութիւնս
լուսաւորէ, որ զքեզ ու սքանչելի
սէրդ ճանչնամ. ամէն աշխարհային
բաները սիրոյդ համար արհամար-
հեմ: Զիս սուրբ վերօքդ զօրացուր,
որ ոչ ոք զիս քեզմէ կարող ըլլայ
բաժնել:

Սիրելի փրկիչ իմ, տես հոգւոյս
աղքատութիւնը, եւ քու պարգեւ-
ներովդ հարստացուր: Տուր ինձի
խոնարհութիւնդ, համբերութիւնդ,
հնազանդութիւնդ, հեղութիւնդ ու
սէրդ: Աս ամէն առաքինութիւնները
սրտիս մէջ տպաւորէ, Տէր իմ, եւ

երկնային օրհնութեամբդ զիս լեցուր, որ բոլորովին քեզի արժանի ըլլամ:

Այս աղօթք:

Ո՛վ բարեգութ Տէ՛ր իմ Յիսուս Քրիստոս, իրաւցընէ մեր մարդկային բնութենէն վեր է մեզի ըրած բարեբարութիւնդ. ո՛վ կրնայ համարձակիլ՝ որ աս ահեղ սուրբ խորհրդոյս մօտենայ. որովհետեւ աս խորհուրդն ընդունելու համար մեծ արժանաւորութիւն պէտք է. իսկ ես ամէն կերպ արժանաւորութենէ զըզուած եմ: Սակայն գիտեմ, Տէ՛ր, ու կը խոստովանիմ, որ մինակ քու ողորմութեանդ շնորհքն է: Բայց գիտես, ողորմած Տէ՛ր իմ, որ ամէն կողմանէ տկար ըլլալով՝ ես ինքիրմէս կարող չեմ քեզի արժանաւոր պատիւ ու մեծարանք ընելու. անոր համար կը խնդրեմ, Տէ՛ր իմ Յիսուս, տուր

սրտիս աստուածային սուրբ սիրոյդ շնորհքը, որ անով վառիմ բորբոքիմ, հոգւովս ու մարմնովս զիս քեզի հաճոյական պատարագ մատուցանեմ:

Ահա Տէ՛ր իմ, քու ամենատես աչքիդ առջեւ կեցեր եմ, սրտիս ամէն կողմը կը տեսնես, ինչ բանի կարօտ ըլլալս իզմէ աղէկ գիտես, որ աս աշխարհքիս ճամբորդութեանը մէջ անոնցմով արքայութիւն կարող ըլլամ հասնիլ: Տէ՛ր, ոտուքներուս ոյժ տուր, որ մեղքի ու դժոխքի ճամբէն փախչիմ եւ արդարութեան ճամբէն երթամ: Չեռուքներուս զէնք տուր, որ չար սատանային փորձանքներուն յաղթեմ, եւ բարի գործոց ետեւէ ըլլալով՝ քեզի հաճոյական արդիւնք ժողովեմ: Սիրտս ալ սատանային ցանած որոմներէն մաքրէ ու սուրբ պատուիրաններդ տնկէ, որ միշտ կամբդ կատարելով՝ քեզի հաճոյ ըլլամ: Ականջներս ալ

գոցէ, որ աս աշխարհքիս խաբեբայ ձայները չսեն ու սիրտս անոր խրատներուն ու սիրոյն չգարձընեն: Ո՛վ Տէր իմ՝ Յիսուս, աչուքներուս սուրբ երկիւղդ պահապան դիր, որ ասկից ետքը չըլլայ թէ անվայել նայուածքներու հետ ըլլան, եւ անանկով չըլլայ թէ սիրտս կամ ուրիշին սիրտը չարութեամբ մը վիրաւորեմ: Աւերջապէս Տէր իմ, ինծի պէտք եղած բաները դուն աւելի աղէկ գիտես. ահա ես քուկդ եմ. դուն յաւիտենական փրկութիւնս կ'ուզես. ուստի դուն քու ուզածիդ պէս զիս ճամբայ դիր, զիս առաքինութեամբդ զարդարէ, որ քեզի հաճելի ու սիրելի ըլլամ. ամէն:

Այլ աղօթք:

Անբաւ գոհութիւն կը մատուցանեմ քեզի, Տէր իմ՝ ողորմած: Գուն անսահման բարութեամբդ ու ողոր-

մութեամբդ զիս շարժեցիր, որ համարձակիմ քեզի պցելութիւն ընել, զքեզ սրտիս բնակարանն ընդունիլ: Ո՛վ մարդասէր Փրկիչ իմ, դուն ես սրտիս միութարութիւնն ու հոգւոյս կատարեալ խաղաղութիւնը: Իրաւցընէ թէ որ իմ անարժանութեանս նայելու ըլլամ, պէտք է որ Պետրոս առաքելոյն պէս ես ալ կանչեմ. Հեռու գնա իզմէ, Տէր իմ, ինչու որ մեղաւոր մարդ մըն եմ ես: Բայց ո՛վ Փրկիչ իմ, թէ որ դուն իզմէ հեռանաս, ինչ կ'ըլլայ վիճակս. ես որո՞ւ դիմեմ, ուսկի՞ց շնորհք խնդրեմ. ո՛վ կրնայ սիրտս կատարեալ միութարել, ո՛վ աղքատութեանս օգնել: Քեզմէ հրաժարիլ՝ դժոխքէն ծանր է. իսկ քեզի հետ ըլլալ՝ արքայութիւն է. անոր համար ահիւ եւ դողութեամբ քեզի մերձեցայ եւ խոնարհութեամբ սուրբ սեղանդ դիմեցի: Գիտեմ որ շատ

սիրելի է քեզի սրտի մաքրութիւնը. դուն որ հաճեցար այսօր իմ սիրտս բնակելու եւ սուրբ մարմինդ ու արիւնդ հիմակ ինծի պարգեւեցիր, դուն մաքրէ սիրտս ու քեզի արժանի բնակարան պատրաստէ: Թող մի տար՝ որ սիրտս անմաքուր ու երկրաւոր սիրով վառուի. միայն քու սէրդ բորբոքի սրտիս մէջ: Բաւական ըլլան անցած ատենուան գործածներս. ինչ որ քեզի դէմ ըրի՝ դուն ներէ, քաւէ, ա՛յ մի յիշեր. նաեւ ոյժ տուր ինծի, որ ես ալ գանիմ: Հիմա կ'իմանամ, թէ որչափ քաղցր է զքեզ սիրելը, եւ որչափ դառն է քեզմէ բաժնուիլը: Եթէ աչացս կաթիլ մ'արցունք պարգեւէիր, որ սրտանց լայի զքեզ վշտացընելու համար, մեծ մխիթարութիւն կը համարէի ինծի. թէ որ լալը մի՛նակ ասչափ մխիթարական է, հապա ինչ անպատմելի ուրախութիւն կ'ըլ-

լայ ինծի, երբ որ կարող ըլլայ սիրտս ուրախանալ քեզի հաճոյ ըլլալու համար: Դուն արժանի ըրիր զիս աս երջանիկ ըոպէին. մեծապէս շնորհակալ եմ Տէր, որ ինծի լոյս տուիր ճանչնալու անցեալ թշուառութիւնս, եւ զքեզ կորսնցընելուս համար զղջալու: Նաեւ դուն իսկ եկար սիրտս բնակեցար, որպէս զի դուն զիս սիրես, ես ալ զքեզ: Ահա-ասիկ բոլոր ուրախութիւնս յիս է. արքայութիւնն ու յաւիտենական կեանքը սրտիս մէջ կը կրեմ, Աստուածս ու իմ ամէն բանս: Դուն շնորհէ, որ զքեզ՝ սրտիս միակ մխիթարութիւնը միշտ ինծի հետ ունենամ. արթնցուր թմրած սիրտս, քու երկնային սիրովդ բորբոքէ, աչքս ալ լուսաւորէ, որ աս ահաւոր խորհրդոյս կարող ըլլամ նայիլ. զօրութիւն տուր ինծի՝ աներկբայ հաւատով հաւատալու, որ աս հրաշալի Հա-

զորդուութեան խորհրդոյն մէջ՝ դու նոյն ինքն Յիսուս Քրիստոս Որդի Աստուծոյ բոլոր աստուածութեամբդ ու մարդկութեամբդ ճշմարտապէս ու կատարելապէս կը գտնուիս: Տուր ինծի, Փրկիչ իմ, ան եռանդը, զոր սիրելի ծառաներդ ունեցան, մանաւանդ ամենասուրբ Մայրդ ու մեր ամենուն միջնորդն ու բարեխօսը, երբոր հրեշտակն իրեն աւետեց, թէ դուն իրմէ մարմին պիտի առնուս: Կը բաղձամ ես ալ այնպիսի եռանդ ունենալ, որպէս զի աս աշխարհքիս մէջ միշտ քեզի հաճոյ ըլլալով, անդիի աշխարհքը դէմ առ դէմ կարենամ տեսնել ու յաւիտեանս յաւիտենից զմայլելով զքեզ փառաւորել. ամէն:

Այլ սոյոթք:

Թէ որ թագաւոր մը ողորմելի աղքատի տունն այցելութիւն ընել

ուզէ, ան աղքատն ո՛ւր կրնայ նստեցընել թագաւորը. ինչ կրնայ առջեւն հանել, կամ ինչպէս կրնայ թագաւորի արժանի պատիւ ընել: Հիմակ ալ իմ աղքատ հոգիս ընդունեցաւ՝ չէ թէ երկրաւոր թագաւոր մը, հապա թագաւորաց թագաւորը, ամէն բանի Տէրն ու արարիչը: Չեմ գիտեր՝ առջիդ ինչ հանեմ. կամ ինչպէս կարող ըլլամ արժանապէս զքեզ պատուել: Գու Տէր իմ, գիտես աղքատութիւնս. քեզի ընծայ տալու բանս ազատութիւնս է ու կամքս: Գուն զքեզ բոլորովին ինծի տուիր, եւ կ'ուզես որ ես ալ զիս բոլորովին քեզի տամ: Անոր համար կը նուիրեմ քեզի զգայութիւններս, խնդրելով որ միայն հաճոյքդ կատարելու ծառայեն ինծի: Աշխարհքիս ո՞ր ուրախութիւնը կամ զբօսանքն անանկ կրնայ մարդուն սիրտը բանալ, ինչպէս ան հոգեւոր զուարճու-

Թիւնը, զոր դուն կը պարգեւես սիրելի ծառաներուդ քու ամենասուրբ հաճոյքդ կատարելուն համար:

Աը մատուցանեմ քեզի նաեւ բոլոր հոգւոյս ու մարմնոյս կարողութիւնները, գլխաւորաբար կամքս, որ ամենեւին քեզի հպատակ ըլլայ. յիշողութիւնս ուրիշ բանի չծառայէ, բայց եթէ ինծի ըրած մեծամեծ երախտիքդ ու ցուցուցած սէրդ յիշեցնելու: Միտքս ուրիշ բան չմտածէ, բայց եթէ անսահման կատարելութիւնդ, որ անդադար ինծի բարիքներ կը շնորհես: Ամբս ուրիշ բանի համար ինծի չծառայէ, բայց եթէ զքեզ միակ Աստուածս ու Փրկիչս ամէն բանէ աւելի սիրէ, եւ աստուածային արդար կամացդ միշտ համաձայնի: Այսպիսի հաստատուն առաջադրութեամբ զիս ու բոլոր ունեցածս քեզի կը մատուցանեմ, ո՛վ

Փրկիչ իմ. ընդունէ իմ դրսի ու ներսի զգայարանքներս. խորհուրդս, բաղձանքս, յօժարութիւնս, ազատութիւնս, մարմնոյս ամէն անդամներն ու հոգւոյս կարողութիւնները, իբրեւ չնչին ընծայ մը, որ ինք իրեն բան մը չէ, բայց զօրութեամբ արդեանցդ հաճոյ եւ ընդունելի է քեզի:

Ընդունէ, Տէր իմ, աս մեղաւորի ողջակէզը. խրկէ երկինքէն վրաս սուրբ Հոգւոյն անշեջանելի սիրոյ կրակը, որ վառէ, սրբէ ու քաւէ աս ընծայովս ինչ որ անհաճոյ է ամենասուրբ աշուրներուդ. որպէս զի աս օրուրնէ ետքը ես բոլորովին քուկդ ըլլամ ու միշտ կամքդ կատարեմ:

Ո՛վ ամենօրհնեալ սրբուհի Աղյս Մարիամ, կ'աղաչեմ որ աս անարժան ընծաս արժանաւոր ձեռքովդ ամենասուրբ Երրորդութեան առջեւը

Հանես: Դուռն բարեխօս եղիր, որ աս նուէրս ընդունելի ըլլայ, եւ ինծի համար շնորհք ալ խնդրէ, որպէս զի տկարութիւնս զօրանայ, եւ կարող ըլլամ մինչեւ յետին շունչս Աստուծոյ հաւատարիմ գտնուիլ. ամէն:

Սաղմոս:

Պատհասցայց զքէն Տէր, բոլորով սրտիւ իմով պատմեցից զամենայն սքանչելիս քո:

Ուրախ եղէց եւ ցնծացայց ի քեզ. սաղմոս ասացից անուան Տեառն Բարձրելոյ:

Խոստովան եղէց քեզ, Տէր, զի լուար ինձ. եւ եղեր ինձ ի փրկութիւն:

Այս օր է զոր արար Տէր. եկայք ցնծասցուք եւ ուրախ եղիցուք ի սմա:

Աստուած իմ ես դու, եւ խոստովան եղէց քեզ. Աստուած իմ ես դու, եւ բարձր արարից զքեզ:

Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդարութիւնս քո. զի նոքօք կեցուցեր զիս:

Երգ:

Թագաւորն արարածոց զհացն կենաց ետ քաղցելոց. եւ զբաժակն ուրախարար՝ որք յԱդամայ տրտմեցելոց. այս նոր ուխտ է իմոյ արեան՝ փոխան հնոյ ուխտին արեան. զոր յիշատակ իմ առնիցէք մինչեւ եկից ես միւսանգամ: Ժողովեալքս ի քէն հայցեմք՝ ընդ ժողովեալ մետասանին, յոր զկենարարդ քո մարմին՝ բաշխեալ ետուր ընդ բաժակին. շնորհեա եւ մեզ Տէր ընդ նոսին՝ հաղորդ լինել քում սեղանին. կենաց հացիդ՝ յոր փափագիմք եւ ըմպելոյդ ում ծարաւիմք:

Այն սաղմոսք:

Ո՛հ, Տէր, երանի թէ զքեզ մի նակուկ գտնէի, սիրտս քեզի բանայի

ու. քեզմով զմայլէի, ինչպէս որ սիրտս կը փափագի. անանկ որ ասկէց ետքը մարդ մը զիս չանարգէր, եւ ամենեւին ստեղծուած մ'ալ զիս չշարժէր կամ բնաւ ինծի չնայէր. այլ միտակ դուն հետս խօսէիր, ես ալ քեզի հետ, ինչպէս որ սիրելին սիրելըն հետ կը խօսի ու բարեկամը բարեկամին հետ կ'ապրի: Աս կ'աղաչեմ, ասոր կը բաղձամ, որ բոլորովին քեզի հետ միաւորուիմ. սիրտս ամէն արարածական բաներէն ետ դարձնեմ, եւ սուրբ Հաղորդութիւնն առնելով՝ քանի կ'երթամ երկնաւոր մտածութիւններուն անոյշ համը սրտիս մէջ զգամ:

Տէր, երբ պիտի ըլլայ, որ բոլորովին քեզի հետ մէկ ըլլամ եւ ես զիս բոլորովին մոռնամ: Տէր, շնորհք ըրէ, որ դուն քովս ըլլաս, ես ալ քովդ ըլլամ. եւ անանկով միատեղ մնանք:

Տէր, բիւրաւոր սիրելիներուն մէջէն ընտրուած սիրելին դուն ես. կ'ուզեմ որ բոլոր կենացս մէջ քովդ բնակիմ. իմ խաղաղարարս դուն ես. ամենակատար խաղաղութիւնն ու ճշմարիտ հանգիստը քու քովդ է. քեզմէ դուրս աշխատանք ու խիստ մեծ ողորմելութիւն է: Գուն ծածկուած Աստուած ես ու ամբարիշտներուն հետ բան դործ չունիս, խոնարհներուն ու պարզամիտներուն հետ կը խօսակցիս: Ա՛հ Տէր, քու հոգիդ ինչ անոյշ հոգի է, որ քու անուշութիւնդ զաւկըներուդ ցուցընելու համար՝ երկինքէն իջած հրեշտակային հացով զերենք կը կերակրես: Աս ինչ անպատմելի շնորհք է, աս ինչ զարմանալի խոնարհութիւն է, աս ինչ անհուն սէր է՝ որ մարդկան եղաւ: Բայց աս մեծ շնորհաց ու սիրոյն համար իմ Տիրոջս ինչ հատուցում ընեմ: Ուրիշ հա-

ճոյական բան մը չունիմ Տիրոջ
ընծայելու, մինակ բոլոր իմ սիրտս
կատարեալ իրեն հետ կը միաւորեմ:
Ահա միայն բաղձանքս աս է, որ
սիրտս քեզի հետ միաւորի. ամէն:

*Աղօթք առ Յիսուս Վասն քարի մա-
հուան՝ Հսոյորդոթեճէն ետքը:*

Ողորմած փրկիչ իմ Յիսուս, աս
աշխարհքիս վրայ մեր կեանքն ինչ է.
բայց եթէ խոտ կամ ծաղիկ մը, որ
այսօր կը բուսնի կը բացուի, մէյ
մ'ալ վաղը կը թոռմի ու կը չորնայ:
Արդ ասանկ կեանք մ'ունենալէս
ետքը, ես յոյսս կենացս վրայ ինչ-
պէս դնեմ. ահա մարդ չկայ, որ մի-
նակ օր մըն ալ ապրելու խօսք տայ
ինծի:

Ո՛վ կրնայ, Տէր իմ, քու յաւիտե-
նական վճռոյդ խելք հասցընել ու
գիտնալ՝ թէ որ մարդուն վախճանը
երբ պիտի ըլլայ: Ասոր համար, Տէր

իմ, գուցէ աս ետքի անգամս ըլլայ,
որ արժանաւորութենէս վեր զքեզ
աղքատ սրտիս բնակարանն ընդու-
նեցայ ու սուրբ անմահ մարմինդ
ճաշակեցի: Ա՛ղաղչեմ կը պաղատիմ
քեզի, բարի Յիսուս, սուրբ Հաղոր-
դութիւնս որ առի, վերջին թոշակի
տեղ առած ըլլամ: Դուն, ո՛վ ողոր-
մած Տէր, այնչափ ողորմութեամբդ
ինծի ճամբու պաշար եղիր, մինչեւ
կեանքիս ետքի շունչը զիս պահէ,
իզմէ մի զատուիր ու ձեռքդ վրայէս
մի վերցընէր: Յիշէ, Տէր իմ, որ
դուն ըսիր, թէ ո՛վ որ իմ մարմինս
կը ճաշակէ՝ յաւիտեան կեանք կ'ու-
նենայ: Սատանային ալ սաստէ, որ
ասկից ետքը մինչեւ որ մեռնիմ քովս
չմօտենայ. ինչու որ ես զիս քեզի
տուի, յոյսս բոլորովն քու վրադ դրի.
դուն ալ ձեռքովդ վրաս խաչակնքէ,
որ եթէ թշնամիս նենգութեամբ
վրաս վազելու համարձակի, ողորմած

ձեռքիդ գաղտնի աստուածային զօրութեամբն ամենալույ՛ բովէս հալածուի: Ասկից ետքը՝ քիչ ապրիմ, շատ ապրիմ, դուն Փրկիչ իմ Յիսուս, միշտ հետս եղիր, որ մեռնելու աւտենս հոգիս ձեռքդ կարող ըլլամ աւանդել. դուն ալ Տէ՛ր իմ, գթած ու անոյշ նայուածքովդ զիս մխիթարես. ու երկնից արքայութեանդ արդարներուն կարգը զիս դասես, որ անոնց հետ միատեղ զքեզ յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեմ ու փառաւորեմ. ամէն:

Աղօթք յիշատակաւ շարշարունաց
Քրիստոսի:

Ո՛վ պատուական արիւն քրիստոսի, որ հոգւոյ սաստիկ նեղութենէ ու տրտմութենէ՝ քրտինքով թափուեցար բովանդակ մարմնոյն վրայէն. ուրախ եմ որ աս անմահարար բաժակին մէջ կատարելապէս ամփո-

փուած ես ու ամէն հաւատացելոց երկրպագութիւնը կ'ընդունիս: Ահա երեսի վրայ գետինն ինկած՝ խոնարհութեամբ քեզն երկրպագութիւն կ'ընեմ ու կ'օրհնեմ. կ'աղաչեմ քեզն, ո՛վ արիւն Յիսուսի, որ զիս յաւիտենական նեղութենէն ու տրտմութենէն ազատես, որուն մեղացս համար բիւր անգամ արժանի եղայ:

Ո՛վ հրաշալի մարմին Յիսուսի, որ անգութ զինուորներուն ձեռքն անչափ նախատինք ու չարչարանք քաշեցիր. գլխէն մինչեւ ոտքդ ողջ տեղ չմնաց, ամէն տեսակ ցաւերու մէջ ինկար. հիմակ աս սուրբ սեղանիս վրայ զքեզ կը պաշտենք ու կը յարգենք, որ աշխարհքիս մեղաց քաւութեան ու թողութեան համար կը բաշխուիս:

Ո՛վ ազնիւ բաժակ Տեառն իմոյ Յիսուսի, ան պատուական արեամբ լցուած, զոր իմ Փրկիչս խիստ ծեծիւ

տակ վերաւորեալ մարմնէն թափեց. նաեւ ան անդին արեամբն՝ որ աստուածային գլուխը փշերով խոցուած ատեն թափուեցաւ. կ'աղաչեմ, Տէր իմ, լուա ու սրբէ զիս աս աստուածային արեան հեղեղովը, որ իմ սիրոյս համար այնչափ սաստիկ ցաւերով թափուեցաւ, որպէս զի բոլորովին սիրովդ բորբոքիմ:

Ո՛վ երկնային հաց հրեշտակաց, որ դուն խաչիւ հնձեցար ու մահուամբդ բոլոր աշխարհք լիացուցիր շնորհօք, արժանի ըրէ զիս պսօր չարչարանացդ արդիւնքը վայելելու ի կեցութիւն հոգւոյ իմոյ:

Ո՛վ ամենասիրելի Յիսուս, որ աս սրբազան բաժակինմէջ սուրբ արիւնդ դրիր, զոր խաչին վրայ գամուած ատենդ աստուածային ձեռուքներէդ ու ոտուքներէդ աղբիւրի պէս վազցուցիր: Աս պատուական արիւնովդ կը խնդրեմ, Տէր իմ, հոգւոյս աղտե-

ղութիւնը մաքրես, որ հինգ զգայարանօքս սուրբ պատուիրաններուդ դէմ գործեր եմ, եւ շնորհք ալ տաս ինծի, որ աս փրկաւէտ բաժակը սրբութեամբ ու արժանապէս ընդունիմ ու սուրբ չարչարանքներուդ յիշատակը յաւիտեան չմոռնամ:

Ո՛վ անմեղ խոց կողին Յիսուսի, ո՛վ խորք աստուածային ողորմութեան, զիս ամփոփէ պահէ, եւ վերաւորեալ սրտիդ մէջ տեղի տուր ինծի, որ յաւիտեանս քեզմէ չբաժնուիմ:

Ա՛խ Յիսուս, ընդունէ աս ետքի աղաչանքս ալ, որ սուրբ գերեզմանիդ վրայ ինկած լալով կը պաղատիմ: Ո՛վ խաչեցեալ Տէր իմ եւ Աստուած իմ, սրբէ աս իմ հոգւոյս գերեզմանը, ուր որ քու անձառելի խոնարհութեամբդ մտար. որպէս զի որչափ որ հոն կը կենաս՝ քեզի արժանաւոր բնակարան ըլլայ: Եւ ինչպէս որ Արի-

մաթացւոյն վիմախոր գերեզմանին
մէջ մէկը չմտաւ՝ ոչ յառաջ եւ ոչ
ետքը, ասանկ ալ կ'աղաչեմ, ով
ողորմած Յիսուս, որ իմ սրտիս
գերեզմանն ասկից ետքը մէկը չմտնէ
ու չապականէ. այլ սուրբ ու նոր
պահէ, Տէր իմ, միայն քեզի համար
ի փառս անուան քո ի յաւիտեան.
ամէն:

ԱՊՈԲ

ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՑ

ԵՒ

ԱՌՍՈՒՐԵՍ

Ի տօնի ծննդեան Քրիստոսի:

Ո՛վ Աստուածային սիրուն մա-
նուկ, ահա հաւատոյ աչքովս կը
տեսնեմ զքեզ այսօր անշուք պրի
մէջ ծնած, խանձարրով անբաննե-
րուն մնուրը դրուած: Կը մերձենամ
ես ալ անմեղ հովիւներուն հետ
քեզի երկրպագութիւն ընելու: Ո՛վ
անհասանելի Բան Աստուած, աս
ինչ խեղճ կերպարանք մտեր ես.
երկինքը սերովբէներն ու քերովբէ-
ները դողալով համարձակ երեսդ
նայելու չէին իշխեր. մարդիկ զքեզ
թողուցեր են, մէկը զքեզ չէ ընդ-
ունած. անոր համար գացեր ան-
բան կենդանիներու ախոռի մը մէջ
անանկ աղքատօրէն ծներ ես. եւ

մնուրը պառկեր ան ցուրտ ատենը՝ մարդկան կուրուժեան ու ապերախ տուժեան վրայ կու լաս: Յէրէն էին, եւ իւրէն շատ ու ընկալուն:

Ո՛վ ցանկալի մանուկ Յիսուս, ահա ամէն բանէն աւելի սիրտս քեզին կը բաղձայ եւ զքեզ կ'ուզէ: Եկուր Տէր իմ Յիսուս, շնորհօքդ սրտիս մէջ ծնիր: Թէպէտ շատ անգարդ ու անվայելուէ է սրտիս բնականրանը, եւ զքեզ ընդունելու արժանաւոր տեղ մը չունիմ: Բայց Տէր իմ, աշխարհային բաներէն բուրրովին պարապ է, մէջն ուրիշ բան չես գտներ, միայն քեզին համար պատրաստած այր մը: Դուն երկնային շնորհքներովդ մէջն զարդարէ եւ սուրբ սիրովդ վառէ բորբոքէ սիրտս, որ ամէն սիրոյ պաղուծիւնները վերնան ու չըլլայ որ քու գալըս տեանդ արգելք մը դնեն: Ընդարձակէ լեզուս, որ այսօր հրեշտակն-

րուն հետ զքեզ փառաբանեմ, քեզի փառք տամ: Փառք ի բարձունս Աստուծոյ: Հազար փառք ու գոհունութիւն քեզին, Փրկիչ իմ Յիսուս, որ փրկուժեանս համար երկինքէն իջար, մարմին առիր ու աղքատին ախոռի մը մէջ ծնար:

Ահա երջանիկ այրին մէջ սուրբ մնուրիդ առջին գետինն ինկած՝ կ'աղաչեմ քեզին, ամենասիրելի մանուկ Յիսուս, անոյշ աչուընեցողդ մէջ մ'ինծի նայէ ու մօտեմարէ սիրտս: Տուր ինծի ան եռանդը, զորն որ ունէին ամենասուրբ մայրդ ու սուրբ Յովսէփ՝ երբոր զքեզ կը տեսնէին մնուրի մէջ իրենց առջեւը: Տուր ինծի ան երջանիկ հովիւներուն սուրբ միամտութիւնը, որ ես ալ զքեզ գտնելու, զքեզ տեսնելու արժանի ըլլամ արքայութեան մէջ. ամէն:

Շարական:

Ի Հօրէ ծագեցար լուսաւորել
դարարածս. արդարութեան արեգակն
Տէր փառք քեզ: Ծնար ի յայրին,
ընծայեցար Բեթղէհէմ: արդարու-
թեան արեգակն Տէր փառք քեզ:

Նոր տարի:

Ահա գետինն ինկած խոնարհու-
թեամբ երկրպագութիւն կը մատու-
ցանեմ քեզի, ով ամենակարող Աս-
տուած իմ, եւ ամբալ գոհութիւն ու
օրհնութիւն կը մատուցանեմ՝ ինծի
ըրած անթիւ անհամար բարերարու-
թիւններուդ համար, որ զիս արժա-
նաւորութենէս վեր ամէն կերպ հո-
գւոյ ու մարմնոյ փորձանքներէն ան-
վնաս պահելով՝ ողջ առողջ հասուցիր
աս նոր տարեգլուխս: Հազար փառք
քեզի, ողորմած Աստուած իմ, որ
գթած հօր պէս ողորմութիւնդ

վրայէս պակաս չըրիր. թէպէտ ես
շատ անգամ ապերախտ գտնուեցայ
քեզի, բայց դուն անզգամութեանս
ներեցիր: Օր մը չտեսայ՝ որ քեզմէ
մասնաւոր զանազան բարիքներ չընդ-
ունիմ. իսկ ես օր մը գոնէ քեզի
արժանապէս չծառայեցի: Դուն զիս
անկեցիր սուրբ եկեղեցւոյ մէջ ու
ամէն հարկաւոր հոգը տարիր: Քու
սուրբ ազդեցութիւններդ միշտ ան-
պակաս դրդեցին իմ խղճմտանքս.
Հոգւոյն սրբոյ շնորհքներովը մտքիս
խաւարը լուսաւորեցիր, եւ իմ հո-
գեւոր հօրերուն խրատներովը շատ
անգամ զիս քեզի կանչեցիր, որ
չըլլայ թէ յաւիտեանս կորսուիմ:

Ար խոստովանիմ, Տէր իմ, որ
բաւական պտուղ չունիմ աստուա-
ծութեանդ առջեւը հանելու, եւ
քեզի ընծայ մատուցանելու: Թէ որ
իզմէ խիստ համար պահանջելու
ըլլաս, ինչ կ'ըլլայ իմ բանս: Իրաւ-

ցընէ արժանի եմ, որ ան սոսկալի վճիռն ինծի համար ալ զըուցես թէ Կտրեցէք ատ ծառը. ինչո՞ւ համար պարապ տեղ երկիրը կը խափանէ իմ հոգեւոր պարտեղիս մէջ:

Բայց գիտեմ, Տէր, որ դուն երկայնամիտ ես ու բազումողորմ, բրածներուս կը համբերես ու թողութիւն ալ կու տաս. ինչու որ աւելի կ'ուզես որ ես դառնամ, քան թէ կորսուիմ: Ահա սուրբ կոյս Աստուածածնի բարեխօսութեամբը հաստատ կ'առաջագրեմ ու կը խոստանամ, որ բոլոր աս նոր տարին ջանամ մեղքէ զգուշանալ ու բարի ապրիլ: Դուն ողորմած Տէր, թափէ երկինքէն վրաս ամէն երկնային օրհնութիւններդ. Հոգւոյն սրբոյ շնորհքովը զիս լեցուր, եւ օրհնաբանեալ սուրբ կոյս Տիրամօր պաշտպանութիւնը շնորհէ ինծի, որ բոլոր տարին ի փառս քո անցընեմ:

Շարաւիան:

Ի քեզ եմք ապաւինեալ, Քրիստոսի Մայր Աստուծոյ մերոյ: Որ քան զարեգակն պայծառագոյն Մարիամ, մի դագարեր բարեխօսել վասն մեր, Քրիստոսի Մայր Աստուծոյ մերոյ:

Ի տօնի անոռանադրոյ թեան Յիսուսի:

Ո՛վ երկրպագելի քաղցր անուն Յիսուսի, ո՛վ ամենասիրելի Յիսուս, ահաւասիկ խոնարհ սրտիւ երեսի վրայ ինկած երկրպագութիւն կ'ընեմ քեզի ու սրտանց կը խոստովանիմ, թէ դուն ես Տէր իմ Յիսուս՝ մեր ճշմարիտ Փրկիչը: Ո՛վ ահաւոր անուն, ո՛վ բաղձալի Յիսուս, աս սուրբ Փրկիչ անունովդ զմեզ ամէն փորձանքներէն ազատէ. դուն յուսահատեալ հոգիներու քաջալերութիւն, դուն ցաւագին սրտերու մխիթարութիւն, դուն մեղաւորներու

փրկութիւն: Կը պաղատիմ՝ քեզի,
 ո՛վ բարի Յիսուս, որ պսօրւան թա-
 փած պատուական արիւնովդ մեղքե-
 րուս աղտեղութիւնը մաքրես ու
 քու սուրբ անուանդ զօրութիւնը
 վրայէս անպակաս ընես:

Դուն խոստացար, Տէր իմ Յի-
 սուս, թէ ինչ որ քու սուրբ անու-
 նովդ խնդրելու ըլլանք՝ անտարակոյս
 կ'ընդունինք: Կ'աղաչեմ՝ քեզի, միջ-
 նորդութեամբ ամենասուրբ Մօրդ,
 ամէն մեղքի առիթներէն զիս պահէ,
 ու ամէն փորձանքներէն զիս ազատէ.
 մասնաւոր շնորհք ալ տուր, որ չար
 կիրքերս մէկդի ձգելով՝ առաքինու-
 թեան ետեւէ ըլլամ, բարի ապ-
 րիմ: Բայց ամէն բանէն աւելի աս
 շնորհքը կը խնդրեմ՝ քեզմէ, ո՛վ
 փրկիչ իմ Յիսուս, որ մեռնելու ա-
 տենս աս սուրբ արիւնդ մօսիթարու-
 թիւն ըլլայ ինծի, եւ ան ետքի նեղու-
 թեանս ատենը զիս գթոխային թշնա-

միներուս ձեռքէն փրկէ. օգնու-
 թեան հասիր ինծի, որ չըլլայ թէ
 դերի ըլլամ՝ անոնց: Ո՛վ քաղցր
 Յիսուս, աս սուրբ անունդ միշտ բեր-
 նէս անպակաս ըլլայ. մեռած ատենս
 ալ աս ըլլայ ետքի խօսքս. Յիսուս,
 Յիսուս, Յիսուս, հոգիս քեզի կը
 յանձնեմ. ամէն:

Երգ:

Սէր անուն Յիսուս, սիրով քով
 ճմլեա, սիրտ իմ քարեղէն: Ղամն
 գթութեան, վասն ողորմութեան,
 վերստին կեցո:

Ի տօնի յայտնոյթեան:

Մարդասէր Փրկիչ իմ Յիսուս
 Քրիստոս, թէպէտ աղքատութեամբ
 ծնանելով՝ շատ խոնարհ կերպարանք
 մտար. բայց աստուածութեանդ լոյսը
 մինչեւ հեթանոսները լուսաւորեց:

Այսօր յայտնեցիր զքեզ, Աստուած
ամենակալ, ան երեք թագաւորնե-
րուն, որ ծննդեանդ լուսաւոր աստղը
տեսնելով՝ հեռու տեղերէ եկան
քեզի երկրպագութիւն ըրին: Ո՛վ
Տէր, ես որ քրիստոնեայ ծնած եմ
ու սուրբ Եկեղեցւոյ մէջ մեծցած,
աս թագաւորներէն շատ վար մնացի:
Անոնք իրենց կեանքը վտանգի մէջ
դրին, իրենց հայրենիքը թողուցին,
եւ ան հեռու ճամբորդութեամբ
զքեզ ճշմարիտ թագաւորդ կը փն-
տըռէին ու տեսողդ կարօտ էին. իսկ
եւ այսչափ տարի զանազան երեւելի
տօներուն, որ միշտ ամէն տեղ փրկա-
գործ խորհուրդներդ կը քարոզուին,
ամենեւին զքեզ միաբա չընրի, քեզի
չդիմեցի, քեզմէ լոյս չննդրեցի:
Հիմակ ինչ երեսով առջիդ ելեմ,
ո՛վ սիրուն մանուկ Յիսուս, եւ քեզի
ինչ արժանաւոր ընծայ մատուցա-
նեմ: Չունիմ, Տէր, ան երեք թա-

գաւորներուն պէս ոսկի, պսիւնքն՝
առաքինական գործքեր քեզի ընծայ-
ելու. չունիմ՝ կնդրուկ, պսիւնքն՝
անուշահոտ աղօթքներ առջեւդ հա-
նելու. չունիմ զմուռս, պսիւնքն՝
զանազան մահացուցմունքներ քեզի
պարգեւելու. անոր համար մինչեւ
հիմակ ինծի չյայտնուեցար, իզմէ
պատկառելի երեսդ ծածկեցիր, եւ
եւ ալ աս խեղճութեան մէջ մնացի:
Քայց հիմայ կը ճանչնամ ողորմելու-
թիւնս, քեզի կը դիմեմ, փափաքելի
տեսողդ կը կարօտիմ:

Տէր իմ Յիսուս, չեմ խնդրեր
լուսաւոր աստղ առաջնորդութիւնը
զքեզ գտնելու համար. հապա կը
խնդրեմ գթած մօրդ բարեխօսու-
թիւնը: Ո՛վ քաղցրագութ սուրբ
Աստուածածին, քեզի կ'աղաչեմ,
դուն ինծի միջնորդ եղիր սիրելի Որ-
դւոյդ առջին. դուն մայրենի գթու-
թեամբդ առաջնորդէ ինծի, որ ես

ալ արքայութեան մէջ զԵիսուս տեսնելու արժանի ըլլամ. ամէն:

Ծարակիւն:

Ի Բեթղէհէմ Հրէաստանի երեւի արդարութեան արեգակն. այսօր երկրպագի անեղն յարեւելից եկեալ մոգուցն. եւ փառաբանի յերջանիկ ի բացօթեայ հովուացն:

Ի տօնի մկրտողութեան:

Բաւական չեղաւ, Տէր իմ, որ ինծի համար մարմին առիր, ողորմելի այրի մը մէջ ծնար. ահա այսօր անճառելի խոնարհութեամբ մեղաւորի մը պէս դացիր Յորդանան գետը, քու ծառայէդ մկրտուիլ ուղեցիր, որպէս զի բոլոր արդարութեան պարտքը լեցնես: Մկրտեցար, ո՛վ Փրկիչս Յիսուս, որ մաքրութեան կարօտ չէիր, հապա որպէս զի մե-

ղացս աղտը մաքրես ու դարձեալ շնորհօքդ զարդարես:

Մենք մեր նախահօր Ադամայ մեղօքը՝ սկզբնական արդարութիւնը կորսնցուցած ու երկնաւոր Հօրդ թշնամի եղած էինք. իսկ դու, Տէր իմ, աս մկրտութեան սուրբ խորհրդովը զմեզ նորէն երկնաւոր Հօրդ հետ հաշտեցուցիր ու որդիք Աստուծոյ կոչուելու զմեզ արժանի ըրիր: Ո՛վ Տէր, այսչափ ըրած բարերարութիւններուդ համար ես միշտ պարտական եմ զքեզ օրհնելու եւ փառաւորելու: Հաւատով կ'երկրպագեմ քեզի, ո՛վ Աստուած իմ Յիսուս, եւ կը խոստովանիմ զքեզ Միածին Որդի Աստուծոյ, ինչպէս որ այսօր մկրտուելու ատենդ Հոգին սուրբ աղանակերպ տեսլեամբ երկինքէն վկայեց:

Ա՛ղաչեմ, ո՛վ ողորմած Փրկիչ իմ, աս փառաւոր տօնիս՝ հեղ վըաս

Հոգւոյն սրբոյ շնորհքը, լուա, մաքրէ
 Հոգւոյս աղտերը, որ սուրբ մկրտու-
 թեանէ ետեւ մեղանչելով բիւր ան-
 գամ աղտեղեցի: Գիտեմ, Տէր, որ
 զիս մաքրելու համար ջուր չես
 փնտռեր, աչքիս արցունքը կ'ուզես.
 Բայց, Տէր իմ, ատ շնորհքը տալն ալ
 քու ձեռքդ է. տուր աչուքներուս
 աղբիւրի պէս արցունք, որ անով
 հոգիս լուամ ու սրբեմ: Թէ որ
 շնորհօք արդարանալու արժանի չեմ,
 արցունքովս կը բաղձամ մաքրուիլ:
 «Թէ ոչ շնորհօք, այլ արտասուօք»:
 Լսէ, Տէր իմ, աղաչանքիս ձայնը, եւ
 տուր ինծի պսօր սուրբ մկրտու-
 թեան շնորհքը:

Չարսկան:

Մ'կրտի քրիստոս եւ սրբին ամե-
 նայն արարածք, եւ տայ մեզ թո-
 դութիւն մեղաց ջրով եւ Հոգւով
 վերաբերելով զմեզ:

Ի տօնի ջեստեղնեղատաճի:

Ո՛վ մարդացեալ Աստուած իմ
 Յիսուս, մեր վրայ ունեցած սէրդ
 այնչափ մեծ է, որ մարդկային լեզու
 չիկրնար պատմել: Դուն որ ամե-
 նեւին եւ ոչ մեղաց արատ մ'ունէիր,
 մեղաւորի մը պէս տաճարն եկար.
 Դուն բոլորովին սրբութիւն ըլլալով՝
 անմաքրութենէ մաքրուիլ կ'ուզէիր:
 Զարմացան երկինք, հրեշտակներն
 ապշած մնացին. գերագոյն մաքրու-
 թեամբ ծնար, ո՛վ սուրբ սրբոց. եւ
 պսօր զքեզ երկնաւոր Հօրդ ըն-
 ծայելով, Աստուծոյ հետ զիս հաշ-
 տեցուցիր ու Աստուծոյ որդի ըրիր:
 Իսկ ես, Տէր իմ, քու շնորհացդ
 անփոյթ գտնուելով՝ ամէն կերպ աղտ
 ու կեղտ վրաս առի, եւ չեմ ուզեր
 սրբուիլ. Դուն բոլորովին արդար էիր,
 եւ մեղաւորի կերպարանք մտար. իսկ ես
 մեղաւոր եմ, եւ զիս արդար կը կար-

ծեմ: Գուն ողորմած Տէր, լոյս տուր
ինծի ու օգնէ իմ տկարութեանս:

Սիմէոն ծերունւոյն հետ կ'աղա-
չեմ զքեզ, սուրբ Այոս Աստուածա-
ծին, եւ կը խնդրեմ արտասուօք.
Երբ ինծի ալ պիտի ցուցնենս սիրե-
լի Աստուածորդիդ. երբ անպատմելի
սիրովդ պիտի զմայլիմ. երբ հոգիս
պիտի մխիթարես: Թէ որ աս մեծ
շնորհքին արժանի չեմ, գոնէ աս
շնորհքն ըրէ ինծի, Մայր ողորմու-
թեան, որ Հաղորդութիւն առած
ատենս արժանապէս Փրկիչս սրտիս
մէջն ընդունիմ ու Սիմէոն ծերու-
նւոյն պէս սրտանց ես ալ աղաղակեմ.
Աբղ' արձախէ զՅաւույս + ի խաղաղու-
թիւն: Ահա հաւատով աս խորհրդեան
մէջ տեսայ Փրկիչս ու ճշ-
մարիտ Աստուածս. փափաքս լե-
ցուեցաւ, հերիք այսչափ ատեն աշ-
խարհքիս մէջ կը տառապիմ: Այս-
օր իմ խնդրուածքս ալ կատարէ,

սուրբ Այոս Աստուածածին. քու հզօր
միջնորդութեամբդ մեղքերուս թո-
ղութիւն առ, չար կիրքերէս ու
փորձանքներէ զիս ազատէ. որ մա-
հաւանս ատեն խաղաղութեամբ
հանգչիմ ու երթամ սիրելի Փրկի-
չիս հետ միանամ:

Լսէ այսօր աղաչանքիս ձայնը, Տի-
րամայր, ինծի խոնարհութեան ու
մաքրութեան շնորհք տուր, որ ես
ալ կարող ըլլամ զիս բոլորովին
Յիսուսին ու քեզի ընծայ ընել: Նայէ
գթած աչքովդ սրտիս բաղձանքին,
եւ ընդունէ աս անարժան ընծաս:

Շարական:

Որ արձակիչդ ես կապելոց՝ պար-
գեւատու ամենեցուն, այսօր հայց-
մամբ ծերունւոյն արձակեա եւ զիս
զբաղմամբդ ի կապանաց մահու ի
կեանսդ յաւիտենից:

ԱՌԱՋԻՆ ԿԻՐԱԿԻ

Ստեղծողսն աղամսյ:

Դուռն Տէր իմ, առաջին մարդն ստեղծած ատենդ անանկ անպատմելի երջանկութեամբ զինքը զարդարեցիր, որ դրախտին մէջ ամէն կերպ ուրախութիւնն ունէր: Բայց ինքն անհնազանդ գտնուելով հրամանիդ, զրկուեցաւ ան ցանկալի վիճակէն: Կը խոստովանիմ, որ եթէ դուռն անոր չողորմէիր, մենք արժանի էինք կորուստեան: Ողորմեցար, Տէր իմ, եւ դարձեալ նորոգեցիր մեր կործանեալ բնութիւնը. այնչափ սրբազան խորհուրդներ դրիր, որ մեզն շնորհք կու տան, զմեզ կը զօրացընեն, որ մարմինը հոգւոյն հնազանդեցընենք: Դուռն ինծի համար քառսուռն օր պա-

հեցիր, բան մը չկերար, որ ես ալ սուրբ օրինակիդ հետեւելով մարմինս մահացընեմ ու հոգիս զօրացընեմ, որ չըլլայ թէ սատանային փորձութիւններէն յաղթուի Ադամայ պէս ու անոնց դէմ դնել չկարենայ:

Ո՛վ Աստուած իմ, դուռն լոյս տուր մտքիս ու արթնցուր հոգիս աս մահաբեր թմրութենէն, որ դռնէ աս մեծ պահքի սուրբ օրերն աղէկ անցընեմ: չարչարանքներդ միշտ յիշեմ, ամէն մեղքերուս վրայ զղջամ ու ցաւիմ, մանաւանդ որկրամոլութեանս վրայ, որ թէ՛ հոգւոյս եւ թէ՛ մարմնոյս փնասակար է: Մարմինս ամեհի գազան մը դարձեր է, ամենեւին հոգւոյս չիհնազանդիր. եւ ոչ ահա - որ հրամանդ, որ լեռները կը դողացընէ ու աշխարհքս հաստատուն կը պահէ, կրցաւ մարմինս զսպել ու սուրբ պատուիրաններուդ խոնար-

հեցընել: Տես, ողորմած Տէր, ան հոգին, որ դուն ամենակատար պատկերիդ նման ստեղծեցիր, ինչ ողորմելի խեղճութեան մէջ է ինկեր. առջին անմեղութիւնը կորսնցուցեր է, մարմինը հոգւոյն դէմ ապրտամբեր է. հոգիս կը բաղձայ սուրբ պատուիրաններուդ հետեւիլ, բայց մարմինս դէմ կ'ելլէ: Ահա գետինն ինկած կ'աղաչեմ կը պաղատիմ, գորովագութ արարիչ իմ, լսէ հառաչանքիս ձայնը, դուն ողորմէ յուսահատելոյս, նորոգէ հոգիս սուրբ հոգւոյն շնորհքովը: Տուր ինծի անմեղութեան շնորհք, ինչպէս որ Ադամայ սուիր. բաց ինծի ալ երկնաւոր դրախտին դուռը, ինչպէս որ քեզի հետ խաչուած աւագակին բացիր. իմ հոգւոյս ալ ըսէ ան մխիթարական խօսքը. Այսօր ընդ ինչեքի Դարձիւն. ամէն:

Շարական:

Վասն որոյ աղաչեա, Մայր Աստուծոյ Մարիամ, զՄիածին քո զՈրդին, զի շնորհեսցէ ըստ աւագակին՝ ժառանգել վերստին մեզ զդրախտին վայելչութիւն:

Շարժող մեջ ընկող աղօթք:

Հայր գթութեանց եւ ողորմութեանց, մարդասէր աչքովդ նայէ ստեղծուածիդ, որ խոնարհութեամբ առջիդ ինկած աս սուրբ օրերս ապաշխարութեամբ անցընել կ'ուզէ: Բաց, Տէր, հոգւոյս աչուրները, որ աշխարհային ընդունայնութիւնները ճանչնամ ու սիրտս անանկ բաներու հետ չկապեմ, զորոնք երբոր է նէ օր մը պիտի թող տամ. ինչու որ ես աշխարհքիս վրայ օտարական եմ ճամբորդի մը պէս. օր մը պիտի գայ, որ ամէն մէկ անցուցած օրերուս՝

Համար պիտի տամ: Ի՛նչ օգուտ եղաւ ինծի աշխարհքիս մեղանչական ուրախութիւններէն, շուքի պէս անցան գացին. ձեռքս ուրիշ բան չմնաց, բայց եթէ խղճմտանքի անհանգրստութիւն ու մեղապարտութիւն: Ղայ իմ կուրուծեանս, ուրախութիւնն որ մեղանչելու ատենս ունէի՝ շատ քիչ տեսեց է. իսկ տրտմութիւնն ու պատիժը, թէ որ քեզի հետ հաշտուելու չաշխատիմ, յաւիտեանս պիտի ըլլայ:

Իրաւցընէ, Տէր իմ, արժանի չէի, որ այսպիսի սրբազան օրեր տեսնեմ ու ապաշխարութեան միջոց ունենամ. բայց դուն, ողորմած Տէր, որ զիս աս օրերուս հասցուցիր, Մագդաղենացւոյն ապաշխարութեան հոգին ալ պարգեւէ, որ ոտքդ ինկած գիշեր ցորեկ լալէն չդադրիմ: Ողորմէ ինծի, որ հոգիս պէսպէս մեղքերով հիւանդ մնացեր է անդամալու-

ծին պէս, բարեգործութիւն ընելու յոյժ չունի. քեզի կ'աղաղակէ, ո՛վ բժիշկ հոգւոց բարի Յիսուս, գթութիւն՝ ըրէ իմ հոգւոյս ալ: Ե՛րբ Տէր իմ, ինծի ալ պիտի ըսես ան մսիթաւրական խօսքը. Թող լէյն Բողոք. ե՛րբ գքեզ մէյ մ'ալ պիտի չվշտացընեմ, զքեզ միայն պիտի սիրեմ ու սուրբ պատուիրաններդ չմոռնամ: Ողորմած Յիսուս Բրիստոս Փրկիչ իմ, կ'աղաչեմ, շնորհք տուր ինծի, որ ես ալ օրինակիդ հետեւելով՝ աղօթքով ու պահքով չար սատանային փորձութիւններուն յաղթեմ ու գէշ կիրքերս մահացընեմ: Սուրբ եւ պատուական խաչիդ զօրութեամբը պահէ ու զօրացուր զիս, Տէր իմ. թող մի տար որ թշնամին վրաս պարծի: Ի Ժեշ Տէր յոսոցայ, Բա՛նալէյից յաւիտեան:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԻՐԱԿԻ

Անկողմն աղիւսից:

Եւ զիս Բաբելացոց՝ անդ նստեալ
էւ լայտ, յորժամ յիշեալ զէն Սէն:
Ո՛հ Տէր, երբոր միտքս կու գան ան
անպատմելի դրախտին զուարճու-
թիւնները, ամենակատար երջանկու-
թիւնը, ան սուրբ անմեղութեան վի-
ճակն ու մարդուս համար ստեղծած
անհամար բարիքներդ, չեմ կրը-
նար կերպով մը զիս մխիթարել: Աս
ողորմելի աշխարհքիս աքսորանքին
մէջ մնացեր եմ. բոլոր կեանքիս մէջ
ցաւագին անէծքներու տակ ինկեր
եմ. ցաւերէ եւ թշուառութենէ ի
զատ բան մը չեմ ունեցեր: Թշնամիք
չորս դիս առեր են, յաղթելու յոժ
չկայ վրաս: Ապստամբ մարմինս գլուխ
վերցուցեր է ու հոգւոյս հակառակ
կը բաղձայ. կամքս զօրութիւն չունի.
մտքիս լոյսը խաւարած՝ իր փնասը չի-

տեսներ. խղճմտանքս ալ բոլորո-
վին թմրեր մնացեր է: Ո՛վ ողորմած
Աստուած, աս ինչ թշուառութեան
մէջ զիս թողուցեր ես, առ ինչ խեղճ
վիճակի մէջ զիս ձգեր ես. դուն ա-
մենակարող արարիչ բլալով՝ ասանկ
ողորմելի արարած ստեղծեր ես:

Ո՛հ Տէր, ներէ անզգամութեանս.
ինչ հայհոյութիւն է աս բերնէս եւ-
լածը: Չէ, ամենաբարի արարիչ իմ,
չէ. դուն զիս ասանկ թշուառ չստեղ-
ծեցիր, դուն աս վէրքերը վրաս
չդրիր. բոլոր ես եղայ պատճառ այս-
չափ չարեաց. ես պատուիրաններուդ
անհնազանդ գտնուելով, Ադամայ
պէս առջի երջանկութիւնս կորսըն-
ցուցի: Գուն երկնից արքայութիւնն
ինծի բնակարան պատրաստեցիր, իսկ
եւ անկից հեռացայ. անմահարար կե-
րակուր տուիր ինծի, իսկ ես յարգը
չճանչցայ. զիս անձնիշխան ազատը-
րիր, իսկ ես ախտերուս գերի եղայ:

Անոր համար պէտք եղաւ, որ դու
Տէր իմ Յիսուս Բրիստոս, աշխարհք
գաս, իմ հոգւոյս անհամար ցաւերն
ու հիւանդութիւնները բժշկես, եւ
զիս նորէն կենդանացնես քու մա-
հուամբդ: Ո՛րչափ ցաւեր ու չար-
չարանքներ քաշեցիր, փրկիչ իմ, մե-
ղացս համար. գլխէդ մինչեւ ոտքդ
առողջ տեղ մը չմնաց վրադ, եւ ան
ետքի նեղութեան մէջ ծաւաւած ա-
տենդ՝ լեղում խառնած քացախ խմե-
ցիր, որ որկրամոլութեանս յանցանքը
քաւես ու ինծի ժուժկալութիւն
սորվեցընես: Միշտ պարտական եմ,
Փրկիչ իմ, քեզի շնորհակալ ըլլալու
եւ անդադար ղքեղ օրհնելու: Դուն
զքեզ բոլորովին ինծի ու իմ մե-
ղացս համար տուիր. ես ալ զիս բո-
լորովին քեզի կ'ընծայեմ, եւ մաս-
նաւորապէս աս սուրբ պահոց ատեն
կը ջանամ զիս մահացուցանել, որ
քեզի հետ մեղքերէս յարութիւն

առնեմ: Ողորմած Յիսուս, որ ոչ
կամիս զմահ մեղաւորին, քու ան-
գին արդեանցդ համար ընդունէ զիս
երկնային դրախտը. ամէն:

Շարական:

Ընդ նախահօրն տրտմութեան՝ որ
վասն ելիցն ի դրախտէն կենաց, ըն-
կալցուք զտրտմութիւն ապաշխա-
րութեան. զի յարութեամբն Բրիս-
տոսի արժանասցուք մտից դրախտին
եկեղեցւոյ:

Շարթռ մէջ ընկողն աղօթք:

Յիսուս Բրիստոս մարգասէր Փրո-
կիչ իմ, դուն զիս փնտռելու համար
աշխարհք եկար, մարմին առիր, եւ
զիս գտնելու համար որ կորսուած էի՝
ամէն աշխատանք յանձն առիր. պա-
տուիրեցիր ինծի ալ որ սուրբ օրի-
նականերուդ հետեւիմ ու քեզի նմա-
նող ըլլամ: Դուն ինծի սորվեցու-

ցիր, որ ինչպէս իմ թշնամիներու՝ մարմնոյ ու աշխարհի յաղթեմ. իսկ ես իմ զգայարանքներս չղսպելուս համար անոնց գերի եղած եմ: Մեր նախահայրն Ադամ կերակրոյ ցանկութեամբ խաբուեցաւ. նախ առաջին Եւա դարձաւ նայեցաւ՝ աչքին գեղեցիկ երեւնալով. ետքը սկսաւ Ադամայ հրամցընել. ան ալ զգուշութիւն չընելով՝ ընկերոջը հաճոյքն ընելու համար հրամանդ դժբախտութեամբ ոտքի տակ առաւ: Անանկ ալ ես, Տէր իմ, խիստ անզգոյշ եմ աչքս զսպելու. շատ անգամ համարձակ կը նայիմ ան բաներուն, որ դուն սուրբ հրամանաւդ արգելած ես. եւ նայելով անանկ ակորժակ եկած է՝ որ թշուառաբար մեղքի մէջ ինկած եմ: Շատ անգամ ալ հերիք չէ՝ որ մինակ ես իյնամ, հապա Եւային պէս ուրիշին ալ արգելած պտուղը կը հրամցընեմ. բեր-

նովս՝ չար խօսքերովս ընկերիս պատճառ ըլլալով, որ ան ալ ինծի հետ իյնայ: Այն ինձ, բերանս աւելի մարդասպան է, քան թէ Վայենին ձեռքը. անիկայ մարմինը միայն սպաննեց, հոգին պսակեցաւ. իսկ ես եղբօրս մարմինը ողջ՝ հոգին սպաննեցի: Եթէ Վայենէն անանկ խիստ վրէժ պահանջեցիր, հապա ես ասանկ մնալու որ ըլլամ, քանի՞ դժոխքի արժանի չեմ:

Ո՛հ Տէր, գիտեմ որ բռնած ճամբաս չար է, ալ չեմ ուզեր աս ճամբուս մէջ մնալ. կ'առաջադրեմ քու օրինակներուդ հետեւիլ, որ մարմնոյ ու աշխարհի կարող ըլլամ յաղթել: Դուն ինծի շնորհք տուր, որ աչքովս համարձակ չնայիմ ան բաներուն, զոր դուն արգելած ես. մանաւանդ աչքէս յառաջ միտքս դարձընեմ: Դարձեալ կարողութիւն տուր, որ բերնիս աղէկ պահապան դնեմ, որ չբացուի ուրիշները բամ-

բասելու, հայհոյելու, սուտ զրուցելու եւ չար խրատ տալու. հապա միտքս ու բաղձանքս ըլլայ քու օրէնքդ, խօսքս ալ օգտակար, որ լսողներուն շինութիւն ըլլայ:

Ե Ր Ր Ո Ր Պ Կ Ի Ր Ա Կ Ի

Անտառակիւն:

Տէր իմ Զիսուս քրիստոս, որչափ անթիւ են ինծի ըրած բարերարութիւններդ: Գուն զիս մկրտութեան շնորհաց արժանի ըրիր ու երկնից արքայութեան ալ որդեգիր գրեցիր. ուզեցիր որ մեզի մարմնակից ըլլաս, որ մենք ալ քեզի հետ արքայութեան ժառանգակից ըլլանք: Ինչ աւելի մեծ բան կրնար մեր միաբը մտածել. մանաւանդ թէ ինչպէս կրնայիր քեզմէ աւելի վեր բան մը մեզի համար սահմանել, բայց եթէ զքեզ ու քու արքայութիւնդ: Կը խոստովանիմ, Տէր, որ շատ մեծ է ինծի ըրած

բարիքդ. սուրբ մկրտութեան աւազանին ծնունդ ընելով՝ արքայութեան ալ ժառանգ ըրեր ես: Բայց ո՞վ Փրկիչ իմ, ես աս ամէն ըրած բարերարութիւններդ ամենեւին չսիշեցի. անառակ որդւոյն պէս հեռացայ իմ գթած հօրմէս, բաժնուեցայ քեզմէ, եւ բոլոր հոգեւոր ժառանգութիւնս, որ իրաւունք ունէի արքայութեան որդի ըլլալու՝ մեղանշելով կորսնցուցի: Իմ բոլոր կեանքս բերկրութիւն մ'եղաւ իմ գարշելի կիրքերուս. եւ քանի որ գնաց սովորութիւնը վրաս զօրանալով՝ ետքի թշուառութեան մէջ ինկայ:

Հայր գթութեան, նայէ մէյ մը խեղճութեանս. լոյս մը ծագէ մտքիս մէջ, որ ճանչնամ, թէ ինչ վիճակէ ինկայ ու ինչ ողորմելութեան հասայ: Շնորհք ու զօրութիւն տուր, որ կատարեալ ապաշխարութեամբ ու սրտանց խոստովանութեամբ

քեզի դառնամ, անառակ որդւոյն
հետ գլխած հօրդ գոչեմ. Հայր,
Բեկայ յերկինս էս առաջի Ժոյ. ալ ար-
ժանի չեմ արքայութեան ժառանգ
ու որդի ըսուելու. ես ըրած անօրէ-
նութիւններս գիտեմ, կը խոստո-
վանիմ որ թողութեան արժանաւոր
չեմ. բայց միայն աս շնորհքը կը
խնդրեմ որ զիս բոլորովին երեսէ
չձգես, որ չըլլայ թէ անտէրունչ
յաւիտեանս կորսուիմ: Հայր ողոր-
մութեան, լսէ անառակ որդւոյդ
ողորմուկ ձայնը. Հայր մեղայ. բաւա-
կան է աս միայն գլխած սիրտդ վրաս
ի գութ շարժելու, որ ինծի դարձեալ
ողորմիս: Տուր ինծի ան հաշտութեան
համբոյրը. առջի անմեղութեանս հո-
գեւոր հագուստներն ինծի նորէն
հագցուր, որ սուրբ մկրտութեան
ատենը շնորհեցիր. եւ արժանի ըրէ
զիս, որ աս ուրախութեան մէջ քու
սուրբ Միածնիդ մարմինն ու արիւնն

արժանապէս ու ջերմեռանդութեամբ
ընդունիմ:

Ո՛վ Հայր երկնաւոր, երեսի վրայ
ինկած կ'աղաչեմ քեզի, թող մի
տար զիս որ մէյ մ'ալ մեղօք քեզմէ
բաժնուիմ ու հեռանամ. սուր պսօր
երկնաւորաց ան մեծ ուրախութիւնը՝
ապաշխարութեան հոգի ու կատա-
ձեալ դարձի շնորհք տալով ինծի,
որ ես ալ արժանի ըլլամ ի հանդեր-
ձեալն երկնից սուրբ արքայութեան
մէջ կրկին ուրախանալ հրեշտակ-
ներուն հետ ու միշտ զքեզ օրհնել
ի յաւիտեան. ամէն:

Շարական:

Ընդ անառակին որդւոյ գոչեմք
առ Հայրդ գլխած. մեղաք յերկինս
եւ առաջի քո, քաւիչ յանցանաց.
Ել ընդ առաջ սիրով գրկեա համ-
բուրիւ, մաքրեա զմեզ ի մեղաց
մերոց:

Յարթոս մեջ ընկերոս աղօթք:

Ո՛վ ողորմած Տէր իմ եւ Աստուած իմ, ցաւագնեալ սրտիւ ես ինքիրմէս կը խոստովանիմ իմ անհամար մեղքերս ու բոլոր սրտանց կը ցաւիմ զքեզ վշտացընելուս: Ո՛վ Հայր ողորմութեան, դուն սրտիս զեղջ տուր, աչուըներուս աղբիւրի պէս արցունք շնորհէ, որ գոնէ աս սուրբ ապաշխարութեան օրերը մեղաց թմրութենէն արթնեամ, աչքս բանամ տեսնեմ իմ խեղճութիւնս. եւ քեզի գթած հօրդ դառնալով՝ ոտքդ իյնամ, լամ ողբամ ու մինչեւ հիմա ըրած ապերախտութեանս թողութիւն խնդրեմ. Յարողեալ քնացից աւ հայր իմ, եւ առաջից ցնա, հայր՝ Ռուս: Աս է մի միայն սրտիս մխիթարութիւնն ու բովանդակ յոյսս:

Հայր երկնաւոր, անառակ որդւոյդ խեղճութեանը նայէ մէյ մը,

որ մերկ խայտառակ ետքի ողորմելութեան մէջ ինկեր է ու ոտքդ փաթթութեամբ լալով մեղայ կը կանչէ: Հայր, Ռուս, յերկնս եւ առաջի քն. եւ եւ հայր յերկնս ինչ որդի քն: աւ զէս իբրեւ զի է լալիսնայ քն: Հայր սուրբ, գիտեմ որ հայրական սիրտդ կոտրեցի որդիական ժառանգութեանս շնորհքն՝ որ սուրբ միւրտութեամբ ինծի պարգեւեցիր, արդէն կորսնցուցի. անոր համար ասկից ետքը արժանի չեմ քեզի որդի ըսուելու. բայց աս շնորհքը միայն կը խնդրեմ, որ ըրածներուս ներս, ալ չոյնեւ եւ զիս քու ապաշխարող ծառաներուդ կարգն անցընես: Քանի որ կենդանի եմ, միշտ արցունք թափելէն չդադրեմ, հայրական սէրդ ոտքի տակ առնելուս ու քեզմէ բաժնուելուս համար. որպէս զի ի հանդերձեալն մխիթարութեանդ ալ արժանի ըլլամ. ամէն:

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԿԻՐԱՆԻ

Տրամադրում:

Ամենախնամ Տէր եւ Աստուած իմ, ես ողորմելի ստեղծուածս Աստուածութեանդ առջին յանգիւնեցայ խորհրդով, բանիւ եւ գործով մեղանչել: Դուն ապսպրեցիր ինծի, որ դոնապանի մը պէս արթուն կենամ ու սուրբ սրտիւ գալստեանդ սպասեմ, որ երբոր դու Տէր իմ, դուռը զարնես, այսինքն՝ հոգիս մարմնէս բաժնուելու ատեն՝ պատրաստ գտնուիմ: Տնտեսին առակն ինծի պատմելով ցուցուցիր, թէ մեր խիղճը միշտ մեղքէ մաքուր պէտք ենք պահել, որ քննութիւն ըրած ատենդ դատաստանիդ առջին պարտական չգտնուինք: Բայց իմ մեղացս պարտքերն անթիւ են, Տէր իմ. ինչ պիտի ընեմ, թէ որ դատաստանի օրը ինծի ալ ըսելու ըլլաս. Տոբ զհամար Կիւրա-

անլեան Կիւրաւորնէ թէ որ աս ժամուս՝ արդարութեամբդ զիս դատելու ըլլաս, արժանի եմ որ դատապարտութեանս վճիռը լսեմ. արժանի եմ որ քաղցր տեսութենէդ զեկուիմ:

Ո՛հ Տէր իմ, երբոր աս միտքս կու գայ, կը դողամ կը սոսկամ, թէ այնչափ կորսնցուցած շնորհքներուս համար ի՞նչ պատասխան պիտի տամ քեզի: Հիմա Տէր իմ, ոտքդ ինկած խոնարհաբար կ'աղաչեմ կը պաղատիմ. Երկայնափ լէր աւել, եւ զաւելայն հարուցից թել: Ո՛վ ողորմած Աստուած իմ, դուն սրտիս զեղջտուր, մտքիս լոյս ծագէ, որ օգնականութեամբդ քանի որ կեանք տուեր ես, մեղքերուս պարտքերն ապաշխարութեամբ վճարեմ: Գիտեմ, Փրկիչ իմ Յիսուս, թէ որ ես մեղքերուս վրայ զղջամ ու առջեւդ խոստովանիմ, պատրաստ ես պարտ-

քերս ջնջելու. անոր համար բոլոր սրտանց մեղայ կը գոչեմ քեզի անիրաւ գտնուելուս համար. եւ ասկէց ետքը աւելի կ'ուզեմ մեռնիլ, քան թէ զքեզ նորէն վշտացընել:

Ահա բարեկիսս ունիմ ինծի ամենասիրելի Մայրդ սուրբ Աստուածածին. լսէ անոր աղաչանքին, Յիսուս իմ, եւ ինծի շնորհք ու կարողութիւն տուր, որ ճշմարիտ ապաշխարութեամբ աս աշխարհքս պարտքերս վճարելով, մեռնելէս ետքը ցանկալի տեսոյդ արժանի ըլլամ. եւ ան ուրախալի լուրը լսեմ աստուածային բերնէդ. Աղէ՛ւ, Ժառայ Բարէ եւ հաւաքարէմ, հոգի յորախոնջէնդ եւրան քո. ամէն.

Շարական:

Ար տիրականս առ ի քէն կարգեալ տնտես բնութեան մերոյ, իմաստութեամբ զպարտիս եթող

քոյոց պարտապանաց. թող եւ զմեր զյանցանս ողորմութեամբդ քո Գրիստոս:

Շարթոռ մեջ ընկերոս աղօթք:

Արբոր, Տէր, ըրածներս կը յիշեմ եւ արդար դատաստանդ կը մտածեմ, քեզի դէմ ըրած ապերախտութիւններս միտքս գալով՝ բոլոր մարմինս դող կ'ելլէ ու կը յուսահատիմ: Գործած մեղքերուս համար հարցուփորձ ընելու որ ըլլաս, ինչ պատասխան պիտի տամ քեզի, եւ արդար դատաստանիդ ձեռքէն ինչ պէս պիտի աղատիմ: Ո՛հ Տէր իմ, մեղքերս ծովու աւաղէն ալ շատ են. որ մէկը պատմեմ, որ մէկուն վրայ լամ: Ահա հպարտութեամբս աչքէդ ելեր եմ, զիս արդար համարելով՝ շատ անգամ չարաչար մեղաց մեջ ինկեր եմ. ուրիշները քամահեր, միշտ ամենէն վեր ըլլալու բաղձացեր

եմ. մէյ մը չեմ յիշած, թէ դուն
խոնարհներուն միայն կ'ողորմիս: Նա-
խանձով ընկերիս բարեացը վրայ
տրտմեր եմ, իր մեծութեանն աչք
եմ՝ անկեր, անոր յաջողութեանը
չկրնալով տանիլ՝ անունն աւերեր եմ
եւ զինքը վար ձգելու ջանացեր եմ:
Բարկութեամբ ինքիրմէս ելած՝ ը-
րածս չեմ գիտցեր. բերնէս շատ
հայհոյութիւն հաներ եմ. խռովու-
թեան պատճառ եղեր եմ, եւ քրիս-
տոնէի անուան անվայել խօսքով ու
գործքով ուրիշները նախատեր եմ:
Ագահութեամբ բոլոր սիրտս ու
յոյսս ստըկի վրայ անանկ դրեր եմ,
որ Յուդային պէս զքեզ բոլորովին
մոռցեր՝ քեզմէ աւելի ստակը սիրեր
եմ: Աղքատներուն չեմ ողորմեր ու
հոգւոյս համար ստակ մը չեմ ծա-
խեր: Ծուլութեամբ հոգիս ամէն
հոգեւորէն, աղօթքէն ու ջերմեռան-
դութիւններէն պաղեր է, խոստո-

վանանքս պսօրւան վաղուան ձգելով՝
երկար ատեն չեմ խոստովանած. եւ
կարօտներուն ձեռքէս եկած բարիքը
չեմ ըրած: Որկրամոլութեամբ չա-
փէն աւելի ինք զինքս ուտելու խմե-
լու տուեր եմ, որ անկէց մեղք եմ
մտեր ու առողջութեանս փեսս հաս-
ցուցեր: Իսկ անպարկեշտ խօսքերովս
ու գործքերովս՝ կը խոստովանիմ որ
շատ հեղ սուրբ պատուիրանիդ դէմ
գործեր եմ: Գուն իմ սիրտս Աս-
տուծոյ տաճար ու Հոգւոյն սրբոյ
բնակարան շինեցիր. իսկ ես գար-
շելի կիրքերովս պղծեցի ու սատա-
նային գերի ըրի:

Ո՛վ գթած Փրկիչ իմ, պոչափ
հիւանդութիւններով պաշարուած
անդամալոյծ հոգիս առջեդ ինկեր
բժշկութիւն կը խնդրեմ. ով բժիշկ
հոգւոց, ամենակարող զօրութեամբդ
ինծի ալ հրամայէ որ հոգւոյս հիւան-
դութիւններէն ողջըննամ, վեր ել-

լեմ. եւ փառք տալով զքեզ յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեմ:

Տ Ի Ն Գ Ե Բ Ո Ր Գ Կ Ի Ր Ա Կ Ի

Դատաւորին:

Տէր իմ եւ Աստուած իմ, դուն ստեղծեցիր իմ հոգիս ու մարմինս, եւ անոնց վրայ դատաւոր դրիր միտքս, որ արդար դատաստան ընէ հոգւոյս ու մարմնոյս մէջ: Բայց իմ անհոգութեամբս մարմինս այնչափ գլուխ վերցուց, որ միտքս ալ իրեն հետ մոլորեցաւ ու ամենեւին արդար դատաստան չ'ընէր, նման ան դատաւորին, որ Աստուծմէ չէր վախնար ու մարդկանէ չէր ամչնար: Իսկ խեղճ հոգիս ամէն շնորհքէ զրկուած՝ ողորմելի կերպարանքով այրի կնկան պէս քեզի երկնաւոր դատաւորիդ Յիսուսի կ'աղաչէ կը պաղատի ու օգնութիւն կը խնդրէ. Դո՛ւս արա՛ ինչ, Տէր, յո՞ւրիս ի՞նչ: Թէ որ անարժան

աղօթքիս ձայնը քեզի լսելի չ'ըլար, դո՞նէ աչքէս թափած արցունքս զքեզ ի գութ շարժէ, որ հոգւոյս ու մարմնոյս մէջ խաղաղութիւն ընես. ինչու որ հոգիս ամէն կողմանէ մարմնոյս գերի եղած է ու ձեռքէն պրծելու ամենեւին ճար չկայ:

Միտքս թէպէտ կ'իմանայ, թէ իր հրամանն անիրաւ է, քեզի իր արարչին հաճոյ չէ, բայց զօրութիւն չունի, որ մարմնոյն կամացը յաղթէ: Միտքս կ'իմանայ, որ աս սրբազան օրերը պէտք է մարմինն աւելի մահացընել, զգայարանքները զսպել, ապաշխարութեան ետեւէ ըլլալ, երբեմն նաեւ անմեղ զօսանքներէն ետ կենալ. բայց չէ թէ միայն կը խոնարհի մարմնոյն անմեղ ուղածները կատարելու, հապա թէ որ մեղանչական բան մ'ալ ուղէ, ուժ չունի հրաման չտալու, դէմ կենալու:

Ո՛հ Տէր, ոտքդ ինկած կու լամ:

կողքամբ. Դճար աբա ինչ, Տէր, յոտիկ
 խփէ, որ մարմինս է: Չեմ գիտեր, Տէր
 ինչ ընելիքս աս ընտանի թշնամեցս
 հետ. միշտ հետս մէկտեղ է, չեմ
 կրնար իրմէ բաժնուիլ, հետը գլուխ
 ելլելու զօրութիւն չունիմ. բայց Տէր
 իմ Յիսուս, դուն այսօրուան աւ-
 ետքանին մէջ ինծի սորվեցուցիր,
 որ խոնարհութեամբ անդադար ա-
 ղօթք ընեմ, քեզի աղաչելէն չձան-
 ձրանամ, որ հեծութիւնս տեսնե-
 լով՝ ողորմիս ինծի: Անանկ է նէ, Տէր
 իմ ողորմած, օգնէ ինծի սուրբ
 շնորհքովդ, լուսաւորէ ու ուժով-
 ցուր միտքս, որ նախ ուղիղ դատաս-
 տան ընէ, եւ ըրածը գործքով կա-
 տարել տայ. որպէս զի մարմինս բա-
 րեկիրթ ու հոգիս առաքինասէր, եւ
 երկուքին վրայ ալ միտքս ուղիղ
 դատաւոր ըլլայ:

Շարահան:

Վաւաւոր արդար որ հաստատե-
 ցեր ի մեզ դատող բնութեան զմիտս
 մեր. շնորհեա սմա դատել զանձինս
 իրաւամբք եւ արդարութեամբ.
 Խնայեա ի մեզ, Տէր, ողորմութեամբ:

Շաթթոռ մէջ ընկերոս աղօթք:

Տէր իմ Յիսուս Բրիստոս, դուն
 ինծի պատուիրեցիր, որ աղօթք ընե-
 լէն չդադրիմ. որպէս զի փորձու-
 թեան մէջ չիյնամ: Բայց ես շատ
 անգամ սատանային փորձանքներէն
 յաղթուեր եմ, ինչու որ արժանաւ-
 որ աղօթքով քեզի դիմելու եւ օգ-
 նութիւնդ խնդրելու անփոյթ եմ
 եղեր: Աղօթք ըրած ատենս բերնէս
 ելածն ես իսկ չեմ հասկըցեր, խելքս
 միտքս ուրիշ տեղ, սիրտս ուրիշ
 բաներու ետեւէ եղեր է. անոր հա-
 մար քեզմէ շնորհք ընդունելու

տեղ՝ աչքէդ ելեր, աւելի դատապարտութեան արժանի եղեր եմ:

Ո՛վ մարդասէր Փրկիչ իմ, սուրբ աղօթիցդ ու հառաչանացդ արդիւնքովը, որ Գեթսեմանի պարտեղին մէջ արիւն քրտինք թափելով՝ փրկութեանս համար Հօր Աստուծոյ ընծայեցիր, ինծի ալ աղօթքի ու ջերմեռանդութեան հոգի տուր, որ աղօթքիս ատենը ամէն բան մտքիս մէջէն մէկդի ձգեմ, եւ բոլոր միտքս քեզի վերցնելով՝ մտադրութեամբ ու սիրով աղօթք ընեմ:

Գուն սրտագէտ Աստուած, գիտես սիրտս ու ըրած աղաչանքներս կը լսես. քու բարերարութեամբդ գթա վրաս. սուրբ Հոգւոյն շնորհքովը փարատէ մտքիս մէջ եղած խաւարային խորհուրդները: Սաստէ, Տէր, չար սատանային ալ, որ աղօթքիս ատենը քովս չմօտենայ, ամէնազօր խաչիդ զօրութեամբը հալածուի

երթայ: Երկինքէն սուրբ հրեշտակները խրկէ ինծի, որ զքեզ անոնց հետ միատեղ անլուելի ձայնիւ փառաբանեմ յաւիտեանս. ամէն:

Վ Ե Ց Ե Ր Ո Ր Գ Կ Ի Ր Ա Կ Ի

Դաշտունում:

Խոնարհեալ անձամբ ահիւ եւ դողութեամբ առջիկ կ'իյնամ, ո՛վ Աստուած իմ. օր մը պիտի գայ, որ արդար դատաստանիդ առջեւ բովանդակ կենացս մէջ ըրածներուս՝ մէկիկ մէկիկ համար պիտի տամ քեզի: Մահը դուրս հասեր մօտեցեր է. երբոր գուն արդարութեամբդ զիս գատելու ըլլաս, պզտիկութենէս ի վեր ըրած չար գործքերս առջիս դնես, ինչ կ'ըլլայ իմ բանս, Տէր իմ: Թէ որ արդար հոգիները դատաստանէդ կը դողան կը սարսիս, ես մեղաւոր անձամբ ինչպէս պիտի աչքիդ երեւամ:

Ահաւոր գալստեանդ ատեն երկինք եւ երկիր բոլոր իրար պիտի անցնին. իսկ դու, Տէր իմ, պիտի գաս դատաւորական աթոռ նստիս ամէն մարդիկը դատելու համար: Տէրու նական սուրբ խաչդ պիտի կանգնես մէջտեղը, անոնք որ քեզի հաւատացին ու քեզի խաչակից եղան աս աշխարհքս, քեզի հետ ալ յաւիտեանս պիտի թագաւորեն. ես ան ատեն արդեօք ինչպէս ահու գողու մէջ պիտի գտնուիմ: Ո՛հ Տէր, քանի որ ներողութեան ու շնորհաց աթոռը նստեր ես, քեզի կը դիմեմ. դուն ես իմ արարիչս ու փրկիչս, թող մի տար զիս ան ետքի ներողութեանս ատենը: Յիշէ, Տէր իմ, ան քաջած դառն չարչարանքներդ, սուրբ մարմնդ ցաւագին վէրքերը, փշէ պսակը, լեղին ու քացախը, եւ փրկագործ խաչդ, որուն վրայ մեռար: Գին եմ արեանդ, գին են ասոնք փրկու-

թեանս, ասոնց անհուն արդեամբը կը խնդրեմ, որ հոգիս յաւիտեան կան պատժէն փրկես ու սիրելեացդ կարգը դասես, օրհնեալ զաւակներուդ հետ քեզի կանչելով. եկէ՛ք, օրհնեալ Հօր խնայ:

Ո՛վ սուրբ Աստուածածին, մայր փրկութեան եւ ողորմութեան, կ'աղաչեմ՝ դատաստանին օրը զիս դատելու չնստիս, Աստուծոյ արդարութեան ձեռքը չմատնես. հապա Աստուածորդւոյդ բարեխօս ու միջնորդ ըլլաս: Գթած տիրամայր, քաջած անտանելի ցաւերդ միտքդ բեր, Յիսուսին հինգ վէրքերուն նայելով՝ վրաս մասնաւոր գութ մը ունեցիր, որ մայրական մեծ իշխանութեամբդ պաշտպան կենաս ինծի ու փրկես. ամէն:

Շարական:

Օ կենդանագիր անարատ ծնողի
քո արկանեմք առաջի անոխակալ
տէրութեանդ քո. յորժամ գաս
փառք Հօր դատել զթշնամին խաչի
քո. ներեա յանցանաց մերոց բարե-
խօսութեամբ մօր քո եւ կուսի. ա-
ղաչեմք զքեզ, Տէր, պահպանեա զմեզ
ընդ հովանեաւ խաչի քո սուրբ:

Շարժող մեծ շնորհաւոր:

Ո՛վ փրկիչ աշխարհի, ճանապարհ,
ճշմարտութիւն եւ կեանք յաւիտե-
նական, Տէր իմ Յիսուս. աս ողորմելի
կենացս եաքի ըսպէն որ հասնիմ,
թող մի տար զիս անօգնական, ողոր-
մութիւնդ իղմէ մի հեռացընէր:
Դուն ես ապաւէնս ու փրկիչս ան
սարսափելի օրը. քեզի կ'աղաղակեմ,
ողորմութեան Աստուած, ու առջիդ
կը դնեմ աղաչանքս: Կենացս իրի-

կունը մօտեցեր է, աչուըներուս լոյսը
շատ չ'երթար կը մթըննայ կ'անցնի.
Դուն ո՛վ լոյս ճշմարիտ քրիստոս,
ծագէ ինծի ան ատեն երեսացդ լոյսն
ու մեղացս խաւարը փարատէ:

Չանձրացած եմ Տէր իմ աս
տաղտկալի կեանքէս. ինչու որ զքեզ
վշտացընելէն ու յանցանքներս աւ-
ելցընելէն ի զատ ուրիշ բան մը
չունիմ: Այսօր կ'առաջագրեմ, վա-
ղը դարձեալ կ'իյնամ. մարմինս հո-
գւոյս դէմ կը բաղձայ, աշխարհք ու
սատանան անդադար զիս կը նեղեն.
ո՛հ Տէր, կը կանչեմ կը պաղատիմ
սրտանց. Լա- էր ինչ Բեանեւ, Ժա-
ղայս կեանս իմ: Միայն արդար դա-
տաստանդ զիս կը դողացընէ, Տէր, եւ
չեմ գիտեր ինչպէս քեզի հետ հաշ-
տուիմ: Ահա բոլոր երկնից սուրբե-
րը, մանաւանդ գթած մայրդ ինծի
բարեխօս կը բռնեմ, որ իրենց ար-
ժանաւոր խնդրուածքովը քու ար-

դար դատաստանիդ ձեռքէն ազատե-
լով՝ զիս՝ Երկնից արքայութիւնն ընդ-
ունին, ուր զքեզ յաւիտեանս օր-
հնեմ. ամէն:

Ժ Ա Ղ Կ Ա Զ Ա Ր Դ

Կիրակի:

Այսօր, Տէր իմ, մեծ հանդիսիւ
Երուսաղէմ մտած ատենդ՝ տեսնե-
լով Երուսաղէմացւոց կուրուծիւնը,
որ այնչափ հրաշքներ տեսան ու բարի
խրատներ լսեցին աստուածային բեր-
նէդ, սակայն չհաւտացին. սիրտդ
շարժեցաւ, լացիր անոր վրայ ըսելով.
Եթէ գէորէի դու գողես յայտիկ
շխաղողը՝ Բէն Կո. այս ինքն՝ անկից
ետքը երեսդ իրենցմէ պիտի ծած-
կէիր, ինչու որ չճանչցան իրենց
եղած պցելութեան օրերը:

Ո՛վ Տէր իմ, որչափ իմ հոգւոյս
վրայ ալ լացած ես, որչափ բարի
ազդեցութիւններով իմ սրտիս այց-

ելութիւն ըրած ես, եւ քանի ան-
գամ սուրբ Հաղորդութեամբ սիրտս
եկեր մտեր ես. բայց ես ապերախտ
գտնուելովս ու քեզի արժանաւո-
րական յարգութիւն չընելովս՝ զքեզ
վռննտած եմ, չեմ ընդունած. անոր
համար Հրեաներէն ալ աւելի յան-
ցաւոր գտնուած եմ:

Բայց Փրկիչ իմ գորովագութ,
եւ հաստատուն կ'առաջագրեմ, որ
ասկից ետքը ասանկ անշնորհակալ
ու ապերախտ չըլլամ քեզի. ամէն
կերպ սիրով կ'ընդունիմ պցելու-
ծիւններդ. իմ չար սովորութիւն-
ներս կը մերկանամ վրայէս ու ոտ-
քիդ տակը կը տարածեմ, որ դու
Տէր, յաղթանակաւ վրայէն անցնիս:
Կ'առնում ձեռքս ձիթենոյ ճիւղեր,
եւ այսպիսի փառաւոր հանդիսի օրս
տղայոց հետ զքեզ կ'օրհնեմ ու կը
փառաւորեմ՝ այնչափ սարդասիրու-
թեանդ համար: Ո՛վ անհա Բարձրեւոյն,

օրհնեալ որ գոոր յանուն Տեառն, իս-
 ղաղոթիւն յերկինս, եւ գործ ի բարոյսնս :
 Այաղաչեմ, Տէր, տուր ինծի յարա-
 տեւութեան շնորհք ալ, որ կարող
 ըլլամ մոլութիւններուս կատարեալ
 յաղթել. չըլլայ որ զքեզ օրհնելու
 տեղ՝ քիչ մը ետքը Հրէից պէս կան-
 չեմ. Ի իսկ հաւ ղգա : Անոր համար
 կը խնդրեմ, որ միշտ քեզի հաւա-
 տարիմ մնամ :

Շարական :

Ուստի եւ մեք զյաղթական օրհ-
 նութեանցն զձայն՝ մատուցանեմք
 քեզ թագաւոր փառաց ընդ տղայսն
 օրհնաբանելով. բարեբանեալ որ
 եկիրդ ի կեցուցանել :

ԱՒԵԳ. ԵՐԿՈՒՆԸՆԲԹԻ

Աղօթք սու Յիսուս, որ ի մեջ պար-
 տիզին :

Յիսուս Գրիստոս բաղձալի փրկիչ
 հոգւոյս, ան ինչ ցաւագին գիշեր

եղաւ քեզի համար, երբոր յառաջ
 քան անդուծ թշնամեացդ ձեռքը
 մատնուիլդ, Գեթսեմանի պարտիզին
 մէջ մտար աղօթելու. հոն բոլոր քա-
 շելու չարչարանքներդ մէկիկ մէ-
 կիկ աչքիդ առջին բերիլ, խաչին
 դառն մահը յիշելով՝ անանկ սոս-
 կալի մահաբեր տրտմութեան մէջ
 ընկղմած մնացիր, որ երեսի վրայ
 դետինն ինկած՝ մինչեւ արիւն քըր-
 տինք քրտնեցար ու մահուան դուռն
 հասածի պէս մեծ տագնապ կրեցիր :

Ո՛հ անմիտար Փրկիչ իմ, հի-
 մայ կ'իմանամ որ մեղքերուս ծան-
 րութիւնը զքեզ վար ձգեր է. ա-
 պերախտութիւններս առիթ եղեր
 են ան մեծ տրտմութիւնը քեզի
 պատճառելու : Ո՛վ ցաւագին Տէր
 իմ, զքեզ անօգնական երկրի վրայ
 ինկած տեսնելուս՝ սիրտս շատ կը
 ցաւի. առաքեալները զքեզ միտթա-
 րելու տեղ՝ մինակ թողուցեր մէկգի

քաշուած քնացեր են. թէպէտ եկար զիրենք արթնցուցիր, որ քեզին հետ աղօթք ընեն. բայց միշտ քուն գտար:

Ահա առաքեալներուն պէս ես ալ խիստ անհոգ եմ աղօթքիս. աղօթքէն ամենեւին համ չեմ առնուր. անոր համար աղօթից շնորհք սուր ինծի, որ միշտ սուրբ օրինակիդ հետեւիմ:

Ինչպէս դու Տէր իմ Յիսուս, ատմեծ տրտմութեանդ ատեն ուրիշ բան չըրիր, բայց եթէ աւելի մտադրութեամբ աղօթքի կեցար ու վըշտագին սրտով երկնաւոր Հօրդ դիմեցիր. Հայր, անց յինչեւ զայս Բռնիչ. Բայց ոչ որդեւ եւ Կօֆ, այլ որդեւ Դոմ:

Աղաչեմ, Տէր իմ, սուր ինծի աս շնորհքը, որ մանաւանդ նեղութեանս ատեն աղօթքով քեզին դիմեմ ու ամէն բան սուրբ կամացդ յանձնեմ, ըսելով միշտ, Ո՛չ որդեւ եւ

Կօֆ, այլ որդեւ Դոմ: Թէ հոգեւոր փորձանք ըլլայ եւ թէ մարմնաւոր վիշտ ու ձախորդութիւն, երբոր դուն անանկ կամեցեր ես նէ, կ'ուզեմ ամէնն ալ սիրով տանիլ: Բայց դիտես, սիրելի Փրկիչ իմ, որ նեղութեանդ ատեն հրեշտակը ղքեզ զօրացուց ու մխիթարեց. ասանկ ալ դուն զօրացուցիչդ հրեշտակաց, նեղութեանս ատեն զիս թող մի տար, այլ մխիթարիչ սուրբ Հոգին խրկէ ինծի, ամէն:

Երգ տեառն Ներսիսի:

Այսօր անձառ լուսոյն ծագումն ի փրկութեան մեր կատարումն. խոնարհի ի վերնատունն ի ստուերական տօնից լուսնի. նախ քան զընթրիսն խորհրդոյ՝ սփածաւ զենջակ արկօղն լուսոյ. եւ ջուր առեալ ծառայաբար՝ զոտս լուանայր զաշակերտացն:

Բանին հօր փառաց լուսոյ՝ Պետ-
րոս մերձիլ յոտս ոչ ներէր. այնմ
ձեռաց որոյ են գործք՝ երկնից եր-
կինք եւ երկրաւորք. որով կուրաց
աչք բացան՝ խուլք եւ համերք ար-
ձակեցան, որ վերածեաց զինքն ի
ծովէն՝ սաստեաց ալեացն եւ լեցին:

Գլխոյն ընտրեալ հօտին փոքու՝
սաստէր զետրհուրդն ոչ գիտելոյ.
որով դառնայր եւ հնազանդէր՝
զոտան եւ զգլուխս մաքրել մաղթէր.
գլխոյս ասէ չէ ինչ պիտոյ՝ լուա-
ցումն ջրոյ զի լուացեալ է. ոտիցդ
պէտք են մաքրութեան՝ յօգիլ ի
գլուխս սրբութեամբ:

Գասուց իւրոց աշակերտաց՝ զոր
նախ բանիւ վարդապետեաց. այսօր
գործով զճայրագոյն՝ եցոյց յինքեան
զետնարհութիւն. սպասաւորեալ հո-
ղեղինաց՝ այն որ անհասն է հրեղի-
նաց. տարեալ պաշտօն իւր ծառայ-
ից՝ այն որ պաշտին ի սրովբէից:

Եթէ տէրս ասէ էից եւ վարդա-
պետս բոլորից. զաշակերտացդ եւ
զճառայից՝ զոտս լուացի ի հնոյ աղ-
տից. միմեանց եւ դուք համաբնու-
թեամբ՝ ցուցէք զնոյն խոնարհու-
թիւն. բարձրացելոյն ի կործանումն
եւ անկելոյ բնութեանդ կանգնումն:

Զոր մաքրեցեր յաւազանին՝ մա-
քուր ձեռք զոտս նոցին. եւ ուսու-
ցեր խոնարհութեամբ՝ յաղթող լի-
նել չար հպարտին. եւ զիմ՝ լուա-
զտիղմն մեղաց՝ աղաչանօք սրբոյ գըն-
դին. եւ զգնացս ուղղեա զոտին՝ խո-
նարհութեամբ ելիւք յերկինս:

ԵԻՆԳԻ ԵՐԵՒՆԻԹԻ

Աղօթք շարձարանաց Գրիստոսի:

Ալ տեսնեմ զքեզ, ո՛վ Տէր Յի-
սուս, իբրեւ չարագործ մը անօրէն-
ներուն ձեռքը մատնուած. աւազակի
մը պէս բռներ են զքեզ, սուրերով
թուրերով չորս դիդ առեր են, ո-

րոնց գլուխն ու առաջնորդն եղեր է
Յուդա առաքեալներէդ մէկը, որուն
քիչ մը յառաջ պատուական մար-
մնէդ հաղորդած էիր: Մեծ ցաւ
եղաւ սրտիդ Յուդային ապերախ-
առութիւնը. անոր համար վշտագին
սրտով իրեն ըսիր. *Յուդա, հաճո՞ւ-
բե՞լի հարնէս Ղուբի մարդոյ: Ո՛հ
Տէր, շատ անգամ աս խօսքն իմ
հոգւոյս ալ կ'ըսես, որ քու սեղանէդ
հաղորդուելէս ետքը, կ'ըլլեմ Յու-
դայի պէս մեղքերովս քեզի մատնիչ
կ'ըլլամ:*

Ետքը կապեցին բարերար ձե-
ռուքներդ, որ իբրեւ թէ իրենց բա-
րիք չընես, անխնայ քաշկռտելով
տարին Ղքեղ դատաւորին առջին հա-
նեցին, առանց յանցանքի մը Ղքեղ
ճշմարիտ դատաւորդ անմեղաբար
դատապարտեցին, ու սկսան սիրտ
չդիմանալու չարչարանքներ տալ
քեզի: Ես եւմ Տէր ան մահապարտը,

ինծի կը վայլէին ան քաջած չարչա-
րանքներդ. եւ դուն ինծի գթալով՝
բոլորն ալ վրայ առիր ու մեղացս
համար զոհ եղար:

Արդէն սաստիկ ծեծէն կուսածին
մարմնոյդ վրայ ողջ տեղ չէր մնա-
ցեր, արիւնալից վէրքերդ նաեւ քա-
րերն ալ ի գութ կը շարժէին. բայց
վայ ինձ, Տէ՛ր իմ, բաւական չեղաւ
քարասիրտ դահիճներուն սիրտն ի
ցաւակցութիւն շարժելու: Զքեղ
ճշմարիտ թագաւորդ թագաւորաց
սուտ թագաւորի պէս քարի մը վրայ
նստեցուցին, ծիրանոյ տեղ՝ մերկ ու
վէրքով լցուած մարմնոյդ վրայ՝
կարմիր քղամիդ նախատանաց ձգե-
ցին. թագի տեղ՝ փշերով շինած
պսակ մը անդթաբար սուրբ գլուխդ
դրին. արքունական դաւաղանի տեղ՝
անարդ եղէդ մը ձեռքդ տուին. եւ
զինուորներն Ղքեղ ծաղը ընելով՝
կու գային առջիդ կ'իյնային, եղէ-

գով գլուխդ կը ծեծէին, ապտակ կը զարնէին, երեսդ կը թքնէին ու անանկ բաներ կ'ընէին, որ խեղճութեան մարդուն սիրտը չէր գիմանար:

Ո՛վ համբերող Յիսուս, ո՛վ երկայնամիտ Տէր, սիրտս կտոր կտոր կ'ըլլայ զքեզ ասանկ տեսնելուս: Իմ հոգւոյս վէրքերը բժշկելու համար բոլոր մարմնովդ վերաւորեցար. իմ մեղացս փշերը խլելու համար փշով պսակուեցար. եւ այնչափ նախատանաց ու նեղութիւններու համբերեցիր, որպէս զի իմ անձնասիրութիւնս ու հպարտութիւնս կոխես:

Երկիր պագանեմ քեզ, ո՛վ փշով պսակուած գլուխ Տեառն իմոյ Յիսուսի, որ երկնից աստղները չէին արժանի զքեզ պսակելու: Երկիր պագանեմ քեզ, ո՛վ լուսապայծառ աչք Յիսուսի, որ բոլորովին խաւարեր է ու արիւններ վրայէն կը վա-

զեն: Երկիր պագանեմ քեզ, ո՛վ հրաշալի դէմք Յիսուսի, որ հրեշտակները տեսնելով չէին յագենար, իմ սիրոյս համար ապտակեցար, թքով լցուած անշքացար: Ո՛վ գեղեցիկդ յորդիս մարդկան, ինչպէս ողորմելի կերպարանք մտեր ես:

Վաղաչեմ, ո՛վ ցաւագին Փրկիչ իմ, սուրբ չարչարանացդ արդեամբը շնորհք տուր ինձի. փշով պսակուելուդ համար՝ մտքէս ամէն չար խորհուրդները մաքրէ ու զօրութիւն տուր ինձի, որ աս աշխարհքիս դառն ձախորդութիւններուն համբերեմ: Թքով ու գէշ խօսքերով նախատուելուդ համար՝ զիս պահէ, որ ուրիշներուն վրայ գէշ չխօսիմ, չբամբասեմ ու նախատական խօսքերուն սիրով տանիմ: Մաստիկ ձաղանացդ ու կարմիր ծիրանոյդ համար աստուածային շնորհքովդ

հոգւոյս մերկութիւնը ծածկէ. որով
քեզի հաճոյ ըլլամ. ամէն:

Երգ տեսուն Ներսիսի:

Ելից զօրէնսն Մովսեսի՝ զոր խօսեցաւ ի Սինայի. եկեր զգառն օրինակի եւ զբաղարջն ընդ եղեգին. զհինն ի նորս փոխելով, զստուերն ի լոյս ճշմարտելով. փոխան գառին ինքն գոլով, գառն Աստուծոյ նուիրելով:

Ընդ բաղարջին հաց անխմոր՝ ետ զմարմինն իւր զերկնաւոր. զկուսածինն անսերմնաւոր, զանապական եւ զհոգեւոր. ընդ ոչխարին արեան ուխտին՝ ետ մեղ զարիւն իւր ուխտ կրկին. եւ եղեգան գառնագունին՝ փոխան զվարս աստուածային:

Թագաւորն արարածոց՝ զհացն կենաց ետ քաղցելոց. եւ զբաժակն ուրախարար՝ որք յԱդամայ տրտմեցելոց. այս նոր ուխտ է իմոյ արեան՝

փոխան հնոյ ուխտին արեան. զոր յիշատակ իմ առնիցէք՝ մինչեւ եկից ես միւսանգամ:

Ժողովեալքս ի քէն հայցեմք՝ ընդ ժողովեալ մետասանին. որ զկենարարդ քո մարմին՝ բաշխեալ ետուր ընդ բաժակին. շնորհեա եւ մեղ Տէր ընդ նոսին հաղորդ լինել քում սեղանին. կենաց հացիդ յոր փափագիմք եւ ըմպելոյդ ում՝ ծարաւիմք:

Ի յընտրելոց աշակերտաց՝ Յուդաս մեկնեալ ի սուրբ գառանցն. զբարձող մեղաց զգառն Աստուծոյ՝ մատնէր ի մահ ընդ արծաթոյ. ի յընթրիսն հոգեւոր՝ մերձի ժպիրհն եւ նենգաւոր. ուտելով ընդ վարդապետն՝ յաճախէ զխարէս թիւն:

Լոյսն խօսէր աղերսալի՝ խաւարելոյն վասն դարձի. մի ոմն ի ձէնջ ասէ եղբարք՝ զիս մատնելոց է առ ի մահ. Պետրոս լուեալ զայն զարհու-

րէր, եւ ակնարկէր առ Յովհաննէս՝
հարցանել թէ ո՞վ իցէ՝ դաւաճա-
նող վարդապետին:

ԱՒԵՊ ՉՈՐԵՔԱՆԹԻ

Այոթը առ Յիսողո, որ յարմեայ
տանի զխաչն:

Ո՛րչափ մեծ եղաւ, Տէ՛ր իմ Յի-
սուս, Հրէից ըրած անգթութիւնը,
որ զքեզ անանկ խեղճ կերպարան-
քը խոթելէն ետքը, ամէնը միատեղ
սկսան աղաղակել. Խաչե՛ցէ՛. Խաչե՛ցէ՛:
Ո՛վ աստուածային արգարութիւն,
մէկն ալ չգտնուեցաւ, Փրկիչ իմ,
որ վրադ ի գութ շարժէր: Ո՛վ ան-
մեղ գառն Աստուծոյ, ձեռուրներդ
կապած, գլուխդ փշով պսակուած,
բովանդակ մարմինդ վէրքերով լե-
ցուած, վրադ ուժ չէր մնացեր, ահա
ծանր խաչ մըն ալ բերին ուսիդ
վրայ դրին: Գրկեցիր աս ալ սիրով,
Տէ՛ր իմ ողորմած, մեր մեղաց ծան-

րութիւնն անով վերցուցիր. եւ
ինչպէս որ կենաց փայտովն ամէնքս
ալ մեռանք մեղօք, անանկ ալ խա-
չին փայտովը զմեզ մահուանէ փր-
կեցիր: Բայց ամէն բանէն աւելի խաչ
եղան քեզի իմ մեղքերս, որ քրիս-
տոնեայ ըլլալովս՝ չատ անգամ չա-
րաչար կիրքերս կատարելու համար՝
Հրեաներէն ալ ապերախտ գտնուե-
ցայ, թող տուի որ դուն չարչա-
րուիս, անոնց պէս պոռացի. Երթայ
խաչուի Յիսուս. ես իմ կամքս կ'ու-
զեմ ընել: Ո՛հ ցաւագին Տէ՛ր, ան
ծանր խաչիդ տակէն մէյ մը ինծի
նայէ, քարացեալ սիրտս քու բոր-
բոքեալ սիրովդ շարժէ ու քաջած
սոսկալի ցաւերուդ զիս ալ մասնա-
կից ըրէ:

Խաչով գետինն ինկեր մնացեր
ես, զքեզ վեր վերցնող մը չկայ.
անգութ զննողները չուաններով
ասդին անդին կը քաշկուտեն, օգնե-

յու տեղ՝ կը զարնեն ու չըսած խօսքերնին չի մնար: Բայց դու ո՞վ համբերող Յիսուս, յիշելով իմ փրկութիւնս, մեծ սէրդ զքեզ գետնէն վերցուց. բայց ինչ օգուտ՝ որ նորէն մեծագոյն ցաւ մը առջիկ ելաւ: Տեսար ան բաղմութեան մէջ ամենասիրելի Մայրդ, անոր արտասուելից աչուքներուն նայելով՝ լսեցիր սրտիդ մէջ անոր ցաւագին ձայնը: Ա՛նխ սիրելի որդեակ իմ Յիսուս, կ'ըսէր սուրբ Աստուածածին. ո՞վ քաղցրիկ որդեակ, առ ինչ խեղճ կերպարանք մտեր ես, ինչ գէշութիւն ըրիր դու, որդեակ, որ վրադ խղճացող մը չի գտնուիր, զքեզ բռներ մեռցընելու կը տանին. ողորմէ, որդեակ, խեղճ մօրդ ողորմէ, խառնէ իմ կեանքս ալ քու կենացդ հետ: Աս ցաւդ, Տէր իմ, ամէն քաջածնեբէզ մեծ եղաւ. բայց աս ալ ինծի համար յանձն առիր, որպէս զի իմ յաւիտենական

դատապարտութեանս վճիռը ջնջես, վերցընես ու երկնաւոր Հայրդ ինծի հետ հաշտեցընես:

Ո՞վ Մայր ցաւագին սուրբ Աստուածածին, կ'աղաչեմ, այսօր դուն սրտիս ղեղձ ու ճշմարիտ ցաւ տուր, որ մեղքերուս վրայ լամ ողբամ, որոնցմով պատճառ եղայ ան դառն խաչն անմեղ Որդւոյդ Յիսուսի վրայ դնելու. շնորհք ու համբերութիւն պարգեւէ ինծի, որ իմ թեթեւ խաչերս առանց տրտնջելու եւ սիրով տանիմ:

Երգ տեսուն Ներսիսի:

Ինչամով սիրոյն յիւր սիրելեաց՝ զտրտմութիւնն փարատեաց. թացեալ պատառ տայ Յուդայի՝ նշաւակեալ զգողն մատնիչ. զոր առեալ եւ մերկացաւ՝ յաստուածային հոգւոյն շնորհաց. մատնեցաւ նախաջարին՝ ընդ մատնութեան վարդապետին:

Ծայրագոյն լուսոյն զրկեալ՝ խաւ-
արասէրն արտաքս ելեալ. Տէրն
յայտնէր լոյս եղելոցն՝ զգայթակղելն
ի գիշերի. Պետրոս խօսէր խրախու-
սելի եւ կշտամբէր հաւախօսի. զիւրն
յաշխարհէ զիօխիլն ասէր եւ զգա-
լուստ Հոգւոյն պատմէր:

Աեդրոնեան յայնկոյս ձորոյն՝ ի
վերնատունն ել խորհրդոյն. եմուտ
պարտեղ ընդ պարտիզի, եմոյժ զԱ-
դամ յԱգին դրախտին. մոռցես եւ
զմեղ Տէր ընդ նմին՝ ուստի հաներ
նախ զառաջինն. զի ժառանգել
զհայրենին՝ արժանացուք մէք վե-
րըստին:

Հոգայր զկրիցն տրամաբար՝ ե-
րիւքն եղեալ առանձնաբար. փրկել
զաշխարհս հոգիս յօժար, բայց է
բնութիւն մարմնոյս տկար. ոչ ոմն
ուժեղ եւ զօրաւոր, եւ ոմն անզօր
վտանգաւոր. այլ մի եւ նոյն գոյ
միաւոր՝ կրէր զկիրսն կամաւոր:

Չայնիւ մաղթէր աղօթական՝ վասն
իմ առ Հայր իւր էական. ծուներ
դնէր խոնարհական, որում կրկնի
ծուներ ամենայն. եթէ փրկիլ մարդ-
կան հնար է՝ առանց մահու իմ որ
գրեալ է, բաժակ մահուս յինէն
անցցէ, ոչ իմ կամաւ այլ քոյդ եսցէ:

Ղօղեալ յերկիւղ քրտանցն հոս-
ման՝ ոլոռնաձեւ կայլակ վիժման. ի
զօրանալ հրեշտակ մերձեալ՝ զօրի-
նական գիրն լցեալ. զի կատարեալ
էառ զբնութիւն՝ Աստուածն Բան
զմարդկութեան. պարտ էր զերկիւղ
եւ զտրամութիւն՝ յիւրումն կրել
անօրէնութիւն:

ԱՆԵԳ ՀԻՆԳՂԱՅԹԻ

Ի յիշատակ ոտնդոռոյի եւ սրբոյ Հա-
ղորդոյթեան:

Այնչափ մեծ եղաւ սէրդ, Տէր
իմ եւ փրկիչ իմ Յիսուս, որ ետքի

իրիկունն առաքեալներէդ բաժնուելու ատեն՝ սիրտդ լեցուած սկսար զերենք մտիթարել, եւ անճառելի խոնարհութեամբդ ուղեցիր ոտուընին լուանալ, որ դրսի մաքրութեամբը հոգւոյն աղտեղութիւնը մաքրես ու իրենց խոնարհութեան օրինակ տաս: Ո՛վ անհասանելի խոնարհութիւն Յիսուսիդ. երկինքը սերովբէներն ու քերովբէները քեզի կը սպասաւորէին. այսօր վերնատունը խոնարհեալ առաքելոց ոտքը լուացիր: Ա՛յաղաչեմ քեզի, գթած Տէր, որ առաքելոց բարեխօսութեամբն այսօր իմ մեղքերուս աղտեղութիւնը լուաս, եւ խոնարհութեան շնորհք ալ տաս, որ հպարտութեանս յաղթեմ ու քեզի նմանող ըլլամ:

Բայց աւելի մեծ ու անհուն սէր ցուցուցիր, Տէր իմ եւ Աստուած Յիսուս, եւ անպատմելի շնորհք ու

սքանչելիք, որ բոլոր երկնայինք զամացան մնացին: Ո՛վ մարդասէր Յիսուս, չմոռցուելու յիշատակ մը թողուցիր մեզի, որպէս զի միշտ մեզի հետ ըլլաս ու յաւիտեան մեզմէ չբաժնուիս. քու անմահարար մարմինդ մեր հոգւոյն կերակուր ըրիր, եւ աս ամենասուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը հաստատելով՝ այսօր քու աստուածային ձեռքովդ առաքեալներուն բաշխեցիր: Ասկից մեծ ինչ բան կրնայիր ընել մեզի, ով քաղցր Յիսուս. քեզմէ աւելի ինչ կրնայիր մեզի պարգեւել:

Գիտեմ, Փրկիչ իմ, որ շատ անգամ իմ սիրտս եկած ես. բայց ես զքեզ արժանաւորապէս չեմ ընդունած: Հիմա կը պաղատեմ քեզի, Տէր իմ, որ այսօր իմ սրտիս վերնատունը շնորհքներովդ մաքրես ու զարդարես, եւ զիս անարժանս ալ սուրբ առաքելոց հետ քու սեղանիդ հա-

զորդ ընես: Տուր ինձի ան հրեշտակային կենաց հացը, որուն սրտանց կը փափագիմ. խմցուր ծարուած հոգւոյս անմահարար փրկութեան բաժակը, որ քու սիրովդ զմայլիմ: Տպաւորէ սրտիս մէջ քու վշտագին չարչարանացդ յիշատակը, որ աս սուրբ խորհրդեան մէջ մեզի յիշելիք թողուցիր: Թող մի տար, Տէր, որ Ղբեղ սրտիս մէջ ընդունելէն ետքը՝ սատանան իր չար հնարքներովը զիս մեղք խօթէ ու Յուդային պէս Ղբեղ իմ Փրկիչս մեղօք վաճառել տայ: Ո՛վ սրբութիւն սրբոց, Ղբեղ բոլոր երկինք չեն կրնար տանիլ, հրեշտակները կը սարսափին, սակայն եւ այնպէս արժանի ըրիր զիս ասանկ մեծագոյն պարգեւի. խոնարհութեամբ եկուր, Տէր իմ, սրտիս վերնատունը բազմէ, երկնաւոր Հայրդ ալ հետդ բեր, որ միշտ սրտիս մէջ բնակիք, եւ ես ալ ի ձեզ բնակե-

լով շնորհօք՝ յաւիտեանս յաւիտենից ձեզի հետ միանամ. ամէն:

Երգ Յեսուն Ներսիսի:

Ճառագայթ փառաց էին՝ որ ըստ բնութեանս մարդկային, տագնապեցար ի գիշերին՝ աղօթելով առ Հայր յերկինս. ծագեա ի մեզ զոյսդ երկնային եւ փարատեա զերկիւղ չարին. մասունք հոգւոց մեր եւ մարմին՝ յերկիւղ քո սուրբ բեւեռեսցին:

Մերձեալ Յուդաս՝ որ մատնելոց, հանդերձ դասուն Փարիսեցոց. անկան նման ստորանկելոց՝ որք յաւիտեան չեն կանգնելոց. Յուդաս նենգաւ համբուրելով՝ առիթ մահու նշան տալով. փոխան սիրոյ զնա մատնելով՝ չար ընդ բարւոյ վճարելով:

Յայնժամ առ գութ սիրոյն Պետրոս՝ զճառային անուն Մաղքոս. եհատ սուսերը զականջն աջոյ՝ որ ոչ լուաւ Տեառն իւրոյ. իսկ Տէրն մեր

արագապէս՝ յունկն մերձեալ բժըշկապէս, առողջացոյց աստուածապէս՝ զոր ոչ տեսին կուրացն հանդէս:

Նոր հօտին փոքու ցրուեալ՝ քանզի զՏովիւն քաջ հարեալ. Պետրոս միայն ըզհետ երթեալ՝ ի յաղջկանէ վիմին շարժեալ. նշանակեալ հաւն խօսէր՝ առ ի Պետրոս Տէրն ակնարկէր. զբանն յիշէր դառն արտասուէր՝ ի գլորմանէն դարձեալ կանգնէր:

Շնորհեալ վիմին եկեղեցւոյ՝ զոր պահեցեր ի հոսելոյ, եւ կանգնեցեր ի գլորելոյ՝ վասն սրտին արտասուելոյ. կանգնեա եւ զիս Տէր ընդ նմին՝ ի գլորմանէ սայթաքողին. տալով աչացս յորդ արտասուս եւ ջուր նման ծովու գլխոյս:

Ո՛վ կամաւ զանկապելին՝ կապեալ զձեռսն արձակողին. ի յապարանսն տանէին՝ Վայիափայ եւ Անային. ծառայն զերեսն այն ապտակէր՝ յորմէ

սրովէն թեւաքօղէր. թուք արձակեալ պիղծ բերանով՝ յայն որ կուրին լոյս ծագեաց թքովն:

ԱԽԵԳ՝ ՌԻՐԵԱԹ

Այոթն առ խաչելեալն ֆրիստոս:

Հայր երկնաւոր, նայէ երկինքէն հաշտ ակամբ աս սուրբ պատարագին, որ Միածին Որդիդ դառն խաչին վրայ կը մատուցանէ քեզի իմ մեղացս համար: Անցուր վրայէս արգար բարկութիւնդ՝ անոր խեղճութեան վրայ գթալով: Տես, գորովագութ Հայր, սիրելի Որդւոյդ պատմութեանն առիւններու մէջ թաթխուած, տես մէկհատիկ Որդիդ խաչին վրայ բարձրացեր, ձեռունքներէն ոտունքներէն գամուեր է. անոր սուրբ արեան ձայնն առ քեզ կ'աղաղակէ ու մեղքերուս թողութիւն կը խնդրէ. Հայր, Լոյս Դոյս: Ո՛վ Հայր իմ, թող աս մեղաւոր հոգւոյն յանցանքները. ես

անոր տեղն այնչափ չարչարանք քաշեցի, խաչին վրայ գամուեցայ ու բոլոր արիւնս թափեցի անոր փրկութեան համար. Հայր, Խոյ Դոցս:

Ասինչ գթած սիրտ է, խաչելեալ Տէր իմ Յիսուս, որ ան սաստիկ ցաւերուդ մէջ զիս կը հոգաս: Ո՛վ քաղցր Փրկիչ իմ, խաչին վրայ մերկ ողորմելի կախուեր ես, թշնամիներդ չորս դիդ առեր են: Սիրելի Մօրմէդ ուրիշ միտթարանք մը չունիս. բայց ինչ օգուտ, որ ան ալ խաչիդ տակ կեցեր կու լայ: Ծարաւի եմ կը կանչես խաչէն. լեղւով խառնած քացախ կու տան բերանդ: Երկնաւոր Հօրդ կ'աղաղակես. Ասորո՞ւմ է՞, Ասորո՞ւմ է՞, ընդէ՞ր Խոյեր զիս. ան ալ ձայնդ չի լսեր: Ղախ ցաւագին Փրկիչ իմ Յիսուս, երկնի եւ երկրի մէջ չորս գամեն կախուեր կեցեր ես. եւ գթացող սիրտ մը չիդ տնուիր: Քարերը կը պատռտին, արեգակը

լոյսը կը գոցէ, լուսինը կը խաւարի ու երկիրն ի հիմանց կը շարժի. միայն իմ քարացեալ սիրտս ասանկ անղեղջ մնացեր է. ես եմ ան ապառաժ սիրտն՝ որ կը տեսնեմ զքեզ մեղացս համար արեան մէջ թաթխուած, եւ գոնէ քեզի ցաւակից չեմ ըլլար:

Ահա հիմայ խաչիդ պլլուած՝ կու լամ կը կանչեմ. ո՛վ վասն իմ խաչեցեալ Փրկիչ, առ աս աչուրնեւրուս թափած արցունքը, որուն քու սիրտդ ծարաւի է. եւ այսօր սրտիս ճշմարիտ զեղջը տեսնելդ՝ անտանելի ցաւերուդ փոքր միտթարանք ըլլայ: Ո՛վ ցաւագին Տէր, տուր ինձի ետքի օրհնութիւնդ. հինգ սուրբ վերքերէդ վաղցուր վրաս երկնային շնորհքներ ու ողորմութիւն. բայց վայ ինձ, Յիսուս իմ, դուն գլուխդ վար ծուեր մեռեր ես:

Ո՛վ մեռեալ Աստուած իմ Յի-

սուս, ահա օր թողութեան, ահա
ողորմութեան ամիս. քու բազ-
կատարած բազումը կը դիմեմ ու
վերաւորեալ սրտիդ մէջ կ'ապաւ-
նիմ: Մի բաժներ զիս սրտիդ մէ-
ջէն, Տէր, որ խաչին վրայ թափած
անգին արեամբդ փրկեցիր:

Ո՛վ փայտ փրկութեան, ինչպէս
սիրտս կը ճմլես. քու անբարբառ
ձայնդ սրտիս ներսի դին կը թափ-
անցէ: Գեղմէ կը բաշխի ու կը տա-
րածուի ամէն քրիստոնէից շնորհք,
համբերութիւն, քաջալերութիւն,
մոխթարութիւն, սէր ու սրբութիւն.
անոր համար սրտանց քեզի կը փաթ-
թուիմ, քու վրադ Յիսուսին քաջած-
ջարջարանքները թող սիրտս տապառ-
րին, որ Յիսուսիս հետ խաչին վրայ
ապրիմ ու մեռնիմ. ամէն:

Երգ Տեսողն Ներսիսի:

Չար կապանաց մարդկան լուծիչ,
որ կապեցար ընդ կապելոյն. զիս
արձակեա յինքնակապէս՝ մեղաց
կապից դժոխայնոյն. որ ընդ մեղօք
պարտաւորին՝ կացեր անմեղդ ի
յատենին. յորժամ փառօք դաս
հայրենին՝ մի դատեսցես զիս ընդ
նմին:

Պատկառանք հինն Ադամայ՝ որ
ձաղեցար վասն նորա. ջնջեա զամօթ
մեղաց լըբին՝ որով զերեսս իմ ծած-
կեցին. որ ներեցեր չար ծառային՝
ածեալ ձեռօք քեզ ապտակին. հար
ուժգնակի զգէմն չարին, որպէս եւ
զիս եհար ուժգին:

Ջահն լուսոյ յառաւօտին՝ ի
յուրբաթու հնոյ զատկին. կայր
առաջի դատաւորին, ծառայն նստէր
ի յատենին. ի հարցանել Պիղատոսի՝
Տէրն ոչ առնէր պատասխանի. զի

կանխասաց Գիրն լցցի, եղէ ես մարդ,
որ ոչ խօսի:

Ռամկական դասք զինուորաց՝ ար-
կին հանդերձ նախատանաց, այնմ
որոյ զգեստն է լոյս փառաց՝ իբրեւ
զօթոց զինքեամբ արկած. ի ծունր
իջեալ կատակէին, զգլուխն եղե-
գամբ հարկանէին, պսակ ի փշոց
բոլորէին՝ զփուշ մեղացն բարձողին:

Սոսկալին սերովբէից՝ բառնայր
ինքեամբ զփայտ խաչին. մինչ ի
տեղի Գողգոթային՝ յորում եգեալ
մարդն առաջին. ետուն ըմպել գինի
զմոսեալ եւ կերակուր լեղեաւ
խառնեալ. որով զպողոյն դառն
ճաշակ՝ փոխեաց մեղ քաղցր եւ
ախորժակ:

Վերնականքն զարհուրեալ՝ տեսին
զՏէրն մերկացեալ. եւ զհանդերձսն
բաժանեալ՝ պատմութեանին վիճակ
արկեալ. զձեռսն եւ զոտսն ծա-
կեցին՝ ըստ յայտնապէս դաւթեան

ձայնին. ընդ փայտ խաչին բեւեռե-
ցին՝ զմատուռնն որ գրեաց ի տախ-
տակին:

ԱՆԵԳ ԶԱՅԱԹ

Ի պատիւ Դատման ջեւուն:

Սուրբ Աստուածածին, ինչ տրտ-
մագին օր եղաւ այսօր քեզի համար,
որ մէկհատիկ սիրելի Որդիդ աչքիդ
առջին խիստ տանջանքներով մեռած
տեսնելէդ ետքը՝ խաչէն իջեցուցին,
գիրկդ տուին: Ո՛վ մայր ցաւագին,
ինչ սոսկալի ցաւ զգաց գլծած
սիրտդ, երբոր տեսար միակ Որդւոյդ
գլուխը փշերով ծածկուած, աչուը-
ները մթնցած, բերանը դոց, ձե-
ռուքները ոտուքները պատուտած,
եւ բովանդակ մարմնոյն վրայ ողջ տեղ
մը չէ մնացեր: Ողբալով ասանկ կը
կանչէիր. Վայ ինձ խեղճ մօրս, քաղ-
ցրիկ որդեակ, վայ ինձ. ո՛վ անմեղ
որդեակ, քու մարգասիրութիւնդ

զքեղ ուր հասցուց, մարդիկներուն այնչափ բարիք ընելու գ համար՝ զքեղ անողորմաբար խաչին վրայ մեռցուցին: Ո՛վ որդեակ, ո՛ւսկից գըտնեմ մէյ մ'ալ քեզի նման. առանց քեզի ինչպէս ապրիմ, ինչո՞վ սիրտս մխիթարեմ:

Բայց ես, ո՞վ Մայր վշտագին, քու ոտքդ ինկած՝ կ'աղաչեմ. թող տուր, Տիրամայր, թող տուր, որ ես լամ ողբամ իմ մեռեալ Փրկչիս վրայ, որ ես պատճառ եղայ անոր մահուանը. իմ մեղքերս զինքն աս խեղճութեան բերին: Այսօրուան ցաւերուդ ու սիրելի Որդւոյդ քաջած չարչարանաց համար ողորմէ ինձի. գին եմ Յիսուսի պատուական արեան, անոր համար իբրեւ քու որդւոյդ գթա իմ վրաս ու մասնակից ըրէ զիս ցաւերուդ: Մանաւանդ ան ետքի քաջած ցաւիդ, երբոր մեռեալ սիրելի Որդիդ գրկէդ առին ու գերեզմանը դրին:

Ո՛հ մեռեալ Փրկիչ իմ, սուրբ գերեզմանիդ վրայ ինկած՝ ցաւագին Մօրդ հետ կ'ուզեմ ողբալ: Ո՛վ անմահութեան պարգեւատու Տէր, ո՞վ արեգակդ արդարութեան, այսօր մեռեալ գերեզմանի մէջ թաղուերես. եւ ճառագայթդ փառաց չօր՝ երկրի մէջ ծածկուերես. ո՞վ ճշմարիտ ցնծութիւնդ երկնից, այսօր արարածք տրամութեամբ վրադ արցունք կը թափեն:

Ո՛վ մեռեալ Աստուած իմ Յիսուս Բրիստոս, աս օրս է օր թողութեան եւ գթութեան, մի զոկեր զիս քու շնորհքէդ: Այս Յիսուս իմ, բոլոր մարմնոյդ վէրքերէն ողորմութեան աղբիւրներ կը վազեն. մանաւանդ վիրաւորուած սիրտդ գթութիւն գթութիւն կ'աղաղակէ: Դուն փրկագործութեանդ անհուն արգիւնքը հոգւոյս պարգեւէ, որ անով քեզի յաւիտեան հաճոյ ըլլամ:

Երգ տեսուն Ներսիսի :

Տարածեալ ձեռք ընդ ձեռաց՝
ոտք ընդ ոտից ընթանալեաց. փայտ
ընդ փայտի դառն պտղոյ՝ կեանք ընդ
մահու փոխարկելով. ի մէջ երկուց
անօրինաց՝ կայր մերկացեալ տուողն
օրինաց. զոր ոչ տեսին աչքն կու-
րաց՝ բաց ի միոյն աւազակաց :

Բոպէից արեգականն՝ զտիւն արար
գիշերանման. զստուերն քող արկ
մերկութեանն՝ զի մի տեսցէ ակն
անարժան. ի միջօրեայն նսեմացաւ՝
յորժամ Ադամ մեղք մեռաւ. ի
յիններորդն ի լոյս դարձաւ՝ յորժամ
մահուամբ մահն լուծաւ :

Յօդէր արտօսը ցաւագին՝ Մայր
Տեսուն որ կայր մերձ առ խաչին.
յորժամ լսէր զծարաւին՝ բար-
բառելոյ իւր Միածնին. ետուն քա-
ցախ խառնեալ լեղն՝ այնմ որ բլղ-
խեաց գետ ՂԱդենի. եւ ի վիմէն

վտակ բարի՝ արբոյց տսճմին դառ-
նացողի :

Իիւծեալ յերրորդ ժամու օձին՝
զմիտս նախնւոյ մօրն Եւայի. ի վեցն
անկեալ մարդն առաջին՝ հաւանական
բանիւ նորին. ի սոյն ժամու Տէրն ի
խաչին՝ զի քաւեսցէ զմեղս նոցին.
եւ յորժամ եւ Ադամն հին՝ եդ
զաւաղակն ի մէջ գրախտին :

Փարելի բարբառ ընդ իմ՝ էլի էլի
առ Հայր գոչէր. զհոգին կամաւ Հօր
աւանդէր՝ զհոգիս մարդկան նոյն
ընծայէր. երկիր հիմամբ սասանեցաւ
եւ վարագոյրն ընդ մէջ հերձաւ.
վէմք ի յինքեանց պատառեցան եւ
գերեզմանք մահու բացան :

Քարոզի ի սքանչելեաց՝ Աստուած
մարմնով վասն իմ խաչեալ. մերով
բնութեամբս մեռանի՝ Աստուած ան-
մահ խոստովանի. կրկնավտակ կողին
աղբերբք՝ եկեղեցի իւր հաստատի.

ջրովն մաքրի, զարիւնն ըմպէ, զՈրդի
ընդ Հօր փառաւորէ:

Ի Տ Օ Ն Ի Զ Ա Տ Կ Ի Ն

Առաջին օր:

Փառք հրաշալի յարութեան քո,
Տէր իմ Յիսուս Բրիստոս, որ քու
ամենակարող զօրութեամբդ գե-
րեզմանին արդելքը մեկդի ընելով՝
աստուածային ձրիւք զարդարուած
ու փառաւորեալ մարմնով յարու-
թիւն առիր. եւ յաղթական մա-
հաւամբդ զմեզ յաւիտենական մա-
հաւընէ ազատեցիր: Ո՛վ մարդասէր
Փրկիչ իմ, ծագէ մաքիս մէջ սուրբ
յարութեանդ լոյսը. մեղք մեռած
հոգւոյս՝ որ իր չար սովորութիւն-
ներուն տակը թաղուած է, դուն
այսօր յարութիւն պարգեւէ. մեղաց
գիշերուան մթութիւնը՝ որ չորս գիս
պաշարեր է, դուն փարատէ ու լու-
սաւորէ:

Իւզարեր սուրբ կանանց հետ
կենսատու գերեզմանդ կը գիմեմ,
եւ անուշահոտ խունկի տեղ՝ իմ
անարժան աղօթքս քեզի կը մատու-
ցանեմ: Մագդաղենացւոյն պէս բաղ-
ձալի Փրկիչդ լալով կը փնտռեմ:
Բարձր շէնքն է՛ ի գերեշնչան աստի, ե-
ւ գերեմն Կուր Երեմ շնորհ: Ա՛յն Տէր,
քանի որ չէի մեղանչեր, զքեզ սըր-
տիս գերեզմանին մէջ ունէի. երբոր
ապերախտութեամբ քեզի գէմ մե-
ղանչեցի, դուն ալ զիս սրբարար
շնորհքէդ զրկելով՝ սրտիս մէջէն
հեռացար գացիր:

Աս սուրբ Զատիկին օրը կը բաղ-
ձամ սուրբ Հաղորդութեամբ զքեզ
նորէն սիրտս բերել ու սուրբ յա-
րութեանդ պտուղը վայելել. բայց
կ'աղաչեմ, Տէր, իմ անարժանու-
թեանս համար զիս չզրկես՝ ըսելով.
Մէ՛ Դեռնէս, Ես: Նայէ՛ք թութեամբդ
սրտիս փափաքին, եռանդ ու շնորհք

սուր ինծի. հալածէ հոգւոյս թշնամիները: Թէեւ սրտիս դռները գոց ըլլան, դուն աստուածային զօրութեամբ վանէ ամէն արգելքը. ինչպէս որ դռները գոց վերնատունը մտար, ուր առաքեալները ժողոված էին եւ ըսէ հոգւոյս. Խաղաղութիւն ընդ +եւ:

Զարաիսն:

Այսօր յարեաւ ի մեռելոց փեսայն անմահ եւ երկնաւոր. քեզ աւետիք խնդութեան, հարսն ի յերկրէ եկեղեցի. օրհնեա ի ձայն ցնծութեան զԱստուած քո Սիրմն: Այսօր զատիկ մեր զենմամբ Բրիստոսի. արասցուք տօն ցնծութեամբ, նորոգեալք ի հնութենէ մեղաց ասելով. Բրիստոս յարեաւ ի մեռելոց:

Երկրորդ օր:

Իարեգութ Փրկիչ իմ, երբոր թաղուեցար նոր գերեզմանին մէջ,

հոգիդ իջաւ լիմպոսը՝ արդար հոգիներն ան մութ բանտէն ազատելու համար: Եւ ետքը այնչափ անթիւ սուրբ նահապետները քեզի հետ մեկտեղ բերելով՝ եկար դարձեալ գերեզմանը, եւ անոր կնիքն ու քարերը խորտակելով՝ աստուածապէս յարութիւն առին: Ա՛յ ուրախանամ ես ալ քանի որ աս փառաւոր յաւրութեան յիշատակը միտքս կը բերեմ. ինչպէս որ կը սորվեցընէ ինծի սուրբ կաթողիկէ եկեղեցին: Ա՛յնչափ մեծ հանդէս էր տեսնել այնչափ երանելի նահապետներուն ու մարգարէներուն հոգիները, որոնց մէջ դուն ալ քու փառաւորեալ մարմնովդ արեգակի պէս կը փայլէիր, որուն մարմնաւոր աչուրներ չեն դիմանար:

Ե՛րբ պիտի ըլլայ, Տէր, որ զքեզ փառաւորեալ տեսնեմ, ու հրեշտակներուն հետ մեկտեղ փառաբանեմ: Ե՛րբ պիտի կարող ըլլամ ես ալ

ան երջանիկ դասին մէջ գտնուիլ, ուր որ են նահապետներն ու մարգարէները եւ երկնից ամէն սուրբերը, բոլոր հրեշտակաց ու հրեշտակապետաց գունդերը, եւ անոնց ձայնակից ըլլալ: Ե՛րբ պիտի գայ ան ատենը, որ զքեզ մեր մարմնովը փառաւորեալ պայծառացեալ տեսնելու արժանի պիտի ըլլամ: Բայց քանի որ զըկուած եմ, Տէր, երջանիկ արքայութենէդ, գոնէ ինծի շնորհք տուր, որ քաղցրանայ հոգւոյս զքեզ փառաբանելը, յիշելով փառաւոր տնօրէնութիւններդ եւ մանաւանդ սուրբ յարութեանդ յիշատակը: Եւրանի թէ ամէն աշխարհք ու ամէն ազգեր անդադար զքեզ փառաբանէին. ինչու որ քեզի կը վայլէ փառք եւ պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Այլ աղօթք վստմ մոռեցոց:

Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս, այնչափ անսահման է արեանդ գինը, որ չէ թէ միայն կենդանի եղողներուն մեղքերը կը ջնջէ, հապանաեւ մեռնողներուն մեղաց պատիժներն ալ կը քաւէ: Դուն մեղի խրատ տուիր, որ մեր ոսոխին հետ հաշտուելու նայինք ու մեր պարտքը վճարենք, քանի որ ճամբան ենք. չըլլայ թէ դատաւորին ձեռքը մատնուինք ու բանտ դրուինք, ուսկից դժուար է ազատիլը: Բայց շատերն աստուածային արդարութեան ունեցած պարտքը չվճարելով մեռած են. հիմա մենք կենդանիքս կ'աղաչենք, որ ան հողիներուն պատիժը թեթեւցընես: Կաթեցուր անոնց վրայ պատուական արեանդ մէկ կաթիլը՝ որ բաւական է իրենց մեղքերն ու պատիժը քաւելու:

Մանաւանդ սուրբ պատարագին նուէրը, զոր քահանան կը մատուցանէ անոնց հոգւոյն համար, մասնաւորապէս յիշեցընէ ան հոգիները, որոնք երկայն ատեն մեծ տանջանաց մէջ են. իրենց մեղաց թողութիւն ու ազատութիւն շնորհէ։ Տէր իմ բաղմագութ, քու արեանդ գինն է մեր ննջեցելոց հոգիները, քու արեանդ գինը մի գատապարտեր. ձեռացդ ստեղծուածներն են, քու ստեղծուածդ երեսէ մի ձգեր։ Ողորմէ ինծի ալ ու թողութիւն տուր իմ մեղացս. որպէս զի գատաստանին օրն ազատիմ ան սոսկալի տանջանքներէն։

Յարակում։

Իւանդ Աստուած երեւեալ մարմնով յերկրի քահանայապետ ճըշմարիտ. որ ի վերայ խաչին պատարագեալ բարձօղ մեղաց գառն անարատ, աղաչեմք զքեզ յիշեալ զհո-

գիս ննջեցելոց մերոց եւ հանգո ի քում արքայութեան։

Երրորդ օր։

Ո՛վ բարեգութ Տէր եւ Փրկիչ, հազար շնորհակալութիւն կը մատուցանեմ անսահման գթութեանդ, որ զիս գառն չարչարանքներովդ ու մահուամբդ փրկեցիր չար թշնամւոյն ձեռքէն։ Երբոր Տէր իմ, խաչին վրայ մեռար, ամէն արարածք տըրտմութեամբ զքեզ կ'ողբային. իսկ սուրբ յարութեանդ աւետիքը լսելով՝ նոր ուրախութեամբ մտիթարուեցան։

Լուսապայծառ հրեշտակները սուրբ գերեզմանիդ չորս դին բոլորած ցնծութեամբ կը կանչեն. Ձէսս, այլ յաբէս։ Երջանիկ Կոյս Աստուածամայրն անպատմելի խնդութեամբ սիրտը լցուած՝ զքեզ յաբուցեալ միածին Որդիդ կը բարեւէ

գոչելով. Զարնէ՛ք, խնայե՛ք. շարնէ՛ք,
սպասե՛ք. եւ օրհնո՛ւնէա՛մք: Սուրբ ա-
ռաքեալներն ու իւզաբեր կանայք
բոլոր աշխարհքիս աւետիս կու տան.
Թէ արդարեւ յարեա՛ւ Տէր: Ո՛հ Տէր,
իմ հոգիս ալ սուրբ յարութեանդ
կը փափաքի ու ցանկալի տեսող-
մեծ կարօտ ունի. ասանկ շնորհաց
օր մը իմ աղաչանքս ալ լսէ:

Եւս ճշմարիտ ֆրիստոս, ծագէ
այսօր սրտիս մէջ հրաշափառ յա-
րութեանդ լոյսը. մի՛ զրկեր սիրող
հոգիս մեծամեծ պարգեւներէդ, որ
յարութենէդ ետքը շատերուն բաշ-
խեցիր: Աւելցուր հաւատքս, հաս-
տատէ յոյսս ու բորբոքէ սրտիս մէջ
ճշմարիտ սէրդ, որ տուած երանու-
թեանդ արժանի ըլլամ: Յուցուր
հոգւոյս ան սուրբ վէրքերդ, որ ա-
մէն մէկն արքայութեան մէջ արե-
գակի պէս կը փայլին, որ մեծ փափա-
գով առանց կշտանալու պագնեմ

ու անոնցմով զմայլիմ: Բաց, Տէր, հո-
գւոյս աչուքները, որ զքեզ բարերար
փրկիչս ճանչնամ եւ արժանապէս
օրհնեմ ու գովեմ. ամէն:

Երարակում:

Այսօր հրեշտակք ի բարձունս
ուրախանան ընդ մարդկան. որք ի-
ջեալ ի յերկնից տան աւետիս աշ-
խարհի. ցնծացէք այսօր ֆրիստոս
յարեաւ ի մեռելոց:

Ի ՏՕՆԻ ԱԻԵՏՄԱՆ

Ո՛վ ամենասուրբ Մարիամ, ո՛վ
ամենախոնարհ կոյս, մեծագոյն սըր-
բութեանդ ու մաքրութեանդ հա-
մար այնչափ հաճոյ եղար Աստուծոյ
առջեւ, որ մինչեւ զքեզ իրեն Մայր
ընտրեց ու բոլոր երկնի եւ երկրի
թագուհի ըրաւ: Մեծապէս կ'ուրա-
խանամ, սուրբ Աստուածածին, տես-
նելով զքեզ այսօր աստուածամայ-

բութեան գերագոյն շնորհքին ար-
ժանի եղած. որ միածին Որդին Աս-
տուծոյ երկինքը թողուցեր ու անա-
պական արդանդիդ մէջ քու արիւ-
նէդ իրեն մարմին առեր, մարդ ե-
ղեր է ինծի համար: Հոգին սուրբ
բողոքովին վրագ ինչաւ ու անոր
շնորհքը քեզին հովանի եղաւ: Հայրն
երկնաւոր զքեզ իրեն սիրելի գուստր
ընտրեց. իսկ Որդին Աստուծոյ բո-
վանդակ ի քեզ ու քուկդ եղաւ:

Խոնարհութեամբ առջիդ ինկած
կ'ողջունեմ զքեզ Գաբրիէլ հրեշ-
տակապետին հետ: Ողջոյն ընդ քեզ
Այս Մարիամ, լի շնորհք: Ո՛վ Մայր
Աստուծոյ, որչափ որ անարժան ըլ-
լամ շնորհքիդ, ասանկ ուրախալի
օր մը զիս մի մերժեր ողորմութենէդ:
Այս գթած, մարմնաւոր իշխաններն
իրենց իշխանութեան հասած օրեր-
նին բանաթի մէջ եղողները կ'արձա-
կեն, մահապարտներուն կը ներեն:

Իսկ դուն հզօր Թագուհի երկնից
եւ հրեշտակաց, աստուածամայրու-
թեան շնորհաց աթոռը նստած՝ պի-
տի չողորմիս ինծի: Չարաչար մեղքե-
րովս սատանային գերի ինկայ ու Աս-
տուծոյ արդար վճռովն ի մահ դատա-
պարտուեցայ. դուն այսօր աստուա-
ծամայրութեան իշխանութեամբդ
երկընցուր վրաս ողորմած ձեռքդ եւ
ազատելով զիս գերութենէ՝ ընդու-
նէ քեզի մշտնջենաւոր ու հաւատա-
րիմ ծառայ: Ո՛վ Այս լի շնորհք,
լեցուր սիրտս պէսպէս շնորհքներով.
ինչու որ չէ թէ միայն իմ կորսնցու-
ցած շնորհքս դուն գտար, հապա
նոյն իսկ բովանդակ շնորհաց Տէրն
ու գանձը քու քովդ է:

Ուրախ լեր, Այս անարատ, որ բո-
լոր ստեղծուածներու մէջ դուն մի-
այն Մայր Աստուծոյ ընտրեցար: Ու-
րախ լեր, սուրբ Աստուածածին, որ
այսօր Որդին Աստուծոյ երկինքէն վար

ինչաւ ու քու մաքուր արգանդիդ
մէջ բնակեցաւ: Ուրախ լեր, երջանիկ
Մարիամ, որ ամենասուրբ Երրոր-
դութիւնն զքեզ անանկ գերազանց
շնորհքներով զարդարեց, որ սերով-
բէններն ու քերովբէններն իսկ երանի
կու տան քեզի: Ուրախ լեր, բեր-
կրեալ կոյս Մարիամ, որ իբրեւ ա-
ռաւօտ պայծառ ծագեցար երկիրս,
եւ գիշերուան տրամութեան խաւարը
փարատելով՝ ամենուն սիրտն ուրա-
խութեամբ լեցուցիր. անոր համար
օրհնեալ ես դու յաւիտեանս, ամէն:

Յարսկում:

Խորհուրդն անձառ ծածկեալն
յազգաց եւ յաւիտեանց. յայտնեցաւ
իջմամբ հրեշտակապետին պսօր առ
Կոյսն Մարիամ. զոր առ Տէր ունիմք
բարեխօս վասն անձանց մերոց:

Ի ՏՕՒՆ ՀԱՄԱՐԱՐՄԱՆ

Տէր իմ, դուն խոստացար որ մեզ-
մէ ամենեւին չես բաժնուիր. եւ թէ
մինչեւ որ երկինք չերթաս, միտիժա-
րիչ Հոգին չեգար: Անոր համար
թէ պէտ մարմնաւոր տեսլեամբ մեզ-
մէ հեռացար, բայց կաթուղիկէ եկե-
ղեցին ուրախութեան տօն կը կա-
տարէ, Հոգւոյն սրբոյ միտիժարական
շնորհքը վայելելով: Ա՛յաղաչեմ, բա-
րերար Փրկիչ, որ իզմէ ալ ՀՏեռա-
նաս. չըլլայ թէ իմ մեղքերս ու չար
ախտերս իմ ու քու մէջդ ամպի պէս
կնալով՝ զքեզ իզմէ զատեն: Միտի-
թարիչ Հոգիդ միշտ ինծի հետ ըւ-
լայ. սուրբ աղգեցութիւններդ զիս
միշտ միտիժարեն ու լուսաւորեն:
Ամէն բարի տուրքերն ու ամէն կա-
տարեալ պարգեւները վերէն քեզմէ
կու գան: Դուն անոր համար վեր ե-
լար բարձրացար, որ մեզի աւելի օգ-

ներս, մանաւանդ ինծի՝ որ ամէն երկնաւոր օգնութեան կարօտ եմ:

Այսօր աշկերտներդ առիր Ձիթենեաց լեռն ելար. մխիթարական խօսքերով անոնց սիրտ տալէն ետքը՝ ամենասուրբ ձեռքովդ զիրենք օրհնեցիր: Ինչ ուրախութիւն ունեցան առաքեալք, երբոր զքեզ տեսան, որ աստուածային փառօք երկինք կը վերանայիր. ինչ խնդութիւն էր զքեզ տեսնելը, որ այնչափ նահապետներու եւ մարգարէներու հոգիներով ու բիւրաւոր հրեշտակներու գնդերով երկինք կը համբառնայիր:

Այս Տէր իմ Յիսուս, հոգիս տըրտում տխուր մնացեր է միշտ աս երկրիս վրայ եւ զքեզ բաղձալի Փրկիչդ կ'ուզէ. գոնէ, Տէր, ասանկ շնորհաց օր մը խաչակնքէ վրաս երկինքէն օրհնեալ ձեռքդ. տուր ինծի ալ առաքեալներուդ տուած օրհնութիւնդ: Գիտեմ, Տէր, որ զմեզ

որք չես թողուր. կ'երթաս քու հայրենիքդ, որպէս զի հոն մեզի համար տեղ պատրաստես ու անկէց ետքը իր ատենին զմեզ հոն կը կանչես. որպէս զի ուր որ դուն ես, մենք ալ քու ծառաներդ հոն ըլլանք: Ուստի ես ալ աս աշխարհքս մեծ փափաքով կը սպասեմ, որ զիս արժանի ընես անվախճան արքայութեանդ. ամէն:

Շարական:

Համբարձաւ Տէրն մեր Գրիստոս օրհնութեամբ ընդ ամպս երկնից. եւ առաքելոցն երկրպագեալ դարձան յերուսաղէմ, միաբանութեամբ վեր առաքէին զաղօթս:

Ի ՏՕՆԻ ՀՈԳԵԳԵԼՍՏԵՆՆ

Առաջին օր:

Սենդանարար սուրբ Հոգի, ինչպէս որ լուսաւոր լեզուի ձեւով առաքելոց վրայ իջար, անոնց միտքը

լուսաւորեցիր ու սրտերնին Աստուծոյ սիրով վառեցիր. անանկ ալ վառէ հիմակ իմ սիրտս. զօրացուր տկարութիւնս ու լուսաւորէ միտքս: Առաքեալները յառաջ քան քու գալուստդ, անանկ թանձրամիտ էին, մինչեւ շատ անգամ Քրիստոս զիրենք յանգիմանեց. բայց երբոր գունդերենք շնորհօք լուսաւորեցիր, ան ատեն իմացան՝ թէ ինչ է ժամանակաւորն ու յաւիտենական բարին: Այսօր լուսաւորէ իմ մտքիս թանձր խաւարն ալ, որ ճանչնայ աշխարհային ունայնութիւնը. արհամարհէ մարդկան նկատումը՝ որն որ մեծ բանի տեղ կը դնէ, եւ միայն երկնաւոր բարիքն ու առաքինութիւնը մեծ համարի:

Երբոր Քրիստոս պիտի մատնուէր, ամէն առաքեալները թողուցին ու փախան, եւ Պետրոս գլուխն առաքելոց իր երկնաւոր Վարդապետն

ուրացաւ. բայց երբոր քեզմով զօրացան, ան ատեն մեռնելու ալ բուրովին պատրաստ էին, նեղութիւններն ու հալածանքն ուրախութեան արժանի կը համարէին: Դուն նմանապէս զիս ալ շնորհքովդ փոխէ, որ գոնէ կարող ըլլամ համբերել, ինչ հիւանդութիւն, նեղութիւն կամ փորձանք որ վրաս գալու ըլլայ: Վերջապէս ինծի հոգեւոր կեանք շնորհէ, ինչու որ դուն ես մեր հոգին կենդանացնողը. ինչպէս որ մարմինս առանց հոգւոյ մեռած է, անանկ ալ հոգիս թէ որ զուրկ ըլլայ շնորհքէդ՝ հոգեւորապէս կը մեռնի. անոր համար բոլոր սրտանց կը բաղձամ զքեզ ընդունիլ, ինչպէս որ առաքեալներն ընդունեցան: Եկ, սուրբ Հոգի, մեղքերուս թողութիւն տուր, զանազան շնորհքներով զիս լեցուր. եւ արժանի ըրէ որ զքեզ Հօր Աստուծոյ ու Միածին Որդւոյն

հետ փառաւորեմ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Շարակում:

Աղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց՝
Հոգիդ իջեալ ի բարձանց, զանա-
պական պարգեւս քո բաժանեցեր
յառաքեալսն:

Երկրորդ օր:

Ո՛վ շնորհաբաշխ սուրբ Հոգի,
դուն քաղցր մխիթարիչ տրտում
հոգիներուն. դուն գթած բժիշկ
վիրաւորուած սրտերուն. դուն ան-
վտանգ նաւահանգիստ ալէկոծելոց
աս աշխարհքիս ծովուն մէջ: Ե՛կ ո՛վ
խաղաղարար սրտիս, անհասանելի
շնորհքներովդ սրտիս մէջ խաղաղու-
թիւն ըրէ. եկ, ո՛վ սէրդ աստուա-
ծային, բորբոքէ սրտիս մէջ անշիջա-
նելի հուրը, որ մեղքերէս սրբուիմ.
լուսաւորէ խաւարս ու փորձու-

թեանց հովերը դուն վրայէս ցրուէ.
բարի խորհուրդներ ազդէ մտքիս,
հոգւոյս զօրութիւնները միայն քու
փառացդ համար ուղղէ, որով քեզի
արժանի ըլլամ:

Կը պաղատիմ քեզի, ո՛վ Աստուած
իմ սուրբ Հոգի, մէյմը պոյնելութիւն
ըրէ սրտիս, որ մկրտութեամբ աւա-
զանին շնորհաց զիս քեզի տաճար
պատրաստեցիր: Ո՛վ Տէր, թէպէտ
չունիմ սրտիս մէջ աստուածու-
թեանդ վայելուչ պատրաստած բնա-
կարան, որ առաքելոց պէս իմ վրաս
ալ իջնես ու միշտ հետս բնակիս.
բայց կը ջանամ ասկից ետքը շնոր-
հօքդ ամէն երկրաւոր եւ ունայն
բաներէ սիրտս հեռացընել ու սուրբ
գալստեանդ սպասել: Սէրդ ուրիշ
հասարեա յէս Աստուած, եւ շնորհք ուղիւ
շնորհքեա ի քեզի իմո՛ւ: Ո՛րչափ մե-
ղաւոր որ ըլլամ, որչափ անարժան որ
ըլլամ, մի միայն շնորհքդ բաւական

է զիս բոլորովին արդարացընելու:
Ո՛վ բարերար Տէր, այսօր հաղա-
րաւոր մարդկան մէկէն բաշխեցիր
շնորհքդ. ասանկ բարեբախտ օր մը
էս միայն անբախտ ու անարժան
պիտի գտնուիմ. ամէն շնորհաց աղ-
բեր մօտ ըլլալով՝ ծարաւի՞ ես
գառնամ:

Ո՛հ սուրբ Հոգիդ Աստուած,
տուր զքեզ բոլորովին ինծի, խմցուր
ծարուած հոգւոյս անմահարար բա-
ժակէդ. միշտ քու ցանկալի ներկայ-
ութիւնդ իզմէ անպակաս ըրէ եւ
առաջնորդէ արքայութեան ճամբան.
ամէն:

Թարսկան:

Անմահարար բաժակ հեղեալ
յերկնից սուրբ Հոգի. զոր արբին ի
վերնատանն դառք սուրբ առաքելոցն.
օրհնեալ ես սուրբ Հոգիդ ճշմարիտ:

Ի ՏՕՆԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ

Ո՛վ գանձապետ աստուածային
շնորհաց Կոյս Մարիամ, որչափ ան-
հասանելի շնորհաց արժանի եղար՝
Մայր Աստուծոյ ըլլալով, որ Աս-
տուած իր ողորմութիւնը քեզի յան-
ձնեց բոլորովին, որպէս զի ամենուն
առատութեամբ բաշխես: Մէկ ան-
գամ միայն այցելութեան երթալով
ազգականիդ՝ անբաւ շնորհք պար-
գեւեցիր. զսրբուհի Եղիսաբէթ
Հոգւով սրբով լեցուցիր, զսուրբ
Յովհաննէս արգանդի մէջ սրբեցիր,
բոլոր տունն երկնային օրհնութիւն-
ներով զարդարեցիր:

Ո՛վ Մայր ողորմութեան, երբ
պիտի իմ մեղաւոր հոգւոյս ալ այցե-
լութիւն մ'ընես, գաս տեսնաս խեղ-
ճութիւնս ու շնորհքներով զիս լե-
ցընես: Ստուգիւ գիտեմ, Տի՛րուհի,
որ գթած սիրտդ չի գիմանար, շուտ

մը կ'ողորմիս ինծի. ուրեմն մի ուշացըններ պցելու թիւնդ, իմ անարժանութեանս ու ապերախտութիւնս ներուս մի նայիր: Մասնաւոր շնորհք տուր երախտագիտութեան, որ ճանչնամ ըրած բարիքներդ, եւ սրբուհի Եղիսաբէթին պէս աղաղակեմ քեզի. Ուստի՞ է ինծի աս շնորհքները. ինչ մեծագոյն բարիք է ինծի եղածը, որ Մայրն Աստուծոյ ու Թագուհին երկնից իմ աղքատ սրտիս պցելու թիւն կ'ընէ ու Հոգւով սրբով զիս կը լեցընէ: Օրհնեալ ես ամէն արարածոց մէջ, քաղցրագուծ Մարիամ, եւ օրհնեալ ըլլայ սիրելի Աստուածորդիդ. որ զքեզ գերագոյն իշխանութեան ու փառաց հասցուց ու ասանկ ողորմած սիրտ տուաւ քեզի:

Բայց աւելի մեծագոյն շնորհք մը կը խնդրեմ քեզմէ, սուրբ Աստուածածին, մահուանս ատեն այց ել ինծի, ինչու որ շատ կարօտ եմ

ներկայութեանդ ան ետքի նեղութեան ատենը: Մայր ես իմ փրկութեանս, մայր ես երկնային դանձուցքու խնդրուածքդ պարապ չ'երթար, դուն բարեխօս եղիւր ինծի ու փրկէ զիս, գթած Տիրամայր. ամէն:

Շարական:

Մայր եւ Կոյս աղախին Քրիստոսի. որ բարեխօսդ ես միշտ աշխարհի. քեզ երանեն ամենայն ազիւնք:

Ի ՏՕՆԻ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ

Առաջին օր:

Ի՛նչ անպատմելի երջանկութեան արժանի եղան, Տէր իմ, ան երեք առաքեալները, որ Թաբոր լեռան վրայ քու աստուածութեանդ լոյսն իրենց յայտնեցիր. մինչեւ առաքեալները խելուընին կորսընցուցին ու չէին գիտեր ի՛նչ կը խօսէին: Եթէ

մարմնաւոր լոյս մը՝ որ փառաւորեալ մարմնէդ ծագեցաւ, անանկ սքանչելի ու զմայլելի եղաւ անոնց, որ ամէն բան մոռնալով՝ կը խնդրէին քեզմէ, որ միշտ հոն մնան. արդեօք ինչ պիտի ըլլաս, ո՞վ Աստուած իմ, դուն բոլորովին արքայութեան մէջ, եւ ինչ մեծ երանութիւն է զքեզ հոն տեսնելը:

Կ'աղաչեմ, Տէր իմ Յիսուս, լուսաւորէ այսօր անձառելի լուսովդ միտքս, որ սուրբ մտածութիւններով երկինք վերանայ ու հոգեւոր բաները սիրէ: Գիտեմ, Տէր, որ միտքս քանի որ երկրաւոր բաներու հետ է, չի կրնար հոգեւորին համեառնուլ, արքայութեան փափաքն ունենալ. անոր համար վառ է սիրտս երկնային սիրով, որ աս աշխարհքիս փառքը, պատիւն եւ ունայնութիւնը միտքս կուրացընելով իրեն չքաշէ: Ե՛րբ պիտ'որ ըլլայ, Տէր, որ սիրտս ամենեւ-

ին կարող չըլլայ քեզմէ բաժնուիլ, կարող չըլլայ քեզմէ ի զատ բան մը սիրել. այլ զքեզ արքայութեան փառքին մէջ տեսնելով՝ միշտ զմայլել յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ծարախում:

Վերիստոս Աստուած մեր՝ շնորհեա մեզ ընդ Պետրոսի եւ ընդ որդւոցն Զեքեդեայ, արժանաւորիլ քում աստուածային տեսլեանդ:

Երկրորդ օր:

Ո՛հ սուրբ արքայութիւն, ո՞վ երկնային հայրենիք. երբոր զքեզ կը յիշեմ, քու անպատմելի գեղեցկութիւններդ կը մտածեմ, սիրտս կ'ելէ ու արցունքս չեմ կրնար բռնել: Ո՛հ Տէր, աս անցաւոր երկրիս վրայ սիրտս մօսիթարութիւն մը չունի, քեզմէ ի զատ ինչ բանի որ կը բաղձամ, ինչ որ կ'ունենամ, ամենեւին

սիրտս չեհանգչեր, միշտ իր արարիչը
կը փնտռէ ու զքեզ կ'ուզէ: Ասանկ
որք մնացերեմ, Տէր, աշխարհքիս մէջ.
գիշեր ցորեկ ցանկալի գալստեանդ
կը սպասեմ: Վայ ինչ, շէ Էնդ երկու
եղէն պանդխտութիւն իմ:

Ո՛ւր է, Տէր, անսուտ խոստումդ,
որ երկար ատեն զիս որք պիտի
չձգէիր, դայիր պիտ'որ զիս քու
քովդ առնուիր: Տէր, երբ պիտի
ծագի ան երջանիկ օրը, որ զքեզ
իմ Փրկիչս աջօք բացօք տեսնեմ ու
աստուածային տեսողութեամբ զմայլեմ:
Տէր, երբ պիտի ըլլայ, որ քեզի հետ
անլուծանելի սիրով միանամ ու
յաւիտեանս քեզմէ չբաժնուիմ:
Տէր, երբ պիտի երկինքն զքեզ
անդադար օրհնեմ ու փառաբանեմ
ամէն հրեշտակներուն ու սուրբե-
րուն հետ. եւ ճշմարտապէս ըսեմ
ես ալ. Տէր, Բարեւ եւ Քեզ ասոր լինել:
Ո՛վ Տէր, այսչափ ըրած հառա-

չանքներս ու հեծութիւններս պա-
րապ չանցնին. գթած սրտիդ գութ
ձգեն, որ վրաս խղճալով՝ բարի
մահուամբ աս արտասուալի արսու-
րանքէն ազատես ու սուրբ արքայու-
թիւնդ ընդունիս: Յանկա՛մ ելանել է
Դարձոյ, եւ լինել Էնդ Բարեւ, Տէր իմ
Յիսուս. ամէն:

Շարական:

Հառաչեցի զանլուելի զհեծու-
թիւնն առ բարեգութն Աստուած.
Եւ լուաւ ինձ ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ.
Եւ եհան զկեանս իմ յապականու-
թենէ:

Ի ՏՕՆԻ ՎԵՐՈՓՈՒՄԱՆ

Առաջին օր.

Ո՛վ հրաշափառագոյն թագուհի
երկնից բարեգութն Կոյս Մարիամ,
խոնարհութեամբ աթոռիդ ոտքն
ինկած՝ երկիր պագանեմ քեզ, որ

սերովքէներէն ու քերովքէներէն վեր բարձրագոյն իշխանութեան ու շնորհաց հասեր ես: Լսէ այսօր հառաջանքիս ձայնը, որ աս թշուառ աշխարհքիս արքայանայ մէջ՝ անմիտութար սրտով արցունք թափելէն ուրիշ բան չունիմ: Մայր ողորմումութեան, գթած աչուքներդ խեղճ մեղաւորիս վրայ դարձուր երկինքէն եւ մի անարժան համարիր զիս շնորհքիդ: Ո՛վ Կոյս ողորմած, երկինք վերացար, որպէս զի տեսնելով անկից իմ կարօտութիւնս՝ աւելի օգնես ինծի:

Ինչ անպատմելի ցնծութիւն եղաւ արդեօք երկինք, երբոր բոլոր հրեշտակները, սուրբերն ու նոյն ինքն Միածին Որդիդ զքեզ մեծ փառօք առին երկինք տարին: Ինչ անոյշ մեսեդիներու ձայն կը լսուէր հրեշտակներուն ու սուրբերուն բերնէն, որ միաբերան կը կանչէին. Գոռ

բարձրութիւն վերին Երուսաղեմի, դու ցնծութիւն արքայութեան, դու Տիրուհի մեր եւ Թագուհի: Օրհնեալ ըլլայ ամենասուրբ Երրորդութիւնը, Հայր եւ Որդի եւ Հոգին սուրբ, որ զքեզ աս աստիճան փառաց հասցուց ու մեզի թագուհի ըրաւ: Ահա ասկից վերջը երանի տան քեզի ամէն ազգերը, ո՛վ երջանիկ Կոյս. ինչու որ արքայութեան մէջ Աստուածորդւոյդ աջ դին նստեր ես ու երկնից գանձերը քեզի յանձնուեր են:

Ես ալ, գթած տիրամայր, իմ անարժան ձայնս կը խառնեմ հրեշտակաց օրհնութեանցը հետ, եւ մեծապէս կ'ուրախանամ զքեզ ասանկ փառաւորեալ տեսնելուս: Յիշէ զիս, բարեգութ Մարիամ, եւ ասանկ շնորհաց օր մը թող մի տար, որ ողորմութենէդ զըկուիմ: Գիտեմ, որ ամէն բանի կարող ես եւ խօսքդ

Աստուծոյ առջին պարապ չ'երթար. անանկ է նէ տուր ինծի ճշմարիտ զղջում, Աստուծոյ սէրն ու բարի մահ. եւ արժանի ըրէ զիս, որ երկինք զքեզ օրհնեմ ու բարեբանեմ սուրբերուն հետ. ամէն:

Շարական:

Որ անմարմին բնութեամբ աստուածութեան քո Տէր. միացար մարմնով յարգանդի կուսին անյեղապէս գոլով. այսօր փոխեցեր զուրախութիւնդ երկնի եւ երկրի յանտրտում ի կեանսդ. աղաչանօք Մօր քո ողորմեա մեզ Որդի Աստուծոյ:

Երկրորդ օր:

Ո՛վ կոյս տիրածին, քանի որ Աստուածորդիդ երկինք համբարձեր էր, սիրտդ անհանգիստ էր. հոն կը բաղձայիր ըլլալ, ուր սիրելի Որդիդ

էր: Թէպէտ ամէն օր հրեշտակներն զքեզ կը մխիթարէին, եւ նոյն ինքն Քրիստոս քեզի այցելութիւն կ'ընէր. անանկ ալ ծանր էր քեզի աս աշխարհքս մնալ ու աս մարմնոյս հետ կապուած կենալ: Անոր համար մեծ ուրախութիւն ու անպատմելի սրտի ցնծութիւն ունեցար, երբոր աւետիս առիր, թէ քու Որդւոյդ արքայութիւնը կը հրաւիրիս: Եւ հազիւ թէ հոգիդ աւանդեցիր Աստուածորդւոյդ ձեռքը, փառաւորեալ մարմնովդ մէկտեղ բազմութեամբ հրեշտակաց երկինք վերափոխեցար:

Իսկ ես մեղաւորս առջիդ ինկած կը խնդրեմ, որ իմ սիրտս ալ վառես, որպէս զի բաղձայ արքայութիւնը տեսնելու: Դուն աշխարհքիս մէջ այնչափ հոգեւոր մխիթարութիւն ունեցար, բայց ան ալ քեզի բաւական չէր երեւնար. իսկ ես բոլորովին զուրկ ըլլալով հոգեւոր

միտթարութենէ՝ թէ որ կարելի
ըլլար, չէի ուզեր մեռնիլ, այլ աս
աշխարհքիս մէջ կ'ուզէի յաւիտեան
ապրիլ: Դուն ամէն ընդէն կը փա-
փաքէիր, թէ երբ պիտի գայ ան
ետքի վայրկեանը. իսկ ես ամենեւին
եւ ոչ կ'ուզեմ միտքս բերել, ինչու
որ խղճմանքս մաքուր չէ. եւ ան-
պատրաստ ըլլալուս՝ չեմ գիտեր թէ
ինչ պատասխան պիտի տամ գոր-
ծածներուս համար:

Քեզի կը դիմեմ այսօր, սուրբ Աս-
տուածածին, օգնէ յուսահատելոյս
ու ողորմէ: Աստուծմէ ետքը դուն
եւ իմ յոյսս ու ապաւենս. քեզի
յանձներ եմ հոգւոյս փրկութիւնը,
ղքեղ ունիմ ինծի բարեխօս ու
միջնորդ: Արքայութեան մէջ այնչափ
շնորհքներու հասար, մինչեւ Աս-
տուած իր ողորմութեան գանձը
քեզի տուաւ. ինծի ալ՝ որ սրտանց
ղքեղ այնչափ կը սիրեմ, աս ու-

րախական օրս առատութեամբ բաշ-
խէ: Պահէ զիս, Մայր ողորմած, ամէն
փորձանքներէ, սրտիդ գութը վրայէս
անպակաս ըրէ. ամէն:

Շարտիսն:

Այսօր յուսապատար խնդու-
թեամբ եւ յաւեժաբար հնչմամբ
նուագեմք քեզ հողեղէնքս ընդ
հրաբուն սեռիցն. տօնախմբելով
զսիշատակ կուսի աղանդոյ եւ մօր
քոյ. վասն որոյ հրճուողական ձայնիւ
քեզ երգէ եկեղեցի սուրբ զոր
զօրհնաբանութիւն:

Ի ՏՕՆԻ ԺՆՆԴԵԱՆ ԿՈՒՍԻՆ

Իողոր աշխարհք մեղաց մթու-
թեամբ պաշարուած խեղճ մնացեր
էր, դուն միայն, հիանալի կոյս, իբրեւ
ուրախարար առաւօտ ծագեցար
մարդկային բնութեանս. նախա-
ստեղծին Ադամայ տրտմական անէծքը՝

քու անճառելի ծննդեամբդ վերցուցիր ու մեզի օրհնութեան աւետիս բերիր: Բացուեցան այսօր աստուածային շնորհաց դռները, ցօղեցին երկինք Աստուծոյ օրհնութեան ու ողորմութեան անձրեւը. եւ փշաբեր անիծեալ երկիր մարդկային՝ բուսուց այսօր անմահութեան տղաներ:

Օրհնեալ ես, Այոս երջանիկ, որ ամէն ստեղծուածոց մէջէն դուն միայն հրաշալի սրբութեամբ առանց մեղաց ծնար: Օրհնեալ ես, Այոս երջանիկ, որ յառաջ քան ծնանիլդ՝ Աստուածամայր ընտրուեցար: Օրհնեալ ես, Այոս երջանիկ, որ մեզի փրկութեան աւետիս պարգեւեցիր ու օրհնութեամբ զմեզ լեցուցիր: Օրհնեալ ես, Այոս երջանիկ, որ արժանաւոր արդեամբդ ու խոնարհութեամբդ՝ Աստուծոյ սիրտը շարժեցիր եւ սուրբ սիրով Աստուծոյ որդին մաքուր արգանդդ քաշեցիր:

Ո՛վ օրհնեալ Այոս, կ'աղաչեմ կը պաղատիմ՝ քեզի, տուր ինծի սուրբ աւաղանին շնորհքը, որ արդէն կորսնցուցի, մեղաց խաւարը փարատէ վրայէս: Մխիթարէ հոգիս ալ՝ որ ամէն շնորհքէ զրկուած՝ ողորմելութեան մէջ ինկեր է ու քեզի, սուրբ Աստուածածին, կը դիմէ. քու հրաշափառ ծննդեանդ օրը հոգեւոր պարգեւներ շնորհէ ինծի, որ բարի ապրիմ ու քեզի միշտ հաւատարիմ որդի ըլլամ. ամէն:

Շարափան:

Նարգեցէք որդիք Միոնի երգ. նոր ի ծննդեան մօր Տեառն. քանզի որ ծնաւ զանժամանակն ի Հօրէ ծնեալն այսօր ծնաւ յամուլ արգանդէ. տուք օրհնութիւն տուողին մեզ զԱյոս լուսոյ:

ի պատիւ տնոսան Մարիամոյ:

Երբոր քու սուրբ անունդ կը յիշեմ, ո՛վ ամենասիրելի Մարիամ, բոլոր սիրտս կը բորբոքի սիրովդ, եւ ծառաւի հոգիս զքեզ կը խնդրէ: Ո՛վ սէր իմ Մարիամ, աս արտասուելի աքսորանքիս մէջ քեզմէ ի զատ չունիմ ինծի բարեխօս ու պաշտպան. ուրեմն մի զոկեր զիս մեղաորս մայրական խնամքէդ. ցուցուր իմ վրաս ալ հրաշալի անուանդ պատուդ: Ո՛վ մայր իմ Մարիամ, գիշեր ցորեկ քու սուրբ անունդ կանչելէն չեմ դադրիր. երբոր դժոխքը միտքս կու գայ, Մարիամ կ'աղաղակեմ. երբոր երկնից արքայութեան փառքը կը մոտծեմ, մեծ փափաքով մը Մարիամ կը կանչեմ: Տես, Մայր ողորմութեան, ողորմէ ինծի ու փրկէ զիս ամէն փորձանքներէն.

ինչու որ դուն ես բոլոր իմ յոյս ու ապաւէնս ու մի միայն օգնականս:

Ո՛վ գթած, ո՛վ բարեգութ, ո՛վ քաղցր կոյս Մարիամ, շնորհք ըրէ ինծի, որ մեռնելու ատենս բոլոր սրտանց մեծագոյն ջերմեռանդութեամբ ինծի օգնական կանչեմ քու բաղձալի անունդ Մարիամ: Ո՛վ Մարիամ, կենացս ետքի ըոպէն օգնութեան հասիր ինծի ու մսիթարէ. զիս ներկայութեամբդ. թէ որ անունդ միայն յիշելն անչափ քաղցրութեամբ ու սիրով սիրտս կը լեցընէ, հապա ինչ անպատմելի ուրախութիւն պիտի ըլլայ զքեզ տեսնելը, ո՛վ ցանկալի Մարիամ: Ո՛վ սէր իմ Մարիամ, գիշեր ցորեկ սիրտս անհանգիստ է. մեծապէս քու տեսողդ կը կարօտի. աչքէս թափած արցունքներս քու սիրող համար գութ ձգեն սրտիդ մէջ. ո՛վ ողորմած Մարիամ, սուրբ անունդ արդեանցը համար ըլլայ

առ զհս Որդւոյդ արքայութիւնը, որ
հոն քու փառաւորեալ անունդ Մա-
րիամ օրհնեմ ու գովեմ. ամէն:

Թարակում:

Մարգարէից հանգիստարան եւ
գրաւական կենաց մարդկան Մա-
րիամ Աստուածամայր. ընդունարան
եօթնարփեան շնորհաց. խարիսխ
յուսոյ հաստատութեան. զուգաթիւ
աւուրց դարուցս անցաւորաց. օրհ-
նութեամբ երգով եկեղեցիք տիե-
զերաց այսօր տօնեն զլիշատակ ծնն-
դեան քո ի մօրէ:

Ի ՏՕՆԻ ՍՐԵՈՅ ԽԱԶԻՆ

Առաջին օր:

Օրհնեալ ես, ով երկրպագելի
խաչափայտ, որ Որդին Միածին Յի-
սուս անմեղ գառն Աստուծոյ քու
վրադ պատարագեցաւ ու աշխարհ-
քիս ամէն մեղաց ծանրութիւնը բո-

լորովին վերցուց: Օրհնեալ ես, փայտ
կենաց եւ յոյս փրկութեան, որ աշ-
խարհքիս ծովուն մէջ եղողները
սուրբ արքայութեան ճշմարիտ ու
ցանկալի նաւահանգիստը կը հաս-
ցընես: Առաջին կենաց ծառը մեզի
մահաբեր պտուղ բերաւ. բայց դուն
նոյն իսկ կեանքը մեզի պարգեւեցիր:
Երջանիկ ես միշտ, սուրբ խաչ, որ
իմ Յիսուս փրկիչս զիս սիրելուն
համար բոլոր արիւնը վրադ թափեց,
որով ամէն երանութեան արժանի
եղար:

Հիմայ բազկատարած կ'աղաչեմ
քեզի, ով սուրբ խաչ, օգնական ե-
ղեր ինձի. զօրացուր տկարութիւնս,
որ չար սատանային փորձանքներուն
դէմ դնեմ, աշխարհքիս զանազան
ձախորդութեանց սիրով տանիմ,
եւ յաւիտենական վարձք ստանամ:
Դուն ողորմած Յիսուս, կնքէ վրաս
երկինքէն պատուական խաչովդ ու

օրհնէ մարմնոյս ամէն զգայարանք-
ները, որ չըլլայ թէ անոնցմով զքեզ
վշտացընեմ:

Շարահում:

Սուրբ խաչն օգնական հաւատա-
ցելոց կանգնեցաւ ի յերկրի յաղ-
թող թշնամւոյն. եկայք ժողովուրդք
երկրպագեսցուք:

Երկրորդ օր:

Վանի անգամ, որ Տէր իմ, աչքս
կը վերցընեմ, սուրբ խաչիդ կը նայ-
իմ, կը լսեմ սրտիս մէջ անոյշ ձայն
մը. թէ անչափ սիրեց զքեզ Յի-
սուս, մինչեւ քու սիրոյդ համար մե-
ռաւ. մի մոռնար բարի Փրկիչդ:

Ո՛հ Տէր, ինչպէս մոռնամ ինծի
ըրած բարերարութիւններդ. սուրբ
խաչին նայածիս պէս՝ միտքս կու գան
բոլոր քաջած չարչարանքներդ, եւ
սիրտս անշիջանելի սիրով կը բոր-

բոքեն: Հազար փառք ու գոհութիւն
քեզի. օրհնեալ ըլլայ քու գթութիւնդ.
սուրբ խաչիդ բարեխօսութեամբը
զիս պահէ ու պահպանէ. մի մատներ
չար թշնամւոյն ձեռքը:

Երկիր պագանեմ սուրբ խաչիդ,
մարդասէր փրկիչ իմ, եւ կը խըն-
դրեմ անոր աներեւոյթ զօրութիւնը,
որ հոգւոյս ու մարմնոյս պահապան
ըլլայ: Բովանդակ յոյսս սուրբ խա-
չիդ վրայ դրած եմ, դուն առողջա-
ցուր հոգւոյս հիւանդութիւնները:
Քեզի կը դիմեմ, խաչելեալ Յիսուս,
եւ խաչիդ ոտքը կը փաթթուիմ.
դուն, Տէր, շնորհք տուր ինծի, որ
աս աշխարհքիս մէջ քեզի խաչա-
կցելով՝ անդիի աշխարհք ալ ար-
քայութեան մէջ սուրբերուն հետ
ուրախակից ըլլամ. ամէն:

Շարական:

Խաչի քո քրիստոս երկրպագեն
արարածք ամենայն, որ ի փրկութիւն
մեզ կանգնեցաւ. սա եղիցի մեզ
պահպան յաղթող՝ ապրեցուցա-
նել զմեզ ի պատրանաց թշնամոյն:

Ի ՏՕՆԻ ԸՆԺԱՅՄԱՆ

Փառաւորեալ երջանիկ Կոյս, լսէ
մեղաւոր հոգւոյս աղաչանքը. եւ ան
անպատմելի սրտիդ մխիթարութեան
համար՝ որ զքեզ բոլորովին տաճա-
րին մէջ Աստուծոյ ընծայելովդ ու-
նեցար, բաց ինծի շնորհաց գանձերը,
մխիթարէ սիրտս: Ո՛վ ամենասի-
րելի Մայր, ինչպէս որ դուռն պզտի-
կուց զքեզ Աստուծոյ ընծայեցիր,
ես ալ կը փափաքիմ իմ բոլոր մնա-
ցած կեանքս քեզի ընծայել. անանկ
որ միտքս միշտ քու ըրած բարիք-
ներդ յիշէ. սիրտս միշտ զքեզ սի-

րէ, եւ լեզուս անդադար զքեզ
օրհնէ:

Կ'աղաչեմ, ով ողորմած տիրուհի
իմ, ընդունէ զիս անարժանս մայ-
րական սիրով, որ արդէն քեզի որ-
դեգիր եղած եմ եւ այսօր նորէն
զիս քեզի կ'ընծայեմ: Օրհնէ, Մայր
սուրբ, խեղճ որդիդ ու աղատէ ա-
մէն փորձանքներէն. հզօր պաշտ-
պանութիւնդ վրայէս անպակաս ըրէ
ու քու քաղցր աչուրներդ իզմէ մի
դարձըներ: Ո՛վ բարեգութ Մա-
րիամ, բոլոր յոյսս դուն ես. քու
գլխած ձեռքդ կը յանձնեմ հոգիս.
ամէն:

Շարական:

Առ քեզ ապաւինիմք, սուրբ Աս-
տուածածին, բարեխօսեա անդադար
առ Որդիդ. քո եւ Աստուած մեր՝
փրկել զմեզ ի փորձութենէ եւ յա-
մենայն վտանգից մերոց:

Ի ՏՕՆԻ ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ

Ո՛վ ամենամաքուր Այոս Մարիամ, այնչափ սիրելի եղար Աստուծոյ առջին, որ առանց արատի մը սրբութեամբ յղացար, եւ ամէն շնորհքներով ու մաքրութեամբ զարդարուեցար. իբրեւ գեղեցիկ արուսեակ մը լուսաւոր առաւօտ ծագեցիր մեզի: Մեծապէս կ'ուրախանամ ու կ'օրհնեմ անարատ յղութիւնդ, Մայր Աստուծոյ, որ ամենասուրբ Երրորդութիւնն իբրեւ Նոյի տապան զբեղ միայն ազատ պահեց աս ողորմելի աշխարհքիս մեղաց ջրհեղեղէն. եւ նոյն իսկ բոլորից Տէրն ի քեզ բնակելով՝ Աստուծոյ բարկութիւնն իջեցուց ու մեղաց ջրհեղեղը ցամքեցուց:

Ո՛վ գթած Այոս, սքանչելի անարատ յղութեանդ օրը շնորհք մը կը խնդրեմ քեզմէ, Մայր ողորմութեան,

որ մեղքերուս աղտեղութիւնը սրբւես ու մաքրութեան շնորհք տաս ինծի, որով քեզի ու Միածնիդ հաճոյ ըլլամ: Գիտես դուն իմ թշուառութիւններս. մեղօք յղացայ, մեղօք ծնայ ու մեղօք ալ կեանքս անցուցեր եմ. դու անարատ Մայր, գթութիւնդ վըպէս պակաս մի ըներ, ապա թէ ոչ՝ բոլորովին կը յուսահատիմ ու ստոյգ կը կորսուիմ: Ո՛վ ամենասիրելի Մարիամ, սիրտս բոլոր քեզի կու տամ, դուն մաքրէ ամէն արատներէն՝ որ յաւիտեանս քուկդ ըլլայ. ամէն:

Շարական:

Ընթառամ ծաղիկ անդատապարտ շառաւիղ վերաբուսեալ յարմատոյն Յեսսեայ. զքեզ Եսայիաս կանխաւ վերագոչեաց եօթնարփեան շնորհաց հոգւոյն ընդունարան գործաստուածածին եւ Այոս զքեզ մեծացուցանեմք:

Առաջին խնդրոթիւն:

Մեծապէս կ'ուրախանամ, սուրբ Աստուածածին, յիշելով առջի խնդրութիւնդ, որ ունեցար Աստուածամայրութեան աւետիս առած ատենդ. ամենակալն Աստուած բոլոր արարածոց մէջէն զքեզ միայն իրեն մայր ընտրեց ու անբաւ շնորհքներով լեցուց, եւ սերովբէներէն ու քերովբէներէն աւելի զքեզ բարձրացուց: Անոր համար կ'աղաչեմ քեզի, սուրբ Տիրամայր, ուրախացուր այսօր իմ սիրտս ալ՝ մաքրելով խղճմանքս ամէն ըրածներէս. եւ սիրտս բորբոքէ արքայութեան սիրովը, որ աս աշխարհքիս ունայնութիւնները մէկդի ձգելով՝ միշտ Աս-

տուծոյ տեսոյն փափաքի սիրտս. ամէն:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Երկրորդ խնդրոթիւն:

Մեծապէս կ'ուրախանամ, սուրբ Աստուածածին, յիշելով ան ծայրագոյն խնդրութիւնը, երբոր երկնի եւ երկրի արարչին մայր եղար. երկինքը չէր բաւական զինքը տանելու, դուն գիրկդ առիր ու մայրական խնամքով մեծցուցիր: Ինչ մեծ ուրախութիւն էր սրտիդ, որ արքայութեան փառքն ու երկնից ցնծութիւնը միշտ հետդ ունէիր եւ անով կը զմայլէիր: Խոնարհութեամբ ողորդ ինկած կը խնդրեմ, Մայր Աստուծոյ, մի զրկեր սիրտս հոգեւոր ուրախութենէ. շնորհք ու բորբոքեալ սէր տուր ինծի, որ սուրբ Հաղորդութիւն առած ատենս ճշմարտապէս

զՅիսուս սրտիս մէջ ընդունիմ ու
երկնային ցնծութեամբ լեցուիմ:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Երրորդ խնդրոյթիւն:

Մեծապէս կ'ուրախանամ, սուրբ
Աստուածածին, յիշելով ան մեծ
ցնծութիւնդ, երբոր տեսար Աս-
տուածորդիդ յարութիւն առնելէն
ետքը փառաւորեալ աստուածային
լուսով ու անպատմելի խնդութեամբ
լեցուեցաւ սիրտդ: Ուրախ լեր, Մայր
փրկութեան, որ բոլոր աշխարհքիս
փրկագործութեան պատճառ եղար
ու երկնից դռները մեզի բացիր, որ
մեր նախահայրը մեղօք փակեց: Հի-
մայ մասնաւոր շնորհք մը տուր ին-
ծի, ով գլծած Մարիամ, որ մեռեալ
հոգիս կենդանանայ ու մեղաց տըրտ-
մութիւնները թող տալով՝ ուրա-
խութեամբ զքեզ օրհնէ. ամէն:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Չորրորդ խնդրոյթիւն:

Մեծապէս կ'ուրախանամ, սուրբ
Աստուածածին, յիշելով ան մեծ
խնդութիւնդ, երբոր քու Միածին
Որդիդ զքեզ առաւ ու անթիւ
հրեշտակներով սուրբերով երկինք
վերացուց: Ո՛վ հզօր Թագուհի, նայէ
մէյ մը երկինքէն վրաս, եւ այսօրուան
ունեցած ուրախութեանդ ու փա-
ռացդ համար բարեխօս եղիր ինծի
ու մի մոռնար զիս, որորման՝ Մայր, որ
աս արտասուելի պստորանքիս մէջ
քու տեսութեանդ կարօտովը կը
մահչիմ: Մանաւանդ կ'աղաչեմ քեզի,
Մայր որորմութեան, յիշէ աս չոր-
րորդ խնդութիւնդ, որով սիրտդ
յաւիտեանս լեցուեցաւ. օգնութեան
հասիր ինծի մեռնելու ատենս ու քու
ցանկալի ներկայութեամբդ ուրա-
խացուր իմ հոգիս ալ. ամէն:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Հինգերորդ խնդրոթիւն:

Մեծապէս կ'ուրախանամ, սուրբ Աստուածածին, յիշելով երկինքն ունեցած անպատմելի մեծութիւնդ ու խնդութիւնդ, որ Միածին Որդիդ զքեզ իր աջ կողմը նստեցուց եւ ամենասուրբ Երրորդութիւնն անհասանելի շնորհքներով զքեզ լեցուց, որ ճառագայթներովդ բոլոր ան երկնային դրախտը կը զարդարես ու կը պայծառացնես: Ո՛վ Մայր, երբոր զքեզ ասանկ փառաւորեալ կը յիշեմ, սրտիս ուրախութենէն աչքիս արցունքը չեմ կրնար բռնել: Ո՛վ քաղցր Մարիամ, ողորմէ խեղճութեանս եւ զիս քովդ առ, սիրտս փառքովդ լեցուր:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Վեցերորդ խնդրոթիւն:

Մեծապէս կ'ուրախանամ, սուրբ Աստուածածին, յիշելով ան մեծ

խնդութիւնդ, որ ունեցար արքայութեան մէջ, երբոր Հայրն երկնաւոր, Որդին Միածին եւ սուրբ Հոգին զքեզ երկնի եւ երկրի թագուհի ըրաւ. եւ անճառելի փառքով անանկ պսակեց, որ ամէն հրեշտակներն ու սուրբերը երանի կու տան քեզի եւ միշտ կ'օրհնեն իրենց արժանաւոր Թագուհին: Ո՛վ ցնծութիւն մեր ամենեցուն, երկինքը կ'ուրախանայ զքեզ իրեն հետ ունենալուն. երկրի վրայ մենք ալ կ'ուրախանք յիշելով փառացի մեծութիւնը, եւ անդադար շնորհակալ կ'ըլլանք ու կ'օրհնենք զԱստուած, որ ասանկ գերազոյն աստիճան զքեզ բարձրացուց: Ո՛վ մայր ողորմութեան, աս խնդութեանդ համար շնորհք տուր ամենուն ալ ու իմ խեղճ սիրտս ուրախացուր մայրական գթութեամբդ. ամէն:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Եօթներորդ խնդրաթիւն:

Մեծապէս կ'ուրախանամ, սուրբ Աստուածածին, յիշելով ան մեծ խնդութիւնդ ու իշխանութիւնդ, որ Աստուած բոլորովին քու ձեռքդ յանձնեց իր ողորմութեան ու շնորհաց գանձը. որպէս զի առատութեամբ բաշխես ամէն կարօտներուն: Ուրեմն ո՛վ գթած Մայր, դուն ես մեղաւորաց յոյսը, խեղճ հոգիներու բարեկօս ու անմխիթար վշտացելոց ուրախութիւն: Մեծ ցնծութիւն է քեզի ողորմիլը. եւ քեզի ապաւինողները՝ սոցոք փրկութեան կը հասնին: Ահա քեզի կը դիմեմ, ո՛վ գանձապետ աստուածային գթութեան, բոլոր մեղքերուս թողութիւն շնորհէ, եւ շնորհք տուր ինծի, որ հաստատուն յառաջադրութիւն դնեմ ասկից ետքը միշտ Աստուծոյ շնորհաց մէջ ապրելու եւ քեզի հաւատարիմ ծա-

ռայ ըլլալու: Գիտեմ, Մայր ողորմութեան, թէ որչափ ցնծութիւն պիտի ունենայ սիրտդ զիս արքայութեան մէջ տեսած ատենդ. ուրեմն ուրախացուր քու սիրտդ զիս փրկութեան հասցնելովդ, եւ ուրախացուր իմ սիրտս ալ երկնից փառաց մէջ զքեզ տեսնելու արժանի ընելով. ամէն:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

ԱՂՈԹԻՔ ԱՌԱՄԵՆԱՅՆ ՍՈՒՐԲՍ

Ո՛վ ցանկալի սուրբ Աստուծոյ, ով ճշմարիտ որդիք վերին Երուսաղէմի, դուք աս աշխարհքիս մէջ յաղթեցիք չար թշնամւոյն, եւ ողորմելի մահկանացու կեանքն երկնից արքայութեան հետ փոխեցիք, եւ Քրիստոսի ձեր զօրագլխին պէս չարչարուեցաք. բայց հիմայ երկնային դրախտին մէջ յաւիտեանս կը վայելէք ու հրեշտակաց հետ անդադար

կ'օրհնէք ամենասուրբ Երրորդու-
թիւնը:

Ո՛վ երջանիկք Աստուծոյ, յիշե-
ցէք նաեւ զիս մեղաւորս՝ որ աս
թշուառ երկրիս վրայ խեղճ մնացեր
եմ, բարեխօս եղէք առ Յիսուս Փրո-
կիչ ինծի համար, եւ ամէն չար փոր-
ձանքներէն ու մեղաց առիթներէն
պահելով՝ ձեր սուրբ գնդին մէջ
խառնեցէք: Ո՛հ, կ'աղաչեմ, հասնին
ձեր ականջն ըրած հառաչանքներս
ու խնդրուածներս, ձեր մաքուր
ձեռքովն Աստուծոյ առջին հանեցէք
սրտիս փափաքն ու անարժան ա-
ղօթքներս, որ ձեր միջնորդութեամբը
Աստուծոյ ողորմութեան արժանի ը-
լամ: Ամէն մեկերնիդ արեգակի պէս
կը փայլէք արքայութեան մէջ, զիս
ձեր ճառագայթներովը լուսաւորե-
ցէք. դուք որ յաւիտեանս յաւիտե-
նից կը փայլէք ան անճառ ուրախու-
թիւնը, իմ սրտիս ալ նոյնը շնորհեցէք:

Դուռն ո՛վ Թագուհի ամենայն սրբ-
բոց, Մայր ողորմութեան, քեզի կը
գիմեմ բոլորով սրտիւ. քու աղա-
չանքդ միշտ Աստուծոյ ընդունելի է,
Աստուծոյ գթութեան դանձը քու
ձեռքդ է: Երկինքը բոլոր սուր-
բերն երանի կու տան քեզի ու
կ'օրհնեն, որ ամենուն փրկութեան
պատճառ եղար: Ո՛վ Թագուհի ա-
մենայն սրբոց, պաշտպան եղիր ինծի
ու մայրական գութդ վրայէս պակաս
մի ընեք, օգնէ ինծի շնորհքովդ ու
արժանի ըրէ ի հանգերձեալն սրբոց
հետ զքեզ փառաբանելու. ամէն:

ԱՌ Ս • ՅՈՎՍԷՓ

Ո՛վ երջանիկ Աստուածահայր
սուրբ Յովսէփ, երբոր քու փառքդ
ու աստուածահայրութեան մեծ պա-
տիւդ կը յիշեմ, բոլոր սիրտս կը
բորբոքի սիրովդ ու կը բաղձամ միշտ
զքեզ գովել: Երանելի էիր երկրի

վրայ, ինչու որ զԱստուած քեզի
հնազանդ ունէիր ու երկնային դան-
ձը քեզի յանձնած էր Աստուած:
Աւելի երանելի էիր մահուանդ ա-
տեն, որ Յիսուս ու սուրբ Աստուա-
ծածին երկու կողմէ կեցած՝ ուրա-
խութեամբ Յիսուսին ձեռքն աւան-
դեցիր սուրբ հոգիդ. իսկ հիմայ եր-
կինքը մեծագոյն փառքով կը ցնծաս
Յիսուսի ու սուրբ Կուսին հետ:

Քեզի կ'աղաչեմ ու կը պաղատիմ,
նով հայր սուրբ, բարեխօս եղիր ին-
ծի ու պաշտպանէ զիս ամէն վտանգ-
ներէն հայրական իշխանութեամբդ:
Ջերմեռանդ սրտով քեզի կը դիմէ
սովեալ հոգիս. լեցուր զիս զանազան
շնորհքներով. Յիսուսէն մաքրու-
թեան շնորհք խնդրէ ինծի համար,
որ քեզի պէս սուրբ ու արդար ա-
պրիմ: Նայէ մէյմը երկինքէն, գթած
հայր, եւ զիս ամենեւին մի մոռնար.
օգնութեան հասիր ինծի ներդութեան

ատեն, մանաւանդ ան ետքի վայր-
կենին՝ որ ամենէն ալանօգնական պի-
տի մնամ հոգեվարութեան մէջ, եւ
հոգիս մեծ տաղնապ պիտի կրէ Աս-
տուծոյ գառաստանը յիշելով: Դուն
նով սուրբդ Աստուծոյ, մի թողուր
զիս անատեն. միսթարէ հոգիս քովս
դալով, որ բարի մահուամբ հոգիս
մաքուր ձեռքդ աւանդեմ՝ կանչելով
սրտանց Յիսուս, Մարիամ եւ սուրբ
հայր Յովսէփ, զսիրտս եւ զհոգիս
ձեզ յանձն առնեմ:

ԵՌ Ս. ՅՈՎՅԱՆՆԷՍ ՄԿՐՏԻՉ

Մեծ ջերմեռանդութեամբ սրտի
քեզի կը դիմեմ, նով սուրբ Յովհան-
նէս Մկրտիչ, որ իբրեւ արուսեակ
արդարութեան արեգականն Բրիս-
տոսի՝ ծագեցար երկրի վրայ, Յի-
սուսի փրկչին կարապետ եղար ու
ամենուն անոր գալստեան աւետիսը
տուիր: Այնչափ շնորհաց արժանի

եղար՝ որ ծնանելէդ յառաջ սրբուեցար ու առանց արատի մը ծնար. ետքն ալ հրեշտակի պէս անապատի մէջ սրբութեամբ ապրեցար, բոլոր ժողովրդեան ապաշխարութիւն քարոզեցիր: Ամենէն աւելի երանութեան արժանի ես, որ քու ձեռքովդ Յորդանան գետին մէջ զգրիստոս մկրտեցիր: Ո՛վ սուրբդ Աստուծոյ, քու հրաշափառ տօնախմբութեանդ օրը իմ անգեղջ սրտիս դարձ տուր ու ապաշխարութեան շնորհք պարգեւէ, որ բոլոր մեղքերս աղէկ մը խոստովանելով՝ Աստուծմէ թողութիւն առնուամ: Քու խիստ ճգնութեանդ նայելով՝ մէկդի թողում աշխարհային ունայնութիւնները, որ կ'անցնին կ'երթան, եւ ասկից ետեւ ջանամ երկնից արքայութեան համար աշխատիլ, որ յաւիտեանս կը մնայ: Ո՛վ երջանիկդ Աստուծոյ, բարեխօս եղիր ինձի համար առ Քրիստոս.

մտքիս լոյս տուր, որ չար սատանային խաբէութիւնները մտիկ չընեմ, քու միջնորդութեամբդ հալածուին երթան, եւ սուրբ հրեշտակները զիս պահպանեն. ամէն:

ԱՌ Ս. ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՊՕՂՈՍ

Ո՛վ երանելի սուրբ առաքեալք Քրիստոսի, ձեր երկնային վարդապետութեամբը բոլոր աշխարհք լուսաւորեցիք, եւ Քրիստոսի սուրբ հաւատքն ամէն երկիր քարոզելով ու սուրբ արիւննիդ թափելով՝ նմանող եղաք Փրկչին Յիսուսի: Ո՛վ սուրբ առաքեալք Աստուծոյ, երկինքէն լսեցէք մեր անարժան աղօթից ու բարեխօս եղէք Աստուծոյ: Քրիստոս ձեզի տուաւ երկնից բանլիքը. բացէք մեզի երկնից դռները: Քրիստոս Փրկիչն մեր ձեզի յանձնեց աշխարհքիս վրայ մեր մեղքերն արձակելու եւ կապելու իշխանութիւնը.

անոր համար մենք՝ որ ծանր մեղաց կապերու տակ մնացեր ենք, ձեր առջին ինկած կը խնդրենք, որ մեր մեղաց ծանրութիւնը թեթեւցընէք, գերութեան կապերն արձակէք եւ Յիսուսին հետ հաշտեցընէք: Ո՛վ երջանիկ առաքեալք, սուրբ եկեղեցւոյ մշտնջենաւոր խաղաղութիւն պարգեւեցէք. դուք այսօր երկինքէն լոյս մը ծագեցէք ամէն հերետիկոսներուն եւ հերձուածողներուն սիրտը, որ գան միանան ի մի հօտ եւ ի մի գլուխ եկեղեցւոյ, ինչպէս որ Փրկիչն մեր աղաչեց իր երկնաւոր Հօրը. եւ միաբան օրհնենք զԱստուած ի յաւիտեան. ամէն:

ԸՈՒ ՍՕ ՍՏԵՓԵՆՈՍ

Պարծանք սուրբ հաւատոյ, առաջին մարտիրոս եւ վկայ Քրիստոսի ո՛վ սուրբ Ստեփանոս. այսօր սուրբ եկեղեցին ցնծութեամբ քու յիշատակդ

կը կատարէ, որ յայտնապէս քարոզեցիր Քրիստոսի սուրբ հաւատքը եւ պատուական արեամբդ երկնից արքայութիւնը գնեցիր: Բացուեցաւ երկինքը քեզի համար. տեսար անհասանելին մարմնաւոր աչօք՝ Որդին Միածին մեծ փառքով նստեալ ընդ աջմէ Աստուծոյ Հօր: Թշնամիներդ զքեզ կը չարհարէին, դուն Յիսուսին պէս կ'աղօթէիր անոնց համար. անոնք զքեզ կը քարկոծէին, դուն ձեռուրներդ բացած քարկոծողաց համար թողութիւն կը խնդրէիր: Ո՛վ նահատակ բարի, արտասուօք կը պաղատիմ՝ քեզի, ինչպէս որ առաջին պտուղ եղար եկեղեցւոյն Քրիստոսի, անանկ ալ առաջին բարեխօս եղիր քրիստոնէից համար առ Յիսուս. փրկիչ. թէ որ քարկոծողներուն համար աղօթեցիր, հիմայ մենք գետինն ինկած կ'աղաչենք քեզի, նայէ մեր խեղճութեան, երկնային օրհնու-

Թիւններ խրկէ մեղին: Խնդրէ Աստուծմէ, որ սուրբ եկեղեցւոյ հաստատութիւն տայ, ամէն հոգեւոր պաշտօնեաները Հոգւով սրբով լեցընէ, հաւատացեալոց ալ սէր ու միութիւն պարգեւէ. ամէն:

ԱՌ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՆՈՐԻՉ

Ո՛վ երանելի սուրբ Գրիգոր, դուն քու անտանելի չարչարանքներովդ մեր ազգին լուսաւորիչ եղար, քրիստոսի չարչարանաց պակասութիւնը քու մարմնոյդ վրայ կրելով՝ քրիստոսի արեան գինը մեզի համար շահեցար. մեր ազգին հայր եղար աս աշխարհքս՝ այնչափ բազմութիւնը մկրտելով ու ամենուն քրիստոնէական հաւատոյ մասունքը սորվեցընելով: Իսկ անդիի աշխարհք նոյնպէս անդադար աղօթող ու բարեխօս ես Աստուծոյ մեր ազգին համար: Հիմակ ես ալ՝ որ քու հոգեւոր զաւակդ

եմ, կ'աղաչեմ քեզի այսօր, հայր սուրբ, որ քու յիշատակդ կը տօնենք, ինծի համար հզօր բարեխօսութիւն ընես Աստուծոյ առջեւը, թէ եւ ես իղմէ արժանիք մը չունիմ քեզի որդի ըսուելու:

Դուն անչափ երախտաւոր էիր մեր ազգին, որ քեզի զանազան տանջանքներ տուողներուն համար Աստուծմէ թողութիւն կը խնդրէիր. քու համբերութիւնդ ու անյիշատարութիւնդ ինծի օրինակ ըլլան եւ մտքէս վրէժ-խնդրութեան հոգին հանեն: Քու միջնորդութեամբդ որ Աստուծոյ առջին խիստ զօրաւոր է, շնորհք խնդրէ ինծի այսօր, որ քեզի ճշմարիտ զաւակ ու արքայութեան մեջ պարծանք ըլլամ: Մասնաւորապէս կը խնդրեմ, ո՛վ Լուսաւորիչդ հոգւոց, որ Աստուծոյ առջեւ բարեխօս ու պաշտպան կենաս մեր ազգին եւ զմեզ Աստուծոյ արդար պատիժնե-

րէն ազատես: Գթած հայր, օրհնէ
զմեզ երկինքէն, որ քեզի պէս սուրբ
ու բարեգործ ըլլանք. ինչպէս որ
քու աղօթքդ մեզի հաւատոյ լոյսը
պարգեւեց, անանկ ալ շնորհէ մեզի
հաւատքը կենդանի պահելու հար-
կաւ որ եղածները, այս ինքն սէր Աս-
տուծոյ ու ընկերին եւ ամէն տեսակ
բարեգործութիւններ. ամէն:

ԱՌ Ս. ՅԱԿՈԲ ՄԺԲՆԱՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏ

Այսօր, ո՞վ սքանչելի սուրբդ Աս-
տուծոյ, որ քու յիշատակդ կը տօնենք,
հրաշալի պատկերիդ առջին ինկած
կ'աղաչենք, որ հայրական գթու-
թեամբ աչուքներդ մեզի դարձնես
ու տեսնես մեր խեղճութիւնը: Քա-
նի որ աս աշխարհքիս մէջ ենք ու
մեր թշուառ մարմնոյն կը ծառայենք,
արժանի ենք որ Աստուած ալ իր
արդարութեամբն զմեզ անդադար
պատուհասէ զանազան հիւանդու-

թիւններով: Դուն, հայր սուրբ, քու
սուրբ աղօթքովդ զմեզ ազատէ ու
աստուածային բարկութիւնն իջե-
ցուր: Պահէ զմեզ ժանտամահէն, որ
չըլլայ թէ առանց աղէկ պատրաս-
տութեան եւ Աստուծոյ հետ հաշ-
տուելու՝ մեղաց մէջ մեռնինք ու Աս-
տուծոյ դատաստանին պարտաւոր
մնանք: Օրհնէ քրիստոնեայ ժողո-
վուրդը, որ օրէ օր աճին ու բազմա-
նան. մեր դաշտերուն ու ջրերուն ա-
ռատութիւն պարգեւէ, որպէս զի
հաւատացեալները սով ու նեղու-
թիւն չկրեն: Ա՛աղաչենք քեզի, ո՞վ
սուրբդ Աստուծոյ, որ մեռնելու ա-
տեննիս զմեզ անօգնական չթողուս.
քու բարեխօսութեամբդ զմեզ ար-
ժանի ընես ընդունելու ամենասուրբ
Հաղորդութիւնն եւ ուրիշ հար-
կաւոր խորհուրդները, որ մխիթա-
րեալ սրտիւ ու սրբութեամբ մեռ-
նելու արժանի ըլլանք. ամէն:

ԱՌ Ս. ԱՆՏՈՆ ԴԳՆԱԽՈՐ

Ո՛վ երանելի սուրբ Հայր Անտոն, մարդկային բնութենէս վեր հրաշալի սրբութեամբ փայլեցար ու անտանելի ճգնութիւններ քաշեցիր լեռանց մէջ. Եգիպտոսի անապատը դրախտի նման սուրբ ճգնաւորներով զարդարեցիր ու գլուխ ճգնաւորաց կոչուեցար: Ո՛վ սուրբ Անտոն, զիս մի՛ զրկեր քու պաշտպանութենէդ, այլ ընդունէ քեզի հոգեւոր զաւակ. շնորհք ու զօրութիւն խնդրէ Աստուծոյ ինծի համար, որ սատանային փորձութիւններուն կարող ըլլամ քաջութեամբ միշտ դէմ կենալ, որ զիս Աստուծոյ աչքէն հանելու կը ջանայ: Տուր ինծի, ով երանելի Հայր սուրբ, ան վառեալ սէրը, որ ես ալ բորբոքիմ Աստուծոյ սիրովը քեզի պէս, որ ամէն աշխարհային բաներն ոչինչ համարեցար. պզտիկուց աշ-

խարհքը թող տուիր, անապատ գացիր եւ հոն անհամար նեղութեանց ու փորձութեանց համբերեցիր: Ա՛հա զաչեմ քեզի, խնդրէ ինծի համար ալ ան շնորհքը, որ գոնէ սիրտս աշխարհքիս բաներուն չկապեմ, սատանային փորձութեանց դէմ կենամ ու մարմնոյս ուզածները չկատարեմ: Պահէ զմեզ նաեւ կրակէ ու ամէն չար պատահմունքներէ, որպէս զի արդելք չըլլան մեր յառաջագիմութեան: Սուրբ Անտոն, զմեզ բոլոր քեզի կը յանձնենք, մեր հոգին ու մարմինը, դուն պաշտպանէ ու պահէ. ամէն:

ԱՌ Ս. ԱՆՏՈՆ ՊԱՏՈՒՆՅՈՒ

Ո՛վ սիրելի սուրբ Աստուծոյ, անանկ առաքինութիւններով փայլեցար աշխարհքիս մէջ ու անչափ շնորհքներու արժանի եղար, որ քու սրբութեանդ անունն ամէն տեղ

տարածեցաւ: Ա՛տղաչեմ՝ քեզի ջերմ-
 եռանդ սրտով, ո՛վ սուրբ Անտոն,
 մասնաւոր շնորհք խնդրէ Յիսուսէն
 ինծի համար, որ դէշ վարքս փոխեմ
 ու միայն հոգիս փրկելու ջանամ:
 Դուն քանի որ կենդանի էիր, սիրտդ
 Աստուծոյ սիրովը վառուած էր ու
 միշտ մեղաւորներուն դարձին ծարաւի
 էիր. հիմակ երկինքէն, սուրբդ Աս-
 տուծոյ, բարեկօս եղիր ինձ մեղաւ-
 որիս ու սրտիս զեղջ տուր: Ամէն
 մեղքի վտանգներէն զիս պահէ, ամէն
 տեսակ փորձանքներէն զիս ազատէ,
 բանիս դորձքիս յաջողութիւն տուր,
 ամէն տեղ պաշտպան կեցիր ինծի՝
 թէ՛ ծովու եւ թէ՛ ցամաքի վրայ:
 Ինչպէս որ կենդանութեանս՝ անանկ
 ալ մահուանս ատեն զիս մի թողուր,
 օգնութեան հասիր, որ Աստուծոյ
 շնորհաց մէջ հոգիս աւանդեմ:

ԱՌ Ս. ԱՆՆԵ

Եւրջանիկ ես, ո՛վ սրբուհիդ, քու
 աղնիւ զաւակովդ, որ առանց արատի
 մը արժանի եղար ծնանելու զկոյսն
 Մարիամ Աստուծոյ մայրը, երկրիս
 օրհնութիւնն ու երկնից ցնծութիւնը:
 Սրտիդ ան մեծ ուրախութեան հա-
 մար՝ որ ունիս արքայութեան մէջ,
 իբրեւ մայր երկնից թագուհւոյն,
 նայէ մէյ մը ինծի մայրական աջօքդ
 ու տես հոգւոյս խեղճութիւնները:
 Մայր սուրբ, քու առջիկ ինկած լա-
 լով կը պաղատեմ, ա՛լ մի թողուր
 զիս աս ողորմելութեան մէջ, զքեզ
 սիրող հոգիս մի երկար ատեն զրկեր
 շնորհքներէդ: Դուն մաքրէ սիրտս
 ամէն երկրաւոր ունայնութիւններէն
 ու Աստուծոյ սիրովը լեցուր. մտքիս
 լոյս տուր, որ սատանային խաբէու-
 թիւններուն չհետեւիմ: Զիս քեզի
 կը յանձնեմ, ո՛վ սրբուհի, դուն

արժանի ըրէ տեսնելու սիրելի զաւակդ եւ զՅիսուս. ամէն:

ԱՌ Ս. ՀՈՒՓՍԻՄԷ ԵՒ ԳԱՅՆԵՆԷ

Ո՛վ սուրբ հարսուներ երկնաւոր փեսային քրիստոսի, իմաստուն կուսանք, ձեր հաւատոյ ու սրբութեան լուսովը բոլոր Հայաստան լուսաւորեցիք. եւ ճշմարիտ մայր եղաք մեզի՝ մկրտութեան սուրբ աւազանէն զմեզ Աստուծոյ որդի ծնանելով: Ձեր թափած անմեղ արիւնոյն Աստուծոյ սիրտը գութ շարժեցիք ու սուրբ Լուսաւորչին հետ գործակից եղաք մեր փրկութեան: Ո՛վ երանելի կուսանք, սիրտս բոլորովին բորբոքեալ ձեզի կը կարօտի. աչուքներս երկինք վերցուցած՝ զձեզ բարեխօս կը կանչեմ. ձեր սուրբ յիշատակին օրը բացէք ինծի երկնային շնորհաց գանձերը. վառեցէք սիրտս աստուածային սիրով, որ բոլոր աշխարհք

մէկդի ձգելով՝ միայն Աստուծոյ հաճոյ ըլլալու ջանամ: Ամէն հաւատացեալներուն համար բարեխօս եղէք, որ քրիստոնէաբար ապրին ու արքայութեան արժանի ըլնան. ամէն:

ԱՌ ՊԱՃՏՊԱՆ ՍՈՒՐԲԵ

Ո՛վ փառաւորեալ սուրբդ Աստուծոյ, երկնային փաստաբան ու բարեխօս մեղաւոր հոգւոյս. քեզի կը դիմեմ բոլորով սրտիւ, ինչու որ դուն ես իմ օգնականս ու պաշտպանս Աստուծոյ առջին. քու աստուածահաճոյ աղօթիցդ կը յանձնեմ հոգիս ու մարմինս: Ո՛վ ընտրեալդ Աստուծոյ, կը ճանչնաս իմ տկարութիւնս, գիտես կարօտութիւնս. անոր համար զիս մի՛ թողուր ու ազատէ ամէն փորձանքներէն: Թէ որ ձախորդութիւն մը հանդիպի ինծի, մօտ եղիր. ամէն գործքիս մէջ դուն եղիր ինծի բարի խորհրդատու. մեղաց առիթ-

ներու մէջ որ գտնուիմ, դուն զիս
յափշտակէ սատանային ձեռքէն: Ո՛վ
պաշտպան իմ, դուն ցուցուր ինծի
արքայութեան նեղ ճամբան. եւ
ձեռքէս բռնելով՝ առաջնորդէ առ
Յիսուս փրկիչ մեր, որ հոն շնորհա-
կալ ըլլալով քեզի՝ միատեղ ուրա-
խանանք յաւիտեանս. ամէն:

ԱՂՕԹԳ

ԱՌԵՕԹՆԽՈՅՍՅԱՒՈՅ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՄՈՐ

Առ Կոյսն ցառագին:

Հայր երկնաւոր, նայէ երկինքէն
աս սուրբ ողջակիզին, որ ցաւագին
Մայրն իր մեռեալ մէկհատիկ Որդին
ձեռուրներուն վրայ առած քեզի
կը մատուցանէ. եւ ինքն ալ խաչին
տակը կենդանւոյն զոհ եղեր է ու
անտանելի ցաւերու մէջ կ'այրի կը
տոչորի: Ո՛վ անմխիթար սուրբ Աս-
տուածածին, աննման Որդւոյդ ա-
րեան մէջ թաթխուած ու բոլորո-
վին խոցոտուած մարմինը գիրկդ
առեր՝ մինակուկ նստեր կու լաս, եւ
անհուն ցաւերու ծովու մէջ ընկղմեր
ես անմխիթար: Մէյ մը Յիսուսի
վիրաց պատուածներուն կը նայիս,
մէյ մը ան փշեղէն պսակին աչքդ կը

դարձընես. եւ անոր գոց աշուրները տեսնելով դուն ալ սաստիկ ցաւերու մէջ մթնցեր ես: Ա՛խ մայր ցաւագին, ա՛լ սիրտս չի գիմանար զքեզ ասանկ խեղճ տեսնելուս. աղբիւրի նման արցունքիդ ձայնը հիմայ կը լսեմ, որ լալով կը կանչես. Գարձէք իմ ցաւերուս նայեցէք, թէ աշխարհքիս մէջ եղած է ցաւ իմ ցաւերուս նման: Ո՛վ վշտագին սուրբ Աստուածածին, բաց ինձի ալ սրտիդ դառն ցաւերն ու խոցէ սիրտս սրով քու ցաւոցդ: Աւելի կ'ընտրեմ քեզի հետ լալ՝ քան բոլոր աշխարհքիս ուրախութիւնը: Ա՛նուշեմ քու ոտքիդ տակ իմ մեռեալ Յիսուսիս վրայ լալով մեռնիլ ու ամենեւին անկից չբաժնուիլ. ամէն:

Առաջին ցաւ:

Ո՛վ ամենասուրբ Տիրամայր, յիշէ ան մեծ ցաւդ, որ Սիմէոն ծերունայն գուշակութեամբը սրտիդ մէջ ունեցար, թէ օր մը պիտի գայ՝ որ սիրելի Որդիդ չարչարուի ու մեռնի. եւ աս իբրեւ սուր մը սիրտդ պիտի անցնի: Մեծ խոց եղաւ ասիկայ գթած սրտիդ եւ խոր տրտմութեամբ զքեզ լեցուց, որ երեսունուերեք տարի միշտ կրեցիր: Ա՛խ ցաւագին Մայր, ես ալ որչափ սուրեր խոթեր եմ սիրտդ, եւ մեծագոյն ցաւերու պատճառ եղած եմ քեզի դէմ մեղք գործելովս: Բայց հիմայ սրտանց ամէն ըրածներուս վրայ զղջալով՝ կ'աղաչեմ որ սիրելի Որդւոյդ հետ զիս հաշտեցընես, որ Յիսուս ըլլայ ինձի նշան կանգնելու եւ յաւիտեանական փրկութեան հասնելու: Աս առջի խոցդ յիշելով, սուրբ Տիրամայր, կը խնդրեմ քեզմէ, որ ինձի խոնարհու-

Թեան ու համբերութեան շնորհք տաս, որ ամէն բանի մէջ զիս Աստուծոյ կամաց համակերպելով՝ քեզի նմանող ըլլամ. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Երկրորդ ցառ:

Ո՛վ վշտագին սուրբ Աստուածածին, յիշէ երկրորդ քաջած ցաւդ, որ Հերովդեսին հալածութենէ վախնալով՝ գիշերանց ելար Եգիպտոս փախար: Ի՞նչ խեղճ՝ ու ծանր բան էր, որ նորածին որդիդ գիրկդ առած սուրբ Յովսէփայ հետ՝ առանց պատարասութեան լեռնէ լեռ ան երկար ճամբան կ'երթայիր: Ո՛վ տրտմալից Վոյս, մեծ եղաւ իրաւցընէ ցաւոցդ դառնութիւնը. բայց երանի թէ ես ալ նորէն սրտիդ տրտմութեան պատճառ չըլլայի զՅիսուս սրտիս մէջէն հալածելով: Այլ խոստովանիմ, ո՛վ

սուրբ Տիրամայր, որ շատ անգամ Հերովդեսէն վար չեմ մնացեր, չար կիրքերս կատարելով՝ իբրեւ թէ Յիսուսին մեռնիլն ուզեր եմ: Ո՛վ Մայր ցաւագին, շնորհք ընդունէ ինծի պսօր, որ ամէն արատներէն մաքրելով սիրտս՝ քեզի ու սիրելի Որդւոյդ բնակարան մը զարդարեմ, որ սրտիս մէջ մտնէք բնակիք ի յաւիտեան. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Երրորդ ցառ:

Ո՛վ տրտմալից Մայր, ամենէն մեծ եղաւ աս ցաւդ մայրական սրտիդ. ինչու որ ուրիշ քաջած կսկիծներուդ ատենը սիրելի Յիսուսդ քու սրտիդ միակ մխիթարութիւնը միշտ հետդ էր. հիմակ ան կորսընցընելով՝ գրեթէ զքեզ ալ դառն ցաւերու մէջ կորսընցուցիր: Ի՞նչ ցաւագին օրեր եղան

քեզի ան երեք օրը, ո՞վ Մայր վշտագին, որ չորս դի ինկած անձկալի զաւակդ կը փնտռէիր, գիշեր ցորեկ անմխիթար լալէն չէիր դադրեր: Ետքը տաճարին մէջ գտար ու ցաւած սրտով բացիր իրեն ներսի խոցդ. Ո՛վ որդեակ, աս ի՞նչ բան ըրիր դուն մեզի: Ո՛վ ցաւադնեալ Մայր, թող տուր, որ ես կանչեմ ասանկ Յիսուսին ոտքն ինկած. դուն քիչ մը ատեն Յիսուսին տեսութենէն զրկուեցար, բայց միշտ սրտիդ մէջ կը կրէիր. իսկ ես մեղանչելով՝ բռնորովին Յիսուս կորսնցուցի ու հոգիս խեղճ մնացեր է: Ո՛հ Մայր ողորմութեան, աս երրորդ քաշած ցաւդ այսօր յիշելով՝ կը պաղատիմ քեզի, ինծի անանկ շնորհք մը տաս, որ ճշմարտապէս գտնեմ իմ Յիսուսս ու մէյ մ'ալ չկորսնցընեմ. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Չորրորդ ցաւ:

Ո՛վ Մայր ցաւագին, ինչ սոսկալի ցաւեր զգաց մայրական սիրտդ, երբ որ տեսար սիրելի Որդիդ անգութ թշնամեաց ձեռք ինկած, ի մահ դատապարտուած, ողջ տեղ մը չէր մնացեր բոլոր մարմնոյն վրայ, գլուխը փշէ պսակ կապած՝ կռնակը մէկ ծանր խաչ բռնաւորներ էին, եւ չուանով կապած քաշկուտելով կը տանէին Գողգոթա լեռը խաչելու: Թէ որ ուրիշ կանանց սիրտը չդիմանալով անոր խեղճ կերպարանքին՝ կու լային կողքային, արդեօք քու խանդակաթ սիրտդ ինչ մահաբեր ցաւեր կրեց: Ո՛հ ցաւալից Մարիամ, մեղքերս ալ Յիսուսին մեծ խաչ եղեր են ու աս կսկծելի չարչարանքներուն պատճառ. հիմա աս չորրորդ ցաւդ յիշելով՝ համբերութեան շնորհք կը խնդրեմ, որ ես ալ իմ խաչս սիրով գրկելով Յիսուսին ետեւէն երթամ մինչեւ

Գողգոթա լեռը, այսինքն՝ մինչեւ որ մեռնիմ: Ո՛վ սուրբ Տիրամայր, տուր ինձի վերաւորուած սիրտ մը, որ հետդ ցաւիմ ու քեզի պէս խաչին տակէն չհեռանամ. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Հինգերորդ ցառ:

Ո՛վ Մայր լի ամէն ցաւերով, ահա խոցուեցաւ մայրական սիրտդ Սիմէոնի աներեւոյթ սրովն ու բուրբովն ցաւոց մէջ ընկղմեցար, երբ որ տեսար Աստուածորդիդ խաչին վրայ երեք անխնայ դամէ կախուած ու ան կուսածին մարմինն արիւններու մէջ թաթխուած: Երկնի եւ երկրի մէջ խաչուեր կեցեր է, եւ ի դուր շարժող մը չկայ. մարդիկ զինքը խաչեր են, Հայր Աստուած ալ բոլորովն թող տուեր է: Միայն դուն, ով վշտագին սուրբ Աստուա-

ծածին, ամէն ցաւերն ալ սրտիդ մէջ ժողվեր ես, խաչին տակ կեցեր կ'այրիս կը տոչորիս կենդանի: Ո՛հ Մայր ցաւագին. արեւը խաւարեցաւ ու քարերը չդիմացան. իսկ քու կենացդ արեւն ինչպէս չմթնցաւ, մայրենի սիրտդ ինչպէս դիմացաւ ատշափ ցաւոց: Ո՛վ Մայր, ոտքդ ինկած կ'աղաչեմ՝ պատուէ քար դարձած սիրտս ու լեցուր դառն ցաւերով, որ ես պատճառ եղայ Յիսուսի մահուան: Մի, Մայր, մի գոցեր դէմս սրտիդ դուրսը, ինչու որ զիս քեզի յանձնեց Որդիդ ու ցաւերովդ զիս քեզի որդի ծնար. դուն զիս պաշտպանէ ու քեզի արժանի որդի ըրէ:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Վեցերորդ ցառ:

Ո՛վ Մայր ցաւագին, ինչ սաստիկ ցաւ ունեցար, երբոր մեռեալ Որ-

դւոյդ կողը տիգով զարկին՝ մինչեւ սիրտը պատուեցին. թէպէտ Յիսուսի սիրտը վերաւորեցաւ, բայց ցաւը քու սիրտդ անցաւ: Ո՛վ անմխիթար Մայր, ալ նստէ խաչին տակ, գիրկդ առ սիրական Որդւոյդ մեռած մարմինը, գուցէ անով սիրտդ պաղըշտկի: Այլ ախոս, դարձեալ նոր ցաւերով սիրտդ վերաւորեցաւ. յառաջ միայն տեսներով կը ցաւէիր, հիմայ ձեռքով անթիւ վէրքերը կը շօշափես, պատուած սիրտը կը տեսնես ու վերաւորուած գլուխը ձեռքիդ վրայ դրեր ես: Ասկից ալ աւելի ինչ կսկիծ ու տանջանք կրնար ըլլալ քեզի, Մայր սուրբ, որ շարունակ մարտիրոսութիւն քաշես ու կենդանի մնաս: Ո՛վ Մայր վշտագին, մեծապէս կը ցաւիմ որ իմ մեղքերս պատճառ եղան քու որդւոյդ մահուան ու քեզի ասանկ խիստ ցաւեր հասցուցին: Ո՛վ Տիրամայր, սրտիս արտասուաց

շնորհք տուր, որ քու ոտքիդ տակ լամ ողբամ ու արցունքներովս մխիթար ըլլամ՝ ցաւած սրտիդ, որ մեռած ատենս դուն ալ զիս մխիթարես. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Եթ ճերտոյ ցաւ:

Ո՛վ ցաւագին Մայր, ո՛վ կրնայ պատմել մայրենի սրտիդ ան ետքի քաշած ցաւը, երբ մեռեալ Որդիդ գրկէդ առին՝ որ սուրբ գերեզմանը դնեն. թէպէտ խիստ պատուաւոր եղաւ թաղումը, բայց անկից բաժնուիրդ բոլորովին դառնութիւն էր սրտիդ: Ամէն դիաց ցաւերով լեցար. բոլոր ցաւերէդ անմխիթար ցաւ եղաւ ան տրտմագին տեսիլը, երբ որ ետքի անգամ նայեցար սիրական Որդւոյդ, եւ աչքիդ առջեւէն ալ յափշտակելով՝ գերեզմանին

դուռը գոցեցին: Ո՛հ ցաւագնեալ Մայր, ո՛ւր է անդին գանձդ, ո՛ւր է սրտիդ մխիթարութիւնը, ո՛ւր է սիրելի Որդիդ. ինչպէս բաժնեցիր սիրտդ քեզմէ. տրտմութեամբ գերեզմանին մօտ նստեր կու լաս. ո՛վ կրնայ զքեզ մխիթարել, որ երկնի եւ երկրի ցնծութիւնը զքեզ անանկ սղոյ մէջ ընկղմեր է: Ո՛վ Մայր սուրբ, հիմա եօթը խոցդ առջիդ գնելով՝ ոտքդ ինկած կը խնդրեմ, Յիսուսի չարչարանաց ու քու ցաւոցդ համար ողորմիս մեղաւոր հոգւոյս, բոլոր ըրածներուս թողութիւն տաս: Յիսուսին մահը սրտիդ մէջ գութ ձգէ վրաս, ցաւերդ զիս դժոխքէն փրկեն ու բարեխօս ըլլան ինծի, որ աս աշխարհքս միշտ ցաւերդ յիշելով՝ երկնիքը քեզի հետ ուրախանամ:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

ԱՂՕԹԳ

Յ Ի Ս Ո Ի Ս Ի Հ Ի Ն Գ

Վ Է Ի Ք Ե Ր Ո Ի Ն

Չախ ոտքին վիրացը:

Խոնարհութեամբ գետինն ինկած կը համբուրեմ ձախ ոտքիդ վերքը, ով ողորմած Փրկիչ իմ. կաղաչեմ քեզի՝ որ միջնորդութեամբ սուրբ վերքիդ ամէն մեղացս թողութիւն տաս, որ մինչեւ հիմա հինգ զգայարանքովս քեզի դէմ մեղանչեցի: Ո՛վ բարի Յիսուս, աս պատուական վիրացդ համար պահէ զիս ամէն փորձանքներէն չար թշնամոյն, որ ի քեզ միայն կենդանի ըլլամ:

Ի պատիւ աս սուրբ վերքիդ, ով Յիսուս, կը նուիրեմ քեզի ամէն քաջած վշտերս ու նեղութիւններս աշխարհքիս մէջ: Խառնէ, Տէր իմ, աս անարժան ընծաս դառն խա-

չիդ ու չարչարարացդ հետ. շնորհք
տուր ինձի, որ ամէն գժբախտու-
թիւններու սիրով տանիմ եւ զիս
սուրբ կամացդ յանձնեմ միշտ:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Աջ ոտքին վիրացը:

Ո՛վ ամենաբաղցր Յիսուս, քու
աջ ոտքիդ սրբազան վերքին համար
ան ամէն մեղացս ներումն շնորհէ,
որ իմ գարշելի մտածութիւններովս
զքեզ վշտացուցի: Դուն, Տէր իմ,
ցաւադին փշեղէն պսակիդ արդեամբը
մտքիս երկնային սուրբ մտածու-
թիւններ տուր ու Հոգւոյն սրբոյ
շնորհքովը զիս լեցուր. սուրբ աղբե-
ցութիւններդ վրայես անպակաս ըրէ,
որ ասկէց ետքը միայն քեզի հաճոյ
ըլլալու ջանամ:

Ի պատիւ աս սուրբ վերքիդ, ո՛վ
Փրկիչ իմ Յիսուս Քրիստոս, կ'ա-

ռաջագրեմ իբրեւ քու ձեռքէդ
ընդունիլ ամէն բան, թէ յաջողու-
թիւն եւ թէ ձախորդութիւն, թէ
բարեկամ եւ թէ թշնամի: Գու-
Տէր, քու հայրական նախախնամու-
թեամբդ զիս հոգա ու մի թողուր՝
որ երբեք քեզմէ բաժնուիմ:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Ձախ ձեռքին վիրացը:

Ողջ լեր, ո՛վ վերաւորեալ ձեռք
Յիսուսի, մեծ փափաքով ու սիրով
կը համբուրեմ ու զքեզ կ'օրհնեմ:
Միջնորդութեամբ աս սուրբ վերքիդ
կ'աղաչեմ, որ ալ չսխչես մեղքերս՝
որ չար կիրքերովս՝ անժուժկա-
լութեամբս ու բարկութեամբս հո-
գիս աղտեղեցի: Ո՛վ սիրելի Յիսուս,
քու ամենազօր ձեռքդ դիր վրաս ու
զիս պահպանէ, որ կարող ըլլամ
թշնամիներուս ձեռքէն աղատիլ:

Ի պատիւ աս սրբազան վէրքիդ, ո՛վ ողորմած Յիսուս, սրտանց մեղայ կը գոչեմ ու կը զղջամ ամէն չար գործքերուս վրայ: Դուն բարերար Տէր, անգին արեամբդ լուս ու մաքրէ հոգւոյս աղտեղութիւնը, որ դատաստանին օրը ողորմութեանդ արժանի ըլլամ:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

ԱՅ անոքին վիրացը:

Ո՛վ ամենաբարի Յիսուս, սուրբ ձեռքիդ վէրքն ըլլայ ինծի հայելի, որուն մէջ տեսնեմ իմ մեղացս մեծութիւնն ու բաղմնութիւնը, անմխիթար լամ ու ցաւիմ: Ա՛խ ողորմած Տէր, խառնէ աս թափած արցունքներուս հետ կաթիլ մը վերաորած ձեռքիդ արիւնէն. ընդունէ աս նուէրս արգարութեանդ ունեցած անթիւ անհամար պարտքերուս տեղ:

Զանազան մեղքերով վերաւորուած հոգիս դուն կենդանարար վէրքերովդ բժշկէ ու մաքրէ. եւ զօրութիւն տուր հոգւոյս, որ միայն քու սուրբ կամբդ կատարէ:

Ի պատիւ սրբազան վէրքիդ, գլխով Թանձ Յիսուս, հաստատէ սրտիս մէջ սուրբ երկիւղդ ու աստուածային ներկայութիւնդ, որ միշտ աղէկ ապրիմ ու առաքինութեանց ետեւէ ըլլամ: Շնորհք ալ տուր՝ որ ամէն գործքս ի փառս քո ընեմ:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Յիսուսի կողին:

Ո՛հ վերաւորուած կող Յիսուսի, երբոր կը դառնամ քեզի կը նայիմ, սիրելի Փրկչիս կաթողին սիրտը կը տեսնեմ, որ բողբոլին աստուածային գթութեամբ ու սիրով լեցուած՝ իմ կորսուած հոգիս կ'ուզէ:

Ո՛վ քաղցր սիրտ Յիսուսի, ամենէն աւելի ցաւ եղած են քեզի մեղքերս ու անտանելի տրամութեան մէջ ձգեր են: Թշնամիներէդ անգամ մը միայն վերաւորեցար. բայց իզմէ բիւր անգամ՝ խոցուեցար: Որչափ ալ անարժան ըլլամ, Տէր, քու շնորհացդ, միշտ ցաւագին սիրտդ գլխութիւն կ'աղաղակէ. հինգ սուրբ վէրքերդ միջտորդ կ'ըլլան ինծի համար, քաշած ցաւերդ ու թափած արիւնդ արդարութեանդ առջին կը հանեն: Գութ շարժեն զքեզ վրաս քու սուրբ վէրքերդ. առ զիս վերաւոր սրտիդ մէջ ու պահէ ամէն թշնամիներէն. թող մի տար ամենեւին, որ քեզմէ բաժնուիմ:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Աղօթք առ Խաչելեալն Քրիստոս:

Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ, դուն ձեռուըներդ տարածեցիր խաչին վրայ, եւ ինծի համար դառն չարչարանքներ քաշեցիր. կ'աղաչեմ կը պաղատիմ քեզի հիմայ, օգնութիւն ըրէ ինծի: Քեզի կը դիմեմ, Տէր, իբրեւ աղքատ մը մեծատունիդ, ողորմելիս ողորմածիդ, հիւանդս բժշկիդ, անօթիս կենաց հացիդ, ծարաւիս առ աղբիւրդ կենդանութեան, որ ամենեւին չես ցամաքիր, իբրեւ արարած իր արարչին, վերջապէս իբրեւ խեղճ մեղաւոր իր գլխած ու բարերար Փրկչին: Ո՛վ քաղցր Յիսուս, ես ինքիրմէս կը խոստովանիմ՝ ըրած ամէն չարութիւններս: Անօրէնութեամբ յղացայ եւ ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ: Դուն զիս լուացիր ու սրբեցիր. ես դարձեալ մեղանչելով՝ նորէն

աղտոտեցի արեամբդ լուացուած հոգիս. եւ իբրեւ ապերախտ ու անշնորհակալու՝ քեզմէ այնչափ բարիքներ ընդունելէն ետքը՝ ելայ զքեզ նորէն մեղօքս անարգեցի ու վշտացուցի:

Այլ դու գթած Տէր, ողորմէ անարժան որդւոյդ, որ անչափ ցաւերով ու չարչարանքովդ ծնար ի կեանս: Մի նայիր մեղքերուս, որով քու բարութիւնդ ոտքի տակ առի. այլ յիշէ մեծ սէրդ, որով զիս ստեղծեցիր: Ընդունելի ըլլայ քեզի աս աղաչանքս, Տէր իմ Յիսուս. գթա վրաս ողորմութեամբդ ու մի դարձնելու երեսդ ցաւագնեալ հոգիէս. որովհետեւ ինծի համար չդարձուցիր սուրբ երեսդ զարնողներէն ու թըքնողներէն:

Գիտեմ, Տէր, որ մեղաւոր եմ եւ մեղօքս բիւր անգամ արժանի եղայ դժոխոց. ես իզմէ չեմ բաւական

յանցանքներուս հատուցում ընելու. իմ հատուցումն քու սուրբ արիւնդէ ու քաղցր մարդասիրութիւնդ, որ բոլոր աշխարհքիս մեղքը քու անմեղ ուսիդ վրայ կը բառնաս: Դու Տէր իմ, չես ուզեր մեղաւորիս մահը, չես ուրախանար անոր կորսուելուն. ինչու որ անոր համար մեռար, որպէս զի մեռածները կենդանացընես: Ով բարի Յիսուս, ով կրնայ անոյս ըլլալ ու տարակուսիլ քու ողորմութեանդ վրայ, որ մեր ապերախտներուս համար մեռար, որպէս զի Աստուծոյ հետ դարձեալ հաշտեցընես: Թէ որ առանց իմ աղաչելուս վրաս ի դուժ շարժեցար, որչափ աւելի հիմայ՝ որ մեծ կարօտով կը խնդրեմ ողորմութիւնդ:

Գիտեմ, Տէր իմ Յիսուս, որ խիստ ողորմած ես. ան դառն ցաւերուն մէջ խաչէն կախուած՝ թշնամեացդ համար աղօթեցիր, դրախտին

դուռն աւաղակին բացիր. միայն եմ
պիտի զուրկ մնամ քու ողորմու-
թենէդ: Ո՛հ Տէր, խաչիդ ոտքն ին-
կած՝ լալով կ'աղաչեմ, ողորմէ ինձի
ու սուրբ չարչարանքներովդ հոգիս
մխիթարէ, եւ ընդունէ ան երջանիկ
աւաղակին պէս երկնից արքայու-
թիւնը:

Երգ տեսուն Ներսիսի:

Նորոգող տիեզերաց՝ որ զգեցու-
ցեր մեզ լոյս փառաց. արկար զքեւ
ի զինուորաց՝ քղամիդ կարմիր նա-
խատանաց. մերկեա յինէն զքուրձ
մեղաց, զարտմագոյն արեամբ ներ-
կած. եւ զգեցո զուրախալին, զպատ-
մուճանն իմ՝ զառաջին:

Երկնաւոր թագաւորիդ՝ ի ծունր
իջեալ խաղ առնէին. ծածկեալ
զգլուխդ կռփէին եւ եղեգամբ
հարկանէին. եւ զիմ անկեալ մինչ
ի գետին՝ ի հնազանդել կամաց չարին,

մի թողուցուս խաղալ սովին, այլ
կանգնեսցես զիս վերստին:

Բամեալ բոլորդ քո մարմին՝ յետ
վճռոյ դատաւորին, սաստիկ էառ
զհարուած գանին՝ վասն գանից նա-
խաստեղծին. զիս որ յոտից մինչեւ
ցգլուխ՝ ցաւօք նեղիմ անհնարին,
առողջացո դարձեալ կրկին՝ որպէս
շնորհօք աւաղանին:

Արբափայլ պճնեալ զարդուն՝ զոր
զգեցուցեր Ահարովին. փոխան պը-
սակ ի փշոց եդին՝ մշակք պղպոյն
Խորայելին. զփուշ մեղաց հանցես
յինէն՝ զոր յիս եհար իմ թշնամին.
Եւ ողջացո զնայթուած վերին, զի
սպիք մեղացն ջնջեսցին:

Ետուն ըմպել քեզ զեղին եւ
զքացախն ի ծարաւին. արբեր կամաւ
զի քաղցրասցին՝ ճաշակք պտղոյ
դառնագունին. զդառնութիւն թու-
նաւորին՝ զոր ի մասունս հոգւոյս ար-
կին. հերքեա ի բաց հանդերձ

սովին, եւ քաղցրասցի սէր քո ի սմին:

Ստեղնեալ ծառոյ մահաբերին՝ այն որ բուսաւ ի մէջ դրախտին, փոխան բարձեր զփայտ խաչին, ի Գողգոթա հաներ տեղին. զիմ առ ի մեղս անկեալ զոգի եւ ծանրագոյն բարձօղ բեռին, բարձ ի յուսիգ ըստ ոչխարին, հան ի յերկինս յուստեալ տեղին:

Ի յուրբաթու ժամ՝ երրորդին՝ բեւեռեցար Տէր ի խաչին, լուծեր զլանցանս նախաստեղծին եւ կապեցեր զթշնամին. զիս ամուսցո ընդ հովանեաւ կենդանարար քո նշանին, եւ ի ծագելն յարեւելից՝ լուսաւորեա լուսով նորին:

Երանեալ աւաղակին՝ բացեր ըզդուռն ադին դրախտին, ըստ հաւատոյ սրտի նորին՝ կատարեցեր զխնդրելին. տուր եւ ինձ Տէր ընդ նմին՝ լսել զնոյն պատասխանին. այսօր ընդ իս

իցես յադին՝ ի հայրենիս քո առաջին:

Բարբառելով զէլի էլին՝ հիմունք երկրի տատանէին, եւ վարագոյր հին օրինին՝ վերուստ ի վայր պատառէին. արդ ընդ վիմացն որ շարժէին՝ շարժեա զանշարժ սիրտս ի բարին. ընդ պատառիլ վարագուրին՝ զիմ պատառեա զգիր պարտին:

Արեգական լոյս քող արկեալ՝ խաւարանայր միջօրէին, եւ գերեզմանք բանային, մարմինք սրբոցն յառնէին. ընդ խաւարիլ լուսաւորացն՝ մաքրեա յինէն զգործ խաւարին. ընդ մեռելոցն որք յառնէին՝ կանգնեա զմեղօք մեռեալ հոգիս:

Նոր սիրոյ պատուիրանին՝ գործով լցող եղեր բանին, աղօթելով առ Հայր յերկին՝ թողուլ զմեղս որ ի խաչին. ինձ որ հոգւովս հաւատացեալ՝ երկրպագեմ քեզ Միածին,

Թող զլուծումն հրամանին, մի յիշեսցին մեղքն առաջին:

Սարսեցին սանդարամեաք՝ ի յաւանդելն առ Հայր զհոգիդ, որ ի դժոխս իջեր ներքին՝ ի բանտ մահու եւ խաւարին. կապեալ զիշխանն մահածին՝ հաներ զհոգիսն որ ի բանտին. եւ զիս հանցես Տէր ընդ նոսին՝ բանտէ մեղաց աղլամիջին:

Աղբերացն անապական՝ որ յետ մահուն անմահարար. բղխեալ ի քէն վտակ կրկին՝ ի նորոգումն կողածնին. բաց զբերան իմ՝ յարբուցումն քո արեան կենարարին. լուս դարձեալ յաւազանին թէ ոչ շնորհօք՝ այլ արտասուօք:

Յանմահիդ մեռանելոյ՝ զմեռեալ հոգիս կենդանացո, թաղմամբ ի նոր գերեզմանի՝ զթաղեալս ի մեղս վերածեա. ի գրի ներքնումն իջանելով՝ ի դբոյ մեղաց վերաբերեա. ի

ստուեր մահու բնակելով՝ լուսաւորեա եւ զիս հոգւով:

Սիրտ իմ առ քեզ աղաղակէ՝ Բանդ որ ընդ Հօր ի սկզբանէ, որ կամաւոր վասն մարդկան՝ կրեցեր մարմնով զայս ամենայն. ինձ լսելի արա զձայն՝ յարքայութեանդ քո կոչման, ընդ ժողովոց անդ անդրանկացն՝ օրհնել զքեզ միշտ յաւիտեան:

Աղօթքս առ Յիսողո:

Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ ինծի համար խաչին վրայ մեռար, քու գթած ձեռքդ կը յանձնեմ հիմակ ու մահուանս ժամն իմ խեղճ հոգիս: Չեմ գիտեր, Տէր, երբ պիտի զիս քեզի կանչես, երբ պիտի ազատես հոգիս աս մահկանացու կեանքէն, միայն յոյս ունիմ որ շնորհաց մեջ գտնուիմ:

Կը դողամ, Տէր, երբոր անհամար մեղքերս միտքս կու գան եւ քու

արդար դատաստանդ կը մտածեմ.
բայց քու ողորմութիւնդ անչափ է,
անոր համար սուրբ վէրքերդ, անգին
արիւնդ, պատուական խաչդ ու մահդ
միշտ հոգւոյս միտքար ու օգնական
ըլլան: Ո՛վ գթած Յիսուս, երբոր
հոգիս մահուան դուռը կը հասնի
ու ամենէն անօգնական կը մնայ. երբ
որ թշուառ մարմնէս կը բաժնուի,
կ'աղաչեմ քեզի, Յիսուս, դուն ընդ-
ունէ հոգիս ու թող մի տար՝ յաւի-
տեանս կորսուիմ, որ քու արեամբդ
փրկեցիր:

Ստորագրում:

Ի. քեզ, Տէր, յուսացայ. մի ամաչե-
ցից յաւիտեան:
Դու ես պաշտպան իմ, Տէր. եւ ի
ձեռք յանձն առնեմ զհոգի իմ:
Անձն իմ նովաւ կեայ. եւ զաւակ
իմ ծառայեցցէ նմա:
Քեզ սաղմոս ասացից, Աստուած ա-

պաւէն իմ, Աստուած ողորմու-
թեան իմոյ:

Ծարակում:

Յոյս իմ ի մանկութենէ իմմէ.
մի թողուր զիս Տէր Աստուած իմ:
Յոյս իմ ի ժամանակի ծերութեան
իմոյ. մի թողուր զիս Տէր Աստուած
իմ: Յոյս իմ ի միւսանգամ գալըս-
տեանն քո. մի անտես առներ զիս:

Աղօթք շարի մահ խնդրելու սուրբ
Աստուածամեկն:

Ո՛վ քաղցրագութ Մայր Յիսուսի
կոյս Մարիամ, օգնական ու պաշտ-
պան անօգնական մեղաւորաց, լի
գթութեամբ եւ ողորմութեամբ. ա-
նոյշ աչքովդ նայէ ողորմելոյս վրայ.
Հասիր ինձի օգնութեան՝ քանի որ
մահս չէ եկեր մօտեցեր, որ չըլլայ
թէ յանկարծակի ու առանց պա-
տրաստութեան ելլեմ աշխարհքէս:

կ'աղաչեմ քեզի, Մայր ողորմութեան,
 Յիսուսին քաշած չարչարանքներուն
 ու մահուան սիրոյն համար, պահէ
 ու խնամէ զիս, որ հիմակուքնէ հե-
 ոանամ մեղքէ, փախչելով սատա-
 նայէն ու իր ամէն չար գործքէն.
 Ճշմարիտ զղջմամբ, կատարեալ խոս-
 տովանութեամբ ու արժանաւոր ա-
 պաշխարութեամբ հաշտուիմ Յի-
 սուսի հետ: Ողորմէ ինձի, երանուհի
 Մայր Աստուծոյ, ան սոսկալի ատենը
 մեռնելու օրը, երբ շունչս բռնուի
 ու լեզուս կապուելով չկարենամ
 աղաչել քեզի, աչուքներս միմեան
 ու ականջներս խուլնան, ան ատեն
 մի մոռնար զիս, Մայր անարատ. այլ
 միտքդ բեր հիմակուան աղաչանքս որ
 կ'ընեմ մայրական գթութեանդ: Հա-
 սիր ինձի օգնութեան. որպէս զի ա-
 զատիմ սատանային փորձանքներէն.
 եւ անոյշ մահուամբ քու ձեռքդ աւ-
 անդելով իմ հոգիս, արժանի ըլլամ

արքայութեան ու մասնակցութեան
 սիրելի ծառաներուդ, որ քեզի հետ
 կը վայելեն զԱստուած յաւիտեանս
 յաւիտենից. ամէն:

Աղօթք սրտիմ Յիսուսի:

Տէր Յիսուս Քրիստոս, ո՛վ կրնայ
 պատմել քու սրտիդ քաղցրութիւնն
 ու մեծագոյն սէրը մեր վրայ, որ ի-
 բրեւ ողորմութեան աղբիւր բացիր
 մեզի սիրտդ, որ ամէնքնիս ալ հոն
 գիմենք ու շնորհքներով լեցուինք:
 Ո՛վ քաղցր սիրտ Յիսուսի, որչափ
 ուրախութիւն է քեզի, երբոր աշ-
 խարհասէր սիրտ մը քեզի դարձած
 կը տեսնես ու քու սրտիդ ապաւի-
 նած:

Ո՛վ աստուածային սիրտ Յիսու-
 սի, ծարաւի է հոգիս քեզի ու մեծ
 փափաքով զքեզ կը փնտռէ: Վառէ,
 բորբոքէ սիրտս սուրբ սիրովդ, որ
 քեզմէ ուրիշը չսիրէ: Ո՛վ գթած

սիրտ փրկչին խնայ, թէպէտ շատ անգամ ես զքեզ թողուցի, գացի աշխարհքիս ունայն բաներուն հետ սիրտս կապեցի. բայց հիմա մեծ ցաւ է ինծի. լալով կը պաղատիմ, ո՛վ քաղցր Յիսուս, ընդունէ զիս նորէն սրտիդ մէջ ու պահէ՛ որ ալ քեզմէ չհեռանամ: Տես, Տէր, վերաւորած սիրտդ բացեր ինծի կը սպասես, եւ անոյշ ձայնով զիս քեզի կը կանչես, մեղօք բեռնաւորուած հոգիս սրտիդ մէջ հանգչեցընել կ'ուզես: Ո՛վ ողորմած Յիսուս, ահա սիրտս բոլորովն քեզի կու տամ. առ ու սուրբ սրտիդ հետ մէկ ըրէ, որ միշտ ի քեզ կենդանի ըլլամ. ամէն:

Պատրաստութիւն մահուան:

Ո՛վ Տէր իմ Յիսուս, քանի որ զգայարանքներս ողջ են ու միտքս վրաս է, հիմակուրէն հոգիս քեզի կը յանձնեմ, եւ ան ատեն ընելու

աղաչանքներս սուրբ խաչիդ ոտքն ինկած լալով քեզի կը մատուցանեմ: Ար խոստովանիմ, Տէր, որ մեղաւոր եմ, շատ անգամ քեզ վշտացուցած եմ. բայց մեծ յոյս ալ ունիմ՝ որ դուն ես իմ գթած փրկիչս, որ իմ փրկութեանս համար խաչին վրայ մեռար:

Երբոր Տէր, անցած կեանքս կը մտածեմ, չեմ գիտեր թէ ինչ երեսով առջիդ պիտի երեւամ ու ինչ պատասխան պիտի տամ քեզի: Ո՛հ Տէր, գետինն ինկած կ'աղաչեմ, մի ինդրեր մեղաւորիս մահը, այլ քու ողորմութեամբդ ջնջէ ամէն մեղքերս: Մանաւանդ օգնէ ինծի ան անմխիթար ժամը, երբոր մեռելի մը պէս ամէն զգայութիւններս պիտի դադրին, լեզուս գոցուած՝ կարող պիտի չըլլամ քեզի աղաչել, աչուրներուս լոյսը պակսելով՝ չկարենամ պիտ'որ սուրբ խաչիդ նայիլ: Մօտ

եղիւր ան ատեն, բարի Յիսուս, եւ քու արեամբդ փրկուած հոգիս մի տար սատանային ձեռքը: Երեւնան առջեւդ աղօթքներս, երկնցուր վրաս բարեբար ձեռքդ ու վեր հանէ աս ողորմելի աշխարհքէս, որ կախուելով խաչէն՝ խոստացար զիս քեզի ընդունիլ:

Դուն ողորմած Տէր, սուր ուրախութիւն աչուրներուս, որ չնային դարձեալ իմ մեղքերուս. ազատէ զիս քու անուանդ փառացը համար: Յուցուր ինծի քու բարութիւնդ, որ միշտ բնակիմ քու տանդ մէջ երկնից արքայութիւնը եւ հոն օրհնեմ զքեզ յաւիտեանս. ամէն:

Այլ աղօթք առ Յիսուս:

Ողորմած փրկիչ իմ Յիսուս Բրիստոս, որ քու պատուական արեամբդ զիս երկնից արքայութեան որդի դրեցիր, թող մի տար զիս, որ աշ-

խարհքիս ունայնութիւնները մտիկ ընելով՝ քեզմէ բաժնուիմ: Յիշէ, Տէր իմ, ինծի համար քաջած ցաւերդ ու ըրած հառաչանքներդ ան դառն խաչին վրայ, եւ օգնէ ինծի ան ետքի նեղութեանս ժամանակը. սուրբ չարչարանքներդ երկնաւոր Հօրդ առջին զնելով՝ մեղքերուս թողութիւն ընդունէ:

Ո՛հ Տէր իմ, կաղաչեմ քեզի լալագին, աս Յիսուս անոյշ անունը բերնիս ետքի խօսքն ըլլայ. քու սրբբազան մարմինդ խեղճ հոգւոյս կերակուր ըլլայ. քու ըրած հառաչանքներդ իմ ետքի շունչս ըլլան. քու անոյշ նայուածքդ ետքի տեսութիւնս ըլլայ. վիրաւորուած ձեռուրդ ներդ ինծի օգնական ըլլան եւ զիս յաւիտենական դատապարտութենէ ազատեն: Ո՛վ բարի Յիսուս, դուն առաջնորդէ ինծի երկնից արքայութիւնը, կենաց ճամբան ցուցուր ին-

ծի: Ահա քեզի կու գամ, որ յաւիտեանս քեզի հետ ըլլամ:

Խաչեցեալ Տէր իմ, ահա իմ կեանքս ու մահս քեզի կը յանձնեմ. ընկալ զիս եւ օգնութիւնդ վրայէս պահաս մ'ընէր: Ա'աղաչեմ, քաղը Յիսուս Փրկիչ իմ, մեռած ատենս միտիմարական ձայնդ լսելու արժանի ըրէ. Այսօր շնորհ տու ինձ ի Դերաւորէն:

Ստորին:

Լուիցէ քեզ Տէր յաւուր անձկութեան. օգնական եղիցի քեզ առնուն Աստուծոյ Յակոբայ:

Առաքեցէ Տէր զօգնութիւն ի սրբութեանէ իւրմէ. եւ ի Սիոնէ ընկալցի դքեզ:

Յիշեցէ Տէր զամենայն պատարագս քո, եւ զուխտս քո ընդունելի արասցէ:

Տացէ քեզ Տէր ըստ սրտի քում. եւ զամենայն խնդրուածս քո կատարեսցէ:

Յուսացաւ ի Տէր, եւ փրկեսցէ զնա. զի կամի զնա:

Աստուած, զկեանս իմ պատմեցից քեզ, եղից զարտասուս՝ իմ առաջի քո. որպէս խոստացար դու ինձ:

Դարձցին թշնամիք իմ յետս իւրեանց. յաւուր յորում կարդացից առ քեզ:

Աղօթք հիշանդներոս համար:

Ա՛լ գթած եւ բարեգութ Տէր իմ, որ սիրելի որդիներդ աս աշխարհքիս մէջ փորձելու համարանոց զանազան խաչեր կը խրկես. որպէս զի մեր սիրտն աս խաբերայ աշխարհքիս հետ չկապուի: Ես ալ հիմակ որ այսպիսի ծանր հիւանդութեան մէջ կը նեղեմ, իմ կամքս քու ամենասուրբ կամացդ հետ կը միաբանեմ, եւ սրտանց կը խնդրեմ քեզմէ, որ աս խաչին հետ խրկես միանգամայն համբերութեան

չնորհք ալ, որ քաջած նեղութիւնս անհամբերութեամբ անպտուղ չըլլայ: Գիտեմ որ աս աշխարհքիս մէջ նեղութիւն ունենալը նշան մըն է քեզի սիրելի ըլլալու, փրկարար միջոց մըն է աս աշխարհքիս մէջ մեր մեղքերը քաւելու: զորոնք անդիի աշխարհք երկայն ատեն ծանր ծանր տանջանքով հազիւ պիտի կարող ըլլայինք քաւել: Անոր համար ես ալ կ'աղաղակեմ Գաւիթ մարգարէին հետ. Պատրաստ է սիրտ իմ, Աստուած իմ, պատրաստ է սիրտ իմ: Բոլոր յոյս ու մխիթարութիւնս ան է, որ քու ամենասուրբ կամբդ իմ վրաս կատարուի:

Թէպէտ Տէր իմ, հոգիս յօժար է ամենաբարի կամբդ փառաւորելու. բայց տկար մարմինս կը համարձակի առջեւդ քու Միածնիդ աղօթքը քեզի կրկնելու, որ Գեթսեմանի պարտէզն արեան քրտինք թափելով

ըրաւ. Հայր երկնաւոր, կ'ուզես նէ՛ անցնի իղմէ աս բաժակը: Կ'ուզես նէ՛ ողորմէ չդիմանալու ցաւերուս, դադրեցուր սաստիկ կսկիծը. ինչու որ շատ դիւրին բան մըն է քեզի իմ հիւանդութիւնս առողջացընել: Բայց չըլլայ թէ իմ կամքս ընես, հապա ինչ որ է քու կամբդ՝ ան ըլլայ, որ ինծի ալ միանգամայն ստուգիւօգտակար է: Գուն աղէկ դիտես որն է ինծի ու յաւիտենական փրկութեանս օգտակարը. իմ մտածածս եւ ուզածս շատ հեղ թէ հոգւոյս եւ թէ մարմնոյս վնասակար է: Անոր համար, արարիչ իմ բաղմադութ, ես կը հնազանդիմ՝ բոլորովին քու կամացդ ու կ'աղաչեմ, որ աւելի զիս աշխարհքիս մէջ պատժես զանազան հիւանդութեամբ եւ ուրիշ խաչերով, քան թէ հոս տեղս խնայելով՝ անդիի աշխարհք արդարութեամբ զիս դատես:

Ստորոհ:

Ողորմեա ինձ, Տէր, զի հիւանդ եմ
ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռո-
վեցան ոսկերք իմ:

Թող արա ինձ զի հանգեայց. մինչ
չեւ երթեալ իցեմ, ուստի ոչ
գտանիցիմ:

Գու ես համբերութիւն իմ Տէր, Տէր
յոյս իմ ի մանկութենէ իմմէ:

Ծարակում:

Ես ասացի Տէր ողորմեա հոգւոյ
իմոյ բազմամեղի. որ բնակեալդ ես ի
յերկինս եւ յանմարմնոց փառաբա-
նիս. յիս մարդասիրեա բազմագում
Փրկիչ եւ փարատեցո զցաւս անձին
իմոյ:

Խօսք ի զիմաց հիշանդին ի խորոց
սրտե ընդ Յիսուսի:

Ո՛վ անոյշ Փրկիչս, որ շիթենեաց
լեռան վրայ հոգեվարքի քրտինք

քրտնեցար, ինձի ալ ողորմէ. եւ
ինչպէս որ քեզի երկինքէն հրեշտակ
իջեցուցիր զքեզ զօրացընելու հա-
մար, նոյնպէս նաեւ ինձի ալ վերէն
երկինքէն զօրութիւն ու մոխթարու-
թիւն խրկէ, որ աս նեղութեան կա-
րող ըլլամ զիմանալ եւ զիս ամե-
նասուրբ կամացդ յանձնել:

Ո՛վ Փրկիչ իմ Յիսուս, գիտեմ,
որ աս արտաքին մարմնական նեղու-
թիւնները ներքուստ հոգիս մաքրե-
լու համար կը խրկես. պատրաստ
եմ յօժար սրտով սիրոյդ համար աս
նեղութիւնը տանելու: Միայն ինձի
զիմանալու ոյժ տուր, որ աս հիւան-
դութեանս ի փառս քո համբերեմ
ու արքայութեանդ արժանի ըլլամ:

Կը գոհանամ քեզի, մարդասէր
Յիսուս, որ ինձի յանկարծական մահ
չխրկեցիր. հապա անանկ հիւան-
դութիւն մը տուիր, որ պատրաս-
տուելու ատեն ունեցայ: Շնորհակալ

կ'ըլլամ մեծապէս ու կը նուիրեմ
քեզի բոլոր քաջածնեւոյս: Ա՛հա-
չեմ՝ որ ջնջես իմ ամէն չար գործ-
քերս, որոնք աստուածային աչացդ
հաճոյ չեն, եւ հոգիս քու անգին
արդեամբդ զարդարես:

Ար գոհանամ քեզմէ, ո՛վ Փրկիչ
իմ, որ զիս արժանի ըրիր հիւանդու-
թեան ցաւեր քաշելով՝ քեզի նմա-
նելու: Գուն անմեղ դառն էիր, եւ
պէտք եղաւ՝ որ առաջ չարչարուիս ու
այնպէս արքայութիւն մտնես. իսկ ես՝
որ մեղաւոր եմ եւ զԱստուած շատ
հեղ բարկացուցեր եմ, ինչպէս ա-
ռանց նեղութիւն մը քաշելու՝ եր-
կնից արքայութիւն կրնամ մտնել:

Տէր իմ, քու բարութիւնդ յաւ-
իտեանս կ'օրհնեմ. ինչու որ պղտի-
կութենէս սկսեալ այնչափ բարիք
ընդունած եմ՝ քու բարերար ձեռ-
քէդ հիմակ աս հիւանդութեան
ցաւերուս համար ինչպէս կրնամ

տրտունջ ունենալ: Քու ձեռքէդ
կ'ելլէ հիւանդութիւնն ու առողջու-
թիւնը. դուն տուիր ու դուն առիր,
քու կամբդ օրհնեալ ըլլայ:

Ոյժ տուր ինծի, Տէր իմ, աս
դժուարին ու դառն ատենս. զօրա-
ցուր հաւատքս, յոյսս ու սէրս. ին-
չու որ որչափ ցաւերս կը սաստկա-
նան, այնչափ ալ ոյժս կը պակասի:
Ո՛վ արարիչ իմ, քու ստեղծուածդ
երեսէ մի ձգեր, ինչու որ դուն ես
մինակ իմ զօրութիւնս ու մխիթա-
րութիւնս:

Բաց ինծի, Տէր իմ, դառն չար-
չարանացդ ու մահուանդ գանձը, որ
անով հոգիս մխիթարութիւն գտնէ.
արժանի ըրէ զիս ապաշխարութեան
շնորհքին, որ հոգւոյս արատները
մաքրուելով, արժանապէս ընդունիմ
վերջին թողակը, քու ամենասուրբ
մարմինդ ու արիւնդ: Սուրբ ներկայ-
ութիւնդ հոգւոյս ամէն թշնամիները

փախցրնէ, բոլորովին վրայէս փարատէ անոնց փորձութիւնները՝ որ սաստիկ զիս կը չարչարեն:

Ո՛վ քաղցր Յիսուս, զօրացուր իմ անկատար սէրս. որպէս զի թէ առողջութեան ու թէ հիւանդութեան ատեն միշտ զքեզ ամէն բանէն աւելի սիրեմ. ինչու որ դուն ես միեակ սիրոյ արժանի. դուն զիս սիրելուդ մարդ եղար ու խաչին վրայ մեռար: Լսէ հիմակուան իմ սրտիս հառնաչանքը եւ զիս աս ետքի դառն ատենս թող մի տար:

Ո՛վ հինգ վերք Յիսուսի մահացելոյ, թափեցէք ձեր փրկարար արիւնը հոգւոյս ու հինգ զգայարանացս վրայ, որ անով կատարելապէս մաքրուիմ ու զօրանամ, եւ անոր ուժովն աս ետքի պատերազմիս ատենը թշնամիներուս յաղթելով՝ յաղթութեան պսակն Աստուծոյ ձեռքէն առնում. ամէն:

Աղօթք հոգեվարքներու համար:

Տէր Յիսուս, տես, որ կենացս իրիկունը մօտ է, մեր քովը կեցիր, ո՛վ լոյս տիեզերաց, որ կենդանի ճառագայթ ես չօրն յաւիտենականի. վշտացածներուն մխիթարութիւն, մահուան մօտիկ եղողներուն զօրութիւն ու մեղաւորներուն Փրկիչ:

Ծագէ մօքիս մէջ շնորհաց լոյսը, Հոգւոյն սրբոյ հրովը սիրտս վառէ: Կը հրաժարիմ ամէն չար խորհուրդներէն, ամէն մեղքերէն ու ամէն բանէն, որ քու հաճութեանդ դէմ է:

Թող մի տար, Փրկիչ իմ, լոյս իմ եւ զօրութիւն իմ, որ սատանայական փորձութիւններն ու մութ եւ յուսահատական խորհուրդներն իմ մօքիս մէջ տեղ ընեն ու զիս շփոթութեան մէջ ձգեն աս վերջին ու դժուարին ատենս. հոգիս որ պա-

տուական արեանդ գինն է՝ յաւիտենական կորստեան վտանգի մէջ իյնայ:

Ո՛վ մահկանացու մարմին, գիտեմ որ հող պիտի դառնաս, ուսկից որ ստեղծուեցար. գիտեմ որ Փրկիչս կենդանի է ու ետքի յարուածեան օրը զիս դարձեալ պիտի յարուցանէ: Ան ատեն աս մարմինս իմ սիրելի Աստուածս ու արարիչս պիտի տեսնէ:

Աստուած իմ, քուկդ է իմ հոգիս, քեզի կենդանի է յաւիտեան. քու մահաբեր վէրքերդ իմ հոգիս զօրացնէ, քու ամենազօր կարողութիւնդ անոր հովանի՝ ըլլայ. որպէս զի աս ետքի դժուարին պատերազմիս քստենը չար թշնամոյն խաբէութենէն ապահով ըլլայ ու անոր բոլոր ճիգը պարապ հանէ. քու ամենայաղծ ու ամենազօր սուրբ խաչիդ օգնականութեամբը:

Ո՛վ խաչեցեալ Փրկիչ իմ, քու անպատմելի ցաւերուդ համար՝ որ զգացիր, երբոր սուրբ հոգիդ անմեղ մարմնէդ բաժնուեցաւ, ազատէ զիս աս ժամուս ամէն պատիժներէն ու տանջանքներէն, որոնց մեղացս համար արժանի եմ:

Ո՛վ քաղցր Փրկիչ իմ, ան սիրոյն համար, որ պատճառ եղաւ քեզի բոլոր չարչարանացդ ատեն այնչափ սաստիկ կսկիծներ կրելու, արձակէ զիս մարմնոյս կապէն. ընդունէ հոգիս ու երկնային ուրախութիւնը մտցուր: Բաց յաւիտենական կենաց դռները, որպէս զի սուրբերուն հետ միշտ արժանի ըլլամ ուրախանալ:

Ես կը բաղձամ հոգիս աւանդել, ինչու որ ատ է ամենասուրբ կամքդ: Կը բաղձամ աշխարհքէս ելլել, որպէս զի կարող չըլլամ ալ զքեզ մեղօք վշտացընել ու միշտ հարկաւ զքեզ սիրեմ: Ե՛րբ պիտի ըլլայ, որ

զքեղ իմ արարիչս երեսանց տես-
նելու եւ սիրելու արժանի ըլլամ:

Արդ արձակեա զծառայ քո ի
խաղաղութիւն. եւ մի մտաներ ի
դատաստան ընդ ծառայի քում: Յի-
սուս Փրկիչ աշխարհի, ողորմէ ինձի
եւ զիս ալ հոն տար, ուր դուն յա-
ռաջուց գացիր մեզի տեղ պատրաս-
տելու, խոստանալով որ դարձեալ
կու գաս զմեզ տանելու համար:

Ի ձեռս քո աւանդեմ զհոգի իմ:
Թէպէտ անարժան եմ աստուածային
դէմքդ տեսնելու. բայց յոյս ունիմ
որ անսահման ողորմութիւնդ ինձի
կատարեալ թողութիւն կու տայ:
Ողորմէ ինձի, ո՛վ Յիսուս, զօրու-
թիւն տուր ինձի, որ կարող ըլլամ
մինչեւ ետքի շնչոյս տուրեւառը
քու սուրբ ու քաղցր անունդ յիշել-
ամէն:

Մաղմու:

Սերձեցաւ անձն իմ ի հող. Տէր,
կեցո զիս ըստ բանի քում:

Արի, Տէր Աստուած իմ. բարձր եղի-
ցի ձեռն քո. եւ մի մոռանար
զանանկս:

Տեսանես դու զնա. ի սրտմտութիւնս
հայիս. մասնել զնոսա ի ձեռս
քո. ի քեզ թողեալ է աղքատն,
եւ որբոյն դու ես օգնական:

Յիշեա, Տէր, զթութիւնս քո եւ
զողորմութիւնս քո, որ եմն յաւ-
իտենից:

Զմեղս մանկութեան եւ զանդիտու-
թեան իմոյ մի յիշեր. այլ յիշեա
զիս, Տէր, ըստ ողորմութեան
քում, վասն քաղցրութեան քո.
զի քաղցր եւ ուղիղ ես Տէր:

Ահա չափով եդիր զաւուրս իմ.
եւ կար զօրութեան իմոյ որպէս
ոչինչ է առաջի իմ. սակայն

ամենեւին ընդունայն է ամենայն
մարդ մեղի:

Պանդուխտ եմ ես առաջի քո. նժդեհ
եւ անցաւոր որպէս ամենայն հարբ
իմ:

Թոյլ արա ինձ, զի հանգեացց, մինչ
չեւ երթեալ իցեմ, ուստի ոչ
եւս գտանիցիմ:

Նեղութիւնք սրտի իմոյ բազում եղեն
յոյժ. եւ ի վշտաց իմոց հան զիս:
Իսկ արդ՝ ո՞վ է համբերութիւն իմ,
թէ ոչ դու Տէր. կամ կար զօ-
րութեան իմոյ՝ թէ ոչ ի քէն:

Նայեաց առ իս եւ ողորմեա ինձ. զի
միամօր եւ աղքատ եմ ես:

Դարձ անձն իմ ի հանգիստ քո. զի
Տէր օգնեաց քեզ:

Դու ես պաշտպան իմ, Տէր. եւ ի
ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի
իմ:

Շարախան:

Դամանակ դարձի իմոյ եհաս ի
յերկիր. արդ Տէր ընկալ զճառացս
քո. եւ Հոգի քո բարի առաջնորդեացէ
ինձ ի յերկիր ուղիղ: Խոստովանող
հոգիս. որ ելից զունայնու-
թեան ընթացս աշխարհի. արդ Տէր
ընկալ զճառացս քո. եւ Հոգի քո բարի
առաջնորդեացէ ինձ ի յերկիր ուղիղ:
Ի վերջնումն աւուր՝ յորժամ առնես
զայցեւութիւն քոյոց սիրողաց. յայն-
ժամ խնայեա ի ծառայս քո. եւ
Հոգի քո բարի առաջնորդեացէ ինձ
ի յերկիր ուղիղ:

Առ աղօթք:

Ո՛վ Յիսուս Քրիստոս, որ մեր
փրկութեան համար խաչին վրայ
զամուեցար եւ ան ետքի հոգեվա-
րութեան ատենդ ցաւադին սրտիւ
երկնաւոր Հօրդ աղաղակեցիր. ահա

մենք ալ գետին ինկած լալով քեզի կը կանչենք, ո՞վ գթած Յիսուս, ողորմէ աս հոգւոյս, որ քեզի գալ կը փափագի: Մի յիշեր, Տէր, մարդկային տկարութեամբ ըրած մեղքերը, այլ յիշէ քու անհուն գթութիւնդ, ամենասուրբ Այս Աստուածածնի ու սրբոց բարեխօսութիւնը ասոր համար: Նայէ, Տէր, իր թափած արտասուաց, տես իր սրտին զղջումը. խրկէ երկինքէն սուրբ հրեշտակները, որ զինքը զօրացնեն ու հոգին առնուն արքայութիւն տանին: Ո՛վ Աստուած ողորմութեան, մի դատեր ասոր հոգին քու արդարութեամբդ. այլ գթութեամբդ քաւէ ու շնորհաց արժանի ըրէ. ամէն:

Աղօթք քառարանի հոգիներուն:

Ո՛վ Աստուած ողորմութեան եւ Տէր կենդանեաց եւ մեռելոց, կ'ա-

ղաչեմ քեզի պաղատելով, քու արարչական սիրովդ ողորմէ մեր ննջեցելոց: Յիշէ, Տէր, որ դուն անբաւ գթութեամբդ ստեղծեցիր եւ միածին Որդւոյդ դառն չարչարանքներովն ու մահումբը փրկեցիր ու արքայութեանդ ժառանգ ըրիր. բաց հիմակ անոնց ողորմութեանդ դուռը, ազատէ ան սոսկալի տանջանքներէն, որ իրենց մեղացը համար արժանաւորեցան: Լսէ, ողորմած Տէր, անոնց ողորմուկ ձայնը, որ գիշեր ցորեկ անմխիթար քեզի կ'աղաղակեն, առ Յիսուսին արիւնէն կաթիլ մը ու խառնէ անոնց թափած արցունքներուն հետ, որ աստուածային արդարութեանդ բաւական հատուցում ըլլայ:

Ո՛վ Փրկիչ իմ Յիսուս, քու սրտիդ մեծագոյն տրտմութեանը համար՝ որ Գեթսեմանի պարտեղին մէջ քաշեցիր, ազատէ քաւարանի

մէջ եղած հոգիները: Ո՛վ փրկիչ իմ Յիսուս, խիստ ճաղանացդ, փշեղէն պսակիդ ու ցաւագին նախատանացդ համար, ազատէ մեր ծնողաց, եղբարց ու բարեկամաց հոգիները: Ո՛վ փրկիչ իմ Յիսուս, քու սրբազան վէրքերուդ ու թափած անգին արեանդ համար ազատէ քաւարանէն ամէն ննջեցեալները. մանաւանդ անյիշատակ հոգիները, որ մեծապէս օգնութեան կարօտ են: Գթած Յիսուս, դուն ամենուն ալ յաւիտեանական հանգիստ պարգեւէ, եւ բարեխօսութեամբ գթած Մօրդ քու սուրբ տեսութեանդ արժանի ըրէ, որ զքեզ սրբոց հետ միշտ փառաւորեն. ամէն:

Շարական:

Ահեղ խորհուրդ քահանային բազկատարած կայր ի բեմին առաջի սուրբ սեղանոյն. հուր շիջանի, խաւ-

ար մերժի, արտմեալ հոգիքն ուրախանան. զի թողութիւն մեղաց լինի. ողորմած Տէր, ողորմեա հոգւոցն մեր ննջեցեալոց:

Աղօթք անդոռթեալն խոն:

Ո՛վ Հայր գթութեան եւ Աստուած ողորմութեան, նայէ խեղճութեանս ու լսէ սրտիս հեծութիւնները. աչուքներս քեզի կը վերցընեմ, ինչու որ քեզմէ ի զատ մէկէ մը մխիթարութիւն չունիմ: Հեղութիւնները չորս դիս առեր են, դու ես, Տէր իմ, միակ յոյսս. քաջած նեղութիւններս քեզի յայտնի են, միմալ քու ձեռքդ կրնայ աս վերքը բժշկել: Դուն աղէկ գիտես, Տէր, իմ սիրտս ու կը տեսնես տկարութիւնս. անոր համար ես ալ ամենասիրելի Որդւոյդ հետ կ'աղաչեմ քեզի. Հայր, անցնէ քեզիս

յինէն. Բայց ոչ որդեա եւ հօրիմ, այլ որդեա դու:

Բայց թէ որ, Տէր իմ, ուզես վըաս նեղութիւն խաւրել. ինչ կարող եմ քեզի դէմ գանգատ ընել. որովհետեւ մեղանչելուս համար դժոխքի արժանի էի: Ո՛րչափ որ վիշտ տաս ինծի, Տէր, աս աշխարհքիս մէջ, ամէնն ալ քիչ են, մանաւանդ շնորհք են. ինչու որ անով ըրածներուս ներում կը շնորհես ու պատիժները կը քաւես: Օրհնեալ ըլլաս, ո՛վ բարեգութ Աստուած իմ, որ աս նեղութիւնն ինծի խրկեցիր. շնորհակալ կ'ըլլամ ու երկիր պագանեմ քու մարդասիրութեանդ եւ աստուածային խնամոցդ. աս անմխիթար սիրտս քու ձեռքդ կը յանձնեմ: Ո՛վ ողորմած Տէր, ղյժ տուր ինծի, որ սիրով համբերեմ: Յիսուսի անպատմելի չարչարանքներն օրինակ ըլլան ինծի.

աս քաշած պղտի նեղութիւնս ալ անոր չարչարանքներուն հետ քեզի կը նուիրեմ, որ քեզի հաճոյ ու ընդունելի ըլլան. ամէն:

Մատիոս:

Աստուած Աստուած իմ, նայեաց առ իս. ընդէր թողեր զիս. հեռի եղէ ի փրկութենէ իմմէ վասն բանից յանցանաց իմոց:

Ի քեզ անկայ ես յարգանդէ, յորովայնէ մօր իմոյ. դու ես Աստուած իմ:

Մի ի բացեայ առնիր յինէն. զի նեղութիւնք մերձեալ են, եւ ոչ դք է որ օգնէ ինձ:

Մինչեւ յերբ, Տէր, մոռանաս զիս ի սպառ. մինչեւ յերբ դարձուցանես զերեսս քո յինէն:

Չարթիր եւ նայեաց, Տէր, յիրաւունս իմ, Աստուած իմ եւ Տէր իմ, ի դատաստանս իմ. եւ իրաւ արա

ինձ ըստ արդարութեան քում,
Տէր Աստուած իմ:

Մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ,
և և մի ասացեն ի սիրտս իւ-
րեանց, թէ վաշ վաշ անձանց
մերոց, զի ընկլուղաք զնա:

Ընդէր Տէր, կացեր ի հեռաստանէ,
անտես արարեր ի դէպ նեղու-
թեան ժամանակի:

Նեղութիւնք սրտի իմոյ բաղում ե-
ղեն յոյժ. եւ ի վշտաց իմոյ հան
զիս:

Ողորմեա ինձ Տէր, զի առ քեզ ա-
ղաղակեցի զօրհանապաղ, ուրախ
արա զանձն ծառայի քո, զի առ
քեզ, Տէր, համբարձի զանձն իմ:

Զի գու, Տէր, քաղցր եւ ուղիղ ես.
բազումողորմ առ ամենեւեան,
որք կարդան առ քեզ:

ՅԵՒԵԼՈՒՆԺ

Ա Ղ Օ Թ Ի Յ

ՄԱՂԹԱՆՔ

ԱՌ ՍՈՒՐԵ ԿՈՅՍՆ

Ողջ լեր Թագուհի մայր ողորմութեան, կեանք, քաղցրութիւն եւ յոյս մեր, ողջ լեր. առ քեզ գոչեմք աքսորեալ որդիքս Խւայի, առ քեզ հառաչեմք հեծելով եւ ողբալով յայսմ արտասուաց վայրի: Արդ՝ ո՞վ բարեխօս մեր, դարձո առ մեզ զաչս ողորմութեան քոյ եւ դՅիսուս զօրհնեալ պտուղն որովայնի քո՝ յետ այսր աքսորանաց ցոյց մեզ, ո՞վ գլծած, ո՞վ բարեգութ, ո՞վ քաղցր կոյս Մարիամ: Աղաչեա վասն մեր, սուրբ Աստուածածին. զի արժանի լիցուք խոստմանցն Բրիստոսի. Ամէն:

Ողջոյն Թագուհի երկնաւորաց, մայր թագաւորին հրեշտակաց, ո՞վ Մարիամ ծաղիկ կուսանաց, որպէս զվարդ եւ զշուշան սփռեա զաղաչանս մեր առաջի Որդւոյ քոյ վասն փրկութեան հաւատացելոց: Ամէն:

Օրհնեսցէ զմեզ սրբուհի Կոյսն
Մարիամ՝ հանդերձ գթած զաւակաւն
իւրով։ Ամէն։

Տէր ողորմեաց.

Քրիստոս ողորմեաց.

Տէր ողորմեաց.

Քրիստոս լուրմեզ. Քրիստոս անսամեզ.
Հայր երկնաւոր Աստուած, ողորմեաց մեզ.

Որդի փրկիչ աշխարհի Աստուած,
ողորմեաց մեզ.

Հոգիդ սուրբ Աստուած, ողորմեաց
մեզ.

Սուրբ Երրորդութիւն մի Աստուած,
ողորմեաց մեզ.

Սրբուհի Մարիամ, աղօթեա վասն
մեր.

Սուրբ Աստուածածին աղօ.

Սուրբ Կոյս Կուսանաց աղօ.

Մայր Քրիստոսի աղօ.

Մայր աստուածային շնորհաց աղօ.

Մայր մաքուր աղօ.

Մայր սուրբ աղօ.

Մայր անարատ աղօ.

Մայր անբիծ աղօ.

Մայր սիրելի աղօ.

Մայր սքանչելի աղօ.

Մայր արարչին աղօ.

Մայր փրկչին աղօ.

Կոյս իմաստուն աղօ.

Կոյս յարգոյ աղօ.

Կոյս քարոզելի աղօ.

Կոյս հղօր աղօ.

Կոյս գթած աղօ.

Կոյս հաւատարիմ աղօ.

Հայելի արդարութեան աղօ.

Աթոռ իմաստութեան աղօ.

Պատճառ մերոյ խնդութեան աղօ.

Անօթ հոգեւորական աղօ.

Անօթ պատուելի աղօ.

Անօթ ընտիր աստուածապաշտու-

թեան աղօ.

Վարդ խորհրդական աղօ.

Աշտարակ դաւթեան աղօ.

Աշտարակ փղոսկրեայ աղօ.
 Տուն ոսկեղէն աղօ.
 Տապանակ ուխտի աղօ.
 Դուռն երկնից աղօ.
 Աստղ առաւօտեան աղօ.
 Առողջութիւն հիւանդաց աղօ.
 Ապաստան մեղաւորաց աղօ.
 Մխիթարիչ վշտացելոց աղօ.
 Օգնական քրիստոնէից աղօ.
 Թագուհի հրեշտակաց աղօ.
 Թագուհի նահապետաց աղօ.
 Թագուհի մարգարէից աղօ.
 Թագուհի առաքելոց աղօ.
 Թագուհի մարտիրոսաց աղօ.
 Թագուհի խոստովանողաց աղօ.
 Թագուհի կուսանաց աղօ.
 Թագուհի ամենայն սրբոց աղօ.
 Թագուհի առանց արատոյ մե-
 ղաց յղացեալ աղօ.
 Պահպանիչ որդեգրաց աղօ.
 Գառն Աստուծոյ, որ բառնաս զմեզս
 աշխարհի, խնայեա ի մեզ Տէր:

Գառն Աստուծոյ, որ բառնաս զմեզս
 աշխարհի, անսա մեզ Տէր:
 Գառն Աստուծոյ, որ բառնաս զմեզս
 աշխարհի, ողորմեաց մեզ:
 Յիսուս լուր մեզ. Քրիստոս անսա
 մեզ:

Աղօթք:

Աստուած անճառելի ողորմու-
 թեան, որ ոչ միայն մարդ, այլ եւ
 որդի մարդոյ լինել հաճեցար. եւ
 ծնանելով ի Կուսէ զմայր ի յերկրի
 ստացար, որ զԱստուած ունէիր հայր
 ի յերկինս. տուր մեզ աղաչեմք՝
 զյիշատակ նորա յօժարութեամբ
 կատարել, զմայրութիւն նորա գերա-
 գոյն յարգանօք պատուել, գերա-
 զանցագոյն վսեմութեան նորա զմեզ
 խոնարհութեամբ հպատակել, որ
 զքեզ Հոգւով սրբով յղացաւ,
 զքեզ կուսութեամբ ծնաւ եւ զքեզ
 յերկրի ինքեան հնազանդ կալաւ,
 զՏէրդ մեր Յիսուս Քրիստոս: Որ

կենդանի եւ եւ թագաւորեա ընդ Հօր
եւ ընդ սրբոյ Հոգւոյն ի յաւիտեանս:

Ընդ հովանեաւ պաշտպանութեան
քո ապաւինիմք, սուրբ Աստուածա-
ծին. զաղաչանս մեր մի անտես առներ
ի կարիս մեր. այլ միշտ փրկեա զմեզ
յամենայն վտանգից, փառաւորեալ
եւ օրհնեալ միշտ Այոս:

Անկանիմք առաջի քո Աստուա-
ծածին եւ աղաչեմք զանսրատ զԱյոսդ:
Բարեխօսեա վասն անձանց մերոց եւ
աղաչեա զմիածին Որդիդ: Փրկել
զմեզ ի փորձութենէ եւ յամենայն
վտանգից մերոց:

Հրեշտակ Տեառն աւետեաց սրբոյ
Կուսին Մարիամն, որ յղացաւ ի
Հոգւոյն սրբոյ: Ողջոյն քեզ Մարիամ:

Ահաւասիկ կամ աղախին Տեառն,
եղիցի ինձ ըստ բանի քում: Ողջոյն:

Եւ Բանն մարմին եղեւ եւ բնա-
կեաց ի մեզ: Ողջոյն քեզ:

Զշնորհս քո՝ աղաչեմք, Տէր, հեղ
ի միտս մեր, զի որ աւետեօք հրեշ-
տակին ծանեաք զմարդեղութիւն
Քրիստոսի Որդւոյ քոյ, չարչարանօք
նորին եւ խաչիւ ժամանեցուք ի
փառս. Տերամք մերով Յիսուսիւ
Քրիստոսիւ. ամէն:

Խորհուրդք վարդապանի:
Երէ-շաբաթի, երէ-շաբաթի եւ շաբաթի:
Յառաջին ուրախական տնօրէ-
նութեան Քրիստոսի խորհեցուք, թէ
որպէս Գաբրիէլ հրեշտակապետն
աւետեաց սրբոյ Կուսին Մարիամն, որ
յղացաւ զՏէրն մեր ի Հոգւոյն սրբոյ:
Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Յերկրորդ տնօրէնութեան խոր-
հեցուք, թէ որպէս սուրբ Այոսն
գնաց փութապէս ի քաղաքն Յու-
դայ. եւ եմուտ ի տունն Զաքարիայ
եւ ետ ողջոյն Եղիսաբեթի:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Յերրորդ տնօրէնութեանն խորհեցուք, զի իբրեւ լցան աւուրք ծնանելոյ Տիրամօրն, ծնաւ անճառաբար զՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ի Բեթղէհէմ Հրէաստանի, ի քաղաք Գաւթի, եւ պատեաց զնա ի խանձարուրս եւ եղ զնա ի մնուր:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Ի չորրորդ տնօրէնութեանն խորհեցուք, զի իբրեւ լցան աւուրք սրբութեան Կուսին Մարիամու, ըստ օրինացն Մովսիսի ածին զՅիսուս յերուսաղէմ ի տաճարն՝ յանդիման առնել Տեառն:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Ի հինգերորդ տնօրէնութեանն խորհեցուք, զի իբրեւ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս եղև երկոտասան ամաց, մնաց յերուսաղէմ. եւ իրնդրէին զնա ծնողքն նորա, եւ յետ երկից աւուրց գտին զնա ի տաճարին,

զի նստէր ընդ վարդապետս,^m լսէր ի նոցանէ եւ հարցանէր զնոսա:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Զրէստի Եւ Երէմի:

Յառաջին տրամական տնօրէնութեան Քրիստոսի խորհեցուք, թէ որպէս եկեալ նորա ի Գեթսեմանի եւ մտեալ ի պարտէզն, կայր յաղօթս եւ ասէր. Հայր, եթէ կամիս՝ անցոյց ածակս զայս յինէն:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Յերկրորդ տնօրէնութեանն խորհեցուք, թէ որպէս Պիղատոս առեալ զՅիսուս՝ դան եհար զնա եւ ետ ի ձեռս, զի ի խաչ ելանիցէ:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Յերրորդ տնօրէնութեանն խորհեցուք, թէ որպէս զննուորք դատաւորին առեալ զՅիսուս յապարանս, բոլորեալ պսակ ի վշոց՝ եղին ի գլուխ նորա:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Ի չորրորդ տնօրէնութեանն խորհեցուք, թէ որպէս Գրիստոս Տէրն մեր բարձեալ էր ինքնին զխաչափայտն եւ ելանէր ի Գողգոթա:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Ի հինգերորդ տնօրէնութեանն խորհեցուք, թէ որպէս զինուորքն հանին ի խաչ զՅիսուս, որ կարգաց ի ձայն մեծ եւ ասէ. Հայր, ի ձեռս քո աւանդեմ զՏոգի իմ. զայս իբրեւ ասաց՝ եհան զոգի:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

ԿԵՆԵԿԵ Ե՝ ԸՆԴԷՔՄԻՆ:

Յառաջին փառաւոր տնօրէնութեան Գրիստոսի խորհեցուք, թէ որպէս յետ մահուան իւրոյ յաւուր երրորդի յարեալ ի մեռելոց ընդ լուսանալ միաշաբաթին:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Յերկրորդ տնօրէնութեանն խորհեցուք, թէ որպէս յետ յարուութեան իւրոյ Գրիստոս Տէրն մեր

յաւուրս քառասուն երեւեալ առաքելոցն՝ համբարձաւ յերկինս եւ նստաւ ընդ աջմէ Հօր:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Յերրորդ խորհուրդն զմտաւ ածցուք, թէ որպէս ի կատարելաւուրդն Պենտեկոստէից առաքեաց Տէրն մեր զնոստացեալ Հոգին սուրբ ի վերայ առաքելոցն, եւ լցան ամենեքեան Հոգւով սրբով:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Ի չորրորդն խորհեցուք, թէ որպէս յետ երկոտասան ամաց յարուութեան Տեառն մերոյ՝ սուրբ Կոյս Աստուածամայրն վերափոխեցաւ յերկինս:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

Ի հինգերորդն խորհեցուք, թէ որպէս անձառելի փառօք միածին Որդին պսակեաց զսուրբ Կոյս Աստուածամայրն իւր:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք Հօր:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ան սորք կոյս Աստուածածին:

Մայր սուրբ սքանչելի լուսոյն, որ զԱստուածն ամենայն յաւիտեանց յորովայնի քում կրեցեր, եւ ցընծութիւն աշխարհի ծնար զբանն Աստուած, աղաչեմք: Մայր սուրբ բարեխօսեա:

Աղաչեա վասն մեր զառ ի քէն զմարմնացեալն Աստուած, որ խոնարհեցաւ ի հայրական ծոցոյ, էառ մարմին ըստ մարդկային բնութեանս՝ առնել խաղաղութիւն յերկինս եւ յերկրի. աղաչեմք:

Աղաչեա. Ներել մեզ՝ անտես առնել զյանցանս մեր, եւ տալ օգնականութիւն ընդդիմակաց լինել հակառակամարտիցն ի պատերազմի. աղաչեմք:

Աղաչեա. Զի լռեսցեն պատերազմունք, դադարեսցին յարձակ-

մունք թշնամեաց, տնկեսցի սէր եւ արդարութիւն ի յերկրի. աղաչեմք:

Աղաչեա. Աճեցուցանել յերկրի մերում՝ զքաղցր բխումն աղբերաց, զառատ պտղաբերութիւն բուսոց եւ տնկոց՝ առ ի զուարճալի լինել ամենայն հարկաւոր պիտոյից մերոց. աղաչեմք:

Աղաչեա. Զի միաբանեսցէ զեկեղեցի իւր սուրբ՝ շինեալ ի վերայ հիման առաքելոց եւ մարգարէից, պահել անարատ մինչեւ յօր երեւելոյ գալստեան իւրոյ. աղաչեմք:

Աղաչեա վասն մեր Սրբուհի զմիածին քո զՈրդին: Եւ վասն հոգւոցն հանգուցելոց, ընդունել յարքայութիւն երկնից եւ տալ մասն եւ բաժին ընդ սուրբս ամենայն. աղաչեմք: Յիշեա Տէր եւ ողորմեա:

Եւ եւս առաւել զյորդորումն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ խնդրեմք: Տուր մեզ, Տէր Աստուած մեր:

Զանձինս մեր եւ զմիեանս Տեառն
Աստուծոյ ամենակալին յանձն արաս-
ցուք: Բերզ Տեառնդ յանձն եղիցուք:

Ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած
մեր, ըստ մեծի ողորմութեան քում.
ասացուք ամենեքեան միաբանու-
թեամբ: Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա,
Մայր սուրբ բարեխօսեա առ Տէր
վասն մեր:

Պատրաստութիւն ծննդեան Տեսուն:

Ա. Օրհնեալ է ժամն այն, ո՛վ Կոյս
Մարիամ, յորում եղեր Մայր Աստու-
ծոյ:

Բ. Օրհնեալ է ժամն այն, ո՛վ Կոյս
Մարիամ, յորում ծնար զՈրդին Աս-
տուծոյ:

Գ. Օրհնեալ է առաջին համբոյրն
այն, ո՛վ Կոյս Մարիամ, զոր ետուր Աս-
տուածային շրթանց Որդւոյն Աստու-
ծոյ:

Դ. Օրհնեալ է առաջին շիթն

կաթին, ո՛վ Կոյս Մարիամ, զոր դիեցաւ
ի ստեանց քոց Որդին Աստուծոյ:

Աղբիւ:

Ով հօգօր Թագուհի հրեշտակաց,
փառաւորեալ Մայր Աստուծոյ, քաղ-
ցրագութ եւ ողորմած Տիրուհի իմ,
ես անարժան ծառայ քո խոնարհու-
թեամբ անկեալ առ ամենասուրբ
ոտս քո, աղաչեմ զքեզ զի հաճես-
ցիս ընդունել յինէն յողորմելի մե-
ղաւորէս զՏինդ խորհուրդս զայսոսիկ
ուրախականս ամենասուրբ վարդա-
րանի քոյ, եւ զհաղար ողջոյնս հան-
դերձ օրհնութեամբք զմատուցեալս
յինէն անարժանապէս քոյին մեծու-
թեանդ: Եւ արդ՝ աղաչեմ զքեզ,
ո՛վ բաղմագութ Տիրուհի իմ, ընկալ
վասն իմ մայրենի իշխանութեամբդ
ի նորածին Որդւոյ քումէ, զերկուս
օրհնութիւնս միայն ի հատուցումն
հաղարացն: Նախ՝ զի ի կենդանու-
թեան իմում տացէ ինձ շնորհս

Ճշմարտապէս զղջանալոյ, եւ երկրորդ՝
զիւ ի մահուան իմուամ հասուցանիցէ
զիւ ի փրկութիւն. Ամէն:

ԼԻԹԱՆԻԱ

Անարատ Յղութեան Ս. Կոռնիւն:

Տէր ողորմեաց.

Քրիստոս ողորմեաց.

Տէր ողորմեաց.

Յիսուս լուր մեղ.

Քրիստոս անսա մեղ.

Հայր երկնաւոր Աստուած, ողորմեաց
մեղ.

Որդի փրկիչ աշխարհի Աս-
տուած ողորմ.

Հոգի Սուրբ Աստուած, ողորմ.

Սուրբ Երրորդութիւն մի Աս-
տուած, ողորմ.

Անարատ Կոյս ի մէջ համբէն կու-
սանաց աղօթեա վասն մեր.

Անարատ Կոյս ի յղութեան աղ.

Անարատ Դուստր Հօր Աստուծոյ աղ.

Անարատ Մայր Որդւոյն Աստուծոյ աղ.

Անարատ Հարսն Հոգւոյն սրբոյ աղ.

Անարատ Տաճար Ամենասուրբ Եր-
րորդութեան աղ.

Անարատ պատկեր իմաստութեան
Աստուծոյ աղ.

Անարատ արշալոյս Արեգականն
Արդարութեան աղ.

Անարատ եւ կենդանի տապանակ
ուխտի եւ տեղի հանգստեան
Յիսուսի Քրիստոսի աղ.

Անարատ բողբոջ արմատոյն Դաւ-
թի աղ.

Անարատ Ճանապարհ որ տանիս
առ Քրիստոս աղ.

Անարատ Կոյս որ յաղթեցեր մե-
ղաց աղ.

Անարատ Կոյս որ խորտակեցեր
զգլուխ վիշապին աղ.

Անարատ Դշնայ երկնի եւ երկրի աղ.

Անարատ Դուռն երկնային Խրու-
սաղեմի աղ.

Անարատ գանձապետ շնորհացն
 Աստուծոյ աղ.
 Անարատ աստղ ծովու աղ.
 Անարատ աշտարակ պատերազմ
 մոլ եկեղեցւոյ աղ.
 Անարատ վարդ ի մէջ փշոց աղ.
 Անարատ ձիթենի ի խորհրդ-
 դաւոր դաշտին Աստուծոյ աղ.
 Անարատ օրինակ ամենայն կատա-
 րելութեանց աղ.
 Անարատ պատճառ երջանկու-
 թեան մերոյ աղ.
 Անարատ Սիւն հաւատոց մերոց աղ.
 Անարատ աղբիւր աստուածային
 սիրոյ աղ.
 Անարատ եւ անվրէպ նշան փրկ-
 կութեան աղ.
 Անարատ կանոն կատարեալ հնա-
 զանդութեան աղ.
 Անարատ խարխիւ ազատութեան
 մերոյ աղ.
 Անարատ լոյս հրեշտակաց աղ.

Անարատ պսակ նահապետաց աղ.
 Անարատ փառք մարգարէից աղ.
 Անարատ ուսուցիչ առաքելոց աղ.
 Անարատ զօրութիւն մարտիրոսաց աղ.
 Անարատ ապաւէն խոստովանողաց աղ.
 Անարատ մաքրութիւն կուսանաց աղ.
 Անարատ խնդութիւն յուսացելոց
 ի քեզ աղ.
 Անարատ փաստաբան մեղաւորաց աղ.
 Անարատ ակոյցեան յահարկութիւն
 հերետիկոսաց աղ.
 Անարատ տուն մաքրութեան եւ
 զգաստութեան աղ.
 Անարատ Թագուհի յղացեալ ա-
 ռանց արատոյ մեղաց աղ.
 Անարատ մայր եւ ինամակալ փո-
 քրիկ հասարակութեան մերոյ աղ.
 Գառն Աստուծոյ, որ բառնաս զմեզս
 աշխարհի, ինայեա ի մեզ Տէր
 Գառն Աստուծոյ, որ բառնաս զմեզս
 աշխարհի, անսա մեզ Տէր
 Գառն Աստուծոյ, որ բառնաս զմեզս
 աշխարհի, ողորմեաց մեզ:

աշխարութիւն վասն արգարոցն Ա-
բրահամու, Իսահակայ եւ Յակոբայ,
որք ոչ մեղան քեզ. ամենա.

Այլ եղիր ապաշխարութիւն վասն
իմ մեղաւորիս. զի մեղայ աւելի քան
զաւազ ծովու եւ բազմացան անօրէ-
նութիւնք իմ. ամենա:

Չեմ արժանի հայել եւ տեսանել
զբարձրութիւնս երկնից ի բազմու-
թենէ անօրէնութեան իմոյ. ամենա:

Կորացեալ եմ ես ի բռնութենէ
կապանաց երկաթից, եւ ոչ գոյ ինձ
հանգիստ. ամենա:

Բարկացուցի զսրտմտութիւն եւ
զլար առաջի քո արարի, կանգնեցի
պատկեր եւ բազմացուցի զցասումն.
ամենա:

Եւ արդ, Տէր, խոնարհեցուցանեմ
զծունր սրտի իմոյ, եւ հայցեմ ի
քաղցրութենէ քումէ. ամենա:

Մեղայ, Տէր, մեղայ, եւ զանօրէ-
նութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ. ամեն:

Աղաչեմ եւ խնդրեմ ի քէն, թող
ինձ, Տէր, թող ինձ. եւ մի կորուսաներ
զիս ըստ անօրէնութեան իմոյ. ամեն:

Մի յաւիտեան բարկանար ինձ,
Տէր. եւ մի յիշեր զլարիսն իմ, եւ
մի պարտաւորեր զիս ընդ իջեալս ի
ներքոյ երկրի չարեօք. ամենա:

Զի դու, Աստուած, Աստուած ապ-
աշխարողաց ես, եւ յիս ցոյց զբարե-
րարութիւնդ քո, զի անարժան եմ. ա:

Կեցուցես զիս ըստ բազում
ողորմութեան քում. եւ ես օրհ-
նեցից զքեզ զամենայն աւուրս կենաց
իմոց. ամենա:

Զքեզ, Տէր, օրհնեն ամենայն
զուարթունք երկնից. եւ քո են
փառք յաւիտեանս. ամեն:

Փառք Հօր: Այժմ եւ միշտ:

Աղաչեմ եւ խնդրեմ ի քէն, Տէր,
թող ինձ զմեղս իմ:

Բազումողորմ Տէր, ողորմեաց ինձ:

Աստուած, քաւեա զիս զմեղաւորս:

Արարիչ իմ եւ յոյս Աստուած,
գլխա յիս ի մեղուցեալ ծառայս, եւ
ողորմեա ինձ բաղմամեղիս:

Ամենօրհնեալ սրբուհի եւ միշտ
կոյս Աստուածածին Մարիամ, բարե-
խօսեա առ Տէր վասն իմ մեղաւորիս:

Ամենայն սուրբք Աստուծոյ բա-
րեխօսեցէք առ Հայր յերկինս վասն
մեր մեղաւորացս:

Քրիստոս Որդի Աստուծոյ ան-
ոխակալ, ընկալ զաղաչանս մեր, զի
ի քեզ են ապաւինեալ անձինք մեր:

Յաղթող զօրութեամբ սուրբ եւ
կենդանարար եւ պատուական խաչի
քոյ, Տէր, պահպանեա զմեզ:

Առաքեա, Տէր, զհրեշտակ խա-
ղաղութեան քո, որ եկեալ պահեսցէ
զմեզ անխռովս ի տուէ եւ ի գիշերի:

Եւ մարդասիրութեամբ քով յի-
շեա զմեզ, Տէր, յիշեա զմեզ, յոր-
ժամ գաս արքայութեամբ քով, եւ
ողորմեաց մեզ:

Քարոզ:

Եկեալքս ի խոստովանութիւն
ապաշխարութեան հաւատովք լոյս
միածնի Որդւոյն Աստուծոյ զիցուք
ի սիրտս մեր, խնդրելով ի նմանէ
ղքաւութիւն եւ զթողութիւն յան-
ցանաց մերոց: Վասն զի նա ինքն է
նախախնամողն Աստուած յաւիտե-
նական, որ եկն կամաւ Հօր ի փրկել
զարարածս, եւ ասաց զինքն լինել
քաւիչ մեղաւորաց, յոյս ապաշխա-
րողաց, շնորհելով հանգիստ աշխա-
տելոց, ընդունելով զճանրաբեռ-
նեալքս եւ զտաժանեալքս մեղօք յա-
պաշխարութիւն քաւութեան: Արդ՝
եկայք ամենեքեան խոնարհեալ ան-
ձամբ, բեկեալ սրտիւք անկցուք եւ
լացցուք առաջի Տեառն արարչին
մերոյ, զի անցուցէ ի մենջ զցասումն
պատուհասի յանցանաց մերոց բա-
րերարութեամբն իւրով: Ամենակալ
Տէր Աստուած մեր կեցո եւ ողորմեա:

Աջիւն:

Տէր Աստուած փրկութեան մերոյ,
որ ողորմածդ ես եւ զթած, երկայ-
նամիտ, բազումօղորմ եւ զղջանաս
ի վերայ չարեաց մարդկան, որ ոչ
կամիս զմահ մեղաւորին, այլ զգառ-
նալ նորա ի չար ճանապարհէն եւ
զկեան: Դու Տէր, առատ ողորմու-
թեամբդ քով մխիթարեալ ծառայքս
քո եւ տուր սոցա տեղի ապաշխարու-
թեան. հաշտեա մարդասիրութեամբ
քո, եւ արա զսոսա անդամս եկեղեցւոյ
քում սրբոյ: Որպէս զի առողջա-
յեալք հոգւով խոստովանութեամբ
եւ ապաշխարութեամբ մոցեն յեկե-
ղեցի քո սուրբ: Եւ ընդ ժողովրդեան
քում քեզ հանցեն զօրհնութիւն
եւ զփառս Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյդ
սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Աղօթք Տեսուն Երեսիսի Հայոց կա-
թողիկոսի:

Հաւատով խոստովանիմ եւ եր-
կիր պագանեմ քեզ, Հայր եւ Որդի
եւ սուրբ Հոգի, անեղ եւ անմահ
բնութիւն, արարիչ հրեշտակաց եւ
մարդկան եւ ամենայն եղելոց. ողոր-
մեա քո արարածոցս:

Հաւատով խոստովանիմ եւ եր-
կիր պագանեմ քեզ, անբաժանելի
լոյս, միասնական սուրբ Երրորդու-
թիւն եւ մի Աստուածութիւն, ա-
րարիչ լուսոյ եւ հալածիչ խաւարի,
հալածեա ի հոգւոյ իմմէ զխաւար
մեղաց եւ անգիտութեան, եւ լուսաւ-
որեա զմիտս իմ ի ժամուս յայսմիկ՝
աղօթել քեզ ի հաճոյս եւ ընդունել
ի քէն զնորոգութեամբս իմ. եւ ողորմեա
ինձ բաղմամեղիս:

Հայր երկնաւոր՝ Աստուած ճշմա-
րիտ, որ առաքեցեր զՈրդիդ քո սիրելի

ի խնդիր մոլորեալ ոչխարին, մեղայ
յերկինս եւ առաջի քո. ընկալ զիս
որպէս զանառակ որդին եւ զգեցո ինձ
զպատմութեանն զառաջին՝ զոր մեր-
կացայ մեղօք. եւ ողորմեա քո արա-
րածոց եւ ինձ բազմամեղին:

Որդի Աստուծոյ՝ Աստուած ճշմա-
րիտ, որ խոնարհեցար ի հայրական
ծոցոյ եւ առեր մարմին ի սրբոյ
Կուսէն Մարիամայ, վասն մերոյ փրո-
կութեան, խաչեցար եւ թաղեցար
եւ յարեար ի մեռելոց եւ համբար-
ձար առ Հայր. մեղայ յերկինս եւ
առաջի քո. յիշեա զիս որպէս զառ-
աղակն՝ յորժամ գաս արքայութեամբ
քով. եւ ողորմեա:

Հոգի Աստուծոյ՝ Աստուած ճշմա-
րիտ, որ իջեր ի Յորդանան եւ ի
վերնատունն եւ լուսաւորեցեր զիս
մկրտութեամբ սուրբ աւազանին.
մեղայ յերկինս եւ առաջի քո. մա-
քրեա զիս վերստին աստուածային

հրով քով՝ որպէս հրեղէն լեզուօք
զառաքեալսն. եւ ողորմեա:

Անեղ բնութիւն, մեղայ քեզ մտօք
իմովք, հոգւով եւ մարմնով իմով.
մի՛ յիշեր զմեղս իմ՝ զառաջինս վասն
անուանդ քում սրբոյ. եւ ողորմեա:

Տեսող ամենայնի, մեղայ քեզ
խորհրդով բանիւ եւ գործով. ջնջեա
զձեռագիր յանցանաց իմոց եւ գրեա
զանուն իմ ի դպրութեան կենաց.
եւ ողորմեա:

Քննող գաղտնեաց, մեղայ քեզ՝
կամաւ եւ ակամայ, գիտութեամբ
եւ անգիտութեամբ, թողութիւն
շնորհեա մեղաւորիս, զի ի ծննդենէ
աւազանին մինչեւ ցայսօր՝ մեղուցեալ
եմ առաջի աստուածութեանդ քոյ
զգայարանօք իմովք եւ ամենայն ան-
դամօք մարմնոյս. եւ ողորմեա:

Ամենախնամ Տէր, դիր պահպան
աչաց իմոց զերկիւղ քո սուրբ՝ ոչ
եւս հայել յարատ, եւ ականջաց

իմոց՝ ոչ ախորժեւ լսել զբանս
չարութեան, եւ բերանոյ իմոյ՝ ոչ
խօսել զստութիւն, եւ սրտի իմոյ՝
ոչ խորհել զչարութիւն, եւ ձեռաց
իմոց՝ ոչ գործել զանիրաւութիւն,
եւ ոտից իմոց՝ ոչ գնալ ի ճանապարհս
անօրէնութեան. այլ ուղղեա զչար-
ժութիւնս սոցա լինել ըստ պատուիրա-
նաց քոց յամենայնի, եւ ողորմեա:

Հուր կենդանի ֆրիստոս, զհուր
սիրոյ քոյ, զոր արկեր յերկիր, բոր-
բոքեա յանձն իմ, զի այրեսցէ զախտ
հոգւոյ իմոյ, եւ սրբեսցէ զնիղձ
մտաց իմոց, եւ մաքրեսցէ զմեղս
մարմնոյ իմոյ, եւ վառեսցէ զոյս գի-
տութեան քո ի սրտի իմում. եւ ողորմ:

Իմաստութիւն Հօր Զիսուս, տուր
ինձ զիմաստութիւն զբարիս խորհել
եւ խօսել եւ գործել առաջի քոյ
յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց
եւ ի բանից եւ ի գործոց փրկեա զիս.
եւ ողորմեա:

Կամեցող բարեաց՝ Տէր կամարար,
մի թողուր զիս ի կամս անձին իմոյ
գնալ. այլ առաջնորդեա ինձ լինել
միշտ ըստ կամաց քոց բարեսիրաց.
եւ ողորմեա:

Արքայ երկնաւոր, տուր ինձ զար-
քայութիւն քո, զոր խոստացար սի-
րելեաց քոց. եւ զօրացօ զսիրտ իմ
ատել զմեղս եւ սիրել զքեզ միայն
եւ առնել զկամս քո. եւ ողորմ:

Խնամող արարածոց, պահեա նշա-
նաւ խաչի քոյ զհոգի եւ զմարմին
իմ ի պատրանաց մեղաց, ի փորձու-
թեանց դիւաց եւ ի մարդոց անի-
րաւաց եւ յամենայն վտանգից
հոգւոյ եւ մարմնոյ. եւ ողորմեա:

Պահապան ամենայնի ֆրիստոս,
աջ քո հովանի լիցի ի վերայ իմ,
ի տուէ եւ ի գիշերի, ի նստել ի
տան եւ ի գնալ ի ճանապարհ, ի
ննջել եւ ի յառնել. զի մի՛ երբեք
սասանեցայց. եւ ողորմեա:

Աստուած իմ, որ բանաս զձեռն քո եւ ընուս զամենայն արարածս ողորմութեամբ քով, քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ. դու հոգա եւ պատրաստեա զպէտս հոգւոյ եւ մարմնոյ իմոյ յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան. եւ ողորմեա:

Գարձուցիչ մոլորելոց, դարձո զիս ի չար սովորութեանց իմոց ի բարի սովորութիւն. եւ բեւեռեա ի հոգի իմ զսոսկալի օր մահուն եւ զերկիւղ դեհնոյն եւ զէր արքայութեանն, զի զջացայց ի մեղաց եւ գործեցից զարդարութիւն. եւ ողորմեա.

Աղբիւր անմահութեան, աղբերացո ի սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխարութեան, որպէս պոռնրկին. զի լուացից զմեզս անձին իմոյ՝ յառաջ քան զեւանելն իմ յաշխարհէս. եւ ողորմեա:

Պարգեւիչ ողորմութեան, պարգեւեա ինձ ուղղափառ հաւատով

եւ բարի գործով եւ սուրբ մարմնոյ եւ արեան քոյ հաղորդութեամբ գալ առ քեզ. եւ ողորմեա:

Բարերար Տէր, հրեշտակի բարւոյ յանձնարասցես զիս, քաղցրութեամբ աւանդել զհոգի իմ եւ անխռով անցուցանել ընդ չարութիւն այսոցն, որ են ի ներքոյ երկնից. եւ ողորմեա:

Լոյս ճշմարիտ քրիստոս, արժանաւորեա զհոգի իմ ուրախութեամբ տեսանել զլոյս փառաց քոց ի կոչման աւուրն եւ հանգչել լուսով բարեաց յօթեմանս արդարոց՝ մինչեւ յօր մեծի գալստեան քոյ. եւ ողորմ:

Դատաւոր արդար, յորժամ դաս փառօք Հօր դատել զկենդանիս եւ զմեռեալս. մի՛ մտաներ ի դատաստան ընդ ծառայիս քո, այլ փրկեա զիս ի յաւիտենական հրոյն, եւ լսելի արա ինձ զերանաւէտ կոչումն արդարոց յերկնից արքայութիւնդ. եւ ողորմ:

Ամենողորմ Տէր, ողորմեա ամե-

նայն հաւատացելոց ի քեզ, իմոց եւ
օտարաց, ծանօթից եւ անծանօթից,
կենդանեաց եւ մեռելոց. շնորհեա-
եւ թշնամեաց իմոց եւ ատելեաց
զթողութիւն որ առ իս յանցանաց.
եւ դարձո զնոսա ի չարեացն, զոր
ունին վասն իմ, զի ողորմութեան
քում արժանի եղիցին. եւ ողորմեա:

Փառաւորեալ Տէր, ընկալ զա-
ղաչանս ծառայիս քոյ, եւ կատարեա
ի բարի զինդրուածս իմ, բարեխօ-
սութեամբ սրբուհւոյ Աստուածա-
ծնին եւ Յովհաննու մկրտչին եւ
սրբոյն Ստեփանոսի նախափկային,
եւ սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լուսաւ-
որչին, եւ սրբոց առաքելոցն եւ
մարգարէից եւ վարդապետաց եւ
մարտիրոսաց եւ սրբոց հայրապե-
տաց եւ ճգնաւորաց եւ կուսանաց
եւ ամենայն սրբոց քոց երկնաւորաց.
եւ երկրաւորաց. եւ քեզ փառք եւ
երկրպագութիւն անբաժանելի սուրբ

Երրորդութեանդ յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն:

Աղօթք սրբոյն Գրիգորի Նարեկացոյ
առ սուրբ Աստուածածինն:

Եւ արդ ի վերայ այսքանեաց յու-
սահատութեանց եւ ահարկու սըր-
տաբեկութեանց, պակուցանողական
սաստկութեանց, աստուածային բար-
կութեանց, տագնապեալ հոգւով
թախծութեան իսպառ, աղաչեմ
զքեզ սուրբ Աստուածածին. հրեշ-
տակ ի մարդկանէ, մարմնատեսիլ
քերովբէ, երկնաւոր արքայուհի,
անխառն իբրեւ զօդ, մաքուր որպէս
լոյս, անշաղախ ըստ նմանութեան
պատկերի արուսեկին բարձրութեան,
գերազանց քան զընակութիւն ան-
կոխելին սրբութեանց, երանաւոր
խոստմանն տեղի, Եգեմ շնչական,
ծառ կենացն անմահից բոցեղէն
սրովն պարունակեալ, ի բարձրեալն

Հօրէ զօրացեալ եւ հովանացեալ,
հանգստեամբ Հոգւոյն հանդերձեալ
եւ մաքրագործեալ, բնականութեամբ
Որդւոյն յարդարեալ եւ տաղաւա-
րեալ. միածինն Հօր եւ քեզ ան-
դրանիկ, որդի քօ ծննդեամբ եւ
տէր արարչութեամբ. ընդ անաղտ
մաքրութեանդ եւ անբիծ բարի, ընդ
անարատ սրբութեանդ եւ խնամակալ
բարեխօս: Ընկալ զմաղթանս այսր
աղերսանաց քում դաւանողիս, եւ
մատո ընծայեա ընդ նմին խառնեալ
զբանն իմ նախնի մեծիդ ներբողի
ի քոյդ պաղատանս. հիւսեա միացո
զմեղուցելոյս դառն հեծութիւն ընդ
քումդ երջանիկ եւ խնկաւորեալ
հայցուածոց, տունկդ կենաց պտղոյն
օրհնութեան. զի ի քէն միշտ օգնեալ
եւ բարեգործեալ, եւ ի մաքրական
քօ ծնելութիւնդ ապաւինեալ եւ
լուսաւորեալ, կեցից քրիստոսի Որ-
դւոյ քոյ եւ Տեառն:

Օժանդակեա թեւոցդ աղօթիւք,
խոստովանեալ Մայրդ կենդանեաց,
եւ յեղիցն իմ յերկրէս հովտէ՝ ա-
ռանց լկանաց հետեւել ի կեանս օ-
թեւանացդ պատրաստութեան. զի
թեթեւացի կատարած իմ ինձ ծան-
րացելոյս անօրէութեամբ: Արասցես
տօն ինձ բերկրութեան զօրն իմ տա-
դնապի, ողջացուցի՜չ երկանցն Եւայի.
բարեխօսեա խնդրեա աղաչեա, զի
ըստ անճառելի մաքրութեանդ եւ ա-
հա զբանիդ հաւատամ զընդունելու-
թիւն: Արտասուօք օգնեա վտանգե-
ցելոյս, գովեալդ ի կանայս. ծուներ
խոնարհեցո առ իմ հաշտութիւն,
ծնողդ Աստուծոյ, ընդ իմում թշու-
առիս հոգա, խորան Բարձրելոյն.
ձեռն տուր անկելոյս, տաճար եր-
կնային. փառաւորեա զՈրդիդ քօ ի
քեզ՝ աստուածօրէն ինձ հրաշագոր-
ծել քաւութիւն եւ ողորմութիւն,
աղախին Աստուծոյ եւ Մայր: Բար-

ձրասցի պատիւ քո ինեւ, եւ ցուց-
ցի փրկութիւն իմ քեւ:

Եթէ զիս գտցես, Տիրամայր. թէ
ինձ ողորմեսցիս, սրբուհի. թէ զկո-
րուսեալս շահեսցիս, անարատ. թէ
զհարթութեցեալս յանձանձեսցես, եր-
ջանիկ. թէ զամաչեցեալս յառաջ
մատուցես, բարեշնորհ. թէ յու-
սահատելոյս ինձ միջնորդեսցես, միշտ
սուրբ կոյս. թէ զմերժեալս ընտա-
նեցուցես, մեծարեալդ յԱստուծոյ.
Թէ յիս ցուցցես զգթածութիւն,
լուծիչդ անիծից. թէ զժպեալս հաս-
տատեսցես, հանգիստ. թէ ի խռ-
վութեանցս յուզմանց փոխեսցես
զիս, խաղաղարար. թէ վրիպելոյս
ինձ հնարաւորեսցես, գովեալ. թէ
վասն իմ մտցես ի հանդէս, մահու
նահանջիչ. թէ զդառնութիւնս իմ
անուշեսցես, քաղցրութիւն. թէ
զբաժանման իմ խորոց քակտեսցես,
հաշտութիւն. թէ զանմաքրութիւնս

իմ՝ բարձցես, եղծման ընդոտնիչ.
Թէ զմատնեալս մահու փրկեսցես,
կենդանի լոյս. թէ զլալեսցս ձայն
հատցես, բերկրութիւն. թէ զխորտա-
կեալս կաղդուրեսցես, դեղ կենաց.
Թէ ի կործանեալս յիս ակնարկեսցես,
հոգեւից. թէ ողորմութեամբ ինձ
պատահեսցես, կտակնուիրեալ: Օրհ-
նեալ միայն ի շրթունս ամբիծս լե-
զուաց երջանկաց. ահա կաթիլ մի
կաթին քումբ կուսութեան յանձն
իմ անձրեւեալ՝ կենաց ինձ զօրէ:
Մայրդ Բարձրելոյ Տեառն Յիսուսի
արարչին երկնի եւ բնաւին երկրի,
զոր անճառապէս ծնար բովանդակ
մարմնովն եւ համայն աստուածու-
թեամբն, որ փառաւորեալ է ընդ
Հօր եւ Հոգւոյն սրբոյ էութեամբ եւ
անքննութեամբ մերոյին բնութեամբս
միացելով, յամենայն եւ յամենայ-
նում, մի յերրորդութենէն. նմա
փառք յաւիտենից յաւիտեանս. ամէն:

Սրբոյն Ներսիսի Լամբրոնացոյ ա-
ղերս մաղթանաց խօսք ընդ Յիսողոի:

Այլ դու նայեա, ամենակարող
Տէր իմ Յիսուս, յաթոռոյ փառացդ
եւ շնորհաց, տալով անարժան քոյ
ծառայիս զանխռով միտս՝ ի յոյս
հանդերձեալ քո յուսոյդ: Տես, Տէր,
թէ որքան վտանգիմք՝ յաղցաւոր
կենացս կրից ի զանազան հողմոց
բքաբեր շնչմանց երեքալեանն խռո-
վութեամբ, թշուառացեալ մտացս
երեւեալ: Չունիմ, Տէր, պտուղ
գործոց քեզ նուէր հաշտութեամբ.
քանզի զոր ունել կարծէի՝ մաշեալ
պակասեաց՝ ի քում ահաւորու-
թեանդ եկեալ գիտութիւն: Եւ ես
մերկ եւ թափուր, կիսամեռ եւ ոգե-
կործան միայն զմարդասիրութեան
ոտիցդ կախիմ, բուռն հարեալ
զգմանէ, եւ ոչ երբէք զթողուլն
ախորժեմ: Հան զիս չարս շաւղաց,
զորս բերանով իմով աղարտեմ: Եւ

ուստ ինձ զճանապարհս քո ուղիղս,
որում կամօք սրտիս վկայեմ: Անկայ
ի մահիճս մեղաց, եւ ես ինձէն զգար-
շութիւն մեղացս բողբեմ: Տուր
զբժշկութիւն ակտացեալ հոգւոյս,
որ առողջացուցանել զայլս խաբեմ:
Զուխտս հոճեալս բանի յեկեղեցիդ
անդրանկաց առաջի ամենայն երկիւ-
ղածաց քոց նուիրեմ: Կերիցեն
տեանկք եւ յագեսցին ի սմանէ,
եւ օրհնեսցեն զքեզ, որ զՏէրդ
խնդրեն: Զաղօտացեալ քո լոյս բա-
րեկամացն քոց ցուցանեմ. յիշեսցեն
սովաւ, եւ դարձցին առ Տէրդ՝ որք
ի ծագաց երկրէ քումդ գիտութեան
փափագին: Քեզ փառք, պարծանք
եւ գրաւ աշխարհի՝ ի յերկինս փա-
ռաւորեալ, յաւիտեանս յաւիտենից:

Այլ աղօթք նորին Ներսիսի:

Այլ շուրջ պատեալ ի տարա-
կուսանացս յամենայն կողմանց սրտիւ

չաղախեալքս եւ ունկնդրուծեան
կարօտեալքս՝ նայիմք առ քեզ փորձ
տկար ընուծեանս քահանայապետդ
Յիսուս: Ո՛վ որ վասն մեր մեղս եղեր,
զի մեք լիցուք վասն քո արդարու-
ծիւն: Ո՛վ որ վասն մեր երկրաւոր
եղեր, զի մեք լիցուք վասն քո երկնաւ-
որք: Ո՛վ որ վասն մեր հաց եղեր, զի մեք
ի ճաշակելն զքեզ սրբեսցուք: Տուր
զպարարեալ վշտօք մարմին քո՝ ա-
մենայն սրտի սրբարար կերակուր:
Մատուցակեա զարեան քոյ վտակ
անմեղ կայլակեալ՝ որդւոց մարդկան
անմեղութեան զմայլումն: Չգեա
զփրկական քո զխաչդ զօղելոցս ի
ծով աշխարհիս առ քեզ վերածիչ:
Կարօտացաք շնորհի՛ սփռեա: Լքաք
ի գործոց՝ քաւեա: Խարխափեմք
զխաւար՝ ճառագայթեա: Կործանե-
ցաք ի հաւատոց՝ հաստատեա: Դու
ես յոյս, դու ես լոյս, դու ես կեանք,
դու ես քաւութիւն, դու ինքն եւ

անմահութիւն: Քեզ սպասեն յե-
ցեալքս ի շնորհս քո: Ի քէն կարօ-
տին առնուլ փրկութիւն խառնեալքս
ի մարմնդ քո: Չքեզ ունին քաւիչ
քահանայ՝ գնեալ արեամբ հօտս քո:
Հայեաց յամենեսեան: Սփռեա զտա-
րակուսանս մեր քոյին վաստակովքդ:
Հանդարտեցո զխռովութիւնս մեր՝
քոյին խաղաղութեամբդ: Հանգո
զաշխատանս մեր ի քո օթեմանդ,
ուր դու գնացեր, ո՛վ Տէր, եւ խոս-
տացար: Արժանացո զքոյսս՝ փառաւ-
որել զքեզ պղբ ընդ Հօր եւ ընդ
սուրբ Հոգւոյդ յաւիտեանս. ամէն:
Աղօթք նորին Հայրապետի առ Խաչն-
կեաղն Յիսուս:

Եւ քեզ ակնարկեմ, աղբիւր ջրոյ
կենդանոյ, եւ աղաղակեմ թէ ընդ-
էր է ինձ սրբութեան ծարաւել,
երբ դու ես իմ սրբութիւն. կամ
ընդէր փափաղիմ մաքրութեան,
մինչ դու ես իմ մաքրութիւն: Այսու

Հետեւ ուսեալ, եթէ դու ես իմաստութիւն՝ մեզ յԱստուծոյ տուեալ արդարութիւն եւ սրբութիւն, առ քեզ ծարաւիմ, քեզ փափագիմ, քեզ տուիամ. տուր իմ ծարաւեալ ոգւոյս զքեզ զովացումն՝ աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ խաղացելոյ ի կեանսդ յաւիտենից: Ծարաւիմ ըմպել ի կրկին վտակաց կողովդ, որով եւ սրբեալ սիրով քո զմայլիմ: Քաղցնում ուտել զմարմինդ, որով կենդանացեալ անմահ ես լինիմ: Փափագիմ ողջագուրել զխոցուած ձեռացդ, որով հասեալ առ քեզ պսակիմ: Տուիամ ակնարկել զդէմսդ, որոյ ապտակաւն ի վերաց իմոց բժշկիմ: Վաղվաղակի լուր ինձ, Տէր, զի նուաղեաց յինէն հոգի իմ: Նուաղեցաւ հոգի իմ ի քո անձառդ սիրոյ: Տոչորեցայ յառ քեզ տուիանացդ՝ ո՛վ վասն իմ խաչեալ: Թալկացայ, յորժամ առ քեզ ակնարկեմ, ո՛վ

վասն իմ ապտակեալ: Եւ աղաղակեմ, ցոյց ինձ զդէմս քո, լսեցո ինձ զբարբառ քո. զի ձայն քո քաղցր է եւ դէմք քո գեղեցիկ: Ե՛րբ եկից՝ երեւեցայց քեզ: Արդ՝ լուր ինձ եւ արբեցո զիս վաղվաղակի քո գիտութեամբդ եւ սիրով, զի եւ յինէն, որ հաւատամ ի քեզ, բղխեսցեն աղբիւրք ջրոց կենդանութեան:

Աղօթք սո Տէրն մեր:

Տէր Աստուած բարձրեալ ամենակալ, լոյս անքնին, մեծութիւն ահեղ, գթութիւն անսահմանելի, մարդասիրութիւն օրհնաբանելի, Յիսուս Աստուծոյ կենդանւոյ միածին որդի: Որ սբանչելարուեստ հրաշիւք անպարագիրդ էակ վասն մեր եղեր մարդ ի Աուսէն: Որ արեամբդ քո զմեզ ստացար եւ մարմնովդ կերակրես: Որ կարգեալ զայս խորհուրդ անձառելի՝ ուխտ կենաց անփոխա-

դրելի սահմանեցեր: Որ յանուն զենման՝ միշտ յիշատակաւ քո չարչարանաց առ Հայր . քո բարերար աղօթել զմեզ համարձակեցեր. եւ զայս տուրս շնորհաց քան զամենայն գործոց քոց զսքանչելիան մեծացուցեր. լուր մեզ բազմագութ մարդասէր. տուր զպարարեալ վշտօք մարմինդ . քո ամենայն սրտի սրբարար կերակուր. զի զքեզ ունին քաւիչ . քահանայ գնեալ արեամբ հօտս քո. հայեա յամենեսեան. հանգո զաշխատանս մեր ի քո օթեւանսդ, ուր գնացեր, Տէր, եւ խոստացար: Արժանացոյ զքոյս փառաւորել զքեզ այդր ընդ Հօր եւ ընդ սուրբ Հոգւոյդ ի յաւիտեանս. Ամէն:

Այլ աղօթք:

Աստուած, որ մեզ ի ներքոյ հրաշալի խորհրդոյ զյիշատակ չարչարանաց քոց թողեր, տուր մեզ աղաչեմք, զսուրբ խորհուրդս մարմնոյ եւ արեան

քո այնպէս յարգել, զի զպտուղ փրկագործութեան քո հանապաղ զգասցուք ի մեզ. որ կենդանի ես եւ թագաւորես ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյդ ի յաւիտեանս. Ամէն:

Ներգործութիւն հաւատոյ:

Եւ հաստատուն կը հաւտամ, վասն զի Աստուած որ է անսխալ ճշմարտութիւն՝ ասանկ յայտնեց սուրբ կաթողիկէ Եկեղեցւոյն եւ անով մեզի ալ կը սորվեցընէ, թէ Աստուած մէկ է ու երեք հաւասար՝ բայց զանազանեալ անձն ունի, որ կը կոչուին Հայր, Որդի ու Հոգին սուրբ: Եւ թէ Որդին Աստուած մարդ եղաւ, Հոգւոյն սրբոյ զօրութեամբ մարմին ու հօգի առաւ ամենամաքուր կոյս Մարիամու արգանդին մէջ. եւ թէ մեզի համար խաչին վրայ մեռաւ, յարեաւ ու երկինքը վերացաւ, ուսկից որ պիտի գայ աշխարհքիս վերջը, թէ մեռեալ

ներն ու թէ՛ կենդանիները դատելու համար. որ արդարներուն յաւիտեանական արքայութիւն տայ ու մեղաւորներուն դժոխք: Անոր համար կը հաւտամ ամէն բանին, զորն որ նոյն սուրբ եկեղեցին կը հաւտայ ու կը սորվեցընէ:

Ներգործող իւն յոռոյ:

Ո՛վ Աստուած իմ, որովհետեւ ամենակարող ես, անչափ բարի ու ողորմած, կը յուսամ որ Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Բրիստոսի չարչարանաց արդեամբը զիս յաւիտեանական կենաց արժանի կ'ընես, ինչպէս որ խոստացար դուն ամենուն՝ որոնք բարեպաշտութեամբ քրիստոնէաբար կ'ապրին. որ ես ալ քու օգնականութեամբդ կ'առաջագրեմ նոյնը կատարելու:

Ներգործող իւն սիրոյ:

Ո՛վ Աստուած իմ, որովհետեւ գերագոյն ու բոլորովին բարի ես,

կը սիրեմ զքեզ բոլոր սրտանց ամէն բանէ վեր, եւ պատրաստ եմ ամէն բան կորսնցընել, քան թէ զքեզ վշտացընել. եւ քու սիրոյդ համար կ'ուզեմ սիրել նաեւ ընկերս իմ անձինս պէս:

Ներգործող իւն զղջման:

Ո՛վ Աստուած իմ, որովհետեւ ծայրագոյն բարի ես, անոր համար ամէն բանէ վեր զքեզ կը սիրեմ, կը զղջամ ու կը ցաւիմ ճշմարտապէս զքեզ վշտացընելուս. հաստատուն կը յառաջագրեմ քու սուրբ շնորհօքդ ասկէց ետքը ալ չմեղանչել, եւ մասնաւորաբար մեղաց պատճառներէն փախչել:

ՅԱՆԿ ԱՂՈԹԻՅ

Աղօթք առաւօտեան . . .	11
Աղօթք երեկոյեան: . . .	23
Շաբթու ամէն օրուան համար աղօթք:	30
Շաբթական աղօթք ի պատիւ կուսին:	56
Աղօթք սրբոյ պատարագին: .	77
Պատրաստութիւն խոստովանու- թեան:	115
Եօթն սաղմոսք ապաշխարու- թեան:	139
Աղօթք խոստովանութենէ ետքը	174
Պատրաստութիւն առ սուրբ Հա- ղորդութիւնն:	181
Աղօթք շնորհակալութեան հա- ղորդութենէն ետքը: . . .	194
Աղօթք տէրունական տօնից:	
Ի տօնի ծննդեան Քրիստոսի: .	223
Նոր տարի:	226
Ի տօնի անուան Յիսուսի: . .	229
Ի տօնի յայտնութեան: . . .	231

Ի տօնի մկրտութեան:	234
Ի տօնի տեառն ընդառաջի:	237
Առաջին կիւրակէ մեծ պահոց:	240
Երկրորդ կիւրակէ:	246
Երրորդ կիւրակէ:	252
Չորրորդ կիւրակէ:	258
Հինգերորդ կիւրակէ:	264
Վեցերորդ կիւրակէ:	269
Ծաղկազարդ:	274
Աւագ երկուշաբթի:	276
Աւագ երեքշաբթի:	281
Աւագ չորեքշաբթի:	288
Աւագ հինգշաբթի:	293
Աւագ ուրբաթ:	299
Աւագ շաբաթ:	305
Ի տօնի զատիկն: Ա. օր:	310
Երկրորդ օր:	312
Երրորդ օր:	317
Ի տօնի աւետման:	319
Ի տօնի համբարձման:	323
Ի տօնի հոգեգալստեան: Ա. օր:	325
Երկրորդ օր:	328
Ի տօնի այցելութեան:	331
Ի տօնի վարդափառին: Ա. օր:	333
Երկրորդ օր:	335
Ի տօնի վերափոխման: Ա. օր:	337
Երկրորդ օր:	340

Ի տօնի ծննդեան Կուսին:	343
Ի պատիւ անուան Մարիամու:	346
Ի տօնի խաչին: Ա. օր:	348
Երկրորդ օր:	350
Ի տօնի ընծայման:	352
Ի տօնի անարատ յղութեան:	354
Աղօթք Աստուածածնի եօթը խնդութեան:	356
Աղօթք առ ամենայն սուրբս:	363
Առ Ս. Յովսէփ:	365
Առ Ս. Յովհաննէս մկրտիչ:	367
Առ Ս. Պետրոս եւ Պօղոս:	369
Առ Ս. Ստեփանոս:	370
Առ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ:	372
Առ Ս. Յակովբ Մծբնայ հայ- րապետ:	374
Առ Ս. Անտոն ճգնաւոր:	376
Առ Ս. Անտոն պատուաղի:	377
Առ Ս. Աննա:	379
Առ Ս. Հռիփսիմէ եւ Գայիանէ:	380
Առ պաշտպան սուրբն:	381
Աղօթք եօթն յաւոց Կուսին:	383
Աղօթք Յիսուսի հինգ վերջերուն:	395
Աղօթք առ խաչելեալն Քրիստոս:	401
Աղօթք առ Յիսուս:	409
Աղօթք բարի մահ խնդրելու սուրբ Աստուածածնէն:	411

Աղօթք սրտին Յիսուսի:	413
Պատրաստութիւն մահուան:	414
Աղօթք հիւանդներու համար:	419
Աղօթք հոգեվարքներու համար:	427
Աղօթք քաւարանի հոգիներուն:	434
Աղօթք նեղութեան ատենը:	437
Ողջ լեւր թագուհի:	443
Լիթանիա Ս. Կուսին:	444
Հրեշտակ Տեառն:	448
Խորհուրդք վարդարանի:	449
Մայր Սուրբ:	454
Պատրաստութիւն ծննդեան	
Տեառն:	456
Լիթանիա անարատ յղութեան:	458
Տէր ամենակալ:	463
Հաւատով խոստովանիմ:	469
Աղօթք Ս. Գրիգորի Նարեկացոյ	
առ Ս. Աստուածածինն:	477
Սրբոյն Ներսիսի Լամբրոնացոյ	
ղանաղան աղօթք:	482
Աղօթք առ Տէրն մեր:	487
Ներգործութիւն հաւատոյ, յու-	
սոյ, սիրոյ եւ զղջման:	489

2520

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0029509

2445